תיקון טעות

דף	עמוד	שורה	טעות	תיקון
הקד' ב	ע"א	ו	או"ג	שלמה
ג	"	יד	או"ג	חמון
כב	"	טו	ואם וכו'	כמוכח במורה באלבע ואם וכו'
"	ע"ב	כה	ואם	כאשר
"	"	כו	דעתו	רעתו
"	"	כז	רעתו	דעתו
כד	ע"א	יח	בהרא	כתרא
כה	"	ט	לשמלות	למעלות
"	"	יט	בשמ"ע	בש"מ
"	ע"ב	יד	מעד	מעט
לה	ע"א	ג	ע"פ	ע"כ
		יא	לאונת	לאונאת
מו	ע"ב	יב	על	עד
מז	ע"א	יא	וכפרש	וכפרע
		טו	הרבה	ארבה
מח	ע"ב	ח	שהורו	שהורה
מט	ע"א	טז	דחף	דחב
נו	"	יב	בוגר	גובר
סד	"	טז	כימי	כימי עולם
פד	ע"ב	טז	אסורל יהנות	אסור ליהנות
לב	ע"א	ה	בידי שבים	בידו שבוים
ק	ע"ב	א	לו	לה
קיא	"	ג	עקום	עקוב

ותתפלל חנה

נמת עין לא תשורך :   בר יוחאי .

בר יוחאי אשרי יולדתך . אשרי העם הם לומדיך .
ואשרי העומדים על סודך ; לבושי חושן
תומיך ואוריך :
בר יוחאי נמשחת אשריך . שמן ששון מחבריך :

ימי הנסים .

יום הנס לעי"ת **בבל** יע"א יום ששה עשר **טבת**
ויום עשתי עשר **אב** . הנה בענין סיפור י"ת
כתב הרשב"י בזוהר דאיהו חובה על בר נש לאשתעי
בהאי שבחא לעלמין דקב"ה חדי בהאי שבחא וכו'.
כגונא דא חובא איהו על בר נש לאשתעי תדיר קמי
קב"ה לפרסומי ניסא כמא דאיהו עביד בגין דאינון מלין
לסלקין דכל פמליא דלעילא מתכנשי וחמאן לון וכו' קב"ה
אסתליק יקריה עילא ותתא ומ"ש כגונא דא משמע דספור
נס יחיד הוא ג"כ חוב לעלמין בכל שנה ושנה ביום
שהיה אותו הנס וכו' והבנים ג"כ חייבים להתנהג כן
כמבואר בא"ח סי' רי"ח יוצאי יריכו וכו' ע"פ הקדמת
ספר כבוד חכמים . ועיין חיי אדם הלכות קרבן תודה
כלל סדר אמירת ק"ת לד' שצריכין להודות ולכל נס
שעשה לו הקב"ה : כן הראה לי יד"ן אחי ה' שמעון
הי"ו וזכה לשנים רבות . הבנים והאבות . כיכ"א :

תם ונשלם שבח לאל בורא עולם :

ברחת. במערת צורים שעמדת. שם קנית הודך והדרך: בר יוחאי.

נצח הוד בר יוחאי עצי שטים עומדים. למודי יי הם לומדים. אור מופלא אור היקוד הם יוקדים. הלא המה יורוך מוריך: בר יוחאי.

תפארת בר יוחאי ולשדי תפוחים. עלית ללקוט בו מרקחים: סוד תורה כציצים ופרחים. נעשה אדם נאמר בעבורך: בר יוחאי.

גבורה בר יוחאי נאזרת בגבורה. ובמלחמת אש דת השערה. וחרב הוצאת מתערה. שלפת נגד צורריך: בר יוחאי.

חסד בר יוחאי למקום אבני שיש. הגעת לפני אריה ליש. גם גולת כותרת על עיש. תשורי ומי ישורך: בר יוחאי.

בינה בר יוחאי בקודש הקדשים. קו ירוק מחדש חדשים. שבע שבתות סוד חמשים. קשרת קשרי שין קשריך: בר יוחאי.

חכמה בר יוחאי יוד חכמה קדומה. השקפת לכבודו פנימה. שלשים ושתים נתיבות ראשית תרומה. את כרוב ממשח זיו אורך: בר יוחאי.

כתר בר יוחאי אור מופלא רום מעלה. יראת מלהביט כי רב לה. תעלומה ואין קורא לה.

נמת

ותתפלל חנה

תפלה להוצאת ס"ת בשלש רגלים שתיקן רבינו האר"י זצ"ל.

רבש"ע מלא משאלות לבינו לטובה והפק רצוננו ותן שאלתינו וזכנו לנו ולנשותנו ובנינו וכל ב"ב לעשות רצונך בלב שלם ומלטינו מיצה"ר ותן חלקינו בתורתיך וזכינו שתשרה שכינתך עלינו והופע עלינו רוח חכמה ובינה. ויהר"מ ה' או"א שתזכנו לעשות מעשים טובים בעיניך וללכת בדרכי ישרים לפניך וקדשינו בקדושתך ותזכנו לחיים טובים וארוכים לימות המשיח ולחיי העוה"ב ותשמרנו ממעשים רעים ומשעות רעות המתרגשות לבא בעולם. והבוטח בה' חסד יסובבנו אמן:

פזמון לכבוד הרשב"י זיע"א.

בר יוהאי נמשחת אשריך. שמן ששון מחבריך:

מלכות בר יוהאי שמן משחת קודש. נמשחת ממדת הקודש. נשאת ציץ נזר הקודש. חבוש על ראשך פארך: בר יוחאי.

יסוד בר יוהאי מושב טוב ישבת. יום נסת יום אשר ברחת

"רחום "חנון "שומר "תומך "מציל "ישר "פודה חוס ורחם עלינו ושמע תפילתנו כי רחום אתה (אראריתא) אלהינו ואלהי אבותינו מלך רחמן רחם עלינו טוב ומטיב הדרש לנו שובה עלינו בהמון רחמיך בגלל אבות שעשו רצונך בנה ביתך כבתחילה כונן בית מקדשך על מכונו הראינו בבנינו שמחינו בתיקונו והשב שכינתך לתוכו והשב כהנים לעבודתם ולוים לדוכנם והשב ישראל לנויהם. ומלאה הארץ דעה ליראה את שמך הגדול הגבור והנורא אמן כן יהי רצון. כל כלי יוצר עליך לא יצלח וכל לשון תקום אתך למשפט תרשיעי זאת נחלת עבדי ה׳ וצדקתם מאתי נאם ה׳. לא ירעו ולא ישחיתו בכל הר קדשי כי מלאה הארץ דעה את יהוה כמים לים מכסים:

שיר המעלות ממעמקים וגו׳. ויאמר פסוק לעולם **יהוה** דברך נצב בשמים (י"ב פעמים) ויכוין בהגזרות רעות יכתבו בשמים ולא ירדו לארץ וזהו דבר"ך דיבור קשה יהיה נצב בשמים ולא יבוא הנ׳ בארץ:

ותתפלל חנה

ותצילינו ותצילם מרעה ומרעב ומשבי ומביזה ומכל חטא ותשלח רפואה שלימה לכל חולי עמך ישראל והבריאות תתמיד בריאותם שלא יחלו ח"ו ותצילינו ותציל לכל ישראל מכל נזק ומכל צר ומשטן ומקטרג ומרוח רעה ומדקדוקי עניות ומכל מיני פורעניות המתרגשות בעולם ותפקוד בזרע של קיימא זרע קודש לכל חשוכי בנים והיושבות על המשבר מעמך ישראל תוציאם מאפילה לאורה ויצא הולד בשעה טובה ולא יארע שום צער ושום נזק לא ליולדות ולא לילדיהן ואל ימשול אסכרה ושידין לכל ילדי עמך ישראל ותגדלם לתורתיך ומצותיך בחיי אביהם ואמם. ובני ישראל עמך יורדי הים באניות פצם והצילם ממים רבים מיד בני נכר הצילם מטיט ואל יטבעו ינצלו משונאים וממעמקי מים ובני ישראל הולכים ביבשה הדריכ בדרך ישרה ללכת אל עיר מושב והצילם מכף כל אויב ואורב בדרך. וכל האסורים בכלא מעמך ישראל התר מאסריהם ותוציאם לרוחה ותשיב ליראתך כל האנוסים ביד גאיב והחן זכות אבות להחזירנו בתשובה שלימה לפניך והאר פניך על מקדשך השמם למען אדני. אנא ה' שומע תפלת

(אוב"ף בוזו אזבוג"ה רח"ש תמי"ף)

רחום

ובעניני עבודתך והאזרינו חיל לשמור לפינו מחסום מחטוא בלשונינו. ותזכנו להתרחק מתאות תענוגי והבלי העוה"ז ונאכל לשובע נפשינו וכן בכל צרכינו יהיה כל מעשינו לש"ש. ותזכנו להיות שמחים בעסק תורתיך ומצותיך ולהיות בטחונינו בך תדיר ויהיה לנו לב שמח לעבודתך. וברוב רחמיך תזכנו להשלים תיקון נר"ן בגלגול זה ולא נאבד ח"ו ותזכנו לעסוק בתורתך הק' ולכוין לאמיתה של תורה והצילנו מכל טעות בהלכה ובהוראה ואל תצל מפינו דבר אמת לעולם ונהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי צאצאינו כלנו יודעי שמך ולומדי תורתך הקדושה לשמה ומקיימי מצותיך ולא ימצא בנו ולא בזרעינו וזרע זרעינו שום פגם ושום פסול ולא יתחלל שמך על ידינו ח"ו. וראה כי עמך הגוי הגדול הזה זרע אהוביך אברהם יצחק וישראל עבדיך בניך בני בחוניך ובגולתם ודלותם ושפלותם ולחצם ודוחקם קוראים בשמך ומלאים מצות וצדקות ותורה וגמילות חסדים:

אנא מלך רחום וחנון התמלא רחמים על כל אחינו בית ישראל הנפוצים בד' כנפות הארץ ובפרט על יושבי א"י ועל יושבי העיר הזו ועל כל הקהל הקדוש הזה ותרחם עלינו ועליהם

ותצילני

ומשבי ומביזה ומכף כל אויב ואורב ושולל ובווז
ותפר עצתם ותקלקל מחשבתם תפול עליהם אימתה
ופחד בגדול זרועך ידמו כאבן. ותתן בלב השרי׳
להטיב אלינו ולרחם עלינו אויבינו ילבשו בושת
ועלינו תרחם ברוב רחמיך ותאמר די לצרותינו
וכל הרפתקי דעדו עלינו יהיו לכפר חטאתינו
עונותינו ופשעינו ותאמר די לצרותינו וכשם
שסככת על אבותינו במדבר והצלתם מעינ׳ בישא
דבלעם הרשע כן בצל כנפיך תסתירנו ונהיה
מכוסים במכסת והנהגת שמותיך הקדושים.
ותשמרנו מכל הפסד וכל עלילה הן מהשרים הן
מזולתם. אנא ה׳ הושיענו בזכות אברהם איש
החסד יצחק אזור בגבורה יעקב כליל תפארת
משה ר״מ אחוז בנצח אהרן אחוז בהוד יוסף אחוז
ביסוד דוד אחוז במלכות ובזכותם תצילנו מיד
אויבינו ותהפוך לבם מרעה לטובה ויהיה לנו ישוב
והשקט ובטח לעבדך באמת בלי שום טירדא
ותזכנו להתרחק מהגאוה והכעס והקפדה וכל גבה
לב. ונהיה מיושבים בדעתינו ונכיר מיעוט ערכינו
ונפשינו כעפר לכל תהיה ולא נתכעס ולא נקפיד
ונהיה אוהבי שלום ומרבים שלום. ותזכנו להתרחק
מליצנות ושקר וחנופה ולשון הרע ודיבור של חול
בשבת וכל דיבור אסור ויהיה רוב דיבורנו בתורה

ובעניני

חילוץ עצמות חיים שיש בהם יראת חטא חיים שאין
בהם בושה וכלימה חיים של עושר וכבוד חיים שתהא
בנו אהבת תורה ויראת חטא חיים שתמלא כל
משאלות לבנו לטובה זכרנו לחיים מלך חפץ בחיים
כתבנו בספר חיים למענך אלהים חיים וקרע רוע
גזר (קרע שטן) דינינו ויקראו לפניך זכיותינו:

אל מלא רחמים יהמו נא רחמיך עלינו לקבל
ברצון הכנעתינו והרהורי תשובתנו ותקיים
לנו מה שהבטחתנו על יד עבדיך חכמי ישראל
הבא לטהר מסייעין אותו ובשגם לבנו אטום סתום
וחתום ולא אתנו יודע זו היא ביאה זו היא שיבה
רב להושיע האר עינינו אשר בגודל רחמיך
הבטחתנו פתחו לי פתח כחודו של מחט ואני
אפתח לכם פתח כפתחו של אולם וראה כי אזלת
יד ואפס עצור ועזוב ואין חונן ואין מרחם זולתך
כי חנוני' הם חנונים ומרוחמי' הם מרוחמים
כדכתיב וחנותי את אשר אחון ורחמתי את אשר
ארחם:

ובכן לב טוהר ברא לנו אלהינו ורוח נכון חדש
בקרבנו ורשפי התעוררות לבנו באהבתיך
ותורתך יתמידו ויתרבו. עזרנו אלהי ישענו על דבר
כבוד שמך תהלשנה וברכותיה. ותצילנו משמד

הרחמים ותכנס לנו לפני ולפני׳ משורת הדין ותביט
בדם הברית שמל אאע״ה ביום הכיפורים ותכפר
כל עונותינו ככל צדקותיך (פר׳א פ׳ כ״ט) ובטובך
הגדול ישוב חרון אפך מעמך ומעירך ומארצך
ומנחלתך. אל מלא רחמים גלוי וידוע לפניך כי
בושנו במעשינו ונכלמנו בעונינו בהעלותינו
על לבבנו רוב קיצורינו בעבודתך ובעסק
תורתך וקיום מצותיך ונמס לבנו בקרבנו והיה
למים מה נענה ומה נאמר כי הצר הצורר בחברת
החומר העכור היו בעוכרינו גם אסו״ר נלוה עמם
אסורים ולטושים בגליות קשים גלות הנפש והגוף.
אמנם גלוי וידוע לפניך שרצונינו לעשות רצונך
ולשקוד על דלתותיך כי טוב יום בחציריך מאלף
בחרנו ויראים וחרידים אנחנו מאימת דינך הקדוש
ע״כ באנו אליך בכפיפת ראש ונמיכת קומה
וחלישות חיל להזכיר ולעורר רחמיך ולהזכיר זכות
אבותינו הקדושים ובזכותם תתמלא רחמים עלינו
ותשליך במצולות ים כל חטאתינו ואתה בטובך
תעורר רחמיך ונהיה נקיים מכל טומאה וחלאה
וזוהמא ויעלו כל ניצוצות הקדושה אשר נתפזרו
ויתבררו ויתלבנו במדת טובך. וברב רחמיך תתן
לנו חיים ארוכים חיים של שלום חיים של טובה
חיים של ברכה חיים של פרנסה טובה חיים של

מעלינו כל גזירות קשות ורעות. ותן לב המלכות ויועציו ושריו עלינו לטובה אמן כן יהי רצון. יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך ה' צורי וגואלי:

תפלה מסדר הר' חיד"א ביום הכפורים קודם מנחה:

יאמר פ' העקידה ופ' ושחט אותו על ירך המזבח צפונה לפני ה' וזרקו בני אהרן הכהנים את דמו על המזבח סביב:

יהי ר'מ ה'' אלהינו ואלהי אבותינו שתתמלא רחמים עלינו ותזכור לנו עקידתו של יצחק אבינו בן אאע'ה אשר בימים האלה בזמן הזה בעשור לחודש תשרי היתה עקידתו בהעלות המנחה ובכן ברב רחמיך תזכור לנו כאלו אפרו צבור ומונח ע'ג המזבח ותביט באפרו לרחם עלינו ובזכותו וזכות אאע'ה שנתנסה בעשרה נסיונות ובתפלתו וגם בזכות יעקב אע'ה נתת לנו עשרת ימי תשובה לכפר על חטאתינו תתמלא רחמים עלינו ותבטל מעלינו כל גזירות קשות ורעות וכמו שכבש א'א את רחמיו לעשות רצונך בלב שלם כן יכבשו רחמיך את כעסך ויגולו רחמיך על מדותיך ותתנהג עמנו ה' אלהינו במדת החסד ובמדת

הרחמים

ושנאת חנם. וחדש עלינו שנה טובה ומבורכת ותפרנסני בשפע גדול ובהיתר ולא ישלוט בנו עין הרע ותצליחנו בלימודינו ובכל מעשה ידינו אנס״ו:

ואח״כ יאמרו תפלה זו:

רבונו של עולם מלא משאלותי לטובה והפק רצוני ותן שאלתי ומחול על כל עונותי ועל כל עונות אנשי ביתי מחילה בחסד מחילה ברחמים וטהרני מחטאי ומעונותי ומפשעי. וזכרני בזכרון טוב מלפניך. ופקדני בפקודת ישועה ורחמים וזכרני לחיים ארוכים וחיים טובים ושלום ופרנסה טובה וכלכלה ולחם לאכול ובגד ללבוש. ועושר וכבוד ואריכות ימים בתורתך ובמצותיך ושכל ובינה להבין ולהשכיל עמקי סודותיך. והפק רפואה לכל מכאובינו ותברך כל מעשה ידינו. וגזור עלינו גזירות טובות ישועות ונחמות. ובטל

אבותינו שתעשה למען רחמיך ולמען שמך הגדול הנכתב ואינו נקרא שנתכונתי בו שתצילנו לנו ולנשותינו ולבנינו ולבנותינו ולכל הנלוים אלינו מכל רע ומשחית ומגפה. ומכל צרה וצוקה ויגון ואנחה. ומכל חולי ומחלה. ולמען השם הקדוש המתפשט ממאור המרכבה התחתונה אלד וכשהוא כלול עם מקורו אהיה אאהלידה שתבטל ברחמיך המרובים ובחסדיך הפשוטים מעלינו ומעל כל בני ביתינו כל גזירות קשות ורעות ויסברו כל המקטרגים והמסטינים עלינו:

אנא בכח השם הקדוש המתפשט ממאור המרכבה העליונה קרע וכשהוא כלול במקורו יהוה יקהרועה שתבטל ברחמיך הרבים ובחסדך הפשוטים מעלינו ומעל כל בני ביתינו כל המקטרגים והמסטינים וכל גזירות קשות ורעות

ותתפלל חנה

ויברא אלהים את האדם בצלמו בצלם אלהים ברא אותו זכר ונקבה ברא אותם. ויברך אותם אלהים ויאמר להם אלהים פרו ורבו ומלאו את הארץ וכבשוה ורדו בדגת הים ובעוף השמים ובכל חיה הרומשת על הארץ. ויאמר אלהים הנה נתתי לכם את כל עשב זורע זרע אשר על פני כל הארץ ואת כל העץ אשר בו פרי עץ זורע זרע לכם יהיה לאכלה. ולכל חית הארץ ולכל עוף השמים ולכל רומש על הארץ אשר בו נפש חיה את כל ירק עשב לאכלה ויהי כן. וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד ויהי ערב ויהי בקר יום הששי:

וכתב הר' ברכ"י א"ח סי' תקפ"ח אות י"ט וז"ל בכ"ה אלול נברא העולם וטוב ללמוד פ' בראשית עד יום אחד וכו' וכן בכל יום עד בהיום ר"ה ילמוד פ' יום הששי שבו נברא העולם. מהר"ר ישראל ליגנו בכ"י משם ס' מספרים הלכות ה' עכ"ל:

תפלה לר"ה ויוה"כ.

יאמר י"ג מדות ג' פעמים ואח"כ יאמר לעולם ה' דברך נצב בשמים י"ג פ' ובכל פעם יענו הקהל אחריו ואח"כ יאמר הש"ץ תפלה זו מהרב החסיד ומקובל המופלא מהר"ש שרעבי ז"ל בהיא להוציא ה"ת בר"ה ויוה"כ כמ"ש בומר ישראל בסופו. וזו היא:

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי

אבותינו

למֶמשלת היום ואת המאור הקטן לממשלת הלילה ואת הכוכבים. ויתן אתם אלהים ברקיע השמים להאיר על הארץ. ולמשול ביום ובלילה ולהבדיל בין האור ובין החושך וירא אלהים כי טוב. ויהי ערב ויהי בקר יום רביעי:

ליום כ"ט.

ויאמר אלהים ישרצו המים שרץ נפש חיה ועוף יעופף על הארץ על פני רקיע השמים. ויברא אלהים את התנינים הגדולים ואת כל נפש החיה הרומשת אשר שרצו המים למינהם ואת כל עוף כנף למינהו וירא אלהים כי טוב: ויברך אותם אלהים לאמר פרו ורבו ומלאו את המים בימים והעוף ירב בארץ. ויהי ערב ויהי בקר יום חמישי:

ליום ל"ה.

ויאמר אלהים תוצא הארץ נפש חיה למינה בהמה ורמש וחיתו ארץ למינה ויהי כן. ויעש אלהים את חית הארץ למינה ואת הבהמה למינה ואת כל רמש האדמה למינהו וירא אלהים כי טוב. ויאמר אלהים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו וירדו בדגת הים ובעוף השמים ובבהמה ובכל האר׳ ובכל הרמש הרומש על הארץ

ויברא

ליום כ"ו.

ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים. ויעש אלהים את הרקיע ויבדל בין המים אשר מתחת לרקיע ובין המים אשר מעל לרקיע ויהי כן. ויקרא אלהים לרקיע שמים ויהי ערב ויהי בקר יום שני:

ליום כ"ז.

ויאמר אלהים יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה היבשה ויהי כן. ויקרא אלהים ליבשה ארץ ולמקוה המים קרא ימים וירא אלהים כי טוב. ויאמר אלהים תדשא הארץ דשא עשב מזריע זרע עץ פרי עושה פרי למינו אשר זרעו בו על הארץ ויהי כן. ותוצא הארץ דשא עשב מזריע זרע למינהו ועץ עושה פרי אשר זרעו בו למינהו וירא אלהים כי טוב. ויהי ערב ויהי בקר יום שלישי:

ליום כ"ח.

ויאמר אלהים יהי מאורות ברקיע השמים להבדיל בין היום ובין הלילה והיו לאותות ולמועדים ולימים ושנים. והיו למאורות ברקיע השמים להאיר על הארץ ויהי כן. ויעש אלהים את שני המאורות הגדלים את המאור הגדול

למה"ד לאדם שהיה מהלך במדבר והיה רעב ועיף ויגע ומצא אילן שפירותיו מתוקין וצילו נאה ואמת המים עוברת תחתיו אכל מפירותיו ושתה ממימיו וישב בצילו וכשבקש לילך אמר אילן במה אברכך אם אומר לך שיהיו פירותיך מתוקין הרי פירותיך מתוקין שיהא צילך נאה הרי צילך נאה שתהא אמת המים עוברת תחתיך הרי אמת המים עוברת תחתיך אלא יהי רצון שכל נטיעות שנוטעין ממך יהיו כמותך אף אתה במה אברכך אם בתורה הרי תורה אם בעושר הרי עושר אם בבנים הרי בנים אלא יהי רצון שיהיו צאצאי מעיך כמותך:

ואח"ך אומר פתח אליהו ואמר וכו' כמובא בראש הספר:

מעשה בראשית.

רבי אליעזר אומר בכ"ה באלול נברא העולם ואתיא כשיטה דתניא זה היום תחלת מעשיך מנ"ה ק"ג:

ינהגו' בק"ק בית אל וק"ק חסד אל יכב"ץ לומר מכ"ה אלול עד ר"ה בכל יום אחר התפלה:

ליום כ"ה:

בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ. והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום ורוח אלהים מרחפת על פני המים. ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור. וירא אלהים את האור כי טוב ויבדל אלהים בין האור ובין החשך. ויקרא אלהים לאור יום ולחשך קרא לילה ויהי ערב ויהי בקר יום אחד:

תענית דף כ"ה.

דריש רבי חייא בר לולייני מ"ד צדיק כתמר יפרח כארז בלבנון ישגה אם נאמר תמר למה נאמר ארז ואם נאמר ארז למה נאמר תמר אלו נאמר תמר ולא נאמר ארז הייתי אומר מה תמר אין גזעו מחליף אף צדיק ח"ו אין גזעו מחליף לכך נאמר ארז אלו נאמר ארז ולא נאמר תמר הייתי אומר מה ארז אין עושה פירות אף צדיק ח"ו אין עושה פירות לכך נאמר תמר ונאמר ארז:

עירובין דף כ"א.

דריש רבא מ"ד לכה דודי נצא השדה נלינה בכפרים נשכימה לכרמים נראה אם פרחה הגפן פתח הסמדר הנצו הרמונים שם אתן את דודי לך לכה דודי נצא השדה אמרה כנסת ישראל לפני הקב"ה רבש"ע אל תדינני כיושבי כרכים שיש בהן גזל ועריות ושבועת שוא ושבועת שקר נצא השדה בא ואראך תלמידי חכמים שעוסקין בתורה מתוך הדחק נלינה בכפרים אל תקרי בכפרים אלא בכופרים בא ואראך אותם שהשפעת להם טובה והם כפרו בך נשכימה לכרמים אלו בתי כנסיות ובתי מדרשות נראה אם פרחה הגפן אלו בעלי מקרא פתח הסמדר אלו בעלי משנה הנצו הרמונים אלו בעלי גמרא שם אתן את דודי לך אראך כבודי וגודלי שבח בני ובנותי:

תענית דף ה' ע"ב.

רב נחמן ור' יצחק הוו יתבי בסעודתא כי הוו מפטרי מהדדי א"ל ליברכן מר א"ל אמשול לך משל למה"ד

בארז שנאמר כארז בלבנון ישגה. באגוז שנאמר אל גינת אגוז ירדתי. וקראן בכל מיני שלחים שנא' שלחיך פרדס רמונים ובא ירמיה לומר זית רענן יפה פרי תואר אלא מה הזית הזה עד שהוא באילנו מגרגרין אותו ואח"כ מורידין אותו מן הזית ונחבט ומשחובטין אותו מעלין אותן לגת וטוחנין אותן במטחן ואח"כ טוחנין אותן ואח"כ מקיפין אותן בחבלים ומביאים אבנים ואח"ך נותנין את שומנן כך ישראל באים אוה"ע וחובטין אותן ממקום למקום וחובשים אותן וכופתין אותן בקולרין ומקיפין אותן טרטיוטין ואח"כ עושין תשובה והקב"ה עונה להן מנין שנא' ויאנחו בני ישראל וגו' וכן בצר לך ומצאוך כי אל רחום ה' אלהיך הוי זית רענן יפה פרי תאר:

דבר אחר מה ראה ירמיה למשול ישראל כזית אלא כל המשקים מתערבים זה בזה והשמן אינו מתערב אלא עומד כך ישראל אינן מתערבין עם האומות שנא' לא תתחתן בם:

דבר אחר כל המשקים אדם מערב בהם ואינו יודע איזה התחון ואיזה עליון אבל השמן אפי' אתה מערבו בכל המשקין שבעולם הוא נתון למעלה מהן כך ישראל בשעה שהם עושין רצונו של מקום נעשים למעלה מהאומות שנאמר ונתנך ה' אלהיך עליון הוי זית רענן יפה פרי תאר.

לכך נאמר זית רענן יפה פרי תואר כשם שהשמן מאיר כך הקב"ה מאיר לכל העולם שנאמר והלכו גוים לאורך לכך נקראו ישראל זית רענן שהם מאירים לכל:

ותתפלל חנה

רברבי רבי עסקיה כרמונא פלגי אם ת"ח הוא יצפה
לתורה שנא' אשקך מיין הרקח מעסיס רמוניה ואם עם
הארץ הוא יצפה למצות שנא' כפלח הרמון רקתך אפי'
ריקנין שבך מלאים מצות כרמון הרואה זתים בחלום זוטרי
פרי ורבי וקאי עסקיה כזתים והני מילי פרי אבל אילני
הויין ליה בנים מרובים שנא' בניך כשתילי זתים איכא
דאמרי הרואה זית בחלום שם טוב יוצא לו שנא' זית רענן
יפה פרי תואר קרא ה' שמך הרואה שמן זית בחלום
יצפה למאור תורה שנא' ויקחו אליך שמן זית זך הרואה
תמרים בחלום תמו עונותיו שנאמר תם עונך בת ציון :

מדרש שיר השירים כחוט השני שפתותיך בשעה
שאמרו את השירה אז ישיר משה ומדברך
נאוה שמראין באצבע ואומרים זה אלי ואנוהו באותה
שעה התחיל משה משבחן כפלח הרמון רקתך הריקן
שבכם רצוף מצות כרמון הזה אין צריך לומר מבעד
לצמתך על הצנועין והמצומתין שבכם :

כחוט השני שפתותיך בשעה שאמרו ליהושע כל
אשר צויתנו נעשה ומדברך נאוה שאמרו כל
איש אשר ימרה את פיך באותה שעה התחיל יהושע
משבחן כפלח הרמון רקתך הריקן שבך רצוף הוא תורות
כרמון הזה ואין צריך לומר מבעד לצמתך על הצנועין
שבכם ועל המצומתין שבכם :

במדרש רבה פ' תצוה ואתה תצוה הה"ד זית רענן
יפה פרי תאר קרא ה' שמך וכי לא נקראו
ישראל אלא כזית הזה בלבד והלא בכל מיני אילנות
נאים ומשובחים נקראו ישראל כגפן ותאנה שנאמר
גפן ממצרים תסיע . תאנה שנאמר כבכורה בתאנה
בראשיתה . תמר שנאמר זאת קומתך דמתה לתמר .

בארז

וזה כנגד פת״ה כך קבלו ישראל את התורה במדבר דכתיב לכו לחמו בלחמי ושתו ביין מסכתי וכתיב הוי כל צמא לכו למים לכו שברו ואכלו :

שם בכורים בתאנה בראשיתה ראיתי אבותיכם אמר רבי יודן התאנה הזאת בתחלה אורין אותה אחת אחת ואח״כ שתים ואח״ך בלה עד שאורין אותה בסלים ובמגרפות כך בתחילה אחד היה אברהם ואח״ך אברהם ויצחק ואח״כ בלה אברהם יצחק ויעקב עד ובני ישראל פרו וישרצו אמר רבי יודן התאנה הזו אין בה פסולת אלא עוקצה בלבד כך לא היה פסולת באברהם אלא הערלה בלבד א״ל הקב״ה העבר אותה ובטל המום התהלך לפני והיה תמים :

במדרש שיר השירים התאנה חנטה פגיה אלו הסלים של ביכורים והגפנים סמדר נתנו ריח אלו הנסכים ענה דודי ואמר לי ענה על ידי אליהו ואמר לי על ידי מלך המשיח מה אמר לי קומי לך רעיתי יפתי ולכי לך :

ברכות דף נ״ז ע״א :

א״ר חייא בר אבא הרואה חטים בחלום ראה שלום שנא׳ השם גבולך שלום חלב חטים ישביעך הרואה שעורים בחלום סרו עונותיו שנא׳ וסר עונך וחטאתך תכופר א״ר זירא אנא לא סלקי מבבל לא״י עד דחזאי שערי בחלמא הרואה גפן טעונה בחלום אין אשתו מפלת נפלים שנא׳ אשתך כגפן פוריה שורקה יצפה למשיח שנא׳ אסרי לגפן עירה ולשרקה בני אתונו הרואה תאנה בחלום תורתו משתמרת בקרבו שנא׳ נוצר תאנה יאכל פריה הרואה רמונים בחלום זוטרי פרי עסקים כרמונא

רברבי

ומשיח בן יוסף ואליהו הנביא זכור לטוב ויהא כפורחת אותיות ו"ה של השם ואלף של כסא ויוד שבנייה של ירושלים שיתחברו וישתלמו עלתה נצה נו"ן שערי בינה וכמ"ש כימי צאתך מא"מ אראנו נפלאות ודרשו נו"ן פלאות שיתגלו לעתיד בב"א ולד"י דמנצפ"ך שממנו תהיה הגאולה בב"א וכמ"ש ע"פ מכנף הארץ זמירות שמענו צבי לצדיק והה"א שיהיה מן קנה הנה בסוד נער היה קנה ויתקיים ראשון לציון הנה הנם הבשילו אשכלותיה ענבים הוא השפע הקדוש הנשפע לעתיד ונקרא בדברי רז"ל יין המשומר בענביו וכמ"ש בזוה"ק פ' וישב :

אופן היו"ד גפן זו מדת המלכות ג' שריגים שבאים לה נצח הוד יסוד והיא כפורחת בהשתלם בחג"ת ג"כ עלתה נצה בהשתלם בחב"ד ג"כ הבשילו אשכלותיה ענבים שמוציאה אז נשמות חדשות :

אופן הי"ה גפן זו מדת המלכות ג' שריגים ג' מילואים של ע"ב ס"ג מ"ה העולים ק"ג בסוד רוגה אשה בק"ב והיא כפורחת בעולם היצירה עלתה נצה בעולם הבריאה הבשילו אשכלותיה ענבים בעולם האצילות :

ילקוט הושע כענבים במדבר מצאתי ישראל מה ענבים הללו יש בהם מאכל ומשקה כך ישראל יש בהם בני אדם בני תורה ויש בהם בני מעשים דבר אחר כענבים במדבר למה במדבר ולא בישוב אלא כשאדם מהלך במדבר והוא רעב והוא צמא אם נותנים לו פת אוכלה ומבקש לשתות ואם נותנים לו מים או יין לשתות שותה ומבקש לאכול אבל אם נותנים לו ענבים הוא אוכלם ואינו מבקש מאומה למה שיש בהם אכילה

אופן הב' גפן זו העולם ג' שריגים שלשה עמודים שהעולם קיים עליהם והם דין אמת ושלום והיא כפורחת במתן תורה עלתה נצה בימי המשיח הבשילו אשכלותיה ענבים בתחיית המתים :

אופן הג' גפן זו תורה ג' שריגים תנ"ך והיא כפורחת בתריג"מ עלתה נצה במצות דרבנן שהם משמרת למשמר' הבשילו אשכלותיה ענבי' בהידור מצוה עד שליש:

אופן הד' גפן זה עמרם ג' שריגים משה אהרן ומרים והיא כפורחת ענני כבוד כי העננים נקראים פורחות עלתה נצה בארה של מרים וכמ"ש עלי באר ענו לה הבשילו אשכלותיה ענבים זה המן בטעם כל המאכלים יש בו :

אופן הה' גפן זה יעקב אע"ה ג' שריגים ג' בחינות שיש בו שהם ישראל יעקב ישורון שבכל שם בחינה בפני עצמו והיא כפורחת זו רחל עלתה נצה זו לאה הבשילו אשכלותיה ענבים אלו השבטים :

אופן הו' גפן זה הגוף ג' שריגים נר"ן שבו והיא כפורחת זו חיה עלתה נצה זו יחידה הבשילו אשכלותיה ענבים הם מצות ומע"ט היוצאים מהם :

אופן הז' גפן זה הר הבית ג' שריגים עזרה והיכל ובית ק"ק והיא כפורחת זו מנורה שיש בה פרחים עלתה נצה זה מזבח הזהב שמעלים עליו הקטרת בכל יום הבשילו אשכלותיה ענבים זה מזבח החיצון שמקריבים בם הקרבנות ומנסכים הנסכים :

אופן הח' גפן אלו ישראל ג' שריגים כהנים לוים ישראלים והיא כפורחת בעלי מקרא עלתה נצה בעלי משנה הבשילו אשכלותיה ענבים בעלי תלמוד :

אופן הט' גפן אלו ישראל ג' שריגים משיח בן דוד ומשיח

ותתפלל חנה

יען והיא כפורחת עלתה נצה אלו הבכורים הבשילו אשכלותיה ענבים אלו נסכים. רבי ירמיה בר אבא אמר גפן אלו ישראל וכן הוא אומר גפן ממצרים תסיע ג' שריגים אלו שלשה רגלים שישראל עולין בהן בכל שנה ושנה והיא כפורחת הגיע זמנן של ישראל לפרות ולרבות וכן הוא אומר ובני ישראל פרו וישרצו עלתה נצה הגיע זמנן של ישראל ליגאל וכן הוא אומר ויז נצחם על בגדי וכל מלבושי אגאלתי הבשילו אשכלותיה ענבים הגיע זמנה של מצרים לשתות כוס התרעלה והיינו דאמר רבא ג' כוסות האמורות במצרים למה אחד בשעה בימי משה ואחד בשעה בימי פרעה נכה ואחד בעתידה לשתות עם כל אוה"ע אמר ליה רבי אבא לרב ירמיה בר אבא כי דריש להו רב להני קראי באגדתא כוותך דריש להו:

אמר רבי שמעון בן לקיש אומה זו כגפן נמשלה זמורו' שבה אלו בעלי בתים אשכלות שבה אלו תלמידי חכמים עלין שבה אלו עמי הארץ קנוקנות שבה אלו ריקנים שבישר' והיינו דשלחו מתם ליבעי רחמי איתכליא על עליא דאילמלא עליא לא מתקיימין איתכליא:

והנה ברבות מלכא עילאה קדישא וברבות תורתינו הקדושה וברבות מרנן ורבנן גם אנחנו נדרוש בזה בס"ד י"א אופנים כנגד כתב"ד חג"ה נהי"ם וכנגד אותיות ו"ה וכנגד י"א סימני הקטורת לתקן בעזה"י:

אופן הא' גפן זו העולם ג' שריגין קדושת מקדש וקדושת ירושלם וקדושת שאר ארץ ישראל והיא כפורחת במשכן עלתה נצה במקדש ראשון ושני הבשילו אשכלותיה ענבים בבית שלישי שיבנה במהרה בימינו אכי"ר:

אופן

שנה ששתה חמר ושמא תאמר אינו מרוה ת"ל שותה ושמא תאמר אין בו טעם ת"ל חכלילי עינים מיין כל חיך שטועמו אומר לי לי ושמא תאמר לנערים יפה ולזקנים אינו יפה ת"ל ולבן שינים מחלב אל תקרי לבן שינים אלא לבן שנים:

חולין דף צ"ב:

ובגפן שלשה שריגים א"ר חייא בר אבא אמר רב אלו ג' שרי גאים שיוצאין מישראל בכל דור ודור פעמים שנים כאן ואחד בא"י פעמים שנים בא"י ואחד כאן יתיבו רבנן עינייהו ברבנא עוקבא ורבנא נחמיה בני ברתיה דרב. רבא אמר אלו ג' שרי אוה"ע שמלמדים זכות על ישראל בכל דור ודור תניא רבי אליעזר אומר גפן זה העולם ג' שריגין זה אברהם יצחק ויעקב והיא כפורחת עלתה נצה אלו האמהות הבשילו אשכלותיה ענבים אלו השבטים אמר לו רבי יהושע וכי מראין לו לאדם מה שהיה והלא אין מראין לו לאדם אלא מה שעתיד להיות אלא גפן זו תורה שלשה שריגין אלו משה ואהרן ומרים והיא כפורחת עלתה נצה אלו סנהדרין הבשילו אשכלותיה ענבים אלו הצדיקים שבכל דור ודור:

אמר רבן גמליאל עדיין צריכין אנו למודעי דמוקים ליה כוליה בחד מקום רבי אליעזר המודעי אומר גפן זה ירושלים ג' שריגים זה מקדש מלך וכהן גדול והיא כפורחת עלתה נצה אלו פרחי כהונה הבשילו אשכלותיה ענבים אלו נסכים:

רבי יהושע בן לוי מוקים לה במתנות דאמר ריב"ל גפן זו תורה שלשה שריגים זה באר עמוד הענן

ותתפלל חנה

תלמוד .

כתובות דף קי"א:

א"ר חייא בר יוסף עתידים צדיקים שמגלגלין ועולין בירושלים שנאמר ויציצו מעיר כעשב הארץ ואין עיר אלא ירושלים שנאמר וגנותי אל העיר הזאת וא"ר חייא בר יוסף עתידים צדיקים שיעמדו במלבושיהן קל וחומר מחטה ומה חטה שנקברה ערומה יוצאה בכמה לבושין צדיקים שנקברו בלבושיהן על אחת כמה וכמה וא"ר חייא בר יוסף עתידה ארץ ישראל שתוציא גלוסקאות וכלי מילת שנאמר יהי פסת בר בארץ:

ת"ר יהי פסת בר בארץ בראש הרים אמרו עתידה חטה שתתמר כדקל ועולה בראש הרים ושמא תאמר יש צער לקוצרה תלמוד לומר ירעש כלבנון פריו הקב"ה מביא רוח מבית גנזיו ומנשבת עליה ומשרת את סלתה ואדם יוצא לשדה ומביא מלא פיסת ידו וממנה פרנסתו ופרנסת אנשי ביתו עם כליות חטה אמרו עתידה חטה שתהא כשתי כליות של פר הגדול:

ודם ענב תשתה חמר. אמרו לא כעולם הזה העולם הבא העוה"ז יש בו צער לבצור ולדרוך העוה"ב מביא ענבה אחת בקרון או בספינה ומניחה בזוית בית ומספק הימנה כפיטום גדול ועציו מסיקין תחת התבשיל ואין לך כל ענבה וענבה שאין בה שלשים גרבי יין שנאמר ודם ענב תשתה חמר אל תקרי חמר אלא חומר:

כי אתא רב דימי אמר מ"ד אוסרי לגפן עירה אין לך כל גפן וגפן שבא"י שאין צריך עיר אחת לבצור ולשורקה בני אתונו אין לך כל אילן סרק שבא"י שאינו מוציא משוי שתי אתונות ושמא תאמר אין בו יין ת"ל כבס ביין לבושו ושמא תאמר אינו אדום ת"ל ודם

אלהים בציון ולך ישולם נדר: שומע תפלה עדיך
כל בשר יבואו. דברי עונות גברו מני פשעינו
אתה תכפרם. אשרי תבחר ותקרב ישכון חצריך
נשבעה בטוב ביתך קדוש היכלך. נוראות בצדק
תעננו אלהי ישענו מבטח כל קצוי ארץ וים רחוקים
מכין הרים בכחו נאזר בגבורה. משביח שאון
ימים שאון גליהם והמון לאמים וייראו ישבי קצות
מאותותיך מוצאי בקר וערב תרנין. פקדת הארץ
ותשוקקה רבת תעשרנה פלג אלהים מלא מים
תכין דגנם כי כן תכינה. תלמיה רוה נחת גדודה
ברביבים תמוגגנה צמחה תברך. עטרת שנת
טובתך ומעגליך ירעפון דשן. ירעפו נאות מדבר
וגיל גבעות תחגורנה. לבשו כרים הצאן ועמקים
יעטפו בר יתרועעו אף ישירו:

פרקי שירה.

אילנות שבשדה אומרים אז ירננו עצי היער מלפני
ה' כי בא לשפוט את הארץ: גפן אומר
שיר כה אמר ה' כאשר ימצא התירוש באשכול ואמר
אל תשחיתהו כי ברכה בו כן אעשה למען עבדי לבלתי
השחית הכל: תאנה אומרת שיר נוצר תאנה יאכל פריה:
רמון מה הוא אומר כפלח הרמון רקתך: תמר אומר
צדיק כתמר יפרח כארז בלבנון ישגה: תפוח אומר
כתפוח בעצי היער כן דודי בין הבנים בצלו חמדתי
וישבתי ופריו מתוק לחכי:

ותתפלל חנה

ואמר לי קומי לך רעיתי יפתי ולכי לך :

כס סי׳ ד׳.

גן נעול אחותי כלה גל נעול מעין חתום. שלחיך פרדס רמונים עם פרי מגדים כפרים עם נרדים. נרד וכרכום קנה וקנמון עם כל עצי לבונה מור ואהלות עם כל ראשי בשמים. מעין גנים באר מים חיים ונוזלים מן לבנון. עורי צפון ובואי תימן הפיחי גני יזלו בשמיו יבוא דודי לגנו ויאכל פרי מגדיו :

כס סי׳ ז׳.

זאת קומתך דמתה לתמר ושדיך לאשכולות. אמרתי אעלה בתמר אוחזה בסנסניו ויהיו נא שדיך כאשכלות הגפן וריח אפך כתפוחים. וחכך כיין הטוב הולך לדודי למישרים דובב שפתי ישנים. אני לדודי ועלי תשוקתו. לכה דודי נצא השדה נלינה בכפרים. נשכימה לכרמים נראה אם פרחה הגפן פתח הסמדר הנצו הרמונים שם אתן את דודי לך. הדודאים נתנו ריח ועל פתחינו כל מגדים חדשים גם ישנים דודי צפנתי לך :

תהלים.

מזמור ס"ה.

למנצח מזמור לדוד שיר. לך דומיה תהלה אלהים

ומלקוש בראשון . ומלאו הגרנות בר והשיקו
היקבים תירוש ויצהר . ושלמתי לכם את השנים
אשר אכל הארבה הילק והחסיל והגזם חילי הגדול
אשר שלחתי בכם . ואכלתם אכול ושבוע והללתם
את שם יהוה אלהיכם אשר עשה עמכם להפליא
ולא יבושו עמי לעולם . וידעתם כי בקרב ישראל
אני ואני יהוה אלהיכם ואין עוד ולא יבושו עמי
לעולם :

כתובים .

ביד הבירס סי׳ ב׳ .

אני חבצלת השרון שושנת העמקים . כשושנה
בין החוחים כן רעיתי בין הבנות . כתפוח
בעצי היער כן דודי בין הבנים בצלו חמדתי
וישבתי ופריו מתוק לחכי . הביאני אל בית היין
ודגלו עלי אהבה . סמכוני באשישות רפדוני
בתפוחים כי חולת אהבה אני . שמאלו תחת לראשי
וימינו תחבקני . השבעתי אתכם בנות ירושלם
בצבאות או באילות השדה אם תעירו ואם תעוררו
את האהבה עד שתחפץ . קול דודי הנה זה בא
מדלג על ההרים מקפץ על הגבעות . דומה דודי
לצבי או לעופר האילים הנה זה עומד אחר כתלנו
משגיח מן החלונות מציץ מן החרכים . ענה דודי
ואמר

לה והפרחתי עץ יבש אני יהוה דברתי ועשיתי :

כס סי׳ מ״ז .

בשובני והנה אל שפת הנחל עץ רב מאד מזה ומזה . ויאמר אלי המים האלה יוצאים אל הגלילה הקדמונה וירדו על הערבה ובאו הימה אל הימה המוצאים ונרפאו המים . והיה כל נפש חיה אשר ישרוץ אל כל אשר יבוא שם נחלים יהיה והיה הדגה רבה מאד כי באו שמה המים האלה וירפאו וחי כל אשר יבוא שמה הנחל ׃ והיה יעמדו עליו דוגים מעין גדי ועד עין עגלים משטוח לחרמים יהיו למינה תהיה דגתם כדגת הים הגדול רבה מאד. בצואתיו וגבאיו ולא ירפאו למלח נתנו . ועל הנחל יעלה על שפתו מזה ומזה כל עץ מאכל לא יבול עלהו ולא יתום פריו לחדשיו יבכר כי מימיו מן המקדש המה יוצאים והיה פריו למאכל ועלהו לתרופה :

יואל סי ב׳.

אל תיראי אדמה גילי ושמחי כי הגדיל יהוה לעשות . אל תיראו בהמות שדי כי דשאו נאות מדבר כי עץ נשא פריו תאנה וגפן נתנו חילם . ובני ציון גילו ושמחו ביהוה אלהיכם כי נתן לכם את המורה לצדקה ויורד לכם גשם מורה ומלקוש

עשב מזריע זרע עץ פרי עושה פרי למינו אשר זרעו בו על הארץ ויהי כן. ותוצא הארץ דשא עשב מזריע זרע למינהו ועץ עושה פרי אשר זרעו בו למינהו וירא אלהים כי טוב. ויהי ערב ויהי בקר יום שלישי:

פ' עקב.

כי יהוה אלהיך מביאך אל ארץ טובה ארץ נחלי מים עיינות ותהומות יוצאים ב בקעה ובהר. ארץ חטה ושעורה וגפן ותאנה ורמון ארץ זית שמן ודבש. ארץ אשר לא במסכנות תאכל בה לחם לא תחסר כל בה ארץ אשר אבניה ברזל ומהרריה תחצוב נחשת: ואכלת ושבעת וברכת את יהוה אלהיך על הארץ הטובה אשר נתן לך.

נביאים.

יחזקאל סי' י"ז.

כה אמר אדני יהוה ולקחתי אני מצמרת הארז הרמה ונתתי מראש יונקותיו רך אקטוף ושתלתי אני על הר גבוה ותלול. בהר מרום ישראל אשתלנו ונשא ענף ועשה פרי והיה לארז אדיר ושכנו תחתיו כל צפור כל כנף בצל דליותיו תשכונה. וידעו כל עצי השדה כי אני יהוה השפלתי עץ גבוה הגבהתי עץ שפל הובשתי עץ

לח

בכל המצות שנעשה ובכל התפלות והברכות ובכל לימוד תורתך הקדושה שנלמוד בעזרתך. ויהי נועם ה׳ אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו. יהיו לרצון אמרי פי וכו׳ :

ואח״ך יברך בכוונת הלב בשמחה רבה :

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם שלא חיסר בעולמו כלום וברא בו בריות טובות ואילנות טובות ליהנות בהם בני אדם :

ואחר הברכה יפריש לצדקה כפי נדבת לבו ולא יפחות מד׳ פרוטות כנגד ד׳ אותיות שבשם ב״ה ואחר שיפריש הצדקה יתחיל לימוד זה דבר בעתו מה טוב כי גדול כחה של תורה לברר ולתקן הכל :

תורה.

פ׳ בראשית :

ויאמר אלהים יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה היבשה ויהי כן. ויקרא אלהים ליבשה ארץ ולמקוה המים קרא ימים וירא אלהים כי טוב. ויאמר אלהים תדשא הארץ דשא

בקליפה על ידי אדה״ר ועל ידינו בגלגולים אחרי
ובגלגולים אחרים שעברו אנחנו ואנשי ביתינו וכל
הבאים משורשי נפשינו רוחינו ונשמתינו חיתינו
יחידתינו ומלבושיהם והקרובים להם שמכללות
אצילות בריאה יצירה עשיה ומכל פרטי אבי״ע
דפנימיות והיצוניות ופנימי ומקיף דיושר ועיגולי׳
וגם לברר עוד שארית הרפ״ח ניצוצין ולהשלים
שלימות תיקוני איברי נפשינו רוחינו ונשמתינו
חיתינו יחידתינו שמכללות אצילות בריאה יצירה
עשיה ומכל פרטי אצילות בריאה יצירה עשיה
וגם להשלים שלימות איברי נפשות רוחות ונשמות
חיות יחידות דכל כללות ישראל החיים והמתים
החסירים משלימות תיקון כל מצות הכתובים
בתורה וענפיהם ומצות דברי קבלה ודברי
סופרים:

ויהר״מ ה׳ או״א שתתן לנו כח ויכולת ועזר וסיוע
והכנה לעשות רצונך בלב שלם ולעשות
נחת רוח לפניך וללמוד וללמד לשמור ולעשות
את כל דברי תורתך באהבה ותשפיע שפע טוב
וברכה רבה בכל העולמות לזכך נפשינו רוחינו
ונשמתינו חיתנו יחידתינו שיהיו ראוים לעורר
מיין נוקבין ואל יעכב שום חטא ועון והרהור רע

אל שורשי נפשינו רוחינו ונשמתינו חייתינו יחידתינו ומלבושיהם והקרובים אליהם והנלוים להם שמכללות אצילות בריאה יצירה עשיה ומכל פרטי אצילות בריאה יצירה עשיה דכל פרצוף וספירה דפרטי אצילות בריאה יצירה עשיה הנה אנחנו מוכנים ומזומנים לברך על אילנות שמוציאין פרח כמו שתיקנו לנו חכמים זכרונם לברכה כדי לעשות נחת רוח ליצרינו ולעשות רצון בוראינו לתקן שורש ברכה זו במקום עליון. ויהר"מ ה' או"א שתהיה השובה ומקובלת ורצויה לפניך ברכה זו כאלו כיווננו בכל הכוונות הראויות לכוין בה וכאלו השגנו כל הסודות הרמוזים בה:

ויהר"מ ה' או"א שתעזרינו על דבר כבוד שמך שיתברכו ויתוקנו כל הנפשות רוחות ונשמות חיות יחידות של המגולגלים שבאילנות ובכל עצי השדה והעשבים תכלית בירורם ותיקונם ותחבר כל ניצוצי הקדושה שנתפזרו על ידינו ותחזירם אל הקדושה מנוקות מכל רע ואת נפשינו תטהר וברוב רחמיך וברוב חסדיך תזכינו להשלים אילן העליון ולהקים את סוכת דוד להחזיר העטרה ליושנה ולברר ולתקן ולהעלות כל הנפשות רוחות ונשמות חיות יחידות וניצוצי הקדושה שנפלו בקליפה

הסדורה על הנשמות כמו בנדפס בס' שפיות החמדה ויאמרו מזמור שבוע ד' את ציבת ציון דבייך לסדר זרעים וגם יזמור קמ"ח ויאמרו קדיש והוא עילוי גדול לנשמות שנתגלגלו בדצח"מ וצריך לצאת מקיר העיר וחוצה כדי לברך ברכה זו ועד"ה צריך לברך ברכה זו בניסן דוקא (בחוא ר"ח) ויהיו ב' אילנות (כי מיעוט רבים שנים) שיהיו בהם פרחים ואילני מאכל ה' מיעד ל"ח:

ב) **מאוד** יתעלה בכוונתו בברכה זו בהיא לתיקון הנשמות בהם מגולגלות בעלי הבדה והעשבים בזמן הזה ויבקש עליהם רחמים כספר מורה באצבע:

סדר ברכת האילנות.

אמרתי להעתיק בספרי זה סדר ברכת האילנות הנדפס בעי"ת בגדאד יע"א המלא מכל טוב ומסודר על נכון מפי הר' הגדול מעוז ומגדול בלבנת יוחסין בקי בנגלה ובנסתר פה ממלל רברבן שמו הטוב ח"ר **יוסף חיים** ה"ו יהיה אלקיו עמו ויעל מעלה רמה אכי"ר:

איתא בברכות דף מ"ג ע"ב אמר רבי יהודה האי דנפיק ביומי ניסן וחזי אילני דקא מלבלבי אומר ברוך שלא חיסר בעולמו וכו':

וקודם הברכה יאמר תפלה זו:

לִיקבה"ו בדחילו ורחימו ודחילו ליחדא שם י"ה בו"ה ביחודא שלים בשם כל ישראל ובשם כל נפש רוח ונשמה חיה יחידה המתיחסים

אל

ותתפלל חנה

הרע בעיניו קוץ. וגם אשתו ההורה: יום זה.
פרח"ה שושנת יעקב. שי"ח יהוד"ה שמו הטוב.
יהיה מישור כל עקום. וכל צורר עיניו יקוב.
תפלתינו אדון יקשוב. יבנה לנו הבחירה: יום זה.
חזקו כל זרע ישראל. מהר ישלח לנו גואל. אליהו
וגבריאל. ובנה מקדש ואריאל. ואז ישיר
ישראל. נשמח נשיר את השירה: יום זה שמחה ואורה.

ח) **יזהר** ביותר שלא לשכור בשכרות והשתיה תהיה כדת של תורה ולא ע"י השכרות יצא מן הכלל בשכרותו של לוט ח"ו לא הויה כזאת ויקיים מאמרם ז"ל חייב איניש לבסומי בפוריא וכו' ומי שלא יתן לבו מתחלה לזה הנה כאשר יתחיל לשתות וירבה בשתיה אזי לא יוכל למשוך ידו ממנה ומובטח לו שיגיע למצב הנז' לכן החכם עיניו בראשו של דבר וכאשר יראה שמתבלבל תיכף יברך ברכת המזון שהיא מדאורייתא ואז ישן וטוב לו כדי אחר שיקום משנתו יתפלל ערבית והוא מיושב ולא שכור ותפלת שכור תועבה ושמחה אמיתית מצוה גוררת מצוה וכו' וזהו דרך נכונה בלתי תפונה:

לחודש ניסן:

א) **ומה** נעים אם כה יעשו באמירת ברכת האילנות דילטרפו בנשים שהיא לש"ש וילכו כולם אגודה אחת לברך ברכת האילנות ויפרשו אחר הברכה שיעור לצדקה בין כלם כמנין מ"ה ולא יפחתו כל אחד מג' פרוטות נגד נר"ן כנז"ל ואחר הברכה יאמרו התפלה

הסדורה

המן נתלה על עץ אחד. וגם בניו כולם יחד. ובכל
עמים נפל פחד. ישמח ישראל ויחד. יתברך
שם המיוחד. ה' עזרי ממי אירא: יום זה.

שמחה ששון בפי אשא. ה' על עמו חסה. ידעו
כולם אשר עשה. נשיר לאל ונקלסה.
ובעיני כל נאמר גירה: יום זה.

המן אהובים וריעים. היה מבני השועים. הכן
טובים לא רעים. שירו לאל בקול נעים. הט
אזנך וגם תטעים. ובבאר נאמר שירה: יום זה:

אבלו דודים אהובים. משמנים וגם טובים. מתוקים
גם ערבים. יחד נערים ושבים. וכל עוברים
ושבים. יחד נשמח ונזמרה: יום זה.

מלאו גביעכם יין. שתו והיו טובי עין. הממציא
יש מאין. שמרנו כבבת עין. והרבות וכלי
זיין. למו שבו ושברה: יום זה.

ושתו יין עד שבירה. ודעו בבירה וצעירה. טובת
מרדכי אל תמירה. על המן תבא מאירה.
חשב לאבד שה פזורה. בחרון אף ועברה: יום זה.

שלחו מנות לאהובים. לכל ריעים וקרובים.
מתוקים גם עריבים. אך מתנות היו מרבים.
בכספים גם זהבים. בעין טוב ולא צרה: יום זה.

פתח ידך ואל תקפוץ. לכל שואל אשר יחפוץ. מתן
דמים אשר יקבוץ. וכל שונא היה כמוץ. המן
הרע

נועצים והקשיבה . נשקינו סם במחבה . גילה לו
ובשמו נכתבה . לתגמול טוב כשורה : יום זה.
אסתר המלך אהבה. אויב הרע נטר איבה . טמן
רעה וחיבה . ועל מרדכי יחשבה . אשר
זמם עליו שבה . וכל הצים אשר ירה : יום זה .
המלך צוה לו ויגדל . מכל שריו לטוב נבדל .
הלשין עברי עני ודל. מפוזר הוא מהם תחדל.
אמר הטמא וסנדל. אקנה אותם במכירה : יום זה .
נין עמלק הארור. עכור הוא וגם כעור. צורר הדת
בלי שיעור. חפץ היה בלי איחור ; להרוג זקן
וגם בחור . וכל בני הגבירה : יום זה :
צורר חשב להפירה. אהבת דודים אסירה. עברים
הרוג באמירה . הוא המבעיר הבעירה .
וחרון אף לו העירה : יום זה .
עשתה משתה והכינה. בת אבי חיל הזמינה .
מלך והמן לא ממינה. שמחו יחד עם עדינה.
מלך חשב והבינה . אולי אהבה נסתרה . יום זה .
קרא המן לאשתו . וכל אוהב ועמיתו . ספר להם
אהבתו . וכל יקר אשר אתו . אכן לזאת
טוב מותו . ובמרדכי אפו חרה : יום זה .
היפה קמה לחלות. פני המלך בקולות: גזר על המן
לתלות. ומרדכי הוא לעלות . אל בית המלך
במחולות . ועל אויבי התגברה : יום זה :

קהלה . ונשיר את השירה : יום זה .
מלך גדול אחשורוש . עשה משתה בשנת שלוש
מעדנים וכל תירוש . חלק נתן להם בראש .
ואשר יחפוץ לא יבוש . ביד כולם הבחירה : יום זה .
הזמין שריו וכל עדה . השתעשעו בכל חמדה .
שתו יין בלי מדה . ושתי גם היא לבדה .
עשתה משתה וכיבדה . בבית המלך מפוארה : יום זה .
בשמחת לב ושתי קרא . יפת העין היקרה . יראו
כולם את תוארה . מיאנה בו ואמרה .
בושה חרפה וגם מרה . נתמלא אף ועברה : יום זה .
נאם ממוכן כי הוא זה . עצה רעה נתן לזה . חרפת
עמים לנו זה . גם תשמע ותחזה . צו להורגה
ואל תבזה . כן ענו ישרה : יום זה :
אחרי זאת המסיבה : שריו ענוהו בחבה . יקבצו
כל נערה טובה . מעיר רחוקה וקרובה . ואם
יפה וחפצך בה . תלבש כליל תפארה : יום זה .
ישרה בעיני המלך . כתב לכל מדינה ופלך . למקום
אשר שמעו הולך . יקבצו כל נערה ותלך .
ואם לא היא ממלך : רק יפה היא ובהירה . יום זה .
שמע מרדכי והבינה . אמר לאסתר עדינה . לכי
לשלום חנינה . לבד עמך הטמינה . באה
למלך בנגינה . בלבוש מלכות וזמרה : יום זה .
מרדכי בית המלך בא . לדרוש שלומה בחבה . ראה

נועצים

ותתפלל חנה

תהיה והטלנו הלשים בתרי שערי קשוט ברכן דרבנן דשלהי והגברנו חנה׳ ההולך על גחון לעמוד על הברכיים ועל השוקים ואתה בטובך חגור חרבך על ירך גבור לנפיל ירך נחש הארור על גחונו ילך וישוב אל הארץ כשהיה נחש עפר לחמו ואת צמח דוד מהרה תצמיח וקרנו תרום בישועתך וירום ותנשא מלכותו ויהי נועם ה׳ וכו׳ יהיו לרצון וכו׳ :

לכבוד פורים :

שיר המיוסד על המלך אחשורוש והמן ומעשיו . מרדכי ואסתר המלכה ישמח ישראל בעושיו ; שמי רמוז בסוף כמו פר״ח אחרי נציו :

אשיר לשמו הנורא. היה לנו לעזרה. הצילנו מכל צרה. מרדכי לנו האירה. כמו סהר בהירה. יום זה שמחה ואורה, יום זה.

אל נאזר בגבורה . וזכות אבות לנו העירה. על יד אסתר היקרה . כחמה היא ברה. מכל עלמות נבחרה. לבשה כליל תפארה : יום זה :

יום זה רנה וצהלה ; ישראל עדה סגולה . לאל נשיר ונגילה. גם נקרא המגילה. יחיד וכל קהלה

הנוהגות בו מקראי מגילה בדקדוק ולדיק ישתן מפלאות תמים דעים כי כפסע שונאי ישראל וכו׳ לולי ה׳ שהיה לנו. מתנות לאביונים הנוהגים יראי שמים מלא חפנים משלוח מנות מיני מאכל לרעיהם ויהיה מסיב בסעודה שש ושמח בהודות ה׳ ואת כל התוקף. ויספר תוקף הנס לבני ביתו והשמחה כדת לבסומי ולא להשתכר ויזהר שלא יאבד ברכת המזון מ״ע מדאורייתא וערבית בעשרה. הר׳ חיד״א זיע״א. ובהגולה לקיים מצות מגילה משלוח מנות ומתנות לאביונים יאמר שעושה זאת לשם יחוד קב״ה וכו׳ והן על זה הדרך :

ליחדא שמא דקבה״ו בדחילו ורחימו ורחימו ודחילו ליחדא י״ה בו״ה ביחודא שלים בשם כל ישראל. הנה אנכי בא לקיים מצות מתנות לאביונים לתקן את שורשה במקום עליון אם כל חי להמשיך נח״ל עדני״ך לאביוני״ם לירכת״י המשכן לקיים כל דב״ר ונפשות אביונים ישתיון וירויון והיה מעשה הצדקה שלום רב צדיק הנשגב דאבא עלאה בצדק מלכותך צדק ורב השלום נשקו להכין אותה ולסעדה ויתוקן במעשה הצדקה עון פגם אשר לא תמכנו ידים רפות אביוני

ג) **יזהר** החזן בקריאת המגילה ביותר ולא ימהר בקריאתה וגם שתהיה כשירה אד"ע ולא יהיה בה שום פיסול ח"ו וחובה זו מוטלה עליו לבודקה ולהגיהה קודם לקריאתה וטעמו עמו כיון שהוא מוציא אחרים ידי חובתן ולא יבלך שיש כמה בני אדם אשר לא כמלא אחת מגילה. או איננה כשירה והם סומכים עליו שיוציאם ידי חובה כיון שלעצמו אינו מוציא איך יוציא אחרים בקריאתו לכן יהיה זריז ונשכר:

ד) **בענין** מצוה מגות הוא דברים מבושלים ואם שלא בשר שאינו מבושל קיים המצוה וצריך שיהיה עמו יין או ענין אחר הלק"ע והביאו הר' מועד ל"ח:

ה) **ישמעו** עמים וירגזון בכל דור ודור שלא יקומו על ישראל לכך כותבין שם המ"ן על ספטיסין ומכין וסמך לזה והיה' אס' בין' הכות הרשע וכשמכים ישחוק הש"ן ולא יקרא כלל עד שיגמרו ולא יגעור בהם ח"ו. כי השעה צריכה לכך הר' מועד ל"ח:

ו) **כל** מצוה שמקיים ביום הזה יעשנו בשמחה ובטוב לבב ולא יוסיף עלב עמה ח"ו כי נראה שאינו מטוב רצונו הוא עושה זאת אלא בהכרח וכאשר יקיים המצות בשמחה יקבל גם שכר על השמחה כמו בשאר ימים וביותר היום הזה אשר נתייסד על מדת השמחה:

ז) **יהיה** נגד עיניו דברי הרמב"ם שיש להרבות במתנות לאביונים יותר מרוב משתה ומנות וכן בדין דמתנות לאביונים הוא הנאה לנפש קדשה לשעתה וקדשה לעתיד לבא כי הקב"ה זורע צדקה ועושה פרי כמחז"ל והיא שמחת הנפש והמשתה והמנות הם הנאות הגוף הנגוף ודאוי להרבות בענייני הנפש הקיימת ולא בענייני הגוף הכלה ויזהר לקיים מצות

הנוהגות

נראה דנוקים כמו בהוא יו"ט להודות על רוב שמחתינו וכן נאה לו לעשות להחזיק טובה למי בעשה לאבותינו ולנו כל הנסים והנפלאות ההם ופדה את נפשותינו ממות לכן צריכין אנחנו להראות בעצמינו הענין ההוא ולשמוח בישועת ה' להכיר ולידע את החסד הנפלא ההוא הנס שלא היינו כדאים והגונים בעולם האשמות אשר אשמנו לעשות הנסים והנפלאות ההם ובאהבתו. ובחמלתו הוא גמלנו כל טוב ותאזרנו שמחה אשרי העם שככה לו אשרי העם שה' אלהיו (מספר הח"י) :

ליום פורים :

א) **הבוקר** אור יקום לעבודה ה' ולעסוק בתורת ה' תמימה משיבת נפש פקודי ה' ישרים משמחי לב אורה זו תורה וכל אחד כפי יכולתו ואשר השיג ידו ולא יתעצל ח"ו ויכולה מצוה זו להגן עליו ועל זרעו כל הימים אשר אתם חיים :

ב) **ישכים** בבוקר ויקח מן הבא בידו מברכת ה' אשר נתן לו ותהיינה רגליו קלות כאיילות לבא לבהכ"נ להתחבר עם הצבור ובפרט היום הזה דאיכא פרסומי ניסא ובלכתך בדרך כאשר תפגע בעניים והאביונים תן להם ותקיים מנהג ר"א דקאמר אני בצדק אחזה פניך והשאר יהיה לחלקו אחר התפלה או באמצע ויזהר בקריאת המגילה בזמנה שהוא מהנץ החמה ולא קודם וראוי לכל איש להזהר בזה כי לא יקבל התוספת כי אם שיעשה העיקר ואם העיקר לא ידקדק בו ויעשנו כהלכתו צדיק מה פעל וכשמוליאים ס"ת ישמח ויגיל ליהודים היתה אורה זו תורה. וישמח ביום שנתנה בו תורה לישראל מספר הח"י בשינוי קצת :

יזהר

וחמול על כבודי ואל תהרגני ותחבלני כאגג זקני. אתה מרדכי הצדיק עשה עם עבדך כחסדך ואל תזכור לי שנאת אגג וקנאת עמלק ולא תהיה לך איבה בלבבך ולא תקום ולא תטור כמו שנקם ונטר עשו אבי. נסים גדולים נעשו כמו שנעשו לאבותיך כשעברו הים ביבשה. אוי לי כי עיני חשיכים מלראות פניך ואין לי פה להשיב אליך ולא מצח להרים ראש על אשר יעצתי עליך עצה מן אהובי ומן זרש אשתי. בבקשה ממך חוס וחמול על נפשי אדוני מרדכי ואל תמחה שמי מהרה כעמלק אבי ושיבתי וזקנתי על העץ לא תתלה. הרגני נא הרוג כטוב בעיניך וראשי הסר בחרב המלך כי כה נהרגים כל שרי המדינות. והיה המן הולך ובכה ולא הטה מרדכי אזן אליו. וירם המן קול בילל֯ה וצעקה גדולה ומרה. ויען מרדכי הצדיק ויתן את קולו קול עוז והדוה ויאמר ברוך ה׳ האל הנותן נקמות לי וידבר עמים תחתי אף מקמי תרוממני. ויאסור אותו בחבל ויתלהו על העץ אשר הכין לו. ויאמר כן יאבדו כל אויבך ה׳ וכו׳ כי הנה אויבך ה׳ כי הנה אויבך יאבדו יתפרדו כל פועלי און:

ה) **מרבים** בשמחת פורים וגכון לסיות כל ה״ב נוהג בביתו כמועדי רגלים וימלא בביתו

ונדמה לחרבונה אמר אדוני המלך יש עץ אחד
בביתו מב"ק הקד' גבוה ן' אמה לתלות את מרדכי
עליו אשר דבר טוב על המלך. ולא רעה זו בלבד
עשה לך אלא גם הוא היה עם בגתן ותרש באותה
עצה וזה לך האות שמיד שהודיעם מרדכי הדבר
מיד בקש רעתו והכין לו צליבה והנה הוא בביתו
של המן מיד אמר המלך תלוהו עליו:

ויאמר המלך למרדכי קום לך וקח את המן
השונא הרע צורר היהודים ותלהו על
העץ אשר הכין לו ודון אותו בדינים קשים ורעים
ועשה בו נקמות כטוב בעיניך באותה שעה יצא
מרדכי מלפני המלך ולקח את המן משער בית
המלך ענה מרדכי וכן אמר לו בא עמי המן אויבי
ושונאי וצורר היהודים ואתלה אותך כשם שתולים
לבני אדם בזויים והדיוטות אשר הבינות אלי.
ענה המן הרשע ואמר למרדכי הצדיק בבקשה
ממך מרדכי הצדיק אל תתלני כשם שתולין לרקים
ובזויים כי גבורים אנשי שם לא היו ספורים
וחשובים לפני ושרי המדינות היו משועבדים אני
מרעיש ממלכות הייתי באמרי פי וברוח שפתי
מבהיל הייתי את כל המדינות. ואני המן משנה
למלך היה שמי והייתי נקרא אב למלך. ירא אנכי
ממך שלא תעשה עמי כמו שחשבתי לעשות לך. חוס

וחמול

נקבצו ובאו אל ביתו לנוד לו ולהצר בצרתו ולנחמו
מאבל בתו וכולם הסכימו בדעתם לאמר מענה
רע אם מזרע היהודים מרדכי אשר החילות לנפול
לפניו לא תוכל לו כי נפול תפול לפניו . וכשיעצנו
לו לצלבו לא היינו סוברים שהוא מן המיחדים
להקב״ה , אבל עכשיו שהוא מזרע היהודים
מאותם שנפלו לכבשן האש וניצולו ומאותם שנפלו
לגוב אריות לא תוכל לו . ועודם מדברים עמו
וסריסי המלך הגיעו ויבהילו להביא את המן בבהל׳
עד לא רחץ יפה מטנופו . ויבא המלך והמן לשתות
עם אסתר המלכה . ויאמר המלך לאסתר מה
שאלתך אסתר המלכה וינתן לך . ותען אסתר
ותאמר תנתן לי נפשי בשאלתי ועמי בבקשתי
כי נמכרנו אני ועמי וגו׳ ויאמר המלך מי הוא זה
ואיזה הוא וגו׳ ותאמר אסתר איש צר ואויב המן
הרע הזה צר לעליונים ואויב לתחתונים . ואותה
שעה קצף המלך מאד וחמתו בערה בו . וקם
בחמתו ממשתה היין אל גינת הביתן. וישא עיניו
וירא והנה עשרה מלאכים דומים לעשרת בני המן
קוצצין באילנות א״ל למה תעשו כה א״ל כן צוה
לנו אבינו. ויבא הביתה והמן נופל על המטה אשר
אסתר עליה שבא מלאך והפילו עליה אמר ווי
מדברא ווי מדביתא . באותה שעה בא אליהו ז״ל

ונדמה

ומשמאלו ועונין ואומרים ככה יעשה לאיש אשר המלך מלכו של עולם בורא שמים וארץ חפץ ביקרו והלכה אסתר לראות את מרדכי ותראהו לבוש בלבוש מלכות וכתר מלכות בראשו ורוכב על סוס המלך נתנה הודאות לאלהי השמים על הנס והפלא. ותאמר עליך מרדכי נאמר מקים מעפר דל מאשפות ירים אביון ואף מרדכי נתן לו את השבח ארוממך ה׳ כי דליתני ולא שמחת אויבי לי הפכת וגו׳. והמן נדחף אל ביתו אבל וחפוי ראש שנצטרע מהצער כמ״ש בעוזיהו וגם הוא נדחף לצאת כי נגעו ה׳:

ואמרו חכמים כי נקוט ואזיל בשבילא דמתא הזיתיה ברתיה דהוד קיימא באיגרא סברה דהאי דרכיב אבוה הוא והאי דמסגי קמיה מרדכי. שקלא עציצא דבית הכסא ושדיא ליה ארישיה. דלי עיניה וחזייא כיון דחזת דאבוה הוא נפלא מאיגרא ומתה. והיינו דכתיב והמן נדחף אל ביתו אבל וחפוי ראש אבל על בתו וחפוי ראש מדבר שאירעו. ויספר המן לזרש אשתו ולכל אוהביו את כל אשר קרהו וישלח ויבא את אוהביו אין כתיב כאן כי חכמים אלו לא נקראו בעת הזאת רק שהם בראותם הרעה הבאה אליו אשר המלך השפילו והרים ונשא אויבו כולם נקבצו

אתכם מכף כל אויביכם. ועתה קום לך מרדכי
הצדיק מן השק ואפר ולבוש לבוש מלכות ורכב
צלח על סוס אשר רכב בו המלך. ויפג לבו כי לא
האמין לו והשב כי להורגו הוא בא. ויען ויאמר
לו כתר לי זעיר ואוכל לחם לענה ורוש ואשתה מי
המרים ואחר כך תוציאיני ותהרגני. ויאמר המן
קום לך מרדכי הצדיק בן זרע ישרים ותמימים
כל ימיכם נסים ונפלאות נעשה לכם העץ אשר
תכנתי לך לרעתי תכנתי אותה. עתה קום לך
ולבוש לבוש מלכות ורכוב במרכבת המלך ודבר
המלך אל תבטל. השיבו מרדכי וא"ל אני נגש
ונענה זה ג' ימים לילה ויום לחם לא אכלתי ומים
לא שתיתי וברכי כשלו מצום ובשרי כחש משמן
ואפס כח בי לרכוב על סוס המלך. ויהי כשמוע
המן כן נכנס לבית גנזי המלך והוציא כל מיני
בשמים ושמנים טובים וימשח אותו וירחצוהו
וילבשהו לבושי המלכות ויקשטהו בכל קישוטי
המלכות והאכילו מן הסעודה אשר שלחה אסתר
המלכה לו: וגם מבית המלך שלחו לו כ"ז אלף
בחורים וכוסות של זהב מימינם ומשמאלי צלוחיות
של זהב והיו מכריזים והולכים לפני מרדכי ואומרי'
ככה יעשה לאיש אשר המלך חפץ ביקרו וכשראו
בית ישראל כך הלכו גם המה מימינו של מרדכי

ומשמאלו

לו. ויאמר המן אל המלך הנה הרצים יצאו דחופים בדבר המלך לכל מדינות מלכותיך לאבד את כל עם מרדכי ויקר וגדולה כזאת איך יעשה לו. ויאמר המלך האיגרות והרצים ששלחתי אני אבטל אותן. ואל תפל דבר מכל אשר דברת. ויגער בו בזעם ויקצוף. ויאמר לו המן מהרה מהרה צא ועשה אל תפל דבר מכל אשר אמרתי לך:

ויהי כאשר ראה המן כי חמת המלך בערה בו ודבריו אינם נשמעים. הלך ונכנס לבית גנזי המלך וקומתו כפופה. אזניו נעזבו. עיניו חשכו. פיו עקום. ולבו מטומטם. ומעיו מתחתכי' ומתניו מלאו חלחלה. וארכבותיה דא לדא נקשן ולקח משם כל עדיי מלבושי מלכות אשר לבש בהם המלך ביום ראשית ממלכתו ושאר תכסיסי מלוכה כאשר צוה לו המלך ויצא משם מבוהל ויבא אל ארוות הסוסים אשר למלך ויקח משם סוס המלך העומד בראש השורה וקשרו בקשריו וחגר תגורותיו ואחז ברסנו והלך ועמד על מרדכי הצדיק ויען ויאמר לו קום מרדכי הצדיק בן אברהם יצחק ויעקב השק ואפר שלך קדמו לי' אלפים ככר' כסף שאמרתי להביא אל גנזי המלך ולא קיבל ממני כי אתם אהובי ה' ובכל עת ובכל עונה אשר אתם מעתירים אליו הוא עונה אתכם ומציל

הלא אמרתי לך על מרדכי היושב בשער המלך ויאמר המן הרבה הן שערי המלך ואיני יודע על איזה שער אתה אומר לי אמר המלך הלא אמרתי לך מרדכי היהודי היושב בשער שנכנסים בה מבית הנשים ועד בית המלך:

אז השיב המן בפחי נפש לאמר זה האיש הוא שונאי ושונא אבותי הנה י׳ אלפים ככרי כסף ניתן לו ויקר וגדולה כזאת לא יעשה לו. השיבו המלך גם את הכל יקח י׳ אלפים ככרי כסף צא ותן לו ועל כל ביתך אני משליטו וכמשפט הזה יעשה לו השיבו המן ויאמר לו י׳ בנים אשר לי ירוצו לפניו ויקר וגדולה כזאת לא יעשה לו ויאמר המלך אתה ובניך ואשתך עבדים תהיו למרדכי וכמשפט הזה יעשה לו. ויאמר המן איש נבזה והדיוט הוא. יפקידהו המלך פקיד על א׳ ממדינות המלך. ויקר וגדולה כזאת לא יעשה לו. ויאמר המלך על כל מדינות מלכותי אני מפקידו להשליטו ועל פיו ישק כל עמי בים וביבשה. וכמשפט אשר אמרת יעשה לו. ויאמר המן טבעי וטבעך הולך בכל המדינות. טבעו וטבעך ילך בכל העולם ויקר גדולה כזאת לא יעשה לו. ויאמר המלך איש אשר דיבר טוב אל המלך והציל נפשו ממות טבעי וטבעו ילך בכל העולם וכמשפט אשר אמרת יעשה

לו

הפין ביקרו ילבשוהו לבוש אשר לבש בו המלך ושאר עדיו מלבים ויאמר המלך כן דברת מהר קח את הלבוש וגו׳ מהר ולך לבית גנזי המלך וקח משם א׳ מן סרבלותי של ארגמן טוב וקח משם פורפירא שלי שחקוקים בו אבנים טובות ומרגליות ותלויים בד׳ פעמותיו פעמון זהב ורמון וקח משם עטרת זהב טוב ממקדוניא שהביאו אותה לי ממדינות מלכותי ביום מלכי וקח משם חרבי ושריוני שהביאו אותם לי ממדינת כוש וב׳ מעילים מרוקעים ומרוקמים במרגליות שהביאו אותם לי ממדינת אפריקי ולכה נא אל ארוות סוסים אשר לי וקח משם סוס המלך העומד בראש השורה ששמו סיפרנ׳ו שרכבתי עליו ביום שנמלכתי למלך וכל יקר תפ׳ גדולה זו. לך וצא ועשה למרדכי היהודי אשר אהבתיו. ויען המן אל המלך יש יהודים רבים בשושן הבירה ושמם מרדכי אל איזה מהם אלך א״ל המלך למרדכי היהודי אשר דבר טוב אל המלך היושב בשער המלך. ויהי כאשר שמע המן כן ופני המן חפו ונעשו כשולי קדירה וחשכו עיניו ופיו נתעקם ומחשבתו נתבלבלה וארכובתיה דא לדא נקשן ויען ויאמר אל המלך אדוני המלך רבים הם מרדכי שיש בעולם ואיני יודע על איזה מרדכי אתה אומר לי. ויען המלך

הלא

מעלה ועמדו מבוהלים אמרו זה לזה שמא בא הזמן להיות העולם חרב אז נאספו כולם והלכו לפני הקב"ה וא"ל הקב"ה מה קול הזה כקול גדיים ועזים אשר אנכי שומע. ענה מרדכ"ר ואמר לא קול גדיים ולא קול טלאים אלא קול קטני עמך ישראל היושבים בתענית היום ג' ימים וג' לילות ואסורי' בכבלי ברזל. ולמחר נשחטי' כגדיי' וטלאי' על גזירת המן הרשע ולב אויב שמח ומחרף ומנאץ ואינם מניחים את תורתך מיד נתגלגלו רחמיו של הקב"ה עליהם ושבר את החותמות וקרע את האיגרות והפר עצתו וצוה למלאך הממונה על הבלבול וירד והמם את אחשורוש ונדד שנתו וקם בהתבהלה ופניו זועפים ואמר לשמשי הספר להביא את ספר הזכרונות ד"ה ויהיו נקראים לפני המלך וכשהיה רואה שמשי הספר מה שהגיד מרדכי על בגתן ותרש היה גולל דפי הספר ולא היה חפץ לקרותו וברחמי הקב"ה היו הדפים נגללין מאליהן ויהיו נקראין מתוך הספר אל המלך אשר הגיד מרדכי על בגתנא ותרש ופדה נפשו ממות:

וכשראה המלך כי לא נעשה עמו דבר אמר להמן מה לעשות באיש אשר המלך חפץ ביקרו ויען וינקש במאמרו איש אשר המלך

חפץ

פירות נופלת מן הגג ומתה ואדם הולך לשאוב מים מן הבור ונפל בבור ומת ותהום כל העיר והמן לא היה הושש למאומה והיה המן מהלך וכל שרי המלכות באים אחריו ומרדכי בא לפניהם ופגע בג׳ תינוקות יוצאים מבית רבן א״ל מרדכי א״ל פסוקיכם פתח האחד ואמר אל תירא מפחד פתאום וגו׳. פתח השני ואמר עוצו עצה ותופר דברו דבר ולא יקום כי עמנו אל. פתח השלישי ואמר עד זקנה אני הוא וגו׳. מיד צחק מרדכי אמר המן למרדכי מה א״ל התנוקות הללו וצחקת א״ל בשורות טובות בשרוני מיד כעס המן בלבו ואמר איני שולח יד תחלה אלא בתונקות הללו ומהמשטמה הזאת כשהלך המן אצל מרדכי ומצאו שהיה יושב בראש התנוקות ושקים במתניהם וסופדים ובוכים פקד אותם ומצאם כ״ב אלף מיד השליך בצואר׳ חבלים ושלשלאות של ברזל והפקיד עליהם שומרים ואמר הללו אני הורג תחילה ואח״כ אני תולה את מרדכי באו אימותיהן של תינוקות ומביאין לחם ומים ואומרים להם אכלו ושתו קודם שתמותו והם נשבעין בחיי מרדכי רבינו שבתעניתנו נמות וכל א׳ גולל ספר ומניחו על לבו וכיון שעבר ב׳ שעות בלילה נשמעה בכייתן למרו׳ כקול גדיים יעזים עד שנדדו כל המלאכים של מעלה

ונשקע הוא וכל חילו. עמלק זקני בא להלחם עמהם מה עשה להם אותו משה הי"ל תלמיד א' יהושע בן נון שמו אכזרי איני יודע אם בכשפים בא עליהם ומה לחש עליהם עד שנפלו עמלקים לפניו. וכן לסיחון ועוג ומלכי מדין ולל"א מלכים וכן לסיסרא וסנחריב ושוב היה להם מלך א' דוד שמו והי' מכל' לכל הממלכות ואיש ואשה לא יחי' דוד עמד בנו ובנה להם בית א' והיו נכנסים בו ואיני יודע מה היו עושים ויוצאים והורגים כל הבאים עליהם למלחמה ומתוך טובה יתירה שהי' להם לא חשבו כל אומה ביניהם עד שבא נבוכדנצ' והרג מהם והשליך בקולרין והביאם בינינו ולא הועילו כשפיהם ואפילו הכי לא שינו מעשיהם המכוערים ומשחקין עלינו ועל יראתינו ואנו תעובין בעיניהם ואינן מתחתנים בנו ועוד דברים שאין אנו מספיקים לספר והפלנו גורלות להשמיד' בשלשה עשר לחדש אדר וכשיבואו לידכם האיגרות השמידו והשחיתו ולא תשאירו מהם פליטה:

והרצים יצאו דחופים בדבר המלך והדת נתנה בשושן הבירה והמלך והמן ישבו לשתות והעיר שושן נבוכה הפיל הקב"ה בכיה וערבוביא בתוך שושן אשה הולכת לשטוח

עליהם ואני סוכם לך חשבון ס׳ רבוא בקע לגולגולת
שהוא י׳ אלפים ככרי כסף חזר אחשורוש ואמר לו
פקדון הם בידי ואיני מוכרן לך א״ל ובשביל כבוד
נפיל גורלות אם יעלו בידך היהודים והכסף בידי
אני מוכרן לך ואם יעלו העם בידי והכסף ביד׳ איני
מוכר לך ועל עונותיו של המן נפל הע׳ בידו לרעתו
אך הצר המן על הכסף צרה גדולה ראה המלך
שהרע לו ועינו צרה על הכסף א״ל הכסף נתון לך
והעם לעשות בו כטוב בעיניך בהם היה צ״ל אלא
בו א״ל המלך אין אתה נזקק אלא להקב״ה שנא׳
בכל צרתם לו צר עמו אנכי בצרה. ויסר המלך
את טבעתו מעל ידו ויתנה להמן ויקראו סופרי
המלך ויכתב בכל אשר צוה המן אל כל שרי עם
ועם לאמר. עם בזוי ושסוי יש בינינו דמים
כמשוגעים חפצים ברעתינו ואומרים אבדו גוים
מארצו לעשות נקמה בגוים וכפויי טובה הם פרעה
קבלם בסבר פנים יפות וגם בשני רעבון והוציאו
עלילה נלכה נזבחה לה׳ ואנו חוזרים. והשאילום
כל כסף וזהב ומרגליות ובגדים וטענו כל א׳ וא׳
מה׳ נ׳ חמורים ולא חזרו ורדפו אחריהם בשביל
ממונם והיה להם נביא א׳ משה בן עמרם שמו
ונטל מקלו ולהש עליו והכה בים ויבש ואיני יודע
במה יבשו והעבירן בתוכו נכנס פרעה אחריהם
ונשקע

ותתפלל חנה

בני אנשים גדולים אנחנו אשר מעולם אנשי שם
היינו והם עניים ומדולדלים ומחורפים שאין
כמות' בעולם ואומרים למלך אין אנו עובדין
ומשתחוים ולשולטונים אין אנו שומעים ומחשיבין
ולכל מקום ומקום איגרותיהם הולכים ומגיעין
לאמר לבקש רחמים לפני האלהים שימות המלך
והממשלה כולה. והעם הזה מפוזר בין הערים
מהם מוכרים שמן ומהם עושים שעוה ומהם עושי'
נרות ואבוקות וכל מה שמוכרי' מוכרים בעושק
ואינן מוכרים בשוויו. ולעם אשר אלה לו למלך
אין שוה להניחם: ואם אל המלך טוב יכתב לאבד'
מעל פני האדמה וי' אלפים ככרי כסף אשקול ע"י
עושי המלאכה להביא אל גנזי המלך:

ויען המלך אחשורוש ויאמר לו הואיל ואתה רוצה
לקנות ממני אות' היהודי' שמשכימי' ואומרים
ה' אחד איני מוכרם לך שהם פקדון בידי ומתיירא
אני שמא יעשה לי כשם שעשה לסחון ועוג ולל"א
מלכים וסיסרא וליבין ולסיחון וכו' וזכור אני מה
עשה לנבוכדנצאר שהחריב את ביתו שנתחתן עם
כל בהמה וחיה וכן לבלשצאר שנשתמש בכלי
שרת שלו א"ל המן לאחשורוש כל אותם הדברים
היו כשהיה בהמ"ק קיים והיה הקב"ה רצוי להם
והיו מביאים שקליהם אבל עכשיו הוא כועס
עליהם

שעונותינו מתבטלי' ביום הזה כן תבטל המלך הטפש הזה מן העולם ומבקשים רחמים שימות המלך ותכנע הממשלה.

ובט"ו בו מקעקעין סכך בתיהם לעשות סוכה ויוצאים לגנות ועוקרין האילנות לסכך סוכותיהם. וג"הם יוצאים לגנות ופרדסים ועוקרין לולבים ואתרוגים ומשחיתים הערבות ומחריבים גנותינו ופרדסינו ואינן חוששין ועושין הושענא ואומרים אין אנו חוששין להשחתת הגנות והפרדסי' כדרך שהמלך עושה במלחמה ואינו חושש למ"אומ' כן אנו עושים ואין אנו חוששין. ונכנסין לבתי כנסיו' וקורין בספריהם ומפטירין בנביאיה' ומקללין את המלך והממשל' ומתפללין ושמחי' ומקיפין בהושענ' ומרקדין כגדיים. ואנחנו לא נדע אם מקללין אותנו אם מברכים אותנו וקורין אותו חג הסוכות. אחת לנ' שנה קורין יובל. אחת לז' שנים קורים שמיטה. כשהיה מלכותם קם מהם מלך א' דוד שמו חשב עלינו מחשבות רעות ובקש לכלותינו ולאבד זכרוננו מן העולם וב' חלקים הרג וא' השאיר ואותם שהשאיר נתן אות' לעבדים ולשפחות. ואחריו קם מלך א' שהיה לפניך נבוכדנצר שמו עלה עליהם וחרב בית מקדשם ויבוז את עריהם והביא אותם בגלות ועדיין רוחם גבוה ועד הנה לא עזבו גאותם וגסות לבם ואומרים

בס"ת ומפטירין בנביאיהם ומקללין למלך ולכל הממשלה כולה וקורין אותו חג שבועות ומפזרין בבה"כ כל מיני שושני' ותפוחי' ואח"כ לוקטי' אות' ואומרים כשם שאנו לוקטים השושנים והתפוחים האל' כן יתלקטו ביניהם מבינינו ואומרים זה היום שניתן תורה לאבותינו בהר סיני:

בחדש תשרי ר"ה בא' בו נכנסים לבתי כנסיות שלהם וקורין בספריהם ומפטירין בנביאיהם ומקללין למלך ולכל הממשלה ותוקעים בחצוצרות ואומרים זה היום יעלה זכרונינו וזכרון אבותינו לפני אבינו שבשמים זכרונינו יעלה לטוב' וזכרון שונאינו לרעה:

ובתשעה לחדש תשרי שוחטים בו בהמות ועופות לכפרה ואוכלים ושותים בו ומתענגים בו הם ובניהם ובנותיהם ונשיהם ותלמידיהם. בעשרה בו קורין אותו:

יום הכפורים ומתענין בו הם ונשיהם ובניהם ובנותיהם ומענין לטפיהם הקטנים ואין מרחמים עליהם ואומרים זה היום עשה ה' לכפר בו כל עונותינו ועונותינו ישא השעי' עליו ונכנסים לבתי כנסיות וקורין בספריהם ומפטירין בנביאיהם ומקללין את המלך ואת כל הממשלה כולה ואומרים זהרשעה כולה בעשן תכלה וכשם שעונותינו

לגו לחם ומים. בחמישית יוצאים. בששית שבים. ובשביעית יוצאות לפניהם נשותיהם ותאמרנ' בואו ואבלו שדחק עליכם עבודת המלך הרע הזה. אחת לז' ימים עושים שבת נכנסים לבה"כ קורין בספרי' ומפטירין בנביאיה' ומקללין את המלך ואת כל הממשלה כולה ואומרים זה הוא יום הז' שנח בו אלהינו שבשמים. ונדות שלהם לז' ימים של נדתן יוצאות בחצי הלילה לטהר עצמן במים ומטמאות את המים וערלת בניהם כורתים לח' ימים ואין מרחמים עליהם ואומרים נכרות ברית בינינו למען היות משונים מבני העמים וא' לל' יום קורין ר"ח ואומרים א' חסר וא' מלא וחדש:

ניסן ח' ימים טובים עושים בו ועושים הגעלה לכל כליהם ושורפי' את החמץ מלפני המצה ואומרים זה היום שנגאלו אבותינו ממצרים וקוראין אותו חג הפסח ונכנסין לבתי כנסיות שלהם וקורי' בספריהם ומפטירין בנביאיהם ויקללו למלך ולכל הממשלה כולה ואומרים כשם שאנו מבערים החמין מפני המצה כן ה' אלהינו תבער את מלכו' הרשעה מבינינו ותמה' ותחיש להושיענו מיד המלך הטפש הזה.

בחדש סיון עושים ב' י"ט בו ונכנסים לבתי כנסיו' שלהם וקורין ק"ש ומתפללין וקורין

בס"ת

הקרירות ובימי תמוז מרעים עצמם בגנות ומקומו׳ שרות מצויה מפני החום ומעשיהם משונים מכל עם ודתיתם שונות מכל עם ודתינו אינם עושים ובמעשינו נפשם לא חפיצה ומלאכת המלך אינם עושים וכשרואים אותנו רוקקים בארץ וחושבים אותנו כדבר טמא וכשהכרוז יוצא בדבר המלך לבא לעבוד עבודתו נסו וילכו מהם בחומות ובהרים ומהם נאספי׳ בחדריהם ויוצאים בקפנדראו׳ שלהם וכשאנו רודפים אחריהם לתופשם לוהטים אלינו בעיניהם כמראה הבזק ובועטים ברגלים בארץ וחורקים את שיניהם ומבהלים אותנו בבהלה גדולה ואין אנחנו יכולים לתפוס אותם:

ונוסף גם הוא כי מבנותיהם אין נותנים לנו לנשים ומבנותינו אין נושאים להם ומי ששוכר אותי׳ לעבוד את עבוד׳ המלך מוציאים כל הימים בשה״י פה״י ואומרים להתעכב הימי׳ באומר׳ שבת היום י״ט היום פסח היום ויום שהם חפצי׳ לשאת ולתת עמנו אומרי׳ יום התר הוא וכשאנחנו חפצים לקנו׳ מהם אומרים שיום אסור הוא להם ואוסרי׳ להם יום השוק מלהסתחר בו בשעה ראשונה של היו׳ אומרים ק״ש אנו קורין. בשעה ב׳ אומרים תפילה אנו מתפללין. בג׳ אומרי׳ זמן סעוד׳ היא. ברביעי׳ אומרי׳ לאלהינו שבשמי׳ אנו מברכי׳ שנתן

לנו

ויגדלהו על כל השרים ויגבה לבו עליו. ובאשר צוה המלך לכל עבדיו שיכבדוהו. ויכרעו וישתחו לפניו. אז המן נתגאה ביותר ע"כ השרים וכראות המן למרדכי שאינו כורע ומשתחוה לו נתמלא קצף וחימה עליו ועל כל היהודים. ונתיעץ בדעתו הרע לאבד את כל היהודים אשר המה תחת מלכות המלך אחשורוש. והמן ידע שהמלך אהיבם והזמינם במשתה אשר עשה איך יוכל לקיים אשר זמם ומחשבתו הרעה יוציא לפועל ע"כ אין לו כי אם להלשינם למלך כדי שישנאם בתכלית ויקיים כל אשר ירצה לעשות בהם יעשה כפי רצונו אמרו חז"ל לית מאן דידע לישנא בישא כהמן. וזהו דבריו ולשונו הרע ורשתו אשר טמן:

אמ"ר הפר"ח בן רש"י זצ"ל הי"ו אמרתי להביא פה מאמר המן עם המלך ומה שדבר על היהודים כפי מה שראיתי בספר הח"י זיע"א העתקתי וז"ל:

ויאמר המן אל המלך ישנו עם א' מפוזר וגו' וכה היו דבריו עם המלך יש עם א' הם היהודים מפוזר ונע ונד בין העמים בכל מדינות מלכותך והם גאותנים ורוחם גבוה ומפונקים מאד ובימי טבת לא ירחצו עצמם אלא בפושרין מפני

הקרירות

ותתפלל חנה

ישראל נתמלאת רחמים כמדת רחמנותך. ומלבד שהצלתני מיד כל צר ואויב ומכל צרה וצוקה אשר הציקו לנו אויבינו בימים ההם הן במצרים וכו' הן במלחמת עמלק וכו' גם בימי אחשורוש אשר חשב המן וכו' אלא גם זאת עשית עמהם נתמלאת נקם ונקמת מהם נקמתינו ומה שדימו עלינו חזר להם. כי חרבם אשר שלפו מחשבה לנופף עלינו על צוארם חזרו ובהם היא עשתה נקמה. הנה כהמן על העץ אשר דימה לתלות עליו מרדכי. וראה והביט וראה כמה צרות ויגיעות טרח ויגע לעשות העץ האם ידע כי לנפשו הוא עושה ולמענו הוא הכינה לתלות עליה. גם אשר חשבו עלינו להרוג ולהשמיד ולשלול וכן עז"ה סוף דבר נתקיימה בהם ובזרעם המה כרעו ונפלו ואנחנו קמנו ונתעודד. אי לזאת כמה צריכים אנחנו להודות ולהלל ולשבח ולפאר גם לשמוח בשמחה של מצוה ולאמר זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו ולהלל בפה מלא למי שעשה כל הטובות והחסדים לנו ולאבותינו וגאלנו מיד צוררינו ואויבי נפשינו וכמאמר המגיד בכל דור ודור חייב אדם להראות עצמו וכו' כמו כן חייבים אנחנו לחשוב כאילו לנו הגיע כל זה הצער והקב"ה הצילנו מידם והוציאנו משעבוד לגאולה כן יגאלנו גאולה שלימה ונאמר לפניו הללויה. ומטעם שחובה רמיא על האיש לספר לבני ביתו הנסים והנפלאות שעשה ה' לאבותינו כדי שידעו אהבתו לישראל עמו ועי"ז יוסיפו יראה ואהבה בהשי"ת הוא פעל ועושה כל זאת. אמרתי להביא פה סיפורי נפלאות. ישמחו הבנים והאבות.

יזכנו ה' לשנים רבות גם טובות. אכי"ר:

ויהי אחרי אשר גדל המלך את המן בהמ"ה ויגדלהו

נא ישראל. לולי יהוה שהיה לנו בקום עלינו
אדם. אזי חיים בלעונו בחרות אפם בנו. אזי
המים שטפונו נחלה עבר על נפשנו. אזי עבר על
נפשנו המים הזידונים. ברוך יהוה שלא נתננו
טרף לשניהם. נפשנו כצפור נמלטה מפח יוקשים
הפח נשבר ואנחנו נמלטנו. עזרנו בשם יהוה עושה
שמים וארץ:

ואח״כ הולכים לביתם לשלום שבים ובמאים כיד ה'
הטובה עליהם:

אודך ה' כי גדולות ונפלאות עשית עמנו ועם
אבותינו מקדם ועד גם עתה בכל עת ובכל
זמן ובכל שעה ורגע. וסיפורי נפלאותיו אשר עשה
עם אבותינו ועמנו הלא המה כתובים במגלות וספרים.
ה' כגבור איש מלחמה יצא להלחם על כל צרינו ואויבינו
הקמים עלינו לרעה ויבעיר ויאבד שמם מתחת השמים
ולא יוכל להרע אלינו. ימין ה' נאדרי בכח תעשה זאת
ומי לא יראך ה' על כל רמים מלך מלכי המלכים
המשפיל גאים ומגביה שפלים גם צבא השמים יגידו
גדלך ונפלאותיך. ומי יש לו יכולת לספר נסים והפלאות
שעשית ואשר תעשה כי אין סוף ותכלית להם ואוי
למי שאינו מאמין לגדולתו ולנסיו ונפלאותיו אשר עשה
בזמן קדמון ועושה ויעשה עוד. הנה כאשר קמו
אויבינו עלינו לכלותינו מעל פני הארץ פדיתנו מידם
והייתה לנו למגן ידך החזקה וזרועך הנטויה הראיתם.
ומלחמת עמם ואבדת שמם מתחת שמיך ה'. על עיניך

ישראל

ותתפלל חנה

והרן את דיננו (גבורות אימא) ו׳ והנוקם את נקמתנו (גבורות ז״א) י״ן והמשלם גמול לכל אויבי נפשנו (גבורות לאה) ה׳ והנפרע לנו מצרינו (גבורות רחל) ך׳ . ברוך אתה יהוה הנפרע לעמו ישראל מכל צריהם האל המושיע :

(ואח״כ יאמר ג״פ) ארור המן . (יכוין התלבשות ס״מ) ברוך מרדכי (יכוין התלבשות יסוד אבא מירא דכיא) ארורה זרש (ושתי) . (יכוין התלבשות לילית) ברוכה אסתר . (יכוין התלבשות יסוד דתבונה) ארורים כל הרשעים . (יכוין התלבשות כל הקליפות בהם) ברוכים כל ישראל . וגם חרבונה (מספרו פנחס והוא אליהו) זכור לטוב : (מספרו סנדלפון)

ואם חל פורים במוצאי שבת יעשו הבדלה ואחר כך יקראו המגילה ואח״כ יאמרו נועם ואתה קדוש כמו שכתוב במוצאי שבת. ואומר החזן קדיש תתקבל ואחר כך אומרים :

שיר המעלות לדוד לולי יהוה שהיה לנו יאמר

(בינה) **אשר** (יסוד) **קדשנו** (ת"ת)
במצותיו (נצח הוד) **וצונו על** (על ידי היסוד)
מקרא מגילה: (מלכות)

ברוך (בינה) **אתה** (חסד) **יְהֹוָה** (ת"ת)
אלהינו (גבורה) **מלך העולם** (בינה)
שעשה (אל"ף למ"ד) **נסים** (אל"ף למ"ד)
לאבותינו (נצח הוד) **בימים ההם** (ראבא)
בזמן הזה: המתגלגלים במלכות הנקרא זמן:

יברך בברכת שהחיינו זו לפטור סעודת פורים ומשלוח מנות. ביום אין אומרים שהחיינו ופושטה כאגרת וקוראה:

ברוך (בינה) **אתה** (חסד) **יְהֹוָה** (ת"ת)
אלהינו (גבורה) **מלך העולם**
(בינה) **שהחינו** (יסוד) **וקימנו** (הוד נצח)
והגיענו לזמן הזה: (מלכות)

ואחר קריאתה גולל את המגילה כולה ומברך:

ברוך (בינה) **אתה** (חסד) **יְהֹוָה** (ת"ת)
אלהינו (גבורה) **מלך העולם**
(בינה) **הרב את ריבנו** (גבורות אבא) **ה**

(בה) והדן

ותתפלל חנה

כל תעלומות חכמ"ה החתומים בה ותעלה לפניך
ע"ב כוונת בניך יודעי שמך המכוונים כל כוונת
שמותיך הקדושים הראויים לבא בקריאה זו. והיו
למאורות ג' שמות הוי"ה כמספר מגילה החתומים
בגאון עוז מזל העליון דאי"ן בחמוקי ירכי"ם וכבוד
הד"ר אב הרחמים ונגלה ונבקע זיו הדרו דרך הד"ר
כבוד מלכות שמים ומרדכי יצא מלפני המלך
בלבוש מלכות. ובכח ג' שמות הוי"ה מגיל"ה יצא
מיתוק נקודת ציון נאדרי בשם אגרת גבורות
מנצפ"ך וה' שמות אדנו"ת ודיני לב שמות אלקי"ם
וצדיקים ירשו ארץ וישכנו לע"ד עליה גם ה' יתן
הטוב וארצנו תתן יבולה ומזיו הארה שהיא פרשז
עלינו לנו בני מלכים בני רחל אמנו על נפשנו רוחנו
ונשמתנו לעובדך עבודה שלימה וליראה את שמך
יראת הרוממות ומחכמתך תחכמנו להבין ולהשכיל
את כל דברי תלמוד תורתך ותופע בהד"ר גאון
עוזך על כל יושבי תבל ארצך ולשאוב מים בששון
ממעייני הישועה לתקן עולם במלכות שד"י מוכתר
בכתרי כתרים ויהי נועם ה' אלק"ינו וכו' יהיו
לרצון וכו':

ברוך (בינה) **אתה** (חסד) **יהֹוָה** (ת"ת)
אלהינו (גבורה) **מלך העולם**

בינה

ויש בו רמז הלילה מהרב נפשי ר"ת ה'מ'ן (הרד"א הביאו מועד ל"ח)

ג) **ענין** מחצית השקל יתן אותו ביום קודם מנחה ויתננו כדי להיות זריז או אחר גמר מנחה יתננו לגבאי או לעני שהוא רוצה :

ד) **הנשים** שאינם באות לבהכ"נ חייבים לשמוע המגילה ע"כ הבעל הבית חוזר לקרותה ולענין הברכה יזהר טוב לצאת י"ח שילמוד הברכה לאשה ולומר לשמוע מגילה או יאמר עמה בעלה מלה במלה חוץ מהשם שתאמר היא לבדה. ולענין להוציא אחרים לא יברך ברכת שהחיינו פעם אחרת והשומע יברך שהחיינו. קודם הברכה יפשוט המגילה כולה מראש ועד סוף ויזהר שלא תהיה ח"ו נגררת ע"ג קרקע כי כתבי הקודש אין ראוי לעשות כן ולא תהיה כזאת בישראל. וכשהוא מברך יברך מעומד וכשיגמור קריאתה יגלול המגילה ויברך ברכת הרב את ריבנו (הר' של"ה) :

ברכות המגילה:

תפלה קודם ברכות המגילה :

לשם יחוד קבה"ו ושכינתיה בדחילו ורחימו ורחימו ודחילו ליחדא שם י"ה בו"ה ביחודא שלים בשם כל ישראל הנני בא לקיים מצות קריאת המגילה לתקן את שרשה במקום עליון ויהרמ"י או"א שיהא עתה עת רצון לפניך להיות עולה מצות קריאת המגילה כאילו אשיג

כל

ותתפלל חנה

במרום להעביר ממשלת זדון מן הארץ באמור מפי כבודך ואשמיד פריו ממעל ושרשיו מתחת והיה יהוה למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה יהוה אחד ושמו אחד. ויהי נועם יהוה אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו. יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יהוה צורי וגואלי:

לפורים:

היום הזה ליהודים אורה גם שמחה. כי המן חשב על ישראל רעה כיה שוחה. יושב שמים הפילו וכל אויב שמו מחה. זכות מרדכי ואסתר לנו עמדה לכן שמשינו זרחה:

א) **יטבול** בערב פורים כמו בערב הרגל. ומהרה"ו זיע"א כן היה רגיל. וילבוש בגדי יום טוב ויפה מבערב ולא כאותן הנוהגין ללבוש בבוקר יום פורים לזכר ותלבש אסתר מלכות וכן ומרדכי יצא בלבוש מלכות ואיך יתכן לקרא פסוקים הללו במגילה בלבוש חול (הר' מועד ל"ח) לכן הירא את דבר ה' אותם ילבש כי מלבוש החשוב יגרום לו בשמחה כמ"ש ליהודים היתה אורה ושמחה:

ב) **בשיאמר** מזמור אילת השחר בבוא על אסתר

וים

לייב ואין לך יום שאין קללתו מרובה מחבירו ויגלה ה'
ותושבי ביוו נתונים שמה למרמס רגל השור והחמור
וגם ערב רב עלה אתם דור דור מסתות זרעא בישא
דעמלק לנתוב ולנתוץ תמכין דאורייתא יאבד כל זכר
למו עכ"ל ס' ח"י. והביאו מועד ל"ח :

תפלה לקודם פרשת זכור :

לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה
בדחילו ורחימו ליחדא שם י"ה בו"ה
ביחודא שלים בשם כל ישראל הנה אנחנו
באים לקיים מצות עשה זכור את אשר
עשה לך עמלק זכור בפה לתקן את שרשה
במקום עליון ולעורר מלאכי מרום ומרכבות
עליונות המופקדים על מצות פרשה זו
לנקום נקמת יהוה מאת זרעו של עמלק
וגם ערב רב מהווא זרעא בישא ועתה
נלה העז עוז גבורתך במלאכיך לעלות
ולהזכיר עון אבותיו אלה יהיו נגד יהוה
תמיד ויכרת מארץ זכרם עד בלתי השאיר
למו שריד אך אלהים ימחץ ראש איביו
אדם בליעל סר צלם מעליהם בצבא המרום

במרום

ותתפלל חנה

שנ"ל אפילו כל ימות השנה ולא יהיה במיעוטו מקריאת
הש"ץ מתוך ס"ת. ומטעם האמור למעלה שהיא מן
התורה ע"כ טוב ויפה הוא לומר לשם יחוד קודם
שיתחיל לקריאה כדי לעורר הכוונה ומנהג ק"ק חסד
אל יהש"ץ לאומרו וכן בכמה מקומות:

ב) **והימים** האלה נזכרים ונעשים הרז"ל נזכרים
היינו פרשת זכור ונעשים היינו פורים
וצריך להקדים הזכירה לעשיה ואפי' כשחל פורים בע"ש
דאז היה שבת פורים לבני הכרכים וא"כ ה"ל זכירה
ועשייה בהדדי אפי' הכי ס"ל לרב לשנות פרשת
זכור בשבת שלפני פורים מהטעם שצריך להקדים לעולם
הזכירה לעשייה (של"ה בש"ע):

ג) **קבעו** פרשת זכור בצבור למען דעת כל עמי הארץ
ליראה את ה' הנכבד וישובו מעבירות
שבידם להתיש כח שרו של עמלק ונפל עזור וישוב
אל הארץ כשרים ומה מאוד יהלון להם אי נבר של
העאיו לאמר אוי לי אללכה אוכל וראיתי צרי ואויבי לי
שרשם בעמלק מתגברים והולכים בעון פשעי והעאתי
והמר שדי לי מאד על חורבן בית מנוחתו זה כמה
ימים ושנים ושמו המחולל בגוים. ואשר אין כסאו שלם
ואין שמו שלם כל עוד שזרעו של עמלק קיים ובשלי
השער הגדול הזה כאשר יהוסף כח ואומן בשר בנו
הוא ס"מ ובטן הוא ינ"ר. בעונותי הרבים ועלומים
ואויה לי של הבנים שגלו מעל שולחן אביהם וכל האזרח
בישראל ישבו בלוקו'ת ומבוכות ומידי יום ביום עברו
רעות ותלאות על ראשינו ואין דורש ומבקש לדעת על
מה ה' עשה ככה. נעם הגולהו אשר בחר לו לנחלה
איך הם הולכים מדחי אל דחי היה הולך והסור מיום
ליום

יכסוף לטרוף וככפיר יושב במסתרים
ובגולת קריאה נאמנה זאת קדמה פניו
הכריעהו פלטה נפשי מרשע חרבך תמחה
את זכר עמלק בזיין יסוער מגורן ובעשן
מארובה וברצונך תשוב ותרום ותגביה
קרננו למעלה כמו שהבטחתנו על ידי
משה עבדך כי תשא את ראש בני ישראל
ובחסדך תבנה מקדש המעוז במהרה
בימינו לאשר ולקיים מצות שקלים בפעל
ויהי נועם יהוה אלהינו עלינו ומעשה ידינו
כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו:

לחודש אדר:

א) **פרשת** זכור מצוה לשמוע קריאתה מדאורייתא כמ"ש (א"ח ס' קמ"ו) לכן צריך הש"ץ לכוין ולדקדק ביותר בקריאתה ובניגונה. וכן כל הצבור חייבים לכוין בקריאתה הט אזנך ושמע לש"ץ כאלו קורא. ולא ישיח דעתו ואפילו בד"ת במקומות אחרים כיון שהיא מדאורייתא. ולא כשאר פרשיות הבאים שהם מדרבנן לכן מקילים אם רוצה ללמוד ענין אחר בשעה שהש"ץ לומד פרשת השבוע וה"ר של"ה אמר על זה אשרי אנוש יעשה זאת ובן אדם יחזיק בה שלא ישיח בקדושות הנ"ל

ותתפלל חנה

התיקון על כל פרי אשר הוא אוכל. יתקן עצמו ואחרים עמו:

לפרשת שקלים:

א) **פרשת** שקלים לזכרון מחצית השקל וקורין אותה בשבת הסמוך לר"ח אדר לפניו או בשבת שחל בר"ח אדר עצמו מפני שבאדר היו משמיעין על השקלים ואם שכחו לה לקרותה צריכין לחזור ולהוציא ס"ת מההיכל ולקרותה ולברך לפניה ולאחריה וטעמו מבוס ונשלמה פרים שפתינו בקריאת הפרשיות (הר' ק"ס וכו' אמת ליעקב):

ב) **בער"ש** שקלים יפריש כ"ו פרוטות לצדקה כמנין שם הוי"ה ב"ה ובר"ח אדר יפריש י"ג פרוטות כמנין אח"ד נגד ג' תרומות שהיו תורמין וינצל מל"ט קללות ויזכה לט"ל של תחיה מעה"ל דקב"ע אות מ"ה מועד ל"ח:

תפלה לקודם פרשת שקלים:

לייחדא שמא דקודשא בריך הוא ושכינתיה וכו' הנה אנכי בא לשמוע קריאת פרשת שקלים לעורר שקל הקדש פלס ומאזני משפט ליהוה ולהכניע מאזני מרמה בגבול הרשעה הנצב באריה

יכסוף

פלפלין היה ע"כ לתקן חטא אדה"ר מרבים בפירות והעיקר הוא הברכה בתחלה בכונה לא במהירות ועודנו מברך יבלענו בתוך פיו. ואם יעשה כן לא עשה מאומה ובמקום התיקון יעלה בידו קלקול לכן יברך במתון ובנחת. ולא ילך תקונו בהבל ובתוהו:

ב) **גם** תיקון זה מועיל לפגם הברית ע"פ האריז"ל כמו שאמר יכוון באכילת פירותיהן לתיקון חטא אדה"ר אשר חטא בפירות האילן ע"כ בברכה שמברך יכוון על זה. לזה יש סמך מירושלמי פרק י' יבמות ענוים ויבמתו א"ר אבין עתיד אדם ליתן דין וחשבון על שראה מיני מגדים ולא אכל ר' אלעזר הוה מלאים פריטי למיכל בהון מכל מילי הדש ע"כ אולי שאדם לא נזהר בזה וסיפק עלמו מאיזה לד ביאה ועוד ואבם. כמו שחטא על הנפש ומנע עלמו מלאכול אותם פירות לכן עתה כשאוכל מהם הוא תיקון על העבור כשמברך עליהם כדת וכהלכה. יהיה לו מרפא וארוכה. והתיקון גדול הוא זה. בעלם היום הזה:

ג) **ועל** פי הסוד הוא כי הנהנה מעה"ז בלי ברכה נקרא גזלן וטעמו הוא ע"י הברכה אשר הוא מברך משפיע בשפע עליון והשר הממונה על אותו פרי מתמלא משפע לגדלו בעת לכך הנהנה בלי וכו' נקרא גזלן שגוזל כח הבא מן העולם גם כאילו גוזל אביו ואמו והטעם כי המברך בכוונה מתקן נילולי נשמתו גם כן נלו' הנוגעים לאביו ואמו לכן נקרא גזלן שמונע מהם הגילגולות השייכים להם ועתה שיום הזה כתבנו מכוון בברכות הנה כי הוא גורם תיקון גדול על פי העבור יאכל בשיחה ושמחה בלב טוב ויהיה מעורר רוח גדול להשפיע רצון ברכה ונדבה וביותר כשלומד

התיקון

ותתפלל חנה

טוב להפסיק בר"ה ויום ע"ו בשבט ואם אין לו כח להתענות פ"ד העניות לפחות יתענה מ' יום רצופים כי הוא תיקון לקרי פגום (שהוא כנגד יצירת הולד) ע"כ בשנוי קלת מהר' חיד"א זיע"א:

ג) **יזהר** בקיום מצות שבת כהלכתו. גם יתן לדקה כפי יכולתו. במדת ענוה יתנהג וישפיל גאותו. יענה עצמו להגלל מילר סמוך לעומתו. אז תקובל ברחמים וברצון תפלתו. וככן שלימה תהיה תשובתו. הר' חיד"א זיע"א אמר יען כי הגדיל ילדי פשע ירבה שפ"ע ר"ת 'שבת 'פיזר 'ענוה לכל הפשע עכ"ל:

ד) **אל** יקל בעיניך עון ע"י פוגם בריתו. כעבותות העגלה יהיה נחשב באחריתו. וכאשר התמיד בעון זה מסובין יקל עשייתו. אפילו שלא הטא בפועל בערוה וגדה אלא יבן על מטתו. אם הרהר וחשב ביום אשה לקראתו. יבא לידי טומאה בלילה ולא ידע כי כלת"ו. אוי לו באין קן לצרתו, גם אם חשב דוקא עון הוא ויבקש תרופה למחלתו. ישוב לפני ה' תמיד על פניו תהיה יראתו:

לחודש שבט:

א) **חודש** שבט הוא ר"ה לאילן כדברי ב"ש ולדעת ב"ה הוא ע"ו בו ע"כ ישראל קדושים נהגו להרבות בפרי מאכל ביום הזה ועל פי האר"י זיע"א יכוון לתקן חטא אדה"ר אשר חטא בפירות האילן. ובפרי עצמו חלוקים בו רבותינו בתלמוד למ"ד חטה ולמ"ד ענבים ולמ"ד תאנה ולמ"ד אתרוג היה ולמ"ד פלפלין

הגלוים אליו ויבטח בה' שינצל מן האסור . וזהו ובני ביתו יהי' שמור :

תיקון פגם הברית בפרשיות שובבי"ם : מת"ת יד ותענית לכפר חטאת נעורים . כי יצר טמן רשת ללכוד רעים וטובים . אם עד עתה הנה בידי שבים . בזה תצאו לחירות ולא תהיו עוד חייבים . שובו מדרככם קודם לאתם נצבים :

א) **תעניות** שובבי"ם ת"ת הנה נתקנו לעון פגם הברית מהמוהב הזה מתחילי'. והתעניות הללו בגלותם נפלאה מאד לתיקון הנז"ל בבחינת מתודה ירבה בבכיה ויתמרמר מעון אשר בכפו חטאת נעורים ואשר חטא על הנפש בין אם פעל און בזנות בין בעלה במחשבה ובא לידי טומאה אם ביום בידיעתו וברצונו הרע או במקרה לילה ושלא כרס . על הכל ישא במשפט ובעונש יענה כאשר יחטא עליו ע"כ ישוב מדרך חטאים בתעניות וסיגופים ויתפלל לה' ויבקש מלפניו מחילה וסליחה וכפרה על העבר ושלא ישוב עוד לכסלה ומן השמים ירחמו עליו בהרהורו זך ויטהר פעלו :

ב) **סדר** תעניות אלו הם יתענה כמנין פ"ד מפרשת שמות עד סוף תצוה ר"ת שובבי"ם ת"ת ובתוכם יעשה ב' הפסקות מב' ימים וב' לילות וכל אחד יעלה לח"י תעניות ויעלו הפ"ד . וצריכים שיהיו רצופים מלבד שבתות ור"ח וט"ו בשבט והפסקות אלו צריך להפסיק מבעוד יום ואם רגיל לאכול סעודה רביעית אל יבטלנה ואם אינו רגיל בכך יכול לקבל ביום שבת קודם ויפסיק סמוך לשקיעת החמה ויותר

ביוב

ותתפלל חנה

האמור יגיע לך חסד ורחמים וירחמו עליך מן השמים
להצילך ממדת הדין ומכל גזרה רעה ותזכה לעובדו
בשמחה ובטוב לבב :

ב) **החוק** במוסר אל תרף יהיה לו לאדם לקבוע
לימודו בפרט באלו הימים בספרי מוסר
המועיל להסיר פחיתות האדם ומיעוט ערכו באשר הוא
עושה והמעשה אשר הוא עושה אם רע או זך וישר
פעלו כי על ידי המוסר ישוב האדם מדרכיו הרעים
ואם לא עשה כן יבא לידי טעות כמעט בחשוב בכל
מעשיו שהם טובים. ובבכיות לפני ה' בבכי ובתחנונים
בתפלה ובתענית אז תהפך מה"ד למדה"ר ויתנהגו עמך
במדת החסד והרחמים :

ג) **מה** ה' שואל מעמך ודרשו רז"ל אל תקרא מה
אלא מאה מכאן שחייב האדם לברך בכל יום
מאה ברכות וכנגד ברכות הללו ניצול האדם ממאה
קללות. לכן כשיברך יכוון בהם וזהו העיקר ואם
במהירות ובחפזון ולא ידע מה שהוא אומר וידביק הינה
להברכה לא עשה מאומה ואדרבא עונש יענש עליהם
ב"מ והזהרה יתירה באלו הימים שצריך לדקדק ביותר
מטעם האמור כדי שלא יתן פתחון פה למקטרג
ח"ו :

ד) **מה** טוב ומה נעים לקבוע לו איזה תפלה ובקשת
רחמים בכל ימים אלו כמ"ש הר' החיד"א
זיע"א הדש עבת ובבע הם קבים ה"ו כמ"ש בזהר וטוב
לקבוע בכל יום להתחנן לה' שיצילהו אותו ואת כל בני
ביתו ואת כל ישראל מכל מיני פורעניות ויזהר בדרכיו
שלא לתת מקום שישלוט הדין עליו ח"ו עכ"ל. ויתפלל
תפלה זאת בכונת הלב ויבקש מלפניו על עצמו ולכל
הנלוים

ממשון קדשך וברך עמך ישראל אשר רחמת. קיים זה אשר הבטחתנו אני ה' בעתה אחישנה. עין בעין נראה בשובך לציון ותן לנו הגינה. שלח מבשר וגואל ולרווחה הוציאנו והשב העבודה למכונה. אז ישיר ישראל ליהודים אורה ושמחה בכל שנה ושנה. קבל תפלת ה' פר'א' וב'יא' יאודה הי"ו בס' ותתפלל חנה:

לחדש טבת:

א) **לילי** שבת הארוכים לא ישכב האדם בשינה של משכבו
בלילות ישן על ערשו ומתהפך לשמאל וימין

ולא ידע מתי יאיר היום כי מסך זמנה היתה עליו לשורה וכשבא כבר ישכב לו מנוחה. לכן ידידי מלכי ישפר עליך אל תהיה משכב הזאת הנאמר עליהם עד מתי עצל תשכב וכו' אלא אדרבא בזריזות גדולה תקום לעבודת הבורא ולעסוק בתורתו זריז ונשכר תתקרא בלא תאבד הזמן היקר בהבל וריק באין בו תועלת ובפרט באלו הימים כמ"ש בזהר ותצפנהו ג' ירחים אילן תלת ירחי דינא קשיא בריא בעלמא (תמוז עד ט"ו באב טבת עד ט"ו בשבט) ובתנא דבי אליהו נאמר וכל הצרות הבאות לאדם אינן אלא מפני התורה שנאמר בפשע יעקב כל זאת ע"כ. לפי זה כשיעסוק האדם בתורה יהיה ניצול ממדת הדין אשר היא שולטת עתה באלו הימים ולא תוכל למשול בו ומה גם כשעוסק בתורה בלילה שהקב"ה מושך עליו חוט של חסד כמ"ש רז"ל (חגיגה י"ב) כל העוסק בתורה בלילה הקב"ה מושך עליו חוט של חסד ביום שנאמר יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירו עמי ועל פי

האמור

ותתפלל חנה

אלקי ישראל בכל העולם . ולא שמע ה' לתפלתו כי לא היה לבבו שלם עם ה' . ובכל מקום שישב למנוחה רפואה למחלתו היה נקרע בשרו מעל עצמותיו ונופל בארץ לא נשאר בשר בעצמותיו ונפלו מעיו לארץ וימות בחלאות נכר ברעה ובליה וימלוך אנטיפטר בנו תחתיו. ויהודה בן מתתיה הכה"ג וכל עדת החסידים אשר היו עמו באו אל ירושלים ויטהרו כל המזבחות אשר בנו העמים ויטהר הבית מגלולי הגוים ויבנו מזבח חדש ויתנו בשר זבח עליו ויערכו עצים ואש קדושה לא מצאו . ויצעקו אל ה' ויקראו אליו ותצא אש מן האבנים מעל המזבח ויערכו עצים עליה ויקטירו את זבחם ויהי האש על המזבח עד העולה השלישית ויעשו חנוכת המזבח בחדש כסליו בכ"ה בו ויביאו לחם הפנים על שלחן ה' ויעלו נרות המערכה על מנורת ה' ויקראו הלל ח' ימים . ע"כ העתקתי תוכן הענין מס' יוסיפון ותפלתינו זאת היא בעבור נסים ונפלאות לאבותינו בימים ההם בזמן הזה כן יעשה עמנו בכל עת ובכל זמן . וזכותם יגן עלינו להצילנו מכל חולי ומחלה . ומדבר וממגפה ומשמד ומרעב ומרעש ובטל מעלינו כל גזירות קשות ורעות אמן סלה :

אתה ה' קבץ גליותינו מכל צד ופינה . ותחזור השכינה לציונה . בנה מקדשך באבני יקרות ושני אלמוגים אדומים כשושנה . קדשי קדשים וכלי הקודש ארון ושלחן מזבח ומנורת המאור וכלי שמנה . מזבח העולה לכל קרבן ועולה בתמיה . חצרות וכלי שיר לכנור בנגינה . כהנים לעבודתם ולוים לדוכנם וישראל עדת מי מנה . מקריבים פרים ואלים וכבשים בני שנה . קבל תפלתינו ושם נעלה ברננה . השקיפה

ממעון

ואבואה אל ירושלם ואשבינה קברות מתים כי אמלאנה
מפגרי חללים ויאסוף כל חילו רב ועצום ולא יספר
מרוב . ויקנא ה' לציון ויחמול על עמו וידרוש את
דמי החסידים מיד אנטיוכוס ויכהו בשחין רע ובחולי
מעים ובכל זאת לא שב אפו ממנו ולא נכנע ויאמר
מהרו את הרכב והפרשים והחיל ואלכה לירושלם ואשבה
בה כרצוני ואשר דבר מי יקום ומי יעמוד לפני והים
והיבשה לי המה ולי כח וחיל להתיר בריתם כי אשבה
מהים ארץ ומהארץ ים כאשר אחפוץ . ויהי ככלותו
דבריו וילך עם חילו הרב ועמו פילים רבים יודעי
מלחמה . ויהי בדרך ויעבור הרכב מול פיל ויצעק הפיל
וירגזו הסוסים וידלגו ויהפכו את הרכב ויפול אנטיוכוס
מעליו ותשברנה כל עצמותיו כי היה איש עב בריא
ושמן וכבד ויוסף ה' מכה על מכתו ויבאש בשרו כחלל
המושלך על פני השדה בימי הקיץ לחום השמש ויביאוהו
עבדיו על בהמה משא כי לא יכול לרכוב ויוליכוהו
ארצה וינוסו מעליו כי לא יכלו לגשת אליו מפני ריחו
ויאמר איש אלהים הלא במשפט באה המכה הזאת לו
כי היה מחרף אלהי ויהי אויב לאלהי השמים . ויהי
כאשר נלאו כל חילו מריחו הרע וידע כי יד ה' נגעה
בו וישפל ויכנע ויאמר צדיק הוא ה' המשפיל גבוהים
אשר השפיל והכניע רשע כמוני תחת אשר עשיתי רעות
גדולות לעמו ולחסידיו הביא ה' עלי את כל הרעות .
וידר נדר לה' ויאמר אם ירפאני ה' מחוליי אבואה
אל ירושלם ואמלאינה מכסף וזהב ובגדי ארגמן אליש
בכל רחובותיה ואתן לה את כל אוצרות אבותי הקדמונים
המקדונים אל מקום האלקים הגדול והקדוש הזה .
ואמול ערלתי ולכל ממלכות ארץ אלך ואכריז אין כה'
אלקי

ותתפלל חנה

לבד כי היה בטוח בה' כי אמר הוא אלהי ישועתי
ויהיה בעזרתי. וילך לבד אחר ויפול על פניו ארצה
ויצעק אל ה' ויאמר אלהי האלהים הנשגב והנורא אשר
משלת מימי קדם ומאז ועד עתה תמשול ואתה הוא
מעורר מלחמות ומשביתה ונותן כח וגבורה לרומם
ולהשפיל לכן ברחמיך הרבים פנה אלינו והכניע את
הגאה הזה לפני עמך השפל והושיעה בחסדך הגדול כי
אתה הוא אשר הדבר עמים תחתינו ולאומים תחת
רגלינו ויהי ככלותו התפלה ויתקעו הכהנים בחצוצרות
הקדש ויריעו העם תרועה גדולה וידלג יהודה למלחמה
ויך בהם מכה רבה וינוסו מפניו וירדפם ויכם בערב
הוא ואנשיו ט' אלפים גבורים. וישובו ויקחו את כל
שללם וגם הזהב אשר הביאו הסוחרים לקנות בהם
נערים ונערות מישראל ויחלקו השלל לעניים. וישבתו
שם במקום המלחמה כי היה יום השבת. ויעבור משם
יהודה וילך לקראת כ' גבורים מגבורי מקדון אשר
הפקידם על סוריא והם בגרס ותמתיאוס וירדפם ולא
השיגם כי באו במסתרות. ויהי כאשר קרב אל פוליפוס
ויטה מן הדרך ויבא בבית אחד. ויבא אחריו יהודה
ויצת את הבית ההוא באש וישרפהו ויקום נקמת
אלעזר הכהן ונקמת דמי החסידים אשר שפך בארץ
יהודה. וישב יהודה משם ויפשוט את החללים וישלח
שללם ירושלימה לחלקו לעניים ולאביונים. וניקנור
ברח וימלט כי בגדי עני לבש ולא הכירוהו. ויבא אל
מקדוניא ויספר אל ליסיאס את כל אשר קרהו:

בעת ההוא שב אנטיוכוס בכלימה כי הבריחוהו הפרסיים.
ויהי בבואו מארץ פרס ויגידו לו כל הקורות אותם.
וימלא אנטיוכוס חמה ויחרק ויגדף לאלהיו ויאמר אלכה
ואבואה

ואת אשר האיל נתן אל ליסיאס והוא היה איש גדול
ממשפחת המלך מזרע המקדונים ויצוהו לאמר אתה
ידעת את אשר עשה יהודה בן מתתיה לשני שרי הגדולים
אשר היו לי בכל חילי לעזור ולהועיל בכל מלחמה
ואשר עשה לצבאותיהם. ועתה לך והכיתה את כל ארץ
יהודה והחרמתה את עריהם. והנה עמך מלך אאופטר
בני ואני אלך אל ארץ פרס ואגרש את גוי פרס תחת
אשר פשע בי. וילך אנטיוכוס אל פרס להלחם. ויעזוב
המלך את ליסיאס אומן לבנו ללכת להלחם בארץ יהודה
ויבחר ליסיאס ג' שרים וגבורים ויסעו ממקדוניאה
לבא אל ארץ יהודה. כאשר הקריבו לבא וישלח ליסיאס
עם ג' הגבורים ללכת לגבול הארץ ומ' אלף איש רגלי
עושי מלחמה וז' אלף פרשים ויפקד עליהם את השר
ניקנור וליוס להלחם ביהודה ראשונה. והוא שב למקדונים.
ויתחברו אליהם עוד כל חיל ארם ופלשת ויבואו שמה
להשחיתה. וישמע יהודה וכל זקני ישראל את הדבר
ויתאבלו ויקראו צום וילבשו שקים ויעלו עפר על ראשם
ויצעקו אל ה'. ויהי אחרי הצום ויפקוד יהודה את כל
עמו וישם עליהם שרי אלף וכן מאות וחמשים ועשרות
ויצאו לקראתם למלחמה ויעבירו קול לאמר מי האיש
אשר נטע כרם ואשר בנה בית חדש או ארש אשה
ויראה ורך הלבב ילך וישוב לביתו. וישובו רבים כי היו
רכי לבב בשמעם קול ההמון הרב הבא עם המקדונים
וישארו מהם ז' אלפים גבורי מלחמה אחד למאה ולא
ישובו מפני כל ויסעו משם. וילך יהודה לקראת ניקנור
וניקנור הביא עמו סוחרים הרבה למכור להם נערים
ונערות כי חשב לשבות שבי רב מיהודים ויבאו בגאוה
לקראת יהודה ויהודה הולך לקראתו בתפלות וברעדה.

ותתפלל חנה

ויפלא בעיניו ויאמר מי הוא זה אשר מלאו לבו למרוד
במלכנו . ויאסוף עם רב מגבורי מקדון ויבא להלחם
ביהודה ועדת החסידים וילא יהודה לקראתו ותהי מלחמה
גדולה ביניהם. ויהי בהלחמם וירא יהודה את
אפליאגוס עומד בתוך גואי גם מקדון ודגלם . וירץ
אליו בתוך עמק המלחמה ויך במקדונים מימינו ומשמאלו
ולפניו ויפלם כאשר יפיל הקוצר את אלומותיו ויבא
עד אפוליאגוס ויכהו בחרבו וימת . אז היונים נסו
וירדפם הוא ועמו ויכם מכה רבה ויקחו את כל בזזם .
ויקח יהודה את חרב אפוליאגוס וילחם בו כל ימי חייו :

וישמע עוד סרון שר צבא מקדון את שמע יהודה
ויאמר אלכה ואלחם ביהודה הגבור ויאסוף
כל עמו וכל חילו ויבא עד בית חורון . ויוגד ליהודה
ויאמר אין לנו להתאחר נגא אליהם ואף כי הלכו אחינו
מעדת החסידים מעמנו ואם נחכה עד בואם יאמרו
כי יראים אנחנו מהם . וילך יהודה כל הלילה ויהי
לאור הבוקר ויראו לפניהם עם רב ועצום והמון גדול .
ויאמרו אל יהודה אחיו איככה נוכל להלחם בם ואנחנו
מעט . ויאמר להם קראו אל ה' והושעו כי לה' המלוכה
והתשועה ויבא יהודה מלד המחנה וידלג עליהם פתאום
ויתגר בם מלחמה ויבא בתוכם ויצעק אל ה' הישועה .
ויתבהל סרון וכל עמו וינס וירדוף יהודה אחריו ויכהו
גם הילה כל מחניהו ויפיל מהם פגרים מתים רבים
ויפול פחדו על כל הגוים . וישמע אנטיוכוס המלך את
הדברים האלה ויקצוף מאד ויאסוף את כל עמו על
הגוים אשר תחת ידו עם רב ועצום מאד ויחלק את
כל חילו ויקח חצי החיל וילך אל ארץ פרס כי אז מרד
גוי פרס במלכה בשמעם כי פשע עם יהודה באנטיוכוס .

ואת

לאחיך לאב ואליך ישמעו כי ה' נתן בך עצה וחכמה וגבורה. **ויאמר** עוד מתתיהו קראו לי את יהודה ויקראו לו ויעמוד לפניו ויאמר לו בני שמע לעצתי ותצליח בכל אשר תפנה ידעתיך לאיש מלחמה וה' נתן בך כח וגבורה ולב אריה לך. ועתה כבד את ה' מכחך אשר נתן לך כי ממנו הכל ולא הלחם מלחמותיו ואל תתעצל ללכת בכל מקום אשר בארצות הקדושים לקחת נקמה מיד הגוים המטמאים אותה והיה לשר צבא ולמבוא מלחמה ויענהו כן אבי אעשה ככל אשר צויתני. ויצו להביא אליו פך השמן ויצוק על ראשו וימשחהו ויריעו כל העם תרועה גדולה ויתקעו בשופר ויאמרו יחי הנגיד גם יחי המשיח. ויהי ככלותו לצוות את בניו ויגוע וימת ויאסף אל עמיו. ויקם יהודה לנגיד ולמשיח ויעזרוהו אחיו וכל בית אביו וכל עדת החסידים ויקברו את אביו בכבוד גדול. ואח"כ לבש יהודה שריון קשקשים כגבור ויחגור את כלי מלחמתו וירד על הערלים החונים סביבות הר אשר באו עליו ללכדו ויך בהם ה' אלפים ומאתים גבורים וישרוף מהם הפריצים ויכלם וירמוס לארץ כל הזדים אשר בכל גבול ישראל ונפל פחדו על הכל והיה צעקתו כקול אריה וישמחו כל ישראל בפועלו ובמעשהו. אז נבהלו מלכים גדולים ואדירים ממנו ויאחזמו רעד ויצא שמו בכל הארץ וסיפורי מלחמותיו וגבורותיו הגיעו עד קצות הארץ וכאשר נאסף אל עמיו הללוהו וכבדוהו כל זרע ישראל ויאמרו לאמר רוח ה' תניחנו וישב בסתר עליון ובצל שדי יתלונן תחת עץ החיים. וילך מעיר לעיר ויהרוג כל הרשעים אשר בעם יהודה המקלים עם ישראל. וישמע אפוליאנוס שר צבא מקדון את הדברים האלה

ויצא

ותתפלל חנה

שמה ויתקע מתתיהו בשופר ויזעק את עם יהודה לבוא
אליו ויתן אות מלחמה . הוא מתתיהו הכה"ג אשר
הרים יד תחילה במלכות יון והוא אשר צוה לישראל
להלחם בשבת והוא יעמוד לנו מליץ והוא אשר עמד
להושיע מגוי מקדון בימים ההם . ויצא מתתיהו ממבצריו
הוא וחמשת בניו וקהל גדול מהחסידים וירדפו משם
אחרי הפריצים ויכום ויכתום עד בלי השאיר שריד .
וימולו כל הילדים הנמצאים אז מיהודה וישראל ויעש
ה' תשועה גדולה על ידו . ויקרבו ימי מתתיהו למות
ויקרא לבניו ויחזקם ויאמצם בדבריו ויאמר להם אני
ידעתי עתה יתגרו מלחמות גדולות ביניכם על אשר
קמנו ונתעודד להלחם בעד עמינו ובעד יתר פליטתנו
ובעד ערי אלהינו . ועתה קנאו קנאת ה' ומקדשו ולא
תגורו מן המות כי אם תמותו במלחמת ה' תקבלו
שכרכם והייתם בארץ החיים עם אבותינו ונפל לכם
הגורל עם אבותינו אשר קנאו לה' . הלא תדעו פנחס
אבינו אשר קנא לה' קבל ברית מלח והיתה כהונתו
לו ולזרעו לעולם . גם כל אבותינו אשר קנאו לה'
נתן להם שכר במושלם . ועתה בני חזקו ואמצו ולא
תיראו מפני הגוים הטמאים האלה . כי המה יבטחו
בכחם ואתם הבטחו בכח ה' אשר לא יכלה הם יבטחו
ברוב חיילותיהם ואתם בטחו בו ולו האומץ וכח להושיע
ברב או במעט . התקבצו והיו כאיש אחד ובלב אחד
וקנאו לאלהי ישראל כאשר עשו אבותיכם החסידים וה'
יתן פחדכם ומוראכם על אויביכם . ויקרא לשמעון בנו
הגדול ויצוהו ויאמר אליו ידעתי כי ה' נתן חכמה ודעת
בלבך ועתה הטיבה ברצון פלס את עצתך לעצמך ולעם
הקדוש ואל נא תחשוך עצמך ועצתך מהעם הזה והייתה
לאחיך

ובלכתם מצאו בדרך במערה אחת מיוחדה כאלף איש
נשים וטף לרוב והמה שמה משמרים את השבת ויבאו
אליהם ויאמרו אם תחללו את השבת תחיו וא"ל תמותו
ויענוהו לא נצא ולא נחלל שמים וארץ עדים עלינו היום
כאשר קבלנו לקיים מצות תורתנו ולא נעשה מצות
מלככם אף אם תמותנו. ויצו פוליפוס ויכרתו עצים
ויביאום אל פי המערה ויתנו בהן אש ותעשן המערה
וימותו בעשן. וילכו משם אל מתתיהו הכהן בהר
המודעית וימצאוהו חגור כלי מלחמה ואחיו ובניו עמו
וישמע מעדת ישראל החסידים כי הלכו אחיהם להביא
נשיהם וטפם ולהתחזק שם למלחמה. ופיליפוס ושרי
המלך קדמו פני מתתיה בדברי שלום לאמר שמע נא
איש נכבד בעמך ועשה מצות אנטיוכוס וחיה ולא תמות
ויענה בגבה לבו ויאמר אני עושה מצות מלכי ואתם עשו
מצות מלככם ויבהלו על דבריו וישתקו ולא ענוהו דבר.
כי היו חושבים איך ילכדוהו ויהרגוהו כיתר החסידים.
ויען אחד מהפריצים אשר היו עמם ויאמר תמה אני
מאד מעבדי המלך ומאלו עד מתי תאריכו לו ולא תעשו
נקמה בו אשר העיז פניו לבלתי עשות מצות המלך.
ובדברו כן וישלוף חרבו ויתז ראש חזיר ויקטר על
המזבח אשר בנו לפסלי אנטיוכוס וישרפהו שמה כמשפט
העולות שהיו נקרבות על המזבח הק' ומתתיהו צופה
מן ההר ורואה וכראה כן נתקנא ויקנא מאד וישלוף
חרבו וידלג על המזבח ההוא ויכה את הפריץ בחרבו
ויהרגהו ויגבה את ראשו לעוף השמים למעלה ויפול
הראש לפני שרי המלך אשר נגש אליו לדבר עמו וגופו
נפל על המזבח וישרף עם גוף החזיר. וגם את השר
הרג בחרבו ויתר השרים ברחו ורבים מהמונם הפיל

שמה

ותתפלל חנה

ספור לחנוכה :

מתתיהו כ"ג ובניו חשמונאים וישראלים. בקום עליהם מלך אנטיוכוס עם שרים וחיילים. לבטלם מתורת ה' וחוקיו ולא יהיו נמולים. ויקנא ה' ויפר עצתם ומחשבתם והיו נכשלים. ישראל הרגו בהם נדמו לבני הנפלים. ובכן טיהרו מקדשו והדליקו נרות חיילים היילים :

כן יספר הזקן ענין מתתיהו כ"ג ובניו החשמונאים. גם החסידי' וישראלי' שהיו בזמן המלך אנטיוכו"ס :

ויהי אחר הדברים האלה ויסע מלך אנטיוכוס ללכת למקדוניאה ונוס לפקידו ולעמו אשר עזבם בארץ יהודה לאמר הכו הכו כל זכר ישראל וכל אשר בשם ישראל יכונה ואשר ירצה להיות מעמינו החיוהו ויעשו כן. רק אשר ברחו עם מתתיהו בן יוחנן כהן המודעי"ת נמלטו שמה. וכראותו את שבר ישראל וצרתו ויקנא לה' ויבך ויאמר אוי לי אני כי ילדתיני לראות את שבר עמי ונפלתי ולא אוכל קום. וישלח את יהודה בנו בכל ערי יהודה בסתר לאמר מי בכם ירא ה' ומי לה' אלי. ויאספו אליו כל עדת החסידים ביד חזקה ויבאו אל אביו. ויאמר להם מתתיהו שלום בואכם ואין לנו כי אם להתפלל לה' שיושיענו. ועתה חזקו ונתחזקו וגם שנמות במלחמה ולא ימותונו אויבינו. ויתחזקו כולם על דבריו ויאמרו איש אלהיך יהודה כי מושל בארץ גוי מקדון ומלך אנטיוכוס לכן הדדו חרבכם עם ה' וראו איך תגללו ופרקו עולם מעל צואריכם. ובאשר אמרו כן היה. וכשמוע פוליפוס שר המלך וכי הפריצים הגידו למו לאמר מתתיה ובניו קשרו על מלכות גוי מקדון ויפתו לעם יהודה להתחזק להלחם עמם והנם מתאזרים, אז נסעו אליהם בחיל כבד מאד ובלכתם

להשתמש בהם. אלא לראותם בלבד.
כדי להודות לשמך על נסיך ועל נפלאותיך
ועל ישועותיך:

מזמור שיר חנכת הבית לדוד. ארוממך
יהוה כי דליתני ולא שמחת איבי
לי. יהוה אלהי שועתי אליך ותרפאני.
יהוה העלית מן שאול נפשי חייתני מירדי
בור. זמרו ליהוה חסידיו והודו לזכר קדשו.
כי רגע באפו חיים ברצונו בערב ילין בכי
ולבקר רנה. ואני אמרתי בשלוי בל אמוט
לעולם. יהוה ברצונך העמדת להררי עז
הסתרת פניך הייתי נבהל: אליך יהוה
אקרא ואל אדני אתחנן. מה בצע בדמי
ברדתי אל שחת היודך עפר היגיד אמתך.
שמע יהוה וחנני יהוה היה עוזר לי. הפכת
מספדי למחול לי פתחת שקי ותאזרני
שמחה. למען יזמרך כבוד ולא ידם יהוה
אלהי לעולם אודך:

ותתפלל חנה

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם
אשר קדשנו במצותיו וצונו להדליק
נר (של) חנכה :

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם
שעשה נסים לאבותינו בימים ההם
בזמן הזה :

בליל ראשון אומרים גם ברכה זו :

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם
שהחיינו וקימנו והגיענו לזמן הזה :

מיד אחר גמר הדלקת הנר הראשון שהוא עיקר . יאמר הנרות הללו וכו' ויגמור ההדלקות בעוד שאומר הנרות הללו וכו' . הגאון רש"ל ז"ל בתשובה סי' פ"ה :

הנרות הללו אנחנו מדליקין . על הנסים ועל הפרקן . ועל הגבורות . ועל התשועות . ועל הנפלאות . ועל הנחמות . שעשית לאבותינו בימים ההם בזמן הזה . על ידי כהניך הקדושים . וכל שמונת ימי חנוכה הנרות הללו קדש הם . ואין לנו רשות

להשתמש

הב התומים בה ותעלה לפניך עם כוונת מעשה המצוה הזאת הנעשית על ידי בני ידידך היודעים כל כוונת שמותיך הקדושים הראוים לבא בהדלקה זו המעלים זרע ויהודי וזווגי מדות העליונות ולהאיר בשכינת עוזך המאורות הגדולים אשר בה תמצא היונה מנוח לכף רגל'ה ולא תכבה בלילה נר ה והיה אור הלבנה כאור החמה מנח ל בדרך ישתה על כן ירים ראש. ומשם יושפע לי אני עבדך לאור באור החיים כי אתה תאיר נרי יי אלהי יגיה חשכי. שלח אורך ואמתך המה ינחוני ליראה ולאהבה את שמך. ובכח סגולת הדלקת מאורות נר חנוכה תחכמנו באור תורתך אנחנו וזרענו וזרע זרענו כדבר האמור מפי כבודך לא ימושו מפיך ומפי זרעך ומפי זרע זרעך אמר יי וגו' ובזכות מתתיה כהן גדול ובניו בנצח הודך הראנו נפלאות ובאורך נראה אור והאר פניך על מקדשך השמם והיה לעת ערב יהיה אור ותחזינה עינינו בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה זהב כולה וגולה על ראשה ושבעה נרותיה עליה שבעה ושבעה מוצקות לנרות אשר על ראשה ומלך ביופיו תחזינה עינינו אמן כן יהי רצון. ויהי נועם יי אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו:

ה) **זהו** דרך ישרה בימים הללו שהוא שמחה על גאולתינו ועל פדות נפשינו יזכור גם לשמח נשמתו ולא יאבד הימים הללו בשחוק וקלות ראש ח"ו כי הנשמה שהיא חלק אלוה ממעל אין לה הנאה כי אם בעסק התורה והתורה הוא כאור המאיר לנשמה נר מצוה ותורה אור נר חנוכה שהיא מצוה ותורה אור עסק התורה שהיא אור לנשמה. ויתאמץ ויתחזק ביותר באלו הימים בקיום התורה כי היונים בקשו לבטל התורה והמצות ואבותינו בימים ההם מסרו עצמם על קיומה וכמו כן יעשה הוא:

ו) **יקרא** לפני בני ביתו מוסר וקצת דינים השייכים להם כדי שלא יבואו לדבר דברים בטלים כיון שנהגנו שלא לעשות מלאכה בעוד שהנרות דולקים:

ז) **ידליק** נ"ח תחילה ואח"כ של שבת. ובמוצאי שבת יבדיל ואח"כ ידליק. ויברך להדליק נר חנוכה והטעם כי בחנוכה אסורה יונית לאורה ע"כ אומרים בקיצור. הר' מהב"ר:

תפלה לאומרה קודם הדלקת נר חנוכה:

לשם יחוד קבה"ו ברחימו ודחילו ודחילו ורחימו ליחד שם י"ה בו"ה ביחודא שלים בשם כל ישראל. הנה אנכי בא לקיים מצות הדלקת נר חנוכה לתקן את שרשה במקום העליון. ויהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שיהא עתה עת רצון לפניך להיות עולה מצות הדלקת נר חנוכה כאלו השגתי כל הסודות הנפלאים והנוראים אשר

מצאו לו שום זכות אלא שהיה מדליק בע"ש כי אם בשמן
זית ולפי האמור גם בחנוכה מצוה על האיש להדליק
בשמן זית וכו נעשה הנס גם כשידליק בשמן זית יזכור
הנס שנעשו לאבותינו בימים ההם בעת הזאת ויהיה
בכרו אתו יאריך ימים ויאיר אורו :

יהדר נרות חנוכה כפי אשר השיג ידו ואפי' שיכולה
מצוה זו להתקיים גם בכלי חרס מכל מקום
לא יהיו מצוות בזויות עליו ח"ו . הלא תראה בכלי הבית
שהם הנאה לגוף האדם ילך אחרי ראות עיניו ויבחר
במין הטוב והמשובח וכ"ש וק"ו במצוות ה' צריך להתנהג
בהם יותר . וכל אחד כפי יכולתו ולפי מה שהוא אדם
אם הרחיב ה' את גבולו בעושר וכבוד ונכסים ראוי
לו שיהיה בכבוד שמים ויעשה מכסף כיד ה' הטובה
עליו :

ג) **יברך** ברכת הדלקה בכונה שלמה ויראה ויפחד
שתיבות לא בחדא מחתא ולא ידע מאי
קאמר . וכל זה הוא מטעם כובד המשא של הברכות
העמוסות עליו ונראה כאילו רוצה למהר להוריד המשא
הכבדה מעליו לזה ממהר הוא הלא תראה אם תדבר עם
חבירך שעה או שתי' אין לך ספקות' ואדרבא תדבר בנחת
כדי שיבין ולמה לא תקח קל וחומר מזה . גם לפעמים
מרוב המהירות לא ידע האדם שמעשה אשר הוא עושה
וקיימא לן מצות צריכות כוונה ע"כ צריך לדקדק בברכות
ולומר מלה במלה :

ד) **אחר** שידליק הנרות ישב לפניהם ויבטה הוא ובני
ביתו ויפרסם תוקף הנס שנעשה לאבותינו
בימי קדם וכפשע בינם ובין המות וברוך ה' אשר
גאלם מיד צר בקרתם מן המצר ונפלו אויביהם לפניהם :

זהו

ותתפלל חנה

בגשמי דיצה ,	תדשן אדמה :
בגשמי הוד ,	תחדר אדמה :
בגשמי ועד טוב ,	תועד אדמה :
בגשמי זמרה ,	תזמר אדמה :
בגשמי חיים ,	תחיה אדמה :
בגשמי טובה ,	תטיב אדמה :
בגשמי ישועה ,	תושיע אדמה :
בגשמי כלכלה ,	תכלכל אדמה :

כמו שאתה הוא יי אלהינו . רב להושיע

משיב הרוח ומוריד הגשם לברכה :

אנא הורידהו לאורה . לברכה . לגילה . לדיצה . להוד . לועד טוב . לזמרה . לחיים טובים. לטובה . לישועה . לכלכלה. כמו שאתה הוא יהוה אלהינו . רב להושיע

משיב הרוח ומוריד הגשם לברכה :

לימי חנוכה :

מקדם מאז בזמן הזה . שונאינו דימו להרוג כל שמן ורזה . הנקם נקמתינו מזה ומזה . לכן ענייני חנוכה תא חזה :

א) **ידליק** בשמן זית בלבד וכו' חסידים אומר מעשה בחסיד אחד שהאריך ימים ולא מלאו

ע׳ עם דל בשועו׃ נלכד בפשעו׃ ועל כן אחר ישעו׃ בצדקת עניו נס מפרעה׃ וישב על באר המים׃ ישב׳. ותזיל מטרות עוז ממעונים. ותבואות שנה יהיו דשנים, בצדקת נכנס לפני ולפנים. אשר צוה על נסוך המים׃ ישב׳. זכור רחמיך יוצר מאורות. וצוה עביך יריקון אורות. בצדקת מלך נעים זמירות. אשר אמר מי ישקני מים׃ ישב׳. חשרת מים על יבשה. תזיל ותוציא אבן הראשה. בצדקת לקח צלוחית חדשה. ועל ידו נרפאו המים׃ ישב׳. טרפי צמח אדמה המציא׃ הפק רצוני. חזקי ואמצי. בגשמי נדבות למען מוציא מחלמיש למעינו מים׃ ישב׳.

אלהינו ואלהי אבותינו׃

בגשמי אורה, תאיר אדמה׃
בגשמי ברכה, תברך אדמה׃
בגשמי גילה, תגיל אדמה׃

בגשמי

ותתפלל חנה

לשוני כוננת. אלהי ותבחר. בשירים ששמת.
בפי טוב ממסחר; ונגדך כוננת. צעדי
ממשחר. ולי גרון תתח. בקראי לא נחר. ויצרי
הלבנת; כמו צמר צחר. ולכן לא שתה. לבבי
כי סחרחר. היה סתרי עתה. כאתמול ולמחר.
ומגיני אתה אלהי אל תאחר:

ישבעון ידידיך מאוצרות שמים. ושבע
אדמה לא שבעה מים. פדות
תשלח לשחויים פעמים. יחיינו מיומים:
אל חי יפתח אוצרות שמים. ישב רוחו
יזלו מים: בגשמי רצון. תברך עדה.
בפחי יגון. כצפור לכודה. בצדקת אב
המון. הכין סעודה. ואמר יקח נא מעט
מים: ישב׳ גשם נדבות. משמי עליה.
תוריד בציה. רב עליליה. בצדקת נעקד.
בהר המוריה. ושב וחפר בארות המים: ישב׳
דלה עמך ממהומה והצל. ורוח קדשך
עליו האצל. בצדקת איש תם מקלות פצל.
ברהטים בשקתות המים: ישב׳ האר פנים

על

ועליו: חיש ושלח עופר. טרם ינוסון צלליו. זכור יזכור לי. נוטע אשליו: קומם גן נעול. ופרדס רמון שתיליו. קרית חנה דוד. ומגדל עוז חייליו: שובב לצואר השן. מלואי הוד כליליו. בנוי לתלפיות: ונהרו כל הגוים אליו. אלף המגן תלוי עליו:

מכסה שמים. בעבים ומלבישם. ומחליף זמנים. עלי חוק ורשם: אוצרך הטוב. פתח נא להחיות בו כל נפוחי נשם. משיב הרוח ומוריד הגשם: אליך ישברו. מקצות הארץ ועד קצות. אדם ובהמה וכל יצורי ארצות. משיב הרוח לעתות קצוצות. ושולח מים על פני חוצות: אוצרך צמאון ושרב. וכל חרבות קטוב. תשלח רוחך. ויהיו כגן רטוב. אדם ובהמה. אשר החשו מטוב. תפתח ידך. ישבעון טוב: אוצ״ך תלמי ציה. אשר נותרה ערומה. מתגובת דשא חציר וקמה. תפריח נצניה. ותלבישה רקמה. ותחדש פני אדמה: אוצרך אב רחמן. נושא חובת לב עקוש: פדה נפש תורך. מיד יקוש. השלימה נא דבריך. ואם אין בנו מתקושש וקוש. ונתתי מטר ארצכם בעתו יורה ומלקוש: אוצ״ך

לשוני

ותתפלל חנה

ישמחו מלכים . ישמחו נביאים . ישמחו סופרים . בשמחת התורה : שמחו נא .

ישמחו ענוים . ישמחו פדויים . ישמחו צדיקים ; בשמחת התורה : שמחו נא .

ישמחו קדושים . ישמחו רחמנים ; ישמחו שבטים , בשמחת התורה : שמחו נא .

ישמחו תמימים . ישמחו תלמידים . ישמחו תקיפים ; בשמחת התורה : שמחו נא .

תקון הגשם :

חשון הוא זמן השאלה לבני א"י ח"ו ומתחילים לשאול ז' בזה החודש ויזהר האדם אזהרה יתירה שלא ישכח מלומר ברך עלינו ויעשה סימנים כדי שלא יבוא לידי שכחה :

אמרתי להועיל אסדר פה תיקון הגשם הנוהגים לאומרו פה בא"י תובב"א לפתוח ההיכל ואומרים אותו בזמן עצירת גשמים לא יבא ולא יהיה ותפלתינו זאת שלא נצטרך לאומרו כי אם בזמנו דוקא ויקיים בנו מ"ש טרם יקראו ואני אענה בגשמי רצון ברכה ונדבה אכי"ר . ומתחילים ואומרים :

שפעת רביבים יוריד מזבוליו . להחיות זרע , ולתת פרי יבוליו : מטר יורה ומלקוש . יוריד עם אגליו . חיות דשן ושמן . כל פרי עץ

ועליו

תתן לנו. ואני בחסדך בטחתי יגל לבי בישועתך אשירה לה' כי גמל עלי. הנה אל ישועתי אבטח ולא אפחד. כי עזי וזמרת יה ה' ויהי לי לישועה:

פזמונים לשמחת תורה.

מפי אל מפי אל יתברך ישראל

אין אדיר כיי . ואין ברוך כבן עמרם . אין גדולה כתורה . ואין דורשה כישראל: מפי אל.

אין הדור כיי . ואין ותיק כבן עמרם . אין זכה כתורה . ואין חומדה בישראל: מפי אל.

אין טהור כיי . ואין ישר כבן עמרם . אין כבודה כתורה . ואין לומדה כישראל: מפי אל.

אין מלך כיי: ואין נביא כבן עמרם: אין סגולה כתורה . ואין עוסקה כישראל: מפי אל.

אין פודה כיי. ואין צדיק כבן עמרם. אין קדושה כתורה . ואין רוחשה כישראל: מפי אל:

אין שומר כיי. ואין תלמיד כבן עמרם. אין תמימה כתורה. ואין תומכה כישראל: מפי אל.

ותתפלל חנה

או"א מלוך על כל העולם כולו בכבודך והנשא על כל הארץ ביקרך והופע בהדר גאון עוזך על כל יושבי תבל ארצך וידע כל (עשיה) פעול כי אתה פעלתו ויבין כל (יצירה) יצור כי אתה יצרתו ויאמר כל אשר (בריאה) נשמה באפו ה' אלהי (אצילות) ישראל מלך ומלכותו בכל משלה. קדשנו במצותיך שים חלקנו בתורתך שבענו מטובך שמח נפשנו בישועתך וטהר לבנו לעבדך באמת ואל תדיחנו מפני שום נברא שבעולם ותאריך ימינו בטוב ושנותינו בנעימים ומלא שנותינו שמנים שנה אורך ימים ושנות חיים תוסיף לנו לעבודתך ובצל כנפיך תסתירנו ותצילנו לנו ולכל בני ביתנו מכל גזרות קשות ורעות ותחדש עלינו שנה טובה ונהיה שקטים ושאננים דשנים ורעננים לעבודתך וליראתך כי עמך מקור חיים באורך נראה אור. יהי חסדך ה' עלינו כאשר יחלנו לך. הראנו ה' חסדך וישעך

ובכן אין לנו גואל ומושיע בלתך . הנשמה לך והגוף פעלך חוסה על עמלך ובכח שבע הקפות שהקפנו לתיבה שבה ספר התורה ושמחתנו לכבוד תורתך התמלא רחמים עלינו השיבנו אבינו לתורתך וקרבנו מלכנו לעבודתך ויתמתקו הדינין ויכבשו רחמיך את כעסך ויגולו רחמיך על מדותיך ותוציא לאור כל נצוצי תורתנו ומצותנו וישוב הכל לאיתנו הראשון ולא ידח ממנו נדח. ותזכנו לעסוק בתורה לשמה ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולהוציא לאור כל חלקי פרד״ס תורתנו השייכים לנפשינו רוחנו ונשמתנו ותחננו מאתך חכמה ובינה ודעת לחדש חידושים רבים אמיתיים בפרד״ס תורתך הקדושה וקושיות והויות וישובים אמיתיים וחדושי דינים לאמית׳ של תורה וברב רחמיך תזכנו לזרע קדש בנים חכמים וחסידים זרע אנשי׳ ובריא מזלייהו ולא ימצא בנו ולא בזרענו שום פגם ושום פיסול ולא יכרת זרענו ח״ו ואתה ברב רחמיך תתן בנו כח ובריאות ויכולת מספיק וחזק ואומץ באברינו וגידינו וגופנו לעמוד על המשמר . ולא יארע לנו שום מיחוש ושום כאב ונהיה שמחים וטובים ובריאים לעבודתך ותצילנו מכל רע :

ותתפלל חנה

כל אשר נתרשלנו מלעסוק בתורתך הקדושה וכל אשר פגמנו בלימודינו הן מצד לימוד להתגדל . הן מצד שלא למדנו בקדושה ויראה כדת מה לעשות. והן שלא טרחנו להבין דבר על בוריו מצוי הדין ועומק ההלכה . והן אשר קטפנו מלוח עלי שיח. והן אשר לא תמכנו ברכי רבנן דשלהי ולא אמצנו ברכים כושלות. וכזאת וכזאת פגמנו בכ"ב אותיות תורתך וטעינו בלימוד ובהוראה ולא נהגנו בטכסיס ת"ח ; ועוד אחרת אשר נפלו ניצוצי תורתנו ומצותנו לבורות נשברים וישב ממנו שבי :

על הכל בושנו ונכלמנו ובמסתרים תבכה נפשנו יראה ורעד יבא בנו ותכסנו פלצות. והן עתה בבושת פנים אנחנו שבי' ומתחרטים ואנחנו רוצים לעשות רצונך כרצונך . ויהי רצון מלפניך ה' או"א אל רחום וחנון הטוב והמטיב שתקבל כונתנו כי אתה בוחן לבות וידעת שרצונינו לעשות רצונך ולעסוק בתורתך הקדושה כדת מה לעשות ואתה הבטחתנו על ידי עבדיך חכמי ישראל הבא ליטהר מסייעין אותו . ובכן יהמו נא רחמיך וראה כי אזלת יד ואפס עצור ועזוב . ואויר ארץ העמים וביטול הטהרה ותוקף גלות גוף ונפש הן הנה חיו בעכרינו כי גבר אויב יצרנו הרע ועשה אשר זמם להדיחנו מתורתך ומעבודתך :

ובכן

ההוא יהיה ה׳ אחד ושמו אחד. ועשה למען דוד המלך ע״ה החתום במדת מלכות ותשרה שכינתך עלינו יהי ה׳ אלהינו עמנו כאשר היה עם אבותינו אל יעזבנו ואל יטשנו. (ר״ת מלכות) מהולל אקרא ה׳ ומן אויבי אושע. לעולם ה׳ דברך נצב בשמים. כי חסדך גדול עלי והצלת נפשי משאול תחתיה. ואני כזית רענן בבית אלהים בטחתי בחסד אלהים עולם ועד. תאות ענוים שמעת ה׳ תכין לבם תקשיב אזנך:

עוד אני מדבר בתפלה אחר הז׳ הקפות:

רבונו של עולם הנה אנחנו באים ביראה ואהבה ושמחה רבה ומודים אנחנו לך על אשר קדשתנו במצותך ובחרת בנו מכל העמים אהבת אותנו ורצית בנו ותתן לנו את תורתך הקדושה תורה שבכתב ותורה שבעל פה וקרבתנו לעבודתיך. מה אנו מה חיינו אשר עשית עמנו חסדים גדולים רבים ועצומים כאלה לפיכך אנחנו חייבים להודות לך תמיד ולומר לפניך שירה בכל יום תמיד. אמנם גדל צערינו בהעלותנו על לבנו

כל

שלום ורדפהו. והיה כעץ שתול על פלגי מים אשר פריו יתן בעתו ועליהו לא יבול וכל אשר יעשה יצליח. דרכי ספרתי ותענני למדני חקיך. יהיו לרצון וגו׳:

אחר הקפה שביעית.

שמע ישראל. ה׳ מלך ב״פ. כי אתה ה׳ טוב וסלח ורב חסד לכל קראיך. מלכותך מלכות כל עולמים וממשלתך בכל דור ודור. לך ה׳ הגדולה והגבורה והתפארת והנצח וההוד כי כל בשמים ובארץ לך ה׳ הממלכה והמתנשא לכל לראש. שועתינו קבל ושמע צעקתינו יודע תעלומות:

יהר״מ יְהֹוָה או״א אל מלא רחמים שתעשה למען רחמיך

ותהא חשובה ומקובלת ורצויה לפניך הקפה שביעית הרומזת למלכות באלו כוונינו בכל הכונות הראויות לכון ותרחם עלינו ותגלה ותראה מלכותך עלינו מהרה מלוך על כל העולם כלו בכבודך והיתה לה׳ המלוכה והיה ה׳ למלך על כל הארץ ביום

ההוא

סלה. יחיד גאה לעמך פני זוכרי קדושתך:

יהר״מ יו הו וו הו א״א שתהא חשובה ומקובלת ורצויה

לפניך הקפה הששית הרומזת ליסוד כאלו כווננו בכל הכונות הראויות לכוין ותרחם עלינו ותצילנו מכל חטא ועון והרהורים רעים ואתה בטובך הגדול תלקט אשר פזרנו ותיחד אשר הפרדנו ותתקן אשר עותנו ותוציא לאור כל הנצוצות של קדושה אשר נטבעו בין הקליפות חיל בלע ויקיאנו מבטנו יורישנו אל ותזכנו לשמור עצמנו ודרכנו מכל חטא ולא ימצא בנו ולא בזרענו שום פגם ויהיה כל זרענו זרע קדש ובזכות יוסף צדיקך החתום במדת היסוד תרחם עלינו אל שדי יסד ציון תרומתנה קרנות צדיק ובזכות יוסף יוסיף ה׳ שנית ידו ויגאלנו גאול׳ עולם במהרה בימינו. י ה יסוד ישא ברכה מאת ה׳ וצדקה מאלהי ישעו. סור מרע ועשה טוב בקש

ותתפלל חנה

הכונות הראויו׳ לכוין ואתה בטובך תרחם עלינו ותזכנו לכבד התור׳ ולומדיה ולהחזיק ולאמץ ברכים כושלות הני ברכי דרבנן דשלהי ותזכנו שלא נלך בעצת רשעים ולא נהיה מהולכי רכיל ולמען זכות אהרן קדוש ה׳ החתום במדת הו״ד לטובה תזכנו לרדוף שלום ולבקש שלום ולשים שלום ולהרבות שלום בעולם ולמעבד עובדא דאהרן ותשים שלום בינינו ותברכנו לחיים טובים ולשלום. ובא לציון גואל גדול כבודו בישועתך הוד והדר תשוה עליו במהרה בימינו (ר״ת הוד) השם נפשינו בחיים ולא נתן למוט רגלינו. ויהי ה׳ לי למשגב ואלהי לצור מחסי. דרך מצותך ארוץ כי תרחיב לבי. יהיו לרצון וגו׳:

אחר הקפה הששית.

שמע ישראל. ה׳ מלך ב״פ: צדיק ה׳ בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו: יצאת לישע עמך לישע את משיחך מחצת ראש מבית רשע ערות יסוד עד צואר סלה

המקטרגים עלינו ולמען זכות משה רעיא מהימנא החתום במדת הנצח תאיר עינינו בתורתיך ואחרי מצותיך תרדוף נפשנו ותגאלנו גאולת עולם מגלות החל הזה בזכות משה רעיא מהימנא ותבנה בית המקדש במהרה בימינו וקול בן לוי תסוב על שיר״ה ונבל״ה עמו כנור נעים עם נבל לנצח על מלכת בית ה׳ (ר״ת נצ״ח) נודע ביהודה אלהים בישראל גדול שמו. צדק לפניו יהלך וישם לדרך פעמיו. חנני ה׳ כי אליך אקרא כל היום. יהיו לרצון וגו׳ :

אחר הקפה חמישית.

שמע ישראל. ה׳ מלך ב״פ. ה׳ אדוננו מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך. על השמים. גדול כבודו בישועתך הוד והדר תשוה עליו. חסין קדוש ברוב טובך נהל עדתך :

יהר״מ יְהֹוָה או״א שתהא חשובה ומקובלת ורצויה לפניך הקפה חמישית הרומזת להוד באלו כווננו בכל

רחמיך רבים יי כמשפטך חייני. תהלת יי ידבר פי ויברך כל בשר שם קדשו לעולם ועד. יהיו לרצון וגו׳ :

אחר הקפה רביעית.

שמע ישראל. ה׳ מלך ב״פ. ה׳ אלהים צבאות השיבנו האר פניך ונושעה. תודיעני ארח חיים שבע שמחות את פניך נעימות בימינך נצח. ברכם טהרם רחמי צדקתך תמיד גומלם :

יהר״מ יְהֹוָה אר״א אל מלא רחמים שתהא חשוב ומקובל ומרוצה לפניך הקפה הזו׳ הרביעית הרומזת למדת נצח כאלו כווננו בכל הכונות הראויות לכוין ואתה בטובך תרחם עלינו ורחמיך הרבים אל יעזבונו נצח סלה ועד ונשמחה ונראה נעימות בימינך נצח ותזכנו לכל הבטחות ונחמות שהבטחתנו על ידי נביאיך הקדושים וגם נצח ישראל לא ישקר ולא ינחם ותחזקנו ותאמצנו לנצח ותנצח אויבינו ותסתום ותחתום פי כל

הגוים אשר עשה לתהלה ולשם ולתפארת ולהיותך עם קדוש לײ אלהיך כאשר דבר. נא גבור דורשי יחודך כבבת שמרם:

יהר״מ יהוה אר״א שתהא חשובה ומקובלת ורצויה לפניך

הקפה שלישית הרומזת לתפארת ותזכנו להיות מעבדך הנאמר עליהם ישראל אשר בך אתפאר ותזכנו לעסוק בתורתך הקדוש' תורת אמת ותזכנו לעבדך באמת ותהיה כל מגותינו לבקש האמת ותחננו למען דעת אמיתות דיני התורה ותזכנו להתרחק מהשקר והכזב וכל פינות שנפנה יהיו על דבר אמת ובזכות תורת אמת וזכות יעקב אבינו החתום בתפארת מדת אמת וכתיב תתן אמת ליעקב תעננו ותעשה בקשתנו ונקרא ירושלים עיר האמת על כנקוה לך ײ אלהינו לראות מהרה בתפארת עוזך. (ר״ת תפארת) תקרב רנתי לפניך ײ כדברך הבינני. פעמי הכן באמרתך ואל תשלט בי כל און. אשרי אדם עז לו בך מסילות בלבבם׳

רחמיך

ותתפלל חנה

אברהם אבינו את רחמיו לעשות רצונך
בלבב שלם כן יכבשו רחמיך את כעסך
ויגולו רחמיך על מדותיך ותתנהג עמנו ה׳
אלהינו במדת החסד ותכנס לנו לפנים
משורת הדין ובטובך הגדול ישוב חרון
אפך מעמך ומעירך ומארצך ומנחלתך
ותבטל מעלינו כל גזרות קשות ורעות
ותגזור עלינו גזרות טובות ברוב רחמיך
(ר״ת גבורה) גם מזדים חשוך עבדך אל ימשלו
בי אז איתם. באברתו יסך לך ותחת כנפיו
תחסה צנה וסחרה אמיתו. ואנחנו עמך
וצאן מרעיתך נודה לך לעולם לדור ודור
נספר תהלתיך. רועה ישראל האזינה נוהג
כצאן יוסף יושב הכרובים הופיעה. הורני
ה׳ דרכך אהלך באמיתך יחד לבבי ליראה
שמך יהיו לרצון וגו׳:

אחר הקפה שלישית.

שמע. יי מלך ב״פ. כי תפארת עזמו אתה
וברצונך תרום קרננו: תתן לראשך לוית
חן עטרת תפארת תמגנך. ולתתך עליון על כל
הגוים

לעשות אז ז' הקפות שלימות מלבד הקפות שלימות של בליל מוצאי יו"ט שהלך לבהכ"נ אחת והקפה ז' הקפות והלך לדרכו ומצא בהכ"נ אחרת שנתאחרו לומר הקפות וחזר להקיף עמהם (הנהגות צדיקים הגה' מהר"י זיע"א) העתקתי בקצור :

פה העתקתי סדר ההקפות כת"י הר' החיד"א ז"ל :

תחילה וראש יניחו ס"ת בתיב' ויהיה אצלו ירא שמים וידו אוחזת בס"ת כל זמן ההקפות כי כן קבלתי מהמקובל המופלא מהר"ם שרעבי זלה"ה שהיה מקפיד על זה וכך היה מנהגו . ואני סדרתי תפלות אלו בס"ד . וקודם ההקפות יאמר :

לשם יחוד קבה"ו וכו' הנה אנחנו באים לקיים מנהג ישראל קדושים להק"ף שבעה הקפות לתיבה שבה הס"ת ולהרבות בשמחת התורה לתקן את שרשן במקום העליון ויהי רצון מלפניך יאו"א שבבת הקפות אלו תפול חומת ברזל המפסקת בינינו לבינך . ונהיה מוקפים מתורה ומצות מבית ומחוץ ונדבק בך ובתורתך תמיד אנחנו וזרענו וזרע זרענו ויהי נועם וגו' :

אחר הקפה ראשונה כה יאמר .

שמע ישראל . ה' מלך ב"פ . יהי חסדך ה' עלינו כאשר יחלנו לך קומה עזרתה לנו ופדנו למען חסדך : וחסד ה' מעולם ועד עולם על

ותתפלל חנה

הוא באמצע ע"כ יתגבר כארי לעבודתו יתברך להתפלל בשפה ברורה ובנעימה :

ה) **אחר** שאמרו קדיש תתקבל שלאחר ז' הקפות קח ה' בדים של ערבה כפירות כמו אותם שבלולב ותזהר שלא תקחם עם הלולב כמנהג קצת ע"ה כי אין לעורר הגבורות והדינין בזמן כניסת החסדים ואח"כ תחבוט בהם על הקרקע ה' חבטות (אורחות צדיקים הנה' האר"י זיע"א) :

ו) **ביום** הושע"ר לא יתגרה בשינה כל כך וילמוד תורה ויעשה צדקה שהם שני עמודים אשר כל בית ישראל נכון עליהם בגלות האל הזה (הג' במוחת הרגל) ובלמודו יעטר התורה בפ'ר'ח'י ש'ושנים וי'א'ז'ק'יהו הא'ל' כמו כן כל השנים :

שייך לשמחת תורה :

שמחת תורה ישמח ברוב טובו . אשרי השב בתשובה ופרץ חובו .
כעבד שיצא זכאי מלפני רבו . אז בריא מזלו ויאיר כלשם שבו :

א) **בליל** שמחת התורה צריך להרבות שמחה על על שמחה אם מצד שמחת יו"ט וגם לשמחת היום תורת אלהינו . וברוך אשר בחר בנו ונתן היום הזה לשמחה ולגילה וכל המוסיף הרי זה משובח ביותר ולא יוסיף על שמו ח"ו גם יקיים גילו ברעדה ויהיה מורא שמים עליו :

ב) **בשמחת** התורה מנהג האר"י זיע"א היה נזהר מאד בדבר זה להקיף אחר ס"ת הוא לפניו הוא לאחוריו ולרקד ולשורר לפניו בכל יכולתו . בליל שמ"ע יו"ט אחר תפלת ערבית והיה מקפיד מאד לעשות

שפתקין מידם ואם לאו אין להם תקנה ב"ש ולכן צריך האדם לכוין דעתו באמוד מאוד בתפלת הוש"ר וכל משפיו ביום ההוא כיון שעדיין יש לו תקנה כי אחר זה אין לו תקנה כלל רח"ל ע"כ אורחות צדיקים הנה' ההר"י זיע"א שהעתקתי בקיצור:

ג) **חייב** האדם ליתן לבו ולהבין כמה רחמנותו ית"ש וכילד מתנהג עם בריותיו במדת החסד והרחמים כי הכל בידו ואין מי שיאמר לו מה תעשה ומה תפעל ח"ו ואפילו הכי מגלד רחמיו נותן לאדם כמה זמנים והתראות למען ישוב האדם מחטאותיו ושב ורפא לו ע"כ כמה צריך להודות ולהלל למי שעשה לנו כל החסדים האלו וחייב מוטל עליו לתקן עצמו קודם כדי שביום הוש"ר יגיל וישמח כאשר שב מחטאו קודם לזה היום שהוא גמר הדין וישמח וישפה בישע לו במעשה הצדיקים ויתחזק לשובה לחיים ולקיימה ויוסיף על שמחתו יותר לשמוח בשמחת התורה שזכה ליום הזה זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו. ויתפלל לה' שיעזרהו ויזכה לקיים התורה והמצות וזהו עיקר השמחה שאמתית שהוא שמחת התורה ולא זו אף זו קאמר לא מתוך שמחתו יפרוק ממנו עול שמים ועול מצות ה"ו אלא אדרבא יתלהב התלהבות גמורה ובאימה לנהגות בתורתו כפי יכולתו ולקיים המצות כאשר יוכל באמת והמוסיף מוסיפין לו כח וכבוד וחיים ושלום:

ד) **ביום** הוש"ר יתפלל בשמחה ובטוב לבב מלה במלה בהתלהבות גדולה כפי יכולתו כדי להעביר השינה ממנו כי אם לא עשה כן שמא תפול עליו התרדמה ולא ידע מאי קאמר ואם הוא בתחילתה

התפלל חנה

תליא בהאי יומא פקדי מלכא למיהב פתקין לסנטירא ומסתיימי דינין ואסתים ליסגא ביבא מעלמא ביומא קדמאה דירחא שירותא דדינא הוא וסיומא הוא בהאי והא אתמר ת"ח ביומא דא בלמין ומסיימי עמין מע"ז ברכאן דילהון ופרחן בדינא וישראל ביומא דא מסיימי דינין דילהון ופרחן בברכאה דהא ליומא אחרא זימנין לאתחשבא במלכא ונטלא מיניה ברכאן לכל שתא ובההוא חדוותא לא משתכח במלכא אלא ישראל בלחודייהו ומאן דיתיב עם מלכא ונטל ליה בלחודיה כל מה דבעי שאיל ויהיב ליה עכ"ל ע"כ יחזק האדם הרבה גדולה לעמוד להתפלל ולבקש מאתו מחילה וסליחה וכפרה . כי השעה צריכה לכך פקח עיניך ובבא להם לאמה של תורה וע"י עסק התורה בלא ביטה בעילה ה' יטיב לנו בחתימה אכי"ר :

ב) **בענין** מסירת הפתקין מאמרים חלוקים בס' הזוהר במקום אחד אומר שגם הוא בליל הוש"ר ובמקום אחר נראה כי הוא נעשה ביום שמיני עצרת . ואמתות הענין הוא זה כי עיקר הדין נידון ונגמר בהלות הא של הוש"ר ואז בהלות לילה נגמר חותם הזה ונגמר הדין . ואחר הלות אתערי צולמה מעל רישייהו דמאן דאתחתם ח"ו למיתה ב"מ ואמנם עיקר הדין שנידון העולם עתה לימסר הפתקין שנחתמו בנעילת יוה"כ אותם שלא חזרו בתשובה בימים שבינתים שהם מכפור עד הוש"ר ונמסרים ביד השלוחים לפעול הדין לכל מי שהוא חייב. וגם שנמסרו בידם לא ניתן להם רשות לעשות המשפט והעונש הכתוב בפתקין עד יום שמיני עצרת כדי לתת עוד זמן להחוטאים שישובו בתשובה ביום של הוש"ר ואם ישובו יחזרו לקחת

הפתקין

בזה עליהן מצות סוכה כמצוה גדול וכן באין לסוכה
ומברכין ברכת המוציא וברכת הסוכה במהירות ואח"כ
יוצאין מן הסוכה ודומין ככה היא להאומות שיהיו
לעתיד מבעטין בסוכה ולא עוד אלא שאין מברכין
ברכת הסוכה לבטלה וכו' וסוברין שיושבין מעט די
ויש להם רשות לצאת לחוץ והאמת פירוש לישב הוא
להתעכב כפירוש רש"י אין ישיבה אלא עכבה עכל"ה
ואני ראיתי בנסיעתי לפי"ן יע"א יותר מזה שסוברין
יכולה מצוה זו להתקיים גם בעמידה וכאשר יכניסו
ראשם ורובם די בזה ולהם רשות ללכת לביתם ולאכול
במה לא כן ידידי . ואמרתי בנס זה הבל גם פה לא
עשו מאומה מקיום מצות סוכה והיובא רמיא על מנהיגי
העם אשר במקום ההוא ללמדם ולהוכיחם על זה למען
ישובו מדרך חטאים וישראל קדושים המה ובודאי הגמור
רוצים הם בקיום התורה והמצות כדת וכהלכה :

שייך להושענא רבא :

א) **ליל** הוש"ר יהיה ניעור כל הלילה ויאמר התיקון
המסודר וכדי שילמוד בקדושה ובטהרה
יטבול מבערב לטהר עצמו להעביר הטומאה ממנו ולא
ירבה באכילה כי לא נעלם שרבוי המאכל מביא השינה
ע"כ יאכל כפי מה שהוא צריך ולא למלאת בטן . ואם
יישן ביום יותר טוב כדי שלא יתנמנם בלילה הזאת
שהוא גמר דין כי עדיין משפטו תלוי ועומד : ועתה
הוא זמן מוכשר להורה ותשובה כדי שהקב"ה יגמור
לטובה כמ"ש (זהר צו ל"א) וז"ל אמר רבי חייא אע"ג
דלדרשא דאתי הכי הוא ודאי דהא בהאי יומא דספוון
חליא

נשים שמתפלל בסוכה ותטול הלולב בידה ותברך עליו בשעה הראויה שהוא אחר תפלת שחרית קודם הלל ע"כ. ס' אורחות צדיקים הנהגות האר"י זצ"ל העתקתי בקיצור.

ותפילות השייכים לי"ט חג הסוכות בעז"ה אסדרם עם שאר תפלות שיהיו כולם שוים במקום אחד:

ב) **אחר** גמור תפלתו תהיה יראת ה' לנגד עיניו ויקיים מ"ש רז"ל הלקיהו וכו' ויחלק הימים האלו בתפלה ותורה לא דוקא ישמח ויגיל באכילה ושתיה ותענוג וטיול וכיוצא אלא יקיים מאמרם רז"ל חציו לה' וחציו לבית המדרש וזהו שמחת הנפש ולא נתנו שבתות ויו"ט אלא לעסוק בתורה כי כל ימיו האדם טרוד בעסקיו לכן עתה הימים הללו יהיו קודש הלולים ואף גם שהוא ראשון לחשבון עונות ע"כ יזדרז ביותר לקיים התורה והמצות לפי שנמחלו עונותיו ביוה"כ וכלו כל המקטרגים. ובד' ימים שבין כפור לסוכות כל אחד טרוד במצות סוכה וארבעה מינים וכיוצא מטעם זה אין הקב"ה עושה עמנו חשבון מעונות. גם שע"י התורה יסתמו פה כל המקטרגים ולא יוכלו לגשת אליך כי התורה תבלין היא ועל ידה תנצל מכל דבר רע וע"י עסק התורה יצה"ר לא יוכל לשלוט בך להתעיאך ובפרט כשהאדם בטל מעסקיו ולא נעלם מ"ש הבטלה מביאה לידי שעמום וגם לידי חטא ח"ו ולהתרחק מזה וכיוצא אין לך כי אם עסק התורה אשריך וטוב לך:

בא) **מצות** ישיבה בסוכה הוא עניינו להתעכב כמ"ש הר' קב ונקי לא כדעת המקילין בסוכה

לשמות שזכהו ה' שיהיה חלקו מן הנותנים ולא מן המקבלים ח"ו וילמוד מעט על שולחנו כי זה השלחן אשר לפני ה' ויברך ברה"מ בנחת ולא במהירות ומתוך הספר כדי שלא ישכח יעלה ויבא ואם שבת גם רצה והחליצנו וכו':

יח) **הבוקר** אור יתקן הלולב ויקשור ההדס עליו ושליו הערבה' ושיהיו הקשרי' שיקשו' בעלי הלולב כמ"ש משנה סוכה במינו היו קושרים אותו מלמעה ואפילו שהיו כורכים אותו בחוטי זהב ויזהר שלא יתקן השלים ביו"ט כי אסור הוא אם לא שהכינם מערב יו"ט ויברך על הלולב בתוך הסוכה ומה טוב ומה נעים להתפלל כל תפלות יו"ט בתוך הסוכה ויעשה הנענועים שם כמנהג ק"ק בית אל יכב"ץ זק"ק חסד אל יכב"ץ שמוליכים ס"ת ותיבה בתוך הסוכה של בית הכנסת ושמה מתפללין ואומרים הושענות כל ימי החג הקדוש הזה:

יט) **בעת** הנענוע תזהר שלא להפריד הלולב מן האתרוג גם יהיו ידיו סמוכות זה לזה ובהולכת הלולב ובהבאתו הביאהו כנגד החזה והוליך הלולב למרחוק ולהביאו פעם אחרת בדי שיהיו ג' הולכות וג' הובאות. ותזהר בנענוע שיהיה הלולב בדרך גידולו שרשו למטה וראשו כלפי מעלה. ואפילו כשתנענע כנגד מטה דווקא תשפיל ידיך יותר למטה ממקומם ושם תנענע ג' פ' ראשו למעלה וסופו למטה. כנענוע הא' לנגד דרום. והב' לנגד לפון. והג' במזרח ביושר כנגדך. והד' למעלה. והה' למטה. והו' אח למערב. וטוב מאוד הוא שאחר עלות השחר שהיום האיר קודם שתתפלל תטול הלולב בתוך הסוכה ותברך עליו. ומה טוב ומה

כי צריך לו לחזור להתפלל. אם עקר רגליו יחזור לראש
ואם לאו יחזור לאחר ברכתו. אחר שגמר תפלתו ילך
בשמחה לביתו לעשות קידוש וקודם יאמר עולו וכו':

יז) **ואח"ב** יקדש על הכוס ויברך על היין וברכה
קדושת היום וברכ' לישב בסוכה וכשיברך
שהחיינו יכוין גם על הסוכה וישב לאכול עם בני ביתו
שש ושמח בחגו ובוטח ויגיע אותם ויתנו לעני חלק
מן הסעודה לכבוד ז' אושפיזין כמעשה שהיה חסיד
אחד היה יושב על שולחנו לאכול ויבא עני אליו לבקש
מחית לחם להשיב נפשו מיד עמד אותו חסיד ואחז
בידו והושיבו במקומו שש ושמח ויאמר לו שש אני
עליך שזכני ה' להאכילך חלק אברהם אבינו ע"ה ובלילה
ההוא חלם החסיד שהיה טובע בלב ים ובא אותו עני
והעלהו ממעמקי מים לרוחה ומיד עמד אותו עני וחבקו
ונשקו ואמר לו ברוך אתה לה' כי הצלת נפשי ממות.
ויען ויאמר לאיש החסיד הנה אנכי אברהם אביך
כי באתי היום בסוכתך בדמות האיש העני הבא אליך
מה טוב חלקך וכו'. ומובטח אתה כי לא תבוא גזירה
רעה בביתך ותמיד תהיה שאנן מפחד רעה ויקץ משנתו
בשמחה וטוב לב על הדבר הזה ויקבל עליו להיות עושה
כן כל ימי החג סעודה מיוחדת לעניים כמסת ידו.
ואם לא יתן לעני עונש ישנו ע"ז ב"מ כמ"ש זהר. והא
חזי בכלהו שאר זמנין והגין בעי ב"נ למחדי ולמחדי
למסכני ואי הוא חדי בלחודוי ולא יהיב למסכני
עונשיה סגי דהא בלחודוי חדי ולא יהיב חדו לאחרא
עליה כתיב וזריתי פרש על פניכם פרש חגיכם וכו'
לכן חייב ליתן לעני כפי אשר השיג יד הנותן אם מעט
ואם הרבה ויתנו בשמחה ובטוב לבב וביום צריך
להיות

יד) **קודם** שילך לבית הכנסת יזכור מצות עירובי תבשילין אם יו"ט חל בערב שבת כי אסור לו לבשל מיו"ט לשבת וע"י העירוב יהיה לו היתר על האמור ולכתחילה צריך פת ותבשיל כדי שיוכל לאפות ולבשל שאין אופין אלא על האפוי ואין מבשלין אלא על המבושל וכו' עיין א"ח סי' תקכ"ז וגם שיהיה בו שיעור עירוב ולא פחות מכזית פת וכביצה תבשיל ויניחנו במקום שמור כי צריך שיהיה מצוי בשעת שרוצה לבשל וכל בעל הבית חייב בזה העירוב ואפי' אשה שאין לה בעל חייבת בו מאחר שהיא צריכה לבשל מיו"ט לשבת וא"כ יברך ברכה זו ויבין פירוש המלות שמוציא מפיו:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל מִצְוַת עֵירוּב:

ואח"כ יאמר:

בדין עירובא יהי שרי לן לאפויי ולבשולי ולאטמוני ולתקוני ולאדלוקי שרגא ולמעבד כל צרכנא מיום טוב לשבת לנא ולכל בני ישראל שבעיר הזאת:

טו) **ואח"כ** יצוה לבני ביתו שידליקו נר בסוכה ולא פחות מב' נרות ויזהרו מן הרוח שלא יבא לידי סכנת שריפה ח"ו ויבטל משמחת יו"ט ע"כ ישים עיניו ברחבו של דבר:

טז) **ילך** להתפלל ומתוך הסדור ויעשה סימנים שלא ישגה בתפלת יו"ט ח"ו ויכין ברכותיו לשמלה

לנפש ומה יועיל בשמח' גופך דוקא אם לא ישמח גם הוא
עמך ביחד וביותר מזה חובה רמיא עליו לשמח לדלה
וכיוצא עם קרוביו שהם קרובי' אליו יותר משאר בני אדם :

י) **יגלח** ויטול צפרניו ויטבול כל גופו במקוה
טהור ונקי לכבוד החג הקדוש הזה
כמ"ש רז"ל חייב אדם לטהר עצמו ברגל וכ"ש בחג
הקדוש הזה ובשיטבול טבילה ראשונה יאמר הריני טובל
להעביר הזוהמא מעלי ובטבילה שניה יאמר הריני
טובל להעברא לבושין דחול בטבילה שלישית יאמר הריני
טובל לקדושת הרגל (קבל"ה וכס' ב"ה) כ"ז כדי שתשרה
עליו רוח טהורה ואת רוח הטומאה יעביר ממנו
ויפשיטנה. על ידי טבילות שהוא טובל. גם יבדוק
בגופו שלא יהיה חציצה כי חציצה פוסלת ומה הועילה
לו הטבילה אם לא יתקן עצמו :

יא) **ילבוש** בגדים היותר טובים ויפים כאלו כמ"ש
רז"ל וכבדתו מעשות דרכך שלא יהיה
מלבושך של שבת כמלבושך של חול וביום טוב יהיו יותר
יפים משל שבת כי זהו כבודו והאמת הוא כשילבש
האדם מלבושים טובים יגרום לו הרחבת הלב ועל ידי
לבישתם ישמח והוא בכלל שמחת יום טוב :

יב) **יבדוק** הסוכה אם נעשית כשרות ועל פי
הדין כדי שלא יגרום לו לברך לבטלה
וישב בסוכה פסולה ח"ו כי ביו"ט אסור לתקנה :

יג) **אור** החג הקדוש ילך לסוכה וילוה להביא כסא
ומעיל מפואר על גבה לזכר ז' אושפיזין
עילאין קדישין מעין דוגמא שעושין ביום המילה כסא
לאליהו הנביא זכור לטוב וכתוב בזהר הקדוש אי לא
מתקנין ליה כסא לא אתי (מהר' הוד"א זיע"א) :

קודם

דליביה ונפשיה ולולי דיכיל למגרוה ליה דיבוי מדוריה שמיה שכל"ז ומי שיש לו לב להבין כל זה אז יכול לידע כמה צריך לחבב מצות סוכה וכן שאר מצות וכל זה אולי יזכה:

ו) **בענין** לולב ומיניו ירבה עליהם לקנותם בדמים יקרים שהוא לכבוד שמים. אם לכבוד עצמו הוא דורש ומבקש ויבחור הוצא בטוב ונאים הן מבגדים הן אכילה וכיוצא בהם לכבוד גופו כ"ש וק"ו בענינים השייכים לכבוד שמים שהנאתם המה מגיעים לנשמה גם מהם נעשה מלבוש לנשמתו. גם שיקנה בשמחה ובטוב לבב ולא בעצבות כידוע שמקבל שכר על השמחה של מצוה כמ"ש תחת אשר לא עבדת את ה' בשמחה ובטוב וכו' כמ"ש האר"י זיע"א ומלבד שמקבל שכר על המצוה גם על שמחתו שישמח בעשייתה ואפשר שזהו שכר מצוה שיחשב לו כאילו עשה שתים מרוב שמחתו בקיום התורה והמצוה ולא כן בהיפך:

ז) **בערב** יום הקדוש הזה מצוה להרבות ולקנות צרכי סעודה ליו"ט (הר' בית השואבה):

ח) **יזהר** לשמח אשתו ובניו במלבושים טובי' וכיוצא כפי יכולתו כי זהו שמחתם (כמ"ש א"ח סי' תקל"ח) כיצד משמחן הקטנים נותן להם קליות ואגוזים והנשים קונה להם בגדים ותכשיטין כפי ממונו ע"כ והוא בכלל ושמחת בחגך אתה וביתך:

ט) **ישמח** לעני הן במלבוש וכיוצא והן בממון ממה שחננך ה' כדי שישמח הוא ג"כ כי ישראל ערבים זה לזה וכמו שאתה שמח ישמח הוא עמך וכשיצא העני לבקש איזה עזר לא יחזור ריקם מאצלך ח"ו והיה בך חטא כ"ש ומה שתתן לו מנה ימשך הנאה

לנפש

ישפיע עלינו וגם כשיעשנה כהלכתה ויבחר . מקום
המשובח ונקי לעשותה אזי היא נחשבה להקב"ה
ובכונתיה כמ"ש (ס' קב הישר) וגם היא במקום בית
המקדש כי בה"מ נקרא סוכת שלום עכ"ל לכן אל יקל
בעיניך מצוה זו ותשבו כעין תדורו בעינן כמו דירת
קבע שהוא מחשב ומדקדק שיהיה בתכלית היופי ונקיות
וטהרה כמו כן ויותר במצות סוכה ידקדק בה ולא יסיח
מצות בזווית עליו ח"ו וגם לא יקפיד במה שמוציא
הוצאות עליה ולא לימא בשביל שבעה ימים אני טורח
כל זה הטורח ועוסק כל זה העסק וכל כך ממון אפסיד
עליה אלא אדרבא בשמחה ובטוב לבב יתעסק בעשייתה
כי כן צריך ויכוין במקיים מצות הבורא שצונו לעשותה
איש כפי יכולתו והבט נא וראה (בזוהר פ' תרומה)
כמה מחייב בעשיית המצות וז"ל ויקחו לי מאן דבעי
לאשתדלא במצות ולאשתדלא ביה בקב"ה אצטריך דלא
ישתדל ביה בריקניא ובמגנא אלא אצטריך ליה לב"נ
לאשתדלא ביה כדקא יאות כפום חיליה והא אוקימנא
מלה דא בכמה אתרי יאות למיהב ב"נ ההוא אשתדלות
דקב"ה איש כמתנת ידו וגו' ואי תימא הא כתיב לכו
שברו ואכלו ולכו שברו בלא כסף ובלא מחיר יין וחלב
דהאי איהו דמגנא ואשתדלותא בלא כסף ואיהו אשתדלות
דקב"ה אלא אשתדלותא דאורייתא כל מאן דבעי זכי בה
אשתדלותא דקב"ה למנדע ליה כל מאן דבעי זכי ביה
בלא אגרא כלל אבל אשתדלותא דקיימא בעובדא אסיר
לנטלן ליה למגנא ובריקניא בגין דלא זכי בההוא עובדא
כלל לאמשכא עליה רוחא דקדישא אלא באגר שלים וכו'
ורוח קודשא לאו הכי אלא באגר שלים ובאשתדלות . רב
ושני ובאתתקנות דגרמי ובאתדכאות דמשכניה וברעותא

בישראל יתייעץ בענין סוכה עם בני ביתו איך יעשה
אותה ובאיזה מקום וכיוצא בזה ומכל מקום לא יעבור
כל כך התפלה שהיא ג"כ מצוה שבות יו"ט ולמחר
ביום י"א תיכף אחר יציאתו מבית הכנסת יתחיל בעסק
הסוכה והשתדלות ד' מינים עכ"ל (של"ה דף רכ"ט):

ד) **והטעם** שמתחילין במצות סוכה דוקא שביאר הר' קה"י בשם הר' ר' שלמה מולכו
וז"ל למה ישראל עוסקים דווקא במצוה זו תיכף אחר
יוה"כ ולא במצוה אחרת ופירש הר' הנ"ל דהענין הוא
כך לפי שצוה הקב"ה ליקח שני שעירים ביוה"כ שעיר
א' לה' ושעיר א' לעזאזל והכהן הגדול היה מתודה על
השעיר שהלך לעזאזל את כל עונותיהם ופשעיהם כמפ"ש
ונשא השעיר עליו את כל עונותם ובזה היה כפרה
גדולה לישראל וכמשכה פירשו לאבותינו ירבו הבנים
כנגדם איזו מצוה כי האבות הקדושים היו סי' לבניהם
ומה כתיב למעלה מהענין וישב עשו לדרכו שעירה
ואח"כ ויעקב נסע סכתה לרמוז מאחר שעשו היה איש
שעיר נסע לדרכו לשעיר ליטול חלקו מקרבן השעיר
שהלך לעזאזל ויעקב נסע לסוכות ועסק במצוה זו
גם אנחנו אחר יוה"כ ששלחנו שעיר לעזאזל אנחנו
עוסקים במצות סוכה דוקא ולא בשום מצוה אחרת עכ"ל:

ה) **צריך** לדקדק במצוה זו הרבה בכל יכולתו כי היא נגד ס"מ שמקטרג על ישראל וכאשר
יקיימוה כתקונה אין לו כח לקטרג כי תיכף אחר יום
הכפורים מתחיל לקטרג ומתעולל עליהם וביוה"כ אין
לו כח ומתבלה כח"ס שסט"ן כמנין שנ"ד וימי השנה הם
כמנין. שנ"ה לכן תיכף מתחיל לקטרג וכשישראל מתחילין
לעסוק במצות סוכה כדת וכהלכה חתום פה שטן ולא

יבעין

לולב ואתרוג והדס וערבה וכן ע"ז הדרך. לכן כמה ילערך האדם לשמוח לפני ה' ולומר ברוך שהגיענו לזמן מובחר כזה שבכלו מלא מצות ומעשים טובים ולהיותינו נקיים מכל לכלוך כדי שבנקל נוכל לקיים מצותיו יתברך ונהיה מלאים מהודה ומצות כרימון. וכל זה בחמלת ה' עלינו ע"כ מוטל עלינו לשבח ליוצרינו ולפארו ולקיים כל המצות השייכים לחודש הזה כיד ה' הטובה עלינו ונאמר לפניו הללויה:

ב) **זה** אלי ואנוהו ודרשו רז"ל התנאה לפניו במצות עשה סוכה נאה וכו' אפילו אם לא עבאה נאה הוא קיים מצות סוכה הנה אינו בכלל התנאה וכו' גם המקום שתרצה להעמיד הסוכה יהיה נקי וטהור ולא במקום מטונף וריח רע ח"ו ואם יעשה כן יגרום לו לעזוב סוכתו ולילך לבית ומה הועילו הכמי' בתקנתם וזה יצא מכלל התנאה לפניו במצות ע"כ צריך לתיקון כאמור. גם שידע איך לעשותה כי רבים המה דיני הסוכה וגם לולב ואם אינו בקי בהם לא ידע בין פסולה לכשירה:

ג) **דרש** מהרי"ל לאחר יוה"כ יעסוק כל אדם לעשות סוכה מבום שנבלמו ימי תשובה ויום ראשון שנכנס לחטא ח"ו יקדים את עצמו לאתחולי כדי לקיים ילכו מחיל אל חיל וכן העיד שפעם אחת אל יוה"כ ביום ה' ולמחרתו בע"ש אקרי מהר"י סג"ל לבית מהר"ם ומצאו שהיה עוסק בסוכתו והיה מתקנה מכל וכל ולא רצה להאזין אל מהר"י סג"ל ולבאר עם שבאו לדין ואמר הואיל דאתא מליה לידן לא אחיון וכן לבין א"מ במוצאי יוה"כ מתעסקין בילות ואין טובין טובות עכ"ל מהרי"ל בהלכות סוכה וטוב מיד לאחר הבדלה קודם שיאכל

לב שנתכפרו לו עונותיו וק"ק בית אל וק"ק חסד אל
יבנ"ץ נוהגים שלא לקדש הלבנה עד מוצאי יוה"כ והוא
שנהגו חסידים ואח"כ ילך לביתו לשלום ולא ישכח
לקבוע עת לתורה כמו שרגיל ואם אינו רגיל בכך
ירגיל עצמו ויקיים מה שנאמר על כן וכו' בשכבינו
ובקומינו נשיח בחוקך ונשמחה ונעלוז בד"ת כדי שלא
יהיה כמעיד עדות שקר בעצמו ח"ו והגם שהאמת הוא
עייף ויגע ואין בו כח אפילו הכי ילמוד מעט במקום
הרבה כדי שיתחיל במצוה וביותר אם הזמין איזה דבר
מענייני סוכה כדי להתחיל לעסוק במצות סוכה ילכו
מחיל אל חיל ממצוה למצוה כדי שיהיה מזומן ומזוין
תורה ומצות ביחד (כמ"ש כנה"ג סי' תרכ"ד וז"ל ואוכלין
ושותין בשמחה וכו' ע"ש ויש שנהגו מיד להתחיל בסוכה
דכתיב ילכו מחיל אל חיל מהר"י ויל סי' קנ"א בן כ'
הרב הנז"ל זלה"ה

בענין מצות סוכה ותיקונה. יפיה והדרה להיות לך למנה. יורה
זה מעלותיו רבו מכל השנה. על סוכה לולב ומיניו צונו רחמנא :

א) **ברוך** ה' אשר בחר בנו וכמה טובות גמלנו
ברוב רחמיו יתברך ובחמלתו עלינו בחודש
הזה שבא ליום חגינו צונו על תקיעת שופר למתק
הדין ולעורר רחמים לזכותינו בדיננו. בעשור לחודש
הזה תענו את נפשותיכם ולהתפלל ולבקש מלפניו
מחילה וסליחה וכפרה על עונותינו למען נהיה
נקיים מכל חטא ופשע ואשמה ועוד כמה מצות הנלוים
עמו. בחמשה עשר בו צונו לישב בסוכה דוגמת ענני
כבוד שהקיפנו בהם בצאתינו ממצרים גם מצות לקיחת
לולב

ותתפלל חנה

ויכר ובוש מעשה רע לא עשה. וכל ימיו הוא עושה ומנה ותע"ט ומאחר שכן הורב מחשבות און א"כ אינו צריך למחות בו כלל לומר למה תעשה כן וכו' לכן עתה זמן מנחה הוא עת רצון ורחמים וגם אם בזמן אחר ימשך לו טורח גדול עתה בנקל תקובל תפלתו ותשובתו כי הזמן מוכשר לכך ושכן צריך להתחזק ולשוב בתשו' שלימה ואפילו שהקב"ה הבטיחנו בדברות קדשו כי ביום הזה יכפר עליכם מכל מקום מחויבים אנחנו לעזוב החטאים והעונות והפשעים ולהתחרט מה שעברנו על התורה ומצות כמה פעמים וכמעט מרוב שהורגלנו בהם נעשה לנו כהיתר ואין אנחנו מרגישים חבילות של עונות בידינו ותיקון לזה עתה הוא להתבונן ולידע העונות שהורגלנו בהם ולשוב מהם גם לא נחזור לעשותם ח"ו ולבקש ממנו יתברך שיקבלנו בתשובה שלימה ויעזרנו לעשות רצונו דוקא ושלא נשוב עוד לכסלה וזהו שאמר הפסוק מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו ולא הסמוך דוקא על האומר כי עונו בכל יום מכפר ואינו צריך להתחרט ולשוב אלא אדרבא נשאר עונו לפני ה' והנדרש ממנו נעשה ושכן תטהרו. ונהיה נקיים וטהורים מכל לכלוך עונות וכתיב יעזוב רשע דרכו ואיש און מחשבותיו וה' יעזרנו ע"ד כבוד שמו אכי"ר:

כב) **ואח"כ** יתפלל ערבית מלה במלה ולא במהירות ולא ידע מה שהוא אומר כדי שלא יתן פתחון פה למקטרג לומר הזה למעשיו הראשונים ותפלתו עליו כמשא כבד ורוצה לפרוק העול מצוארו ח"ו גם כוונתו היתה דוקא שיתכפרו עונותיו ביום הזה ואח"כ יחזור לסורו כי סופו הוכיח על תחילתו:

כג) **יברך** ברכת הלבנה כשהוא מבושם ושמח וטוב

שייך לתפלת מנחה :

כ) **קודם** מנחה יאמר פרשת העקידה ופסוק וישחט אותו וכו' כי בזה היום היתה עקידת יצחק אבינו ע"ש בהעלות המנחה שהוא עת רצון ע"כ צריך לבקש רחמים כדי שיזכור לנו עקידתו וירחם עלינו כמדת טובו הגדול ויראה בענינו הכנעתינו ושפלותינו על ידי זה יקבל תפלתנו ברצון ואח"כ יאמר יהי רצון בסדר הר' חיד"א זיע"א ובשער"ז נכתבנה עם שאר התפלות במקומם :

כא) **בתפלת** מנחה ונעילה יתחזק על יצרו כגבור מלחמה לנצחו ואפילו בשעת הזאת הנה הוא תש כוחו מן התענית וסדר התפילה ואין לו כח לישב וכ"ש לעמוד אפילו הכי צריך להיות ככחו אז כן כחו עתה ויותר כי העיקר הוא עתה שהוא עת רצון ורחמים ואליהו הנביא נענה בתפלת המנחה וכו' גם יתן אל לבו שמוך לערב לשוב בתשובה שלימה הנה כמה פעמים שב והתוודה על כל מה שעשה אפי' הכי כי לא ידע האדם איזה מהם יוכשר הזה או זה ומה גם אם עד עתה הוא אחוז בחבלי היצר ולא ניתקו החבלים אשר הוא פורש לו ללכדו תמיד בכל יום ובכל רגע ומשור הנה הוא בידו . וראשו כפוף אליו לשחוט בו כטוב בעיניו אל כל אשר יחפוץ יטנו כי מראה לו הכל דרך טובה ואין בה נפתל ועקש כלל ולא יתנהו להתבונן בעין שכלו אולי תועה אני מן הדרך וכאשר עתה אחזור לדרך הטוב והיצר בנקל הוא עלי ולא כן כאשר ארגיל עצמי קשה עלי לחזור כי ההרגל נעשה טבע . וכאשר יתרבה בזה אח"כ לא ידע שכל זה חטא ועון הוא ואינו צריך לחזור עליהם כי יראה בעצמו צדיק

ותתפלל חנה

פירוש המילות שהוא מוליא מפיו ובחזרת מוסף ג"כ
יעמוד על רגליו ויתן לבו למה שמוליא הש"ץ מפיו
ויתבונן כמה חסרנו מחרבן בית המקדש ובפה מלא
יאמר אוי לנו אהה עלינו הנה גוליך את חרפתינו ועל
רחמיו יתברך אנחנו בטוחים שיחזיר עטרה ליושנה
ונקריב לפניך קרבן שיכפר בעדינו אכי"ר:

יט) **עתה** ראה ידידי מה היתה עבודת יוה"ך והפאר
והשבח שהיה לנו על כל שאר האומות שהיו
אומרים רק עם חכם ונבון הגוי הזה ולא עשה כן לכל
גוי גם מה היה בידינו ואין לך לדמותו לא יערכנו
זהב וכל אבן יקרה וכל חפצים לא ישוו לו וכאשר נבין
איך היינו מקודם ברום המעלות ואיך עתה בעונותינו
אנחנו בשפל המדרגו' ולא נשאר לנו שום מעלה מהמעלו'
שהיינו מקודם ומאז כי עתה אנחנו שפלים ונדחים
ומפוזרים בכל פיאות אין לנו לא מלך ולא כהן ולא
בית המקדש כדי שנוכל להרים ראשינו אלא הסרנו כל
המעלות הטובות ובמקומם מגרעות נתן ובהתבונן זה
ויותר אזי ראוי לנו לבכות ולהכות על ראשינו ולהתמרמר
על זה בכל שעה ובכל רגע ולא תערב לנו כל
שמחה שבעולם על גודל האבידה שאבדה ממנו מקודם
היינו שרים ומלכים ועתה אנחנו עבדים לעבדים זה
רודה וזה מרדה לחרפה ולקלסה היינו בעיני כל ואפילו
בערך הפחותי' מן הברואי' היינו פחותי' מהם והם מעולי'
ממנו ובמקום שהיינו ראשי' על הכל. ועונותינו הטו אלה
ומנעו הטוב ממנו שבט יהודה בדוחק ובצער וכאשר
נשים לב ועין לזה ודאי אם לב אבן לנו וסגור ואטום
יתרכך ויהי' למים ומפני חטאינו גלינו ונתרחקנו מארצינו
ונחלתינו וחרב עירנו ובית מקדשינו על זה ועל כיוצא:

קודם

גדולה בבית הגדול והקדוש לעבודת מי ששכן שמו שם והיה זה שנת כך וכך ליצירה מי שזכני בעבוד׳ זו הוא יזכה בני אחרי לעמוד לשרת לפני ה׳. עד כאן מה ששלח האיש ההוא לרומא בכתב ושלהו וירשוריש למלך אלפונסי וקראו ואמר היהודים ראוים לעונש על עונם ולכבוד על אשר כך נמצא בהם ואני הדל שלמה בן וירגה שלחוני קהלו׳ ספרד לקבץ פדיון לשבויי מאלאגה ושם בחצר המלך בקשו הגוים להגיש קרבן הפסח ועשו בפועל מזבח ושורות כהנים עם כלי כסף ומשוררים אומרי׳ הלל ותמהו העם והשרים מאד אמר המלך יהודים שכך ראו ונאבד מהם טוב מותם מחייה׳ ב׳מ ובטעם העבוד׳ וקרבן הפסח ועניינו כתב הרב דון מנואל בדורו דברים נפלאים בספר טעמי המצות שחבר והבאתי ענינו בספר שבט עברתו האל יזכנו לראות בבנין בית קדשנו ותפארתינו ועבודת אלהינו כימי ובשנים קדמוניות אמן

יח) **במוסף** ישתדל להבין סדר עבודת יוה״כ ויאמר מלה במלה ומתוך הספר ולא יסיר עיניו מתוך הספר ויבכה ויתמרמר במרות עונינו הסבו כל זאת לנו כי אם היה בעונותינו במקום הקרבנות והעבודה ומה טוב ומה נעים ללמוד אותה קודם יום הכפורים כדי שיהיה מבין והגיל בעבודה ולפחות להבין פירוש

ותתפלל חנה

זקני הכהונ' שנים שני' ובראש כל חוצות היו ראשי
ישיבות עומדי' ואומרים איש כהן גדול בואך
לשלום התפלל ליוצרנו שיחיינו לעסוק בתורתו
ובהגיע' לפתח הר הבית היו מתפללים שם על קיום
מלכי בית דוד ואחר זה על הכהנים ועל המקדש
והי' הקול כל כך חזק מרבוי העם בענותם אמן
עד שהעופות הפרחות היו נופלים לארץ ואז
הכהן הגדול משתחוה לכל העם ופורש בבכי' ויראה
וסגני כהונה מוליכין אותו ללשכה שלו ושם פי'
מכל אחיו הכהנים חח בכניסתו אבל בצאתו הי'
הכבוד כפלים כי כל העם אשר בירושלם היו
עוברים לפניו ורובם באבוקות של שעוה לבנה
דולקות וכלם לובשים בגדי לבן וכל החלונות
מעוטרות ברקמה ומלאות נרות וספרו לי הכהנים
כי הרבה מהשנים לא הי' כהן גדול יכול להגיע
לביתו קודם חצות הלילה מפני דוחק העם העובר
ורבוי הגדול שאע"פ שהיו כולם מתענים לא היו
הולכים לבתיהם עד יראו אם יוכל להגיע לנשק
ידי הכהן הגדול וביום שאחריו היה עושה סעודה
גדולה ומזמן לאוהביו וקרוביו וי"ט זה עושה לפי
שיצא בשלום מן המקדש אחר זה היה מצוה
לצורף שיעש' לוח מזהב ויפתח בה זה הלשון אני
פלוני כהן גדול בן פלוני הכהן גדול שמשתי בכהונה

גדולה

במי ששכן שמו שם שכל אחד יאמר מה שיודע
בחבירו או מה שיודע מעצמו ושנתן להם לכל דבר
ודבר התשובה הראויה . גם המלך אומר לו דברים
טובים ומבטיחו לכבדו בצאתו בשלום מן הקדש
אחר זה היו מכריזין ואומרים איך הכהן הגדול
יוצא והולך ללשכה שלו אשר במקדש ואז יוצא
ויוצאים כל העם ללוותו והולכין לפניו כסדר וכן
ראיתי בעיני ראשונה הולכין לפניו כל שהוא
מזרע מלכי ישראל כי הקרב הקרב אל הכהן הוא
יותר חשוב ואחריהם כל אותם שהם ממלכי
בית דוד וכלם בסדר נכון זה אחר זה וכרוז
לפניהם אומר תנו כבוד לבית דוד ואחריהם הי'
בא בית הלוי והכרוז אומר תנו כבוד הלוי שלשים
אלף וששת אלפים היו וכל סגניה' היו לובשין
באותה שעה בגדי משי תכלת והכהנים משי לבן
וכ"ד אלף היו ואחריהם המשוררים ואחריהם
המנגנים ואחריהם תוקעי חצוצרות ואחריהם
השוערים ואחריהם עושי הקטור' ואחריהם עושי
הפרוכת ואחריהם שומרי' ואחריה' האמרכלים
כת אחת נקר' קארטופילו' ואחריהם כל אנשי
המלאכ' ממלאכת הקודש ואחריהם השבעי'
סנהדרין ואחריהם מאה כהנים וגזרי כסף בידם
לעשות דרך ואחריהם הכהן הגדול ואחריו כל
זקני

לבד מה שלמדו לי הכהנים והמפרשים ומה שראיתי
מחוץ עד מקום שעיני השיגו :

העבודה הב' היא ביאת כהן למקדש ולא אמרו
לי עבודתו אבל אמרו לי עלייתו
וצאתו מן הקדש וקצת ממנו ראיתי בעיני ושמחתי
במאד מאד ואמרתי בעת ההיא ברוך מי שחלק
מכבודו לאלה. שבעת ימים קודם היום ההוא
יום מיוחד שקורין יום כפור והוא האדיר להם
מכל הימים היו מכינים בבית הכהן הגדול מושב
וכסאות לאב ב"ד ולנשיא ולכהן גדול וסגן הכהנים
ולמלך ולבד אלא שבעים כסאות של כסף לשבעים
סנהדרין והזקן מן הכהנים היה קם על רגליו ואומר
לפניו דברי כבושין ותוכח' ואומר לו ראה לפני מי
אתה נכנס ודע שאם תאבד הכונה מיד תפול
ותמות ותאבד כפרת ישראל והנה עיני כל ישראל
תלויות בך וחפש דרכיך שמא יש בך עון אפילו
קל כי יש עון שקול כנגד כמה מצות ושקול זה
הלא הוא ביד אל דעות גם חקור באחיך הכהנים
וטהר אותם שים נגד פניך כי לפני מלך מלכי
המלכים היושב על כסא דין ורואה בעיניו כל רעה
אתה בא ואיך תבא והעון עמך ואומר להם שכבר
חפש ועשה תשובה ממה שנראה שיש בידו עון
גם כל אחיו הכהנים קרב בעזרת המקדש והשביעם

במי

טז) **כשיגיע** לאמר קדושה כ' האר"י זיע"א צריך לכוין הרגלים בסוד ורגליהם רגל ישרה. צריך לכוין בקדושה ביותר לקדש את השי"ת כדי שישרה עליו קדושה מלמעלה כי זה כוונת הפסוק והתקדשתם והייתם קדושים כ' והתקדשתם תחילה כדי שתהיו קדושים כנז' (בזוהר בפ' אמור צ"ג) כי זה של' ונקדשתי בתוך בני ישראל ולכן צריך ליזהר מאוד (ספר נגיד ומצוה ל'):

יז) **וכדי** להתלהב האדם ולידע כמה מעלה גדולה היה לנו בעבודת בית אלהינו. אמרתי להביא פה מעבודת בית ה' שהביא הרב שבט יהודה ז"ל וז"ל:

על השאלה הב' זאת עלתי עוז ותפארת הגולרים שלא יבוא במחשבתך לדמות או לראות ראיה ממה שעשה שלמה וגם לא מן הבנין הב' כי אפי' שלמה שנתגדל בחכמה ועובר על כל בני קדם לא היה יכול לבנות הבית הזה אם לא בעזר אל השמים וכדי שלא יאמר אדוננו שאני כוז' ומבקש התנצלות לבלתי עשות מאמרו הנה ממה שיש בידי מה שאמר אדוני כי בא אלי כתב טיטוס אגי הקרתי ברומא כי חפץ גדול לי לדעת הדברים הקדומים ולא מצאתי לבד זה קונטרס מארקו' קונסל רומאנו שהושב לשופט היהודים אשר בירושלים זכיה זה לבקשת השמיים כי רצו לבנות בית באותו ציור וזה לשונו העם המעולה מימי קדם העם המושל עד אפסי ארץ חכמי יועצי העיר הגדולה רומי בקשו גדולתכם דבר שאינו בידי לפי שלא יוכל אדם לצייר באיכות אלא הדבר אשר ראו עיניו והיהודים לא יניחו לבא בבית המקדש כי הוא נגד דתם לבד עזרה אחת בה יבואו הגולרים לכן מהם והלאה אין לי בו היכר לבד

ותתפלל חנה

ויתכפר להון חוביהון וכל דמלעבר על אוסדיהון דצדיקיא או אית דמפין עלייהו קב"ה מכריז עליה ואומר וכל עונך והטאתך תכופר ולא עוד אלא דלא ימותון בנוי ביומוי ועליה כתיב יראה זרע יאריך ימים וכו' עוד גם נאמר אמר קב"ה אתעסקו במיתתהון דצדיקיא אלין ויתחשב לכו כאלו אתון מקריבין קרבנין בהאי יומא לכפרא עלייכו דתנינן כל זמנא דישראל יהון בגלותא ולא יקרבון קרבנין בהאי יומא ואינון הוין בעירין לא יכלון לקרבא יהי להו דכרנא דהוי כמי אסרן ויתכפר עלייהו :

טו) **למה** תיקנו לנו רז"ל בשחרית פ' אחרי דבר שעירים והפר וגם המפטיר מוסף היום גם לספר סדר העבודה בתקונה והלכתה. ובמנחה פ' העריות העטם הוא כדי שיחשב לנו לפני האל יתברך כאילו היינו עוסקים בעבודה כדגרסינן (מס' תענית כ"ז מגילה ל"א) תקנתי להם סדר הקרבנות בזמן שקורין בהם מעלה אני עליהם כאלו הקריבום לפני ומוחל להם על כל עונותיהם וכו' וגם לפי שבכל אחד יתן אל לבו אם חטא במעשה או בהרהור באחת מן הנפשים האסורות שהם רבות ללכוד רוב בני אדם על כן קורין במנחה פ' העריות ומפטירין בנבואת יונה הנביא כדי שילמוד אדם תשובה שלימה מאנשי נינוה שאף על פי שלא היו מזרע ישראל שבו בתשובה שלמה וע"כ כתבו דבריהם בין ספרי הנביאים וכו' ולפי שביום הקדוש הזה שכינה שורה למטה עם ישראל ובערב עולה על ז' רקיעים והולכת למעלה. אמרו בשם רב יהודה גאון תיקנו לומר בערב ז' פעמים ה' הוא האלהים וכו' מזכ' (מגור"ה דף ק"ה) :

יחסרו מהם והאדם חייב לברך מאה ברכות בכל יום וגם ברכות הפטרה וכן ע"ז הדרך. והרב כנה"ג כתב שטוב ליקח מעט בשמים או הדס ומשעה לשעה יריח בו כדי להשלים מאה ברכות והביאו הר' ק"ס. ואח"כ כתב שטוב לסמוך על עניית אמן בחזרת התפלה מלהשלים בריח עכ"ל:

יג) **יתגבר** כארי לעמוד על רגליו בחזרה ועשנות יצר שאומר לו כיון שאתה שרוי בתענית אין לך כח לעמוד ופטור וגם תרגיש שאבריך כבדים עליך ועייף ויגיע וכיוצא כל זה הרחק ממך ובמקום שחייב לעמוד עמוד ומלבד בשאר ימים חייב אתה כ"ש וק"ו ביום הזה שהוא יום הדין שצריך להוסיף בעבודה ה' ואם לאו עליו נאמר ולא אותי קראת יעקב כי יגעת בי ישראל ח"ו:

יד) **כמה** צריך האדם לכוין בפרשה שתיקנו לנו רז"ל לאמרה ביו"כ הקדוש הזה ולהוריד כנחל דמעה על מיתת הצדיקים בני אהרן נדב ואביהו שהם שקולים כשבעים סנהדרים כדי שע"י הצער שהוא מצטער והבכי שהוא מוריד יתכפרו לו כל עונותיו ויחשב לו כאלו הקריב קרבנות כמ"ש (בזוהר פ' אחרי נ"ז) אמר ר' יוסי בהאי יומא דכפורי אתקינו למקרי פרשתא דא לכפרא לישראל בגלותא בגין דא סדרא דיומא דא הכא אתסדר ובגין דמתתשון דבני אהרן מכפרא על ישראל מכאן איליפנא כל השוה ב"נ ליסורי דמאריה אתיין עליה כפרה דחובוי איגון וכן מאן דמצטער על יסוריהון דצדיקייא מעבירין חוביא דילהון מעלמא. וצ"ד ביומא דא קורין אחרי מות שני בני אהרן דישתמעון עמא ויצטערון על אובדיהון דצדיקייא

ותתפלל חנה

ט) **אחר** ערבית יאמר עם הקהל ד' מזמורים הראשונים שבתהלים וטובים להנצל מקרי וטוב שלא לאמר שום פסוק או כונה לענין זה שמא ח"ו בהיותו פוגם לא ישבו דבריו ואדרבא יתגרה בו ח"ו לכן יקיים בחוק עמי אנכי יושב ע"כ מהרב חיד"א זיע"א לכן יאמר מזמורים דוקא כקורא בספר תהלים והאי סגולתם תשעול לו ועל האמור מאחר שהם מסוגלים לזה :

י) **יקיים** מצות קביעות עתים לתורה אם מעט ואם הרבה ואינו מחוייב להיות ניעור כל הלילה כי לפי דעתי לא נכון לעשות כן ומלבד שלא יוכל לכוין בתפלתו אלא יאבד התפלה ולא ידע מאי קאמר ויכול להיות באמצע ברכה או באמצע י"ח יבא לו השינה ולא ידע באיזו ברכה הוא ויצטרך לחזור ויהיו ברכות לבטלה ועוד יענש ח"ו והוא בא לבקש מחילה והנה הוא מוסיף עליהם ב"מ ע"כ ילמוד מעט או ילמוד תהלים עם הצבור וכשתבא לו השינה ישן כדי שיקום בעוד לילה ויחבר לילה עם היום בתורה ותפילה ילכו מחיל אל חיל :

יא) **שטן** ביומא דכפורי לית ליה רשותא להסטוני ממאי אמר רמי בר חמא השטן בגימטרי' תלת מאה ושיתין וארבע שס"ה יומי אית ליה רשותא לאסטוני ביומא דכפורי לית ליה רשותא לאסטוני (יומא י"ע) א"כ כל מה שעושה האדם בזה היום הן בתורה ותפלה וכיוצא שלם הוא ואין בו רוח טומאה מאחר שאין לו רשות לשלוט ביום הכפורים :

יב) **בחזרה** יכוין בדעתו לש"ץ כדי שיענה אמן להשלים מאה ברכות כי

יחסרו

ואחר המזמור יאמר תפלה זו :

יהר"מ יְהֹוָה או"א האל הגדול הגבור והנורא שתתמלא רחמים ותחון עלינו למענך ולמען קדושת המזמור הזה והשמות הקדושי' הנזכרים בו וקדושת פסוקיו ותיבותיו ואותיותיו וטעמיו ורמזיו וסודותיו וקדושת השם הקדוש דִיקְרנוֹסָא (גי' חת"ך עם האותיות) היוצא מפ' והריקותי לכם ברכה עד בלי די ומפ' נסה עלינו אור פניך ה' ותכתבנו בספר פרנסה טובה וכלכלה שנה זו וכל שנה ושנה לנו ולכל בני ביתינו כל ימי חיינו במילוי וריוח בהתר ולא באיסור בנחת ולא בצער . ולא בעמל וטורח בשלוה והשקט ובטח בלי שום עין הרע ותזכנו לעסוק עבודת הקדש בלי שום טרדא ותפרנסנו פרנסה שלא יהיה בה שום בושה וכלימה ולא נצטרך למתנות בשר ודם כי אם מידך המלאה והרחבה ותצליחנו ותרויחנו בכל לימודינו ובכל מעשה ידינו ועסקינו ויהי בתינו מלא ברכת ה' ונשבע לחם ונהיה טובים. "רחום "חנון "שומר "תומך "מציל "ישר "פודה (יכוין רח"ש תמי"ף) רחם עלינו ושמע תפילתנו כי אתה שומע תפלת כל פה ברוך שומע תפלה (יכוין אוכף אראיתא כוזו אזבוגה) .

אחר

ותתפלל חנה

בזה המזמור יכוין בנקודות אלו עפ"י ס' כוונות מרבני סטערב וס' משנת חסידים :

לדוד מזמור ליהוה (נ"א ליהוה וכן בכל ההויות שבמזמור) הארץ ומלואה תבל וישבי בה כי הוא על ימים יסדה ועל נהרות יכוננה מי יעלה בהר יי ומי יקום במקום קדשו . נקי כפים ובר לבב אשר לא נשא לשוא נפשי ולא נשבע למרמה . ישא ברכה מאת (ה' וצדקה מאלה"י ישע'ו ס"ת פוי"ה גם וצדק'ה מאלה'י ישע'ו ז"ה ס"ת הוי"ה בהוא בתי במות מי"ב לירופי הוי"ה) יי וצדקה מאלהי ישעו . זה דור דורשיו מבקשי פניך יעקב סלה . (שאו שערים ראשיכם יכוין כי עתה הקב"ה נכנס בגן עדן להשתעשע עם הצדיקים וזהו כלו בשערים) (והנשאו יכוין ו"ה בהם יסוד ומלכות) (ובאלו פתחי וגו' ובאלו יכוין על ו' בהוא ת"ת באלו פתחי עולם) שאו שערים ראשיכם והנשאו פתחי עולם ויבוא מלך הכבוד. מי זה מלך הכבוד יי עזוז וגבור יי גבור מלחמה . שאו שערים ראשיכם ושאו פתחי עולם ויבא מלך הכבוד מי הוא זה מלך הכבוד יי צבאות הוא מלך הכבוד סלה :

ואחר

ושיח שפתותינו במקום קרבנותינו ע"כ לא נכון לערב שום מחשבה זרה אלא יתגבר כארי על יצרו וירחיק הכל ויחשוב למה שמוציא מפיו ויהיה פיו ולבו שוין לטובה:

ו) **גם** יעשה סימנין שלא יטעה ח"ו בהמלך הקדוש וכיוצא שלא יצטרך לחזור ויהיו ח"ו ברכות לבטלה והוא עתה בא לתקן ונמצא מקלקל ע"כ כאשר ירחיק עצמו מכל מחשבה קרוב לודאי שלא יטעה:

ז) **אח"כ** יאמר הסליחות ווידוי. כשישוב יכוין בדעתו שהוא מקיים מצות עשה של תשובה כדכתי' ושבת עד ה' אלהיך ושמעת בקולו ובכל פעם שישוב בתשובה כן יעשה כדי שיוסיף במצות ה' ואפשר על ידי זאת יכריע עצמו לכף זכות. ובכל פעם יצייר בדעתו כל מיני עבירות שעשה מנעוריו ועד עתה ואפי' עונות שעברו וכפור שעבר כבר שיקש עליהם תחילה ונמחלו אפי' הכי לא יתעצל ויבקש עוד עליהם ויקיים מ"ש דוד מלך ישראל וחטאתי נגדי תמיד וכאשר יחשוב כן אולי יועיל לו שלא ישוב עוד לכסלה וה' יעזרנו על דבר כבוד שמו:

ח) **כשיתודה** יכוין בדעתו שהוא מקיים מצות עשה של הודוי כמ"ש איש או אשה אשר יעשו מכל חטאת האדם וגו' והתודו את חטאתם אשר עשו כאשר ישים זאת יזכה לעשות מצוה וגם יועיל לו לכפרת עונות ובכל פעם שיתודה כן יאמר כדי שע"י זה יכריע עצמו וכל העולם לכף זכות:

תפלה על הפרנסה קדומה שנוהגים לומר בלילי ר"ה ויה"כ קודם קדיש בתרא ונסח זה מתוקן ונכון:

יאמר מזמור לה' הארץ ומלואה ונסח נקודו' השויות בהמחזור

ומצותיו יצייר בדעתו שאם יבאו להעבירו על מצותיו ואם לאו יהרגום יהרג ולא יעבור ח"ו כי זה חובתינו לקבל עלינו עול מלכותו בשמחה ובאהבה. גם יכוין שהוא יחיד ומיוחד בשמים ובארץ והוא מושל בכל בעליונים ובתחתונים ואין בלתו וזולתו ח"ו ואיתא (בזוהר פ' אחרי) דכל ב"נ לימא ק"ש כדקא יאות וכו' וכל מלה ומלה אשפיע בכל אבר דיליה וכו' ואי לא יתמלא מרוח רעה ומכל מרעין בישין דעלמא ב"מ. עוד שם בהרא לריב"ל מ"ש היכלין וכו' ומי פיקדא ק"ש דמ"ש בגין ירית לון עוד אצילו ליה לע"ש דרגין וכו' ומי פיקדא ק"ש בשמא דע"ש וכו' ירית לון עוד חמשין מדורין אחרנין וכו' מאן דקרא שמע שמא דן' תיבין מן את כל דברי אלה עד כימי השמים על הארץ ירית לון עוד ע"ש מדורין אחרנין וכו' וכל ב"נ דקרא ק"ש שמא דע"ש פרשת ויאמר ירית לון ע"כ יזהר לקיים מ"ש רז"ל ליתן ריוח בין מלה ומלה ובין הדבקים כדי שיגלל מגיהנם ויזמין עצמו לרב טוב הצפון לו בעולמות העליונים אשריו ואשרי חלקו ואין לך ערב גדול מרשב"י זיע"א שהבטיחו למתן שכר כזה וב"מ כל בתר איפכא רח"ל וזהו תמיד בערב ובוקר וכ"ש וק"ו ביום הזה שלא יתן פתחון פה וכו' ח"ו אלא אדרבה יתחזק יותר ממה שצריך לעשות:

ה) **כשיעמוד** להתפלל יסיר מאתו שויתי ה' לנגדי תמיד ויעביר כל המחשבות הטורדות אותו כי אז היצר מביא לו מחשבות רבים כדי שיתבטל מעבודת ה' ע"כ לא תאבה לו ולא תשמע אליו כי מבקש להדיחך מדרך החיים ב"מ ועבודה זו תפלה וכ"ש עתה שבית המקדש חרב ואין לנו כי אם תפלתינו

ושיח

מגיד מוס'רים ודברי תורה, שייכים ליום הדין הנורא. לחפש במעשים ולחקור הקירה, ה' צבאות יגין ועלינו יהי סתרה.

א) **סמוך**: לערב ילך לבית הכנסת בשמחה ובטוב לבב במה שזכהו ה' והגיעו ליום הכפורים כדי שיבקש ממנו מחילה וסליחה וכפרה על החטאים ועונות ופשעים אשר חטא כל השנה כולה ובשובו מהם נמחל ונסלח לו על הכל כי עצמו של זה היום מכפר כמ"ש רז"ל גם חייב להצטער על מה שחטא ועבר רצונו יתברך ח"ו ויאמר איך המריתי מאמר המלך מלכו של עולם וכאשר ישים זאת בדעתו בודאי ה' לא ימנע טוב להולכים בתמים:

ב) **כשיאמר** כל נדרי וכו' יתחזק ויתאמץ ויבין מה שמוציא בשפתיו ולא מצות אנשים מלומדה דוקא רק מה שכתוב בספר ולומד ולבו כל עמו לא כן כי אם הן דעתך על האמור. והר' חיד"א זיע"א בדברות קדשו אמר יבקש מחילה על אשר פגם באות ברית קודש ונדרים ושבועות ויכון שיהא בעל הנדר העליון ויקרא מאמר התיקונים השייך לזה ע"כ:

ג) **יתפלל** ערבית מלה במלה ויכוין למה שמוציא בשפתיו ולפחות ביום הזה שאין לו שום עסק כי אם תפלה ותורה יתפלל כפי הצורך כי אין לו שום לחשוב ויקדש זה היום כולו לתפלה ותורה דוקא ולא יכניס בו שום ענין אחר. גם ירחיק עצמו מלדבר עם שום אדם כלל כדי שישאר מורא שמים עליו ומן השמים יסייעוהו מקדש עצמו מלמטה מקדשין אותו מלמעלה:

ד) **כשיקרא** ק"ש ימסור עצמו על קדושתו יתברך ומצותיו

רז"ל עבירות שבין אדם למקום יוה"כ מכפר עבירות שבין אדם לחבירו אין יוה"כ מכפר עד שירצה את חבירו לכן כל מה שיעשה בלים ובתעניות וסיגופים לא יועיל דוקא למי שחוטא נגד ה' ואם חטא לבני אדם הן בעניני הגוף הן בעניני ממון כגון דיבר רע עליו או ביזה אותו בחירופים וגדופים או בענין ממון כגון גזל וגניבה ואונאה וכיוצא בהם לא יועיל עד שיבקש ממנו מחילה על כל האמור וישיב הגזילה אבל גזל או העושק. וכשיתרצה חבירו אזי נמחל לו כל מה שעשה ואם לא יעשה כן אינו מועיל לו מאומה מכל מה שיעשה. והרב בית אברהם ע"ה כתב וז"ל תדעו ביותר קשה במה שיחטא אדם לחבירו משיחטא בין אדם למקום. במה שבין אדם לחבירו הוא כולל ג"כ בין אדם למקום כי על כל דבר ודבר יש לו לאו מיוחד ואפילו אם ישוב ויתענה ויעבור עליו יוה"כ ומיתה ב"מ לא יתכפר לו עד שיבקש וירצה את חבירו ולא ילמוד לכם שילה"ר מסתמא מוהל לי כדאיתא במשנה אע"פ שהחזיר לו אינו מתכפר לו עד שיבקש ממנו עכ"ל. לכן בעוד היום יזכור מ"ש רז"ל וילך וירצה לבני אדם שחטא נגדם מכל הנ"ל ולא ילך משם עד שיתרצו למחול לו אזי יאכל בשמחה וטוב לבב:

יג) **יטבול** במקום טהרה ויחליף בגדיו לקיים הסירו הבגדים הצואים וכל אחד כפי יכלתו וילבש בגדים אחרים שיהיו נקיים מכל לכלוך גם שיבחר הטובים ממה שילבש כל השנה כי הוא יום אחד המובחר מכל השנה כולה:

ויחזור ויהיה כמו מקודם כאשר היה בתחילה כן הוא ע"כ בכל פעם שיעשה מצות ומ"מ יאמר כי עדיין לא עשיתי מאומה ועדיין אני חייב יותר ויותר:

י) **ולא** נעלם מ"ש רז"ל כל האוכל בתשיעי וכו' כאלו התענה תשיעי ועשירי וירבה באכילה כיד ה' הטובה עליו ויבטח בה' שיתנהג עמו במדת החסד והרחמים כמ"ש ה' לא ימנע טוב להלכים בתמים. ובכן תהיה יראתו נגד פניו תמיד כל הימים. יתן חלק מסעודתו לעניים כי המה רעבים גם צמאים וכילד הוא ימלא בטנו מכל מעדנים. והר' מור אבי הר"ב זצ"א כשהיה בעת האוכל היה אוכל מעט ואח"ך מושך ידיו מן האכילה ועיניו זולגות דמעות. ואמרת אמי תחיה שואלת על זה למה תעשה כן האם לא ערב לך האוכל ולמה תבכה. והיה משיב כי עתה הוא מצייר בדעתו כי כמה עניים עתה אין להם לחם לאכול ונפשם ברעב התמוגג עטופים ברעב המה ובניהם ואין להם לחם להשיב נפשם ונפשות בני ביתם וכילד אני אוכל כל טוב בשר ומעדנים והם נפשם יבישה אין כל. בשביל זה אני מושך ידי ובוכה. אשריו ואשרי חלקו, ועד עתה לא ראיתי מי שמתנהג כן. ולפחות יתן מחלק סעודתו לעניים. וטוב לו:

יא) **יתפלל** מנחת ערב כפור בבכי ותחנונים ויודה על עונותיו ויפרט החטאים בינו לבין עצמו. ויאמר בפה מלא כן עשיתי וכן חטאתי וכן עברתי על עבירה פלונית. ועתה הנני שב ומתחרט ומבקש סליחה כי אתה הוא בעל הסליחות ומקבל לשבים אליך בכל לבם כן תקבל תשובתי אכי"ר.

יב) **קודם** שיאכל סעודה המפסקת יתן בדעתו מ"ש

על האב כדי לכרוך גלות הקטנים אולי בזה נקרא
בריפה) וכאשר יתן בלבו שהוא חייב בכל אלו ד' מיתות
ב"ד ואז יועיל לו כי הוא מודה שחייב אלא בתשובה
זה לתרנגול במקומו ותכף ישחטנו ואח"כ יפדנו בדמים
ויחלק המעות לעניים הגונים או לקרוביו ואם לאו
יחלק הכפרות בעינם לעניים :

ו) **ואח"כ** ישנה התרה כמו בערב ר"ה ועניני
התרה כבר כתבתים בדברים הצריכים
לערב ר"ה קודם מנחה ואחר התרה יקיים מצות צדקה
פדיון נפשו ונפשות בני ביתו :

ז) **יתפלל** מלה במלה מראש ועד סוף התפלה ולא
יפנה לבו ח"ו בתפלתו לענינים אחרים
וכל המחשבות יהיו בטלים ומבוטלים כי הם מצד יצה"ר
ואין בהם מועיל אלא אדרבא מחשבה זרה פוסלת התפלה
כי היא כמו הקרבן וכו' :

ח) **אין** לאמר מזמור לתודה כי בזמן שהיה בהמ"ק
קיים לא היו יכולים להקריבו בערב יוה"כ
כי אינם יכולים לקיים כל זמן אכילתו שהוא ליום
ולילה לכן אינם יכולים להקריבו כדי שלא למעט זמן
אכילתו . וגם למנצח וגו' יענך וגו' שאינו יום צרה כי
אם יום שמחה (פר' בל"ח) :

ט) **ולא** יבטל זמן הקביעות אם מעט ואם הרבה
ולא יסמוך-על הסליחות שהיו עולים במקום
תורה כמו שחושבים בני אדם מאחר שקמו בעוד לילה
ואמרו סליחות א"כ נעשו צדיקים גמורים ואינם צריכים
עוד לא תורה ומצות ח"ו כי זה דמיונות כוזבים ויניח
בדעתו שעדיין לא עשה מאומה וכאשר יחשוב זה יוסף
עוד בעשיית מצות ומע"ט ואם לא יחשוב כן א"כ יתעגל
ויחזור.

במקומה ולא נכון לעשות כן והרב מור אבי ח"ר שלמה זיע"א היה בודק אותה קודם לכן כדי שיבדקה כהוגן והוא מנהג נכון:

ד) **מנהג** הרב האר"י זיע"א לשחוט תרנגול לבן ערב כפור באשמורת אחר הסליחות כחשבון בני אדם שבבית זכר לזכר ונקבה לנקבה ואפילו אם היתה אשתו מעוברת שוחט עליה ג' אחד בעבורה והב' בשביל הולד מספק אם זכר אם נקבה והוא סוד כפיית הגבורה כי התרנגול נקרא גבר וכו' וכנגדם בעיר המבחלה נמלא כי התרנגול הזה הוא דוגמת בעיר המבחלה רק שהוא נמתק יותר ולכן נשחט באשמורה כי אז הרחמים גובר בעולם. ונשחק שוחט כל חסד ואין הכונה ליתן אותו לעניים ואפילו שיהיה יותר טוב אבל הכונה היא עבודה למתק הגבורה ונקרא כפרה כבעיר המבחלה וכו' (כי הוא נקרא כפרה) ה' (נגיד ומלוה).

ה) **מקודם** ישבב לעלמו (יכפר בעדו ואח"כ בעד ביתו) כדי שיהיה ראוי לכפר לאחרים יבא זכאי ויכפר על החייב, ולא החייב על החייב. וכשיאמר זה 'חלפתי 'תמורתי 'כפרתי יכוון בשם הקדש שילא מר"ת ח'ת'ך' ויחשוב בדעתו כי השלאך הממונה על החיים כן שמו וזהו החותך חיים לכל חי גם יחשוב שהוא חייב מיתה והתרנגול זה הוא כפרתי והוא ילך למיתה במקומו ואני אכנס לחיים טובים ארוכים ולשלום ובזורקו לארץ הוא כמו סקילה בחטו היינו הרג תפשו ביד בלוחר היינו חנק ברפו היינו שריפה ע"כ הר' שלמי חניגה (ושרפה הוא לאו דוקא אלא אם נלאו או בשלו. ואני אומר אם כשמסבבו

על

ותתפלל חנה

מוסר וענינים לערב כפור עונינו . לשוב מרוע מפעלינו . ומחמס אשר בכפינו . יסלח ה' לנו ביום השלישי יחינו . אין אדיר כה' אלהינו :

א) **אם** יוכל לעשות תיקון כרת להיות ניעור כל הלילה כדי לתקן עצמו אם חייב כרת ג"מ אבריו וטוב לו כי יום הכפורים לפניו כדי שיכנס בכי טוב ביום הכפורים :

ב) **באשמורת** יאמר סליחות מלה במלה ויבין למה שמוציא בשפתיו ויתן אל לבו שיחזור בתשובה שלימה כי הוא עת רצון וה' ומקבל לשבי' ומן השמים מסייעים אותו כמ"ש הבא לטהר מסייעים אותו ויתן אל לבו כי למחר מוכן לבא לפני ה' למשפט ולא יודע אם יצא זכאי או חייב ח"ו מבית דינו ע"כ עתה יזדעזע ויבהל מפחד ה' ומהדר גאונו לכן קודם שיכנס לדין ישוב ויטהר עצמו ויהי ככסף הטהור מכל סיגים ויבין ויפשפש בכל מעשיו אשר עשה מאז ועד עתה ולא יאמר הסליחות מצות אנשים מלומדה כמו אחד חייב ובא לפרוע חובו לכן הוא עומד לפטור עצמו מחוב אשר עליו . אלא יתן אל לבו שהוא מלא חטאות ואשמים מכף רגל ועד ראש . ועתה חזק ונתחזק להכניע עצמו . ולקום מתרדמתינו ולשוב מדרך חטאים ויבקש מחילה וסליחה מבעל הרחמים :

ג) **בליל** ערב כפור יזמין התרנגולים לכפרות ויבדוק אותם שיהיו מקודם כשרים ולא בשעה שרוצה לשוחטם אותה שעה יבדקם כי באותה שעה ממהרים דוקא לסבב ולשחוט ואפילו אם יבדקו לא יבדקו כהוגן כי השוחט נחפז ללכת למקומות אחרים וכמה פעמים אירע שיצא שבר או טרפות אחר והכריחו ליקח אחרים במקומם

קנאנו מעושר וכבוד וחכמת אחרים ובקשנו לדבר בגנותם:

רשענו. רעים לשמים ולבריות היינו. רבנו עם אדם חנם. רדפנו אחר השררה והכבוד. רמינו רעינו. רצנו למחלקת ועבירה:

שחתנו. שכחנו תורתך. שכחנו אלהותך. שקרנו בברית קדשך. שחתנו זרע קדש ובראנו משחיתים לחבל גם בכנפנו נמצא דם נפשות אביונים ודמעת העשוקים. שברנו כלים בחמתנו שתינו סתם יינם. שחתנו פאות הראש והזקן. שקרנו בכל מיני שקר ותחבולות ומרמות. שמחנו במפלת איבינו:

תעינו. תעבנו כל איש תוכחת. תקענו כפינו ולא קימנו. תבלין עשינו לשטותנו. תוהים היינו על הראשונות:

ואתה צדיק על כל הבא עלינו. כי אמת עשית ואנחנו הרשענו:

ותתפלל חנה

צררנו. צערנו אב ואם וחכמי ישראל. צערנו נשותנו וכל בני ביתנו. צערנו למשרתינו: צערנו לרענו. צערנו בעלי חיים: צללנו במים אדירים לבקש תאות יצרנו הרע. צערנו בפני מי שגדול ממנו:

קשינו עורף. קרקרנו הרבינו. קרקרנו צנורות השפע והקדושה והברכה היורדת מן השמים והפכנו אותם לבורות נשברים אשר לא יכילו המים וגרמנו גלות השכינה וחרבן בית המקדש שפחה כי ירשה גבירתה ועבד כי מלך שבבנו בבשתנו ובסתנו כלמתנו כי עונותינו הטו אלה ופשעינו האריכו קצנו וחטאתינו מנעו הטוב ממנו אוי להם לבנים שגלו מעל שלחן אביהם זה כמה אורך ימים ושנים רבים ורעים, קפצנו ידינו מלתן צדקה. קבלנו לשון הרע. קללנו חברינו ונשותינו. קללנו עצמנו ובנינו. קרינו בספרים חיצונים.

קנאנו

שחיבים עליהם נדוי; עברנו ישראל. עשינו עצמנו ענוים בפה ולבנו הלך בחשכים בגאוה נסתרת:

פשענו. פרקנו מעלינו עול תורה ומצות ויראת שמים. פגמנו במאתים וארבעים ושמונה אברים ושלש מאות וששים וחמשה גידים של גופנו נפשנו רוחנו ונשמתנו בגלגול זה ובגלגולים אחרים ובנפש רוח ונשמה של אחרים משרש נפשנו ושאינם משרשנו. פגמנו בעולמות העליונים אצילות בריאה יצירה עשיה ובכל פרצופי אצילות בריאה יצירה עשיה בחצוניות ופנימיות בעיגולי ויושר באורות ונשמות ומלאכים בכליהן ופרטיהן אוי לנו אהה עלינו ועל נפשינו. אוי לנו מיום הדין. אוי לנו מיום התוכחה. פגמנו בשמות הקדש ובאותיות התורה שתים ועשרים ומנצפך בהרהור במחשבה בראיה ובריתא ובקלא בדבור ומעשה. פנינו לבנו לבטלה. פרשנו מן הצבור פעלנו און:

עבודה זרה בבלי דעת. נדרנו ולא שלמנו. נהנינו מהעולם הזה ומתענוגיו. נתננו יד לפושעים. נסינו את ה׳; נשתמשנו בכתרה של תורה. נשתמשנו בשמות הקדש. נקמנו ונטרנו שנאה בלב. נתעצלנו ללמוד ולהתפלל. נהגנו עצמינו ברבנות ובשררה ולא נכנענו לפני מי שגדול ממנו. נתננו דופי בחכמים ונמאסו לפני ההמון. נהנינו במה שמשבחים אותנו ואפילו שלא היה בנו:

סררנו. סוררים ומורים היינו. סרנו מאחריך וממצותיך ומתורתך. סרנו ממנהגים טובים. סתרנו דברי אבינו ודברי רבותינו:

עוינו. עברנו על שלש מאות וששים וחמשה ל״ת דאורייתא ומדברי קבלה ומדברי סופרים עליהן ועל פרטיהן וענפיהן ותולדותיהן. ענינו יתומים ואלמנות ואביוני עמך. ענינו אמן קטופה וחטופה. עשינו עול למשרתינו ולנשותינו ולחברינו. ענינו את הדין. עותנו את הדין. עשינו עצמנו כעורכי הדינים. עברנו על ריב לא לנו. עמלנו להבלי העולם הזה ולא עמלנו בתורה עסקנו בכל מיני בטלה ולא עסקנו בתורה. עשינו כמעשיהם. עברנו על עשרים וארבעה דברים

שחיבים

ומצות . לא היינו מתונים בדין , לא התנהגנו בדרך הראוי ליראי ה׳ . לא התפללנו בכובד ראש ובגדי כבוד . לא קימנו בכל יום מאה ברכות ותשעים אמנים ועשרה קדישים וארבע קדושות . לא הוכחנו את רעינו ונשותינו . לא כבדנו אב ואם ותלמיד חכם . לא גמלנו חסד כפי שיעורנו . לא נתרחקנו כראוי מהעריות ומנשינו נדה . לא יראנו את ה׳ לא החזקנו במוסר . לא נסתכלנו מאין באנו ולאין אנו הולכים ולפני מי אנו עתידים ליתן דין וחשבון . לוינו ברבית . לקחנו רבית קצוצה ואבק רבית . לא קימנו מצות אבילות בכל דיניה . לקחנו שחד דברים ושחד ממון ושחד מאוחר . לא צפינו לישועה . לא נצטערנו על חרבן בית המקדש לא אמרנו דברי תורה על השולחן :

מרדנו במלכות שמים . מרדנו במלכות בית דוד . מאסנו בבית המקדש ושלשתן אנו מבקשים . מסרנו חברינו וממונו ביד גוים . מעלנו בחרם והסכמות הקהל . מלאנו פינו שחוק . מרינו דבריך . מאסנו משפטי צדקך :

נאפנו בכל מיני ניאוף . נשבענו לשוא ולשקר . נשבענו ולא קימנו . נלכדנו בפרך

את לבנו . טלטלנו מקצה ביום השבת ויום טוב . טעינו בהלכה והכרנו בטעותינו והחזקנו בטעותינו ולא הודינו על האמת :

יעצנו עצות רעות להעריך ולהרבות שנאת חנם ומחלקת וקטיגוריא . ישננו עם התפלין . ישננו ימים ולילות ואבדנו קריאת שמע ותפלה בזמן ובצבור . ידענו הדין ועברנו עליו . ישבנו במושב לצים וסוד משחקים :

כעסנו בחול ושבת וטרפה נפשנו באפינו . כפרנו בכל התורה . כילינו ימינו ושנינו בבלי העולם . כבדנו לרשעים . כסינו קלוננו . כנינו שם רע לרעינו . כוננו להזיק לרעינו . כבשנו שבר שביר :

לצנו לוצנו . למדנו תורה שלא לשמה ושלא בקדושה ובטהרה . לא קימנו המצות כתקנן במחשבה ודבור ומעשה ויראה ואהבה ושמחה . לא קימנו אפילו מצוה אחת כתקונה . לא ענינו אמן כראוי . לא קמנו מפני שיבה ולא חדרנו תלמיד חכם למדנו לתלמידים שאינם הגונים . לבשנו שעטנז . לא כוונו בתפלות וברכות

ומצות

קודם זמנם הטרחנו על הצבור . הסכלנו בערוה ובפני רשעים:

והרשענו והרבינו רשע ופשע לבלי חק . ויעדנו עצמנו למחלקת ולעבירה .
וותרנים היינו בממון זולתינו . ויתרנו כבוד ה׳ וכבוד התורה ומחינו על כבודנו :

זדנו . זכרנו שם שמים לבטלה . זנינו אחר לבנו ועינינו זוללים וסובאים היינו . זלזלנו באבינו ואמנו ורבותינו . זלזלנו בתורה . זלזלנו בחכמים . זלזלנו בנטילת ידים . זרקנו הצפרנים . זכינו החייב וחייבנו הזכאי :

חמסנו . חללנו את שם קדשך אוי לנו ולנפשנו . חללנו שבתות ומועדי קדשך. חמדנו .
הנפנו . חשבנו מחשובות רעות . חשדנו בכשרים . חבקנו ונשקנו הערוה ונשותנו נדה :

טפלנו שקר ומרמה . טעינו בהוראה . טמאנו עצמנו ורעיונינו . טמטמנו

את

רעים בתוך התפלה ובלימוד ועם תפלין. הסחנו דעתנו מן התפלין. השגנו גבול רעינו. הקפדנו עם נשינו ועם חברינו. הלכנו אחר עצת יצרנו הרע. הלכנו בקומה זקופה. הלכנו בגדולות ובנפלאות ממנו. הלכנו בגלוי הראש. הרהרנו אחרי רבותינו. הורינו הוראות בלי עיון ובלי סברא ותכף ומיד להראות גדולתנו. הורינו הוראות בפני רבותינו. הרימונו יד על נשינו ועל חברינו. החזקנו במחלוקת. הטלנו אימה יתירה בתוך ביתינו ועל משרתינו. הסתכלנו בקשת ולבנה הרבה. התפללנו בלא כונת הלב. התפללנו והיינו צריכים לנקבינו. התפללנו ואנו שכורים. הרהרנו דברי תורה בבית הכסא ובמבואות הטינופת ובמקום שאינו נקי הוצאנו מרשותינו בשבת לרשות הרבים וכרמלית. הקשינו עצמנו לדעת. הכינו רעינו ונשותינו. התפללנו וקרינו קריאת שמע ולבשנו תפלין

קודם

דבור של חול. דברנו בזדון ובגודל לבב. דרשנו דרשות של דופי. דברנו בגנות חבירנו ורבותינו ואבותינו וכל מי שחיבים. אנחנו בכבודו ; דנינו לחובה לכל אדם. דנינו דין אחד לעצמנו ודין אחד לאחרים. דברנו אחד בפה ואחד בלב. דברנו לגוי בשבת לעשת מלאכת איסור. דברנו עם העריות דברי שחוק והיתול וכיוצא. דברנו במשא ומתן של תורה לקנטר ולדחות דברי זולתנו ולהפיל האמת בעקשות ובחורפות שקר וזלזלנו להמנגד לסברתינו ואף שהאמת אתו דברנו לזול על הרבנים ראשונים ואחרונים אשר בארץ החיים המה ואשר עודם בחיים ודחינו דבריהם מבלי שכל ובלי מוסר ויראת ה׳. דברנו בשבת במשא ומתן וסחורה וריוח:

העוינו. הקלנו ראש. העזנו מצח. הרהרנו בעבירה הרהרנו הרהורים רעים ביום ולילה ובאנו לידי קרי ושכבת זרע לבטלה. הערכנו מעשה חברינו להראות קלונו וחסרונו. הלבננו פני חברינו ברבים. הוצאנו שם רע על החיים ועל המתים. הרהרנו הרהורים

רעים

דברי תורה לאומות העולם. גילינו עריות. גאינו במחשבה דיבור ומעשה בכל מיני גאוה וזדון עד שנעשה לנו טבע ולא ידענו אם היא גאוה. גדלנו בנינו גדולים רעים. גערנו באחרים המוכיחים לבנינו וקרובינו ורבנו עמהם והקפדנו עליהם. גילינו פנים בתורה שלא כהלכה. גערנו בעושי מצות. גמגמנו בלשונינו בדברי תורה ותפלה גדלנו ושבחנו עצמינו ואפילו במה שאין בנו גלגלנו דברים להכשיל רעינו. גמלנו רע למי שהטיב אלינו. גערנו בנשינו ובנינו ומשרתנו שלא כדת ושלא כדין:

דברנו דופי ולשון הרע תדיר ושקר וחנופה וליצנות וניבלות הפה וכל כך נשתרשנו עד שאינו נכר לנו האיסור ולמצוה תחשב בעינינו דברנו בבית הכנסת ועם תפלין. דברנו באמצע תפלה ובאמצע קרית שמע ובין גאולה לתפלה ובהורה. דברנו באמצע למודינו: דברנו בשבת

אמצנו את לבנו אכזרים היינו. אסרנו המותר והתרנו האסור. אסרנו לאחרים והתרנו לעצמנו. אכלנו בלי נטילת ידים. אכלנו מסעודה שאינה מספקת לבעלה:

בגדנו בטלנו תלמוד תורתך ימים ולילות. בטלנו אחרים הלומדים. בטלנו עשי מצות. באנו על כל עריות שבתורה ושניית ואיסורי ביאה מדברי סופרים ברכנו ברכות לבטלה וברכה שאינה צריכה. ברכנו ברכה חטופה בלי הזכרת שם ומלכות ובחסרון תיבות ואותיות ובלי שום כונה. בדינו הקדמות מליבנו. בזינו חידושי תורה. בזינו אמריך. בטלנו קרית שמע ותפלה וציצית ותפלין. בזינו אבינו ואמנו. ואחינו הגדול בזינו חכמים ויראי שמים. בטלנו רמ״ח מצות עשה מדאורייתא ומדברי קבלה ומד״ס. בזינו חכמת מחכי הדורות וספריהם. בלבלנו דעתנו בתפלה ולימוד בהבלי העולם הזה:

גזלנו גנבנו מישראל ומגוים: גנבנו מקרבינו. גנבנו דעת הבריות. גנבנו חדושי תורה מאחרים. גילינו סוד. גלינו סודי תורה למי שאינם ראוים. גילינו

דברי

ותתפלל חנה

אר"ש טובה ורחבה . היום קצר והמלאכה מרובה . כל איש
דמיא עליו חובה . לאמר ודוי הגדול בסדר התשובה :

כשיאמר ודוי יבכה ויתמרמר על חטאתיו ופשעיו
שעשה כל השנה ועבר על מצותיו יתברך
על עשה ולא תעשה הן שוגג והן מזיד וישים לב אל
מה שאומר ושיהיו פיו ולבו שוין אז ושב ורפא לו :

וידוי הגדול.

אנא יי אלהינו ואלהי אבותינו . תבא
לפניך תפלתינו ואל תתעלם מתחנתנו
שאין אנחנו עזי פנים וקשי עורף לומר לפניך
יי אלהינו ואלהי אבותינו צדיקים אנחנו
ולא חטאנו. אבל חטאנו אנחנו ואבותינו :
אשמנו . אכלנו מאכלות אסורות. אכלנו
אכילה גסה. אכלנו ושתינו ביום
הכפורים. אכלנו חוץ לסוכה אכילת קבע.
אכלנו חמץ בפסח. אכלנו בלילה אחר
שישננו . אכלנו בלא ברכה תחלה וסוף .
אכלנו למלא בטננו ולא חשבנו להיות
בריאים לעבוד יי ושאר כונות טובות .

אמצנו

בגלגול כן פי' בתיקו' ד' קל"א ועוד בשם שכל נשמה
פגומה אין השכינה שורה בו שנאמר כל אשר בו מום
לא יקרב. פגם בנשמתו היקרה אשר חוצבה ממקום
גבוה בחטאו עד אשר השפילה לרגליו כדפירשו בתיקוני'
קל"א ווי ליה לב"נ דנשמתיה נחיתא תחות רגלוי. וכן
בחטאו מוריד השכינה ותגל מרגלותיו ותשכב כדפירש"י
(בר"מ פ' משפטים) והשכינה מיללת עליו נתנני ה'
וכו' כן פי' (ר"מ פ' לו פ"א) ע"כ ופגם הגיע גם
בסיא שמנו בגלות וכשאנו חוטאים אנחנו מאריכין גלותה
כן פי' (אחרי דע"ה) ועוד נותן לו עלב בזוא בן כסיל
תוגת אמו (כדפי' בראשית כ"ג) עוד (בפי' פרשת בראשי')
בה מאן דחב לגבי שכינתא כאלו מפשיט שכינתא
מלבושהא וכו' וכל מאן דמקיים פקודא דאורייתא כאלו
הוא לביש לשכינתא בלבושהא אמר עוד (ר"מ פ' קרח
בסוף) ז"ל שכינתא מאן דנטיל חסד עמה לית ערך
לאגרא דיליה ומאן דחף לגבה לית ערך לעונשא דיליה
עוד כי בפגמו פגם כת"ח עצמו שנאמר הפושעים בי
ומסלק האם מעל הבנים וב' אלו נתבארו (פ' יתרו)
ולפעמים פגם מגיע בכל הוי"ה כדכתיב פן יהרסו אל
ה' כן (פי' בתיקונים ד' ו') והפוגם במדות הוא כקורע
לבוש המלך מעל המלך כמו שנרמז (בתיקונים דף י"ג)
בדברי אליהו וראה ידידי כמה עונש החוטא נגד ה'
וכמה פוגם ב"מ ע"כ נשוב אל ה' אל אולי יחננו ואל
אלהינו כי ירבה לסלוח וכשאנחנו באים לפניו בבכי
ותחנונים ודאי שערי דמעה לא ננעלו וכ"ש בימים האלו
המסוגלים לקבלת התפלה כמ"ש רז"ל בכל הימים תפלת
הצבור נשמעת ובעשרת ימי התשובה גם תפלת היחיד
נשמעת השב ומתחרט בלב ובנפש:

ותתפלל חנה

יא) **כמה** גדלה שכר השב בתשובה מלב ונפש כמ"ש בס' י"ח מניין לעושה תשובה במעלה עליו הכתוב כאלו עלה לירושלם ובנה ב"ה ומזבח והקריב כל הקרבנות שבתורה שנאמר זבחי אלהים רוח נשברה :

יב) **ראוי** שנדע כי כל העונות מתכפרות בתשובה אלא עון המתעה את הרבים והמתעב אותם בנימוס רע ובטעות רע ובהוראה בזדון אותם בלא תורה ושלא כהלכה לימדם אין עונו מתכפר מפני שאין יכול לתקן מה שעות ואינו יכול להשיב את הרעות אשר לימד אותם וחטאת הרבים תלויה בו ועליו נאמר משגה ישרים בדרך רע . והשנית מי שמוצא שמ"ר על חבירו חרפו בחרפה אשר אינו הגון בה אין עונו מתכפר מפני שאינו יכול לתקן מה שעוות ואינו יכול להשיב חרפת חבירו עליו נאמר פן יחסדך שומע . השלישית מי שיש בידו גזל ועושק ואינו משיב גזילתו עליו נאמר והיה כי יחטא ואשם והשיב את הגזילה אשר גזל ועוד כתיב חבל רשעים ישיב גזילה לכך אם מת בעל הגזילה חייב הגוזל להשיב ולהחזיר הגזילה ליורשי המת שנאמר לאשר הוא לו יתננו ביום אשמתו ואם אין לו יורשים חייב הגוזל להפקירם ולעשותם קדש ע"כ הרס"ג זיע"א :

יג) **הדברים** אשר יתן אל לבו כדי שישוב בתשו' הובא בס' תוצאות חיים הם אלו שידע כמה מיני פגם עושה לו ולנפשו ולכל העולמות בהיותו חוטא שאחד פוגם בגופו שהוא חותם תבנית המרכבה העליונה ואמר (בתיקונים דף קכ"ד) ווי ליה מאן דאכתיב קומתיה בעובדין בישין דאכתים פמליה דלעילא וכל אבר שלא נתקן כראוי חוזר לבא עליו בגלגול

הוא המיב שרואה את הפגם ואותן השופכין נוטל המקטרג להלקו ע"כ :

ט) **השב** בתשובה צריך לפרט חטאו ויאמר כך וכך חטאתי ועתה אני מתחרט עליהם ושב בתשובה שלימה והזכני בעזרתך שלא אשוב עוד וכמ' י"ח אמר החוטא צריך שיקדים ויפרט החטא שלו ואז אין פתחון פה למקטרג לקטרג ונלכד בישיבה התשובה :

י) **בשביל** ז' דברים אין תפלתו של אדם נשמעת ואין עתירתו מתקבלת והאיש לדבר משבה רבינו ע"ה כיון שנגזר עליו שלא יכנס לארץ אעפ"י שנתחנן לא נעתר פלול שלו כמ"ש ואתחנן אל ה' בעת ההיא וכן נענה לו רב לך אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה . והשנית המתפלל בלא כוונת הלב אין תפלתו נשמעת כמ"ש ויפתוהו בפיהם ולבם לא נכון עמו . והשלישית השונא את התורה ואינו מקשיב לד"ת אין תפלתו נשמעת וכן כתיב מסיר אזנו משמוע תורה גם תפלתו תועבה . והרביעית מי שאינו משיב לדברי העני ואוטם אזנו מזעקתו שנאמר אוטם אזנו מזעקת דל גם הוא יקרא ולא יענה . והחמישי שעושק וגוזל ואוכל את האסור לו אין תפלתו נשמעת כמ"ש ואשר אכלו שאר עמי וכו' אז יזעקו אל ה' ולא יענו אותם . והששי המתפלל בלא נקיות וטהרה אין תפלתו נשמעת כמ"ש גם כי תרבו תפלה אינני שומע ידיכם דמים מלאו . והשביעי אשר גברו עונותיו עלמו מבושותיו והוא מתפלל בלא עשות תשובה אין תפלתו נשמעת כדכתיב ויהי כאשר קרא ולא שמע ע"כ מרב סעדיה גאון זיע"א :

ותתפלל חנה

עשה רעה לפלוני או ברצונו או עבר על עבירה פלונית
בגלוי או פלוני שונאך וכך אמר עליך וכן עז"ה הא
והאי בכלל אבק אפילו מדבר על חבירו טוב ומתוך יצא
רע כמ"ש רז"ל הכי דמי לה"ר איכא נורא וכו' ואפילו
בהלצה איסור גדול הוא :

ו) **לא** יצא מפיו שקר וכזב ולא ישמע על פיך ח"ו
וכתיב שפת אמת תכון לעד. כשתרגיל עליך
לדבר אמת אזי תהי' מובטח שתכון לעד ולא תרגל
לחטוא :

ז) **תהיה** מעביר על מדותיך אם אחד בזה אותך
או דבר עליך רע לא תנקום כנגד עליו
כלל ולא נעלם המעביר על מדותיו מעבירין לו על
כל פשעיו וכוונת מעביר על מדותיו הוא אפילו שמדקדק
היא אש שנתגבר עליך יסוד האש ואיך יוכל לסבול
שום דבר אשר הוא נגד רצונך אפילו הכי תכוף טבעך
ולא תקפיד על זה והרי בכל יום אתה אומר ולמקללי
נפשי תדום ואיך אתה מקפיד לכן אחוז במדה טובה
זאת ולא תרפה ממנה ח"ו :

ח) **תיקון** לטובה תשובה בבכיה ויעביר הדמעות
על מצחו כמ"ש (זוהר שמות י"ב) אמר
רבי יהודה כל מלין דעלמא תליין בתשובה ובצלותא
דצלי לקב"ה וכ"ש מאן דאוריד דמעין בצלותיה דלית
לך תרעא דלא עאלין אינון דמעין וכו'. גם הובא
בס' ילקוט חדש וז"ל כי ידוע עיקר התשובה הוא
בבכיה דמעות ויבכה על חטאיו אזי טוב להעביר
הדמעות על המצח כי עיקר ברשומי העבירות הם במצח
כדכתיב והתוית תיו על מצחות האנשים וכו' גם ידוע
כי חלק של המקטרג הוא הוידוי בתשובה כי הוידוי
הוא

בשמחה מה שיכפה לו להבורא יתברך אם אבנם ואבלב ואח"כ אחזור בתשובה לא כן ידידי וזה נקרא איב הון ע"כ הטוב מזו השמחה בתשובה ואת נקראת התשובה הולה לא כן ידידי לבלים ורביע לא במעט מלבד בכל הימים נריך האדם לשוב בתשובה שלימה ובפרט עתה באלו הימים נריך יותר ויותר:

ב) **לא** יאבד יום אחד בלא קביעות תורה אם מעט ואם הרבה ובפרט זוהר במזהיר הנשמה גם תהלים דבר יום ביומו מלבד שחייב ללמוד כל ימיו ואין לו פיטור אפילו זקן וחולה ובעל יסורים ב"מ חייב ללמוד כמ"ש יו"ד ובפרט באלו הימים שהם עשרת ימי תשובה:

ג) **ובכל** יום ויום יתחזק יותר ויותר בקיום המצות ומע"ט ואם חטא ח"ו תכף ישוב ויתחרט ויאמר כילד עשיתי כן ובמקום שאפשר מצות הרבה בעבירות:

ד) **אם** יוכל להתענות איזה ימים אבריו ואשרי חלקו כי ודאי מאמר בזות פרוי בתענית לא בנקנ לבא ידי חטא גם כשיתן בדעתו למה הוא מצטער ומענה נפשו לא על חנם אלא על מה שחטאתי ופשעתי ועברתי על מאמר המלך מלכו בל עולם ואיך יהבן עתה אני מוסיף על חטאתי פשע ודאי יעזוב חטאו ולא ישוב עוד לכסלה:

ה) **גם** ירחיק עצמו מלשון הרע השקול כנגד שלשה עבירות ע"ז ג"ע ש"ד ואמרו רז"ל הורג שלשה האומרו והשומעו ומי שנאמר עליו וראה וכמה עונשו בל מספר לס"ר והרעה היוצאת ממנו רח"ל ולא יחשוב בדעתו שהאסור הוא דווקא כשמספר רעה כגון פלוני

עשה

ותתפלל חנה

לעשרת ימי תשובה :

הנהגות טובות ומוסר , אהובי ורעי לא תחסר .

ישוב מחטאו ואסרו אשר אסר , ונתן לכם לב בשר .

א) **עיקר** התשובה הוא החרטה ודוי ועזיבת החטא ופיו ולבו שוין . התשובה לא יחשוב האדם לומר כי מה איכפת ליה להקב"ה אם אחטא ואשוב ואשוב הלא כל פעם שאחטא דלתי התשובה פתוח לרווחה והנני מוכן לשוב אחר החטא ושב ורפא לו לא לימא הכי בשרי הגם שהרפואות והסירקות יש בהם תועלת לרפאות את החולה פעם אחר פעם מכל מקום רבויים והתמדתם לא יבצר שיחלישו את הגוף החולה הרבה ויכחישוהו עד למאוד וקרוב לודאי שלבסוף יהיה ריבויים לקרב מיתתו ב"מ כן ריבוי התשובות יחלישו הנפש וידביקו בו החטא שלא יוכל עצמו עוד לסור מרע כענין המלכלך הבגד פעם אחר פעם ומכבסו בכל פעם ברבוי הכיבוסים מפסידה לבגד כי הוא מתבלה והולך עד שיהיה נקרע מאליו ע"כ אדוני אבי במוסריו הקדושים זצוק"ל בס' כ"ה וראה ידידי דיברות קדושים אלו היוצאים חדרי בטן כי אפילו רבוי התשובה פעם אחר פעם לא נכון לעשות כן כי אם יעזוב ויתחרט על מה שעבר והמרא מאמר המלך מלכו של עולם ע"כ עתה יגמור בדעתו שלא ישוב עוד לעבור רצונו יתברך ח"ו ולא התשובה בפה דווקא אלא עיקרא היא בלב והאמנא לבא בעי כי הוא רואה כליות ולב ואין דבר נעלם ממנו ח"ו זהו חרטה ועזיבת החטא שהיא תלויה בלב ואפשר לרמוז יעזוב רשע דרכו ואיש און מחשבותיו קודם לכל יעזוב וכו' להתחרט חרטה דמעיקרא על מה שחטא ויגמר שלא יחזור על אותו עון ועל כיוצא בו . גם איש און מחשבותיו

במחשב

אלהינו ואלהי אבותינו מלך רחמן רחם עלינו. טוב ומטיב הדרש לנו שובה עלינו בהמון רחמיך בגלל אבותינו שעשו רצונך. בנה ביתך כבתחילה כונן בית מקדשך על מכונו. הראנו בבנינו שמחנו בתקונו. והשב שכינתך לתוכו והשב כהנים לעבודתם ולוים לדוכנם. לשירם ולזמרם והשב ישראל לנויהם. ומלאה הארץ דעה את יי ליראה ולאהבה את שמך הגדול הגבור והנורא אמן יהי רצון:

כל כלי יוצר עליך לא יצלח וכל לשון תקום אתך למשפט תרשיעי זאת נחלת עבדי יי וצדקתם מאתי (ר"ת מצות אהבה תורה יראה) נאם יי. לא ירעו ולא ישחיתו בכל הר קדשי כי מלאה הארץ דעה את יי כמים לים מכסים.

שיר המעלות ממעמקים קראתיך יי. אדני שמעה בקולי תהיינה אזנך קשובות לקול תחנוני. אם עונות תשמר יה אדני מי יעמד. כי עמך הסליחה למען תורא. קויתי יי קותה נפשו ולדברו הוחלתי. נפשי לאדני משמרים לבקר שמרים לבקר. יחל ישראל אל יי כי עם אדני החסד והרבה עמו פדות. והוא יפדה את ישראל מכל עונותיו.

ומכל חטא ותשלח רפואה שלמה לכל חולי עמך ישראל. אל נא רפא נא להם ותקיים בכל אחד מהם מקרא שכתוב יי יסעדנו על ערש דוי כל משכבו הפכת בחליו. והבריאים מעמך ישראל תתמיד בריאותם שלא יחלו חס ושלום. ותצילנו ותציל לכל ישראל מכל נזק. ומכל צר ומשטן ומקטרג ומרוח רעה ומדקדוקי עניות. ומכל מיני פורעניות המתרגשות לבא בעולם ותפקוד בזרע של קיימא זרע קדש לכל חשוכי בנים והיושבות על המשבר תוציא אותן מאפלה לאורה ויצא הולד בשעה טובה ולא יארע שום צער ושום נזק לא ליולדות ולא לילדיהן. ואל ימשול אסכרה ושדין ורוחין ולילין לכל ילדי עמך ישראל. ותגדלם לתורתך ולמצותיך בחיי אביהם ואמם:

ובני ישראל עמך יורדי הים פצם והצילם ממים רבים מיד בני נכר הצילם מטיט ואל יטבעו ינצלו משונאים וממעמקי מים. ובני ישראל הולכים ביבשה הדריכם בדרך ישרה ללכת אל עיר מושב. והצילם מכף כל אויב ואורב בדרך. וכל האסורים בכלא מעמך ישראל התר מאסריהם ותוציאם לרוחה ותשיב ליראתך כל האנוסים ביד גאים ותחין זכות אבות להוציא לאור משפטנו כתבנו בספר חיים למענך אלהים חיים והאר פניך על מקדשך השמם למען יי.

חוסה על עמלך. ובכן יהמו רחמיך עלינו. ותזכנו להשלים תקון נפש רוח נשמה בגלגול זה. ולא נאבד חס ושלום. ותשפיע שפע קדוש על נפש רוח נשמה להתמיד בעבודתך ולעשות רצונך כרצוננו כל ימי חיינו. אנחנו וזרענו וזרע זרענו. ותזכנו לעסוק בתורתך הקדושה לשמה. ולכווין לאמתה של תורה. ותצילנו מכל טעות בהלכה ובהוראה. ואל תצל מפינו דבר אמת לעולם ונהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי צאצאינו כלנו יודעי שמך. ולומדי תורתך לשמה ומקימי מצותיך. ולא ימצא בנו. ולא בזרענו ולא בזרע זרענו שום פגם ושום פסול. ולא יתחלל שמך על ידינו חס ושלום.

וראה כי עמך הגוי הגדול הזה זרע אהוביך אברהם יצחק ויעקב עבדיך בניך בני בחוניך ובגלותם ודלותם ושפלותם ולחצם ודוחקם זה כמה מאות שנים. קוראים בשמך ומאמינים בך ובתורתך וכמה אלפים ורבבות מסרו עצמם להריגה ולשרפה על קדושת שמך. נא גבור דורשי יחודך כבבת שמרם. ותתמלא רחמים על כל אחינו בית ישראל הנפוצים בארבע כנפות הארץ ובפרט על יושבי ארץ ישראל ועל יושבי העיר הזאת ועל כל הקהל הקדוש הזה ותרחם עלינו ועליהם. ותצילם מרעה ומרעב. ומשבי ומבזה

ותתפלל חנה

כי הנונך הם חנונים. ומרוחמיך הם מרוחמים. כדכתיב וחנותי את אשר אחון ורחמתי את אשר ארחם. ובכן לב טהור ברא לנו אלהינו ורוח נכון חדש בקרבנו ורשפי התעוררות לבנו באהבתך ובתורתך יתמידו ויתרבו בלי הפסק. עזרנו אלהי ישענו על דבר כבוד שמך תחל שנה וברכותיה ותזכנו שיהא לבנו נכון ומסור בידינו. ולא נכעוס ולא נכעיסך. ותספיק בידינו להתרחק מכל המידות הרעות והאסורות ובפרט זכנו להתרחק מהגאוה והכעס וההקפדה וכל גבה לב ונהיה מיושבים בדעתנו ונכיר ערכנו. ונפשינו כעפר לכל תהיה ולא נתכעס ולא נקפיד ונהיה אוהבי שלום ומרבים שלום. ובצל כנפיך נחסה ותזכנו להתרחק מליצנות ושקר וחנופה ולשון הרע. ודבור חול בשבת וכל דבור אסור ויהיה רוב דבורנו בתורה ובסדר ואופן עבודתך עבודת הקדש. ותאזרנו חיל לשמור לפינו מחסום מחטוא בלשוננו.

אב הרחמן תן בנו כח ובריאות. וזכנו להתרחק מתאוות תענוגי והבלי העולם הזה. ונאכל לשובע נפשנו. וכן בכל צרכנו יהיו כל מעשינו לשם שמים ותזכנו להיות שמחים בעסק תורתך ומצותיך. ולהיות בטחוננו בך תדיר. ויהיה לנו לב שמח לעבודתך:

אנא מלך רחום וחנון הנשמה לך והגוף פעלך

הסודות וצרופי שמות הקדושים היוצאים מהם וזיווגי מדותיהם אשר אחד באחד יגשו להמתיק הדינים תקיפים. ובכן ותשליך במצולות ים כל חטאתינו. ואתה תעורר רחמיך ונהיה נקיים מכל טומאה וחלאה ווהמא. ויעלו כל ניצוצי הקדושה שנתפזרו ויתבררו ויתלבנו במדת טובך אתה אל ישועתנו נוצר חסד לאלפים. וברוב רחמיך תתן לנו חיים ארוכים. חיים של טובה. חיים של ברכה. חיים של פרנסה טובה. חיים של חלוץ עצמות חיים שיש בהם יראת חטא חיים שאין בהם בושה וכלימה. חיים של עושר וכבוד לעבודתך. חיים שתהא בנו אהבת תורה ויראת חטא. חיים שתמלא כל משאלות לבנו לטובה. זכרנו לחיים מלך חפץ בחיים. כתבנו בספר חיים למענך אלהים חיים. וקרע רוע גזר דיננו ויקראו לפניך זכיותינו:

אל מלא רחמים. יהמו נא רחמיך לקבל ברצון הכנעתינו והרהורי תשובה המתנוצצים בנו בשגם לבנו אטום סתום וחתום ולא אתנו יודע זוהי ביאה זו היא שיבה. מה אנחנו ומה באנו לתקן רב להושיע האר עינינו כאשר בגודל רחמיך. הבטחתנו פתחו לי פתח כחודו של מחט ואני אפתח לכם פתח כפתחו של אולם. וראה כי אזלת יד ואפת עצור ועזוב ואין חונן ואין מרחם זולתך.

והתפלל חנה

לטובה אמן. יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי:

ואח"כ יאמר תפלה זו מספר הנזכר לפוזן תמיד להרב החסיד והגאון המפורסם חיד"א זיע"א:

רבונו של עולם. בהעלותנו על לבבנו רוב קצורנו בעבודתך ובעסק תורתך הקדושה וקיום מצותיך כל עצמותינו יאחזמו רעד. ונמס לבנו והיה למים. מה נענה ומה נאמר כי הצר הצורר בחברת החומר העכור היו בעוכרנו גם אסו"ר גלוה עמם אסורים ולטושים בגליות קשים גלות הנפש והגוף האמנם גלוי וידוע לפניך. שרצוננו לעשות רצונך ולשקוד על דלתותיך. כי טוב יום בחצריך מאלף בחרנו. ויראים והרדים אנחנו מאימת דינך הקדוש. על כן באנו לפניך בכפיפת ראש ונמיכת קומה וחלישות חיל להזכיר ולעורר רחמיך:

ויהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו אל עליון מוכתר בתליסר מכילן דרחמי שתהא שעה זו עת רצון לפניך ויהיה עולה לפניך קריאת שלש עשרה מדות של רחמים שבפסוקי מי אל כמוך המכוונים אל שלש עשרה מדות אל רחום וחנון וגו' אשר קרינו לפניך כאלו השגנו כל

הסודות

לא ינקה פוקד עון אבות על

בְּיי מִבְּטֹחַ בָּאָדָם: ה' טוֹב לַחֲסוֹת

בנים על שלשים ועל רבעים

בְּיי מִבְּטֹחַ בִּנְדִיבִים:

ואח"כ יאמר זה בכוונה וכחו גדול להכפות ולסתום כל המקטריגים.

לֹא יָרֵעוּ וְלֹא יַשְׁחִיתוּ בְּכָל הַר קָדְשִׁי כִּי מָלְאָה הָאָרֶץ דֵּעָה אֶת יי כַּמַּיִם לַיָּם מְכַסִּים:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי אֵל עֶלְיוֹן מִכֶּתֶר בי"ג מְכִילָן דְּרַחֲמֵי שֶׁתְּהֵא שָׁעָה זוּ עֵת רָצוֹן לְפָנֶיךָ וִיהֵא עוֹלֶה לְפָנֶיךָ קְרִיאַת י"ג מְכִילָן דְּרַחֲמֵי שֶׁבִּפְסוּקֵי מִי אֵל כָּמוֹךָ הַמְכֻוָּנִים אֶל שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֲשֶׁר קָרִינוּ לְפָנֶיךָ כְּאִלּוּ הִשַּׂגְנוּ כָּל הַסּוֹדוֹת וְצֵרוּפֵי שֵׁמוֹת הַקְּדוֹשִׁים הַיּוֹצְאִים מֵהֶם וְזִוּוּגֵי מִדּוֹתֵיהֶן אֲשֶׁר אַחַת בְּאַחַת יִגַּשׁוּ לְהַמְתִּיק אֶת הַדִּינִין תַּקִּיפִין וּבְכֵן וְתַשְׁלִיךְ בִּמְצוּלוֹת יָם כָּל חַטֹּאתֵינוּ וְתַשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ שֶׁפַע יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים מֵהֶן: זָכְרֵנוּ לְחַיִּים מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים כָּתְבֵנוּ בְּסֵפֶר חַיִּים לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים. וְנִזְכֶּה לִתְשׁוּבָה עִלָּאָה כִּי יְמִינְךָ פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל שָׁבִים וְקָרַע רוֹעַ גְּזַר דִּינֵנוּ וְיִקָּרְאוּ לְפָנֶיךָ זְכֻיּוֹתֵנוּ וְתַאֲרִיךְ אַפְּךָ עָלֵינוּ

לטובה

ותתפלל חנה

וכו' הז יבלבל ויגערם וכן יעשה כמה פעמים.
וזהו סדר הפסוקים הנזכרים:

ה' ה' אל רחום וחנון
א מי אל כמוך ב נושא עון ג ועובר
ארך
על פשע ד לשארית נחלתו ה לא
אפים ורב חסד
החזיק לעד אפו ו כי חפץ חסד הוא:
ואמת נוצר חסד
ז ישוב ירחמנו ח יכבוש עונותינו
לאלפים
ט ותשליך במצולות ים כל חטאתם:
נושא עון ופשע
י תתן אמת ליעקב יא חסד לאברהם
וחטאה ונקה
יב אשר נשבעת לאבותינו יג מימי
ה' ארך
קדם: א מן המצר קראתי יה ב ענני
אפים ורב חסד
במרחב יה: ג יי לי לא אירא
נושא עון ופשע
ד מה יעשה לי אדם: ה יי לי בעוזרי
ונקה
ו ואני אראה בשנאי: ז טוב לחסות

ביי

שלים . תקונא תריסר אשר נשבעת לאבותינו במדה י"ב והטאה דלא תליין שערי על פומא ופומא אתפני מכל כטרוי ויאן שערי סחור סחור ליה. תקונא תליסר מימי קדם במדה י"ג ונקה דתליין שערי בתחות דיקנא מכאן ומכאן ביקרא נאה ביקרא שפירא מחפיין עד טבורא לא אתחזי (ס"א לאתחזאה) מכל אנפי תקרובתא דבוסמא בר אינון תפוחין שפירין חיוורין דמפקן חיין לעלמא ומחזיין חדו לזעיר אפין. בתליסר תקונין אלין נגדין ונפקין תליסר מבועין דמשח רבות ונגדין לכל אינון דלתתא ונהרין בההוא משחא ומשיחין מההוא משחא בתליסר תקונין אלין אתרשים דיקנא יקירא סתימאה דכולה דעתיק דעתיקין:

וצריך לומר כל פסוקים מי אל כמוך עד ימי קדם שלשה פעמים. ואין צריך לומר רק פסוקים מי אל כמוך אבל בכוונה בלבד אל רחום וחנון. ויגביה שני צידי הטלית מעליו. וכשיגיע לותשליך וכו'

ותתפלל חנה

דבוסמא טבא עד רישא דפומא דלעילא ונחית שערא דרישא דפתחא דאורחא תתאה דפומא. תקונא שביעאה ישוב ירחמנו במדה ז׳ ואמת פסיק שערא ואתחזן תרין תפוחין בתקרובתא דבוסמא טבא שפירן ויאן למיחזי בגיניהון אתקיים עלמא הדא הוא דכתיב באור פני מלך חיים. תקונא תמינאה יכבש עונותינו במדה ח׳ נצר חסד נפיק חד חוטא דשערי סוהרני דדיקנא ותליין בשיקולא עד טבורא. תקונא תשיעאה ותשליך במצולות ים כל חטאתם במדה ט׳ לאלפים מתערי ומתערבין שערי דיקנא. עם אינון שערי דתליין בשקולא דתליין ולא נפקי דא מן דא. תקונא עשיראה תתן אמת ליעקב מדה י׳ נשא עון מתערבין נחתין שערי תחות דיקנא חפיין בגרונא תחות דיקנא. תקונא חד סר חסד לאברהם במדה י״א ופשע דלא נפקין נימא מן נימא ומתשערן בשיעורא

שלים

תקונא תניינא נושא עון במדה ב׳ רחום
מתתקן שערא מרישא דפומא
וסליק עד רישא אוחרא דפומא בתיקונא
שקיל . תקונא תליתאה ועובר על פשע
במדה ג׳ וחנון מאמצעיתא דתחות (ס״א
דהאי חוטמא מתחות) תרין נוקבין נפיק
חד אורחא ושערא אתפסק בההיא אורחא
ומלי מהאי גיסא ומהאי גיסא שערא
בתיקונא שלים סוחרניה דההוא אורחא :
תקונא רביעאה לשארית נחלתו במדה ד׳
ארך מתתקן שערא ונחית תחות פומא
מרישא חדא לרישא חדא בתקונא שלים .
תקונא חמישאה לא החזיק לעד אפו במדה
ה׳ אפים תחות פומא נפיק אורחא אוחרא
בשקולא דאורחא דלעילא ואלין תרין
אורחין רשימין על פומא מכאן ומכאן :
תקונא שתיתאה כי חפץ חסד היא במדה
ו׳ ורב חסד מתתקן שערא וסליק ונפיק
מתרע לעיל לרישא דפומא וחפי תקרובתא

תושבחין. דיקנא דלא הוה בר נש נביאה וקדישא דיקרב למחמי ליה. דיקנא דהיא תליא בשערוי עד טבורא דלבא חוורא כתלגא יקירא דיקירין טמירא דטמירין מהימנותא דמהימנותא דכולא. תאנא בצניעותא דספרא דהאי דיקנא מהימנותא דכולא נפיק מאודנוי ונחית סחרניה דפומא קדישא ונחית וסליק וחפי בתקרובתא סגי דבוסמא חיוורא דיקירא (ס"א דבדקני) ונחית בשקולא וחפי עד טבורא הוא דיקנא יקירא מהימנא שלימא דנגדין ביה י"ג נביעין מבועין דמשח רבות טבא בתלת עשר תיקונין מתקנן. תקונא קדמאה מי אל כמוך במדה א א"ל מתתקן שערא מלעילא ושארי מההוא תיקונא דשער רישיה דסליק בתיקונוי לעילא מאודנוי ונחית מקמי פתחא דאודנין בחד חוטא בשקולא טבא עד רישא דפומא:

תקונא

כל מי אל כמוך. והטעם נודע לבאים בסוד ה' כי יום ראשון הוא סוד דינא קשיא צריכין אנו להמתיק חשך ופ"ר דינין דדינא קשיא ולכך הולכים אל המים המורים אל החסדים וגם במקום שיש בו דגים שרומזים על עינא פקיחא להמתיק הדין הקשה לדין הרפה :

וצריך לומר שם פסוקים מי אל כמוך. ומי שבא בסוד ה' יאותה להם לכוין אל תיקוני דיקנא הרמוזים בו ומקום מושבם. ובכלל ימלאה תבוארים באדרא רבא. פתח רבי שמעון ואמר ווי מאן דאושיט ידו בדיקנא יקירא עילאה וכו' עד י"ג תיקונין אלין אתרבים דיקנא יקירא סתימאה דכולא דעתיקא דעתיקין :

וטוב ויפה לקרותן גם על המעין או על הים ולכוין ולהזכיר בפירוש בכל תיקון ותיקון המדה שלו במ"י א"ל כמוך. וי"ג מדות האל רחום וחנון כגון כשאומר תיקונא קדמאה יפרש מ"י א"ל כמו"ך במדה א' א"ל. תיקונא תנינא נוש"א עו"ן במדה ב' רחו"ם. תיקונא תליתאה ועוב"ר על פש"ע במדה תליתאה וחנו"ן. וכן כולם :

פתח רבי שמעון ואמר ווי מאן דאושיט ידוי בדיקנא יקירא עילאה דסבא קדישא טמירא סתימא דכולא דיקנא דהיא תושבחתא. דיקנא דסתים ויקיר מכל תיקונוי. דיקנא דלא ידען עילאין ותתאין. דיקנא דהיא תושבחתא דכל

תושבחין

ותתפלל חנה

א"כ על רחמי אבינו שבשמים ועל ידי הרהורי תשובה
יחזרו המוחין להתפשט בז"א ויתמתקו הדינים ויכיו כל
מגמת פנינו לשפוך נפשנו אל השי"ת לפדות השכינה
מהגלות ולאפקא בית האסורים דילה לאמר לאסורים
צאו כמאמר התיקונים ויפן כה וכה אי אית מאן דאיתער
בתיובתא לאפקא בית האסורים דילה ויקרא לקב"ה
בתיובתא דיחזיר שכינתא לגבה אבל זה כמה וכמה ימים
ושנים השכינה בגלות בית קדשנו ותפארתנו חרב
ונסתם כל חזון נבואה ורוה"ק פסקה ממנו ורוב מצות
התורה גנוזים בקרן זוית עבר קציר כלה קיץ והכל
תלוי בתשובה לפיכך נחפשה דרכינו ונחקורה ונשובה
אל ה' כ"א לפי שיעורו אחד המרבה ואחד הממעיט
ולא יפחות כ"א לשוב מאיזה חטא קל או חמור ואז זוכה
להיות מכריע את עצמו ואת כל העולם לכף זכות ויתבודד
ויעשה חשבון מכל מעשיו אשר עשה בכל השנה ויפשפש
וימצא חבילות חבילו' מאונאה וגזל וחניפה וגם דבור נבלה
וביטול מ"ע ול"ת וקנאה ושנאה ותחרות וגאוה ורדיפת
כבוד ואהבת ממון ושכחת אל ית"ש וביטול תורה וכאשר
ירגיש בחטאיו הרבים ועצומים ירדו עיניו פלגי מים
ויתעורר בתשובה וחרטה גמורה להתחרט בהם בלבו
ולקבל עליו עזיבת החטא וידבק ביוצרו ויזכה לחזות
בנועם ה' ולבקר בהיכלו בב"א :

סדר תשליך של ראש השנה.

אחר תפלת מנחה ביום ראשון של ראש השנה קודם
שקיעת החמה יש ללכת אל הים אל באר מים
או מעיין אשר מחוץ לעיר ולומר הי"ג מדות עליונות
של

בעליונים אשר לא יגיע עלבון ופגם החיטא וכפי הפגם
ביפגום האדם בנשמתו כן יפגום בשכינה עד שתרד
במדרגה התחתונה בן כסיל תוגת אמו ואיך לא יקרע
לב האדם לי"ב קרעים רבים על לבבו עד היכן הגיע
פגם עונותיו עד להשחית ה"ו עליונים למעלה. הקינה
מבינה זאת והיו לטוטפות צרת הבת היקרה על כל
החטאים והפשעים. ושכינה מה הלשון אומרת קלני
מראשי קלני מזרועי שנים גדלתי ורוממתי והם פשעו בי
התיל תזעק בחבליה צרה כמבכירה במרר הבכה ובתמהון
לבב תליל בינונים אוי כי בני יצאוני ואינם נמקו
בעונם. ולאיש אשר אלה לו איך יאכל וישתה איך ילבש
בגדים נאים והבגדים הצואים אשר עליו לכלכו נפשו
רוחו ונשמתו עד שהרחיקוהו מלפני אלהי השמים אדון
כל הארץ ועינק נשמתו היקרה איך ישמח ויגיל ואיך
ימלא שחוק פיו לזאת יחרד לבינו ויתר ממקומו כי גדול
כים שברינו ומאד גדלה מעלתינו תחת שלש רגזה ארץ
תחת עבד כי ימלוך ושפחה כי תירש גבירתה אוי לנו
אויה לנו אשר עלינו אנה נוליך את חרפתינו לא הושב
ידינו מבלע וקלקלנו צנורות השפע והפכנו אותם לבורות
נשברים וקלקלנו בנטיעות וגם בכנפינו נמצא דם אביונים
אוי לרשע רע כי גמול ידיו יעשה לו. ועתה ה' אלהינו
שבנו אליך אלוה הרחמ' והסליחות בכפיפת ראש בכפיפת
קומה בנמיכת רוח בלב נשבר וחרד רוגש ורועד כפוף
נבהל ומדוכה לצעוק ולרצות מול כסא רחמיך לבקש
מחילה וסלחה וכפרה ובטובך הגדול שוב צור ישועתינו
וראה בעין המלאך צרת נפשינו ונשמתינו וקבל ברחמים
וברצון את תפלתינו היום ונזכה להיות צדיק בעלי תשובה
ונכתב בספר צדיקים לחיים טובים ואין לנו להשען

ותתפלל חנה

תבונה אי אפשר להמומחין להתפשט כי כל אשר יגיד
הוא פגום ובכן תסמר בשר האדם ונמס כל לב ורפו
כל ידים בהשכל כל לב לאם הבת היקרה הנשמה
הפש והיא יחידה תמה ונקיי' כבודה בת מלך פנימה
היותה עניה סוערה גולה וסורה מקינה נודדה כי נדחה
קרו לה אין מנהל לה ואין מחזיק בידה אבך מבחור
אותה פנה זיוה פנה הדרה תחת היותה צרורה בצרור
החיים בבית אביה בנעוריה לצעקה הנערה ואין מושיע
לה . ובכן לאיש אשר אלה לו למה לא ינוס ולא יבין
בהרדמת שגגותיו ולא ירא מיום התוכחה מיום הדין
ובנורא כי יפקוד אביה עליה על אשר השחיתה להתגולל
עליה את כל הקורות מה יבינו ומי ילין עליו אוי לה
לאותה בושה אוי לה לאותה כלימה אשר עינה את הנפש
היפה בת מב"ע ומהר יחיבה לשוב לפני ה' ולחסות
תחת כנפיו ולהציל את נפשו מכמה גלגולים ומכמה
רעות וצרות רבות אשר יתרגו על הנשמה ויתן נשמתו
להבין ולהשכיל באיזה חטא חטא על הנפש ויחקור וידרוש
תיקון כל עון ועון כי ישרים דרכי ה' צדיקים ילכו בם
ואין אחד מצבא השמים ומלאכי מרום במרום אשר לא
ישבה עוז כנגדו לתומכו ולסעדו במעשה התשובה
כמו שאז"ל הבא ליטהר מסייעין אותו . כי כאשר
יחטא האדם גם אליהם יגיע פגמו כי בטלים ממלאכתם
אשר המה עוסקים לקבל תפלתם של ישראל ולהעלותם
אל פני האדון להיות עטרה לראשו והיה כי יחטא ואשם
ותפלתו דחוי' והן בעון ישכב חושך ולא אור ומגיע
פגמו להכחות הקדושים הנקראים רצים לרוץ ולהגן על
ישראל והם רצים לקראת אחרים דסט"א ממהרים
לגזור גזרות רעות באופן כי אין נקי רק בתחתונים רק
בעליונים

הרהר בתשו' בתוך היום בלבור יקרע רוע גז"ד ויכתב בספר החיים יען שערי תשו' פתוחים כנא' דרשו ה' בהמצאו כו' וכמ"ש הרמב"ם ז"ל באעפ"י שתקיע' שופר בר"ה גזרת הכתוב רמז יש בו כלומ' עורו ישני' משנתכם ונרדמי' הקיצו מתרדמתכם וחפשו במעשיכם וחזרו במעשיכ' וחזרו בתשו' וזכרו בוראכם אלו השוכחי' את האמת בהבלי הזמן ושוגים כל שנת' בהבל וריק אשר לא יועילו ולא יצילו הביטו לנפשותיכם והטיבו דרכיכם ומעלליכ' יעזוב כ"א דרכו הרעה ומחשבתו אשר לא טובה ע"כ ויתחרט על ביטול תור' ומיעוט מצות ומע"ט ועל אשר לא טוב עשה ולא על מעשיו כל שנה שעבר' לבד אלא ע"כ מעשה ימי חיו וגם ע"כ גלגוליו שעברו עד"כ יביא האלהים במשפט כו' ולכן יתחרט חרט' גמורה ע"כ אשר לא טוב עשה ולכן עת להגיה וב"ר להתחרט חרטה גמור' ע"כ אשר גזלנו ואשר חטאנו בכלל ובפרט ולקבל כ"א ממנו לשוב מאיזה עון שבידו ואל יפחות כ"א לשוב מאיזה עון שבידו ואל יפחות כ"א לשוב מאיזה חטא קל או חמור כי בזה זוכה להיות צדיק בצ"ה ומכריע א"ע ואת כל העולם כלו לכ"ז.

נוסח מה שאומרים בק"ק **בית אל** ובק"ק **חסד אל** יב"ץ ביום ב' של ראש השנה קודם תקיעת שופר:

הנה נודע כי עיקר הארת המוחין בז"א היום ומיתוק הדינים הוא ע"י השופר וכל עצמו של שופר הוא לעורר לבבינו בתשובה כלומ' עורו ישנים מתרדמתכם ושובו אל ה' ואז תשוב ה' אימא עילאה להתפשט המוחין בז"א נמצא כי עיקר הכל היא התשוב' ובלא תשובה

ותתפלל חנה

ולשוב בתשוב' שלימה כי שערי תשוב' היום פתוחים הם כי אותה אנחנו מבקשי' ביום הזה כי כל עיקר השופר תלוי בתשוב' כמ"ש בזוהר כנודע ואז תשוב ה' שהי' אימא להתפשט המו' בז"א והו' הכרח גדול התעוררו' הלב בתשו' ביום הזה כי אין קול השופר פועל באימא הנקר' אזן והנק' תשוב' להמשיך המוחין בז"א אם לא בעולה הקול בהתעוררו' הלב בתשוב' ואז דברי' היוצאי' מן הלב נכנסי' באזן והו' כי נודע כי בצלם אלהים עשה את האדם בצלם דמות כל העולמו' והאזן כנגד אימא דכללות והלב כנגד ז"א דכללו' שבו תלוי הבינה כי כפי בטול מ"ע שהאדם מבטל כך מחלים אברי נרנח"י שבו ואינם פועלי' בו ונקראי' מתים ולפעמי' מסתלקי' לגמרי והיא היא השינה וכפי מה שעובר על מל"ת כך הו' מייבש ומצוות אברי נרח"י ומבליע עליה' הס"א ח"ו ועתה בהתעוררו' לבו אל התשוב' מתעוררי' אברי נרנח"י ההם כי החפץ והתשוק' אל התשוב' מתעוררי' אברי נרנח"י שהיא נמשכות גורם להמשיך חיות הנרנח"י אל האברי' ומחייה אותם וכ"כ גורם כי בעליות קול השופ' בהתעוררות הלב בתשו' גורם שהז"א שהוא הלב דכללות יתעורר להעלות מן מגילוי אחרים דאימא ובזה מתפעלת אימא להתיחד עם אבא ולהמשיך המו' בז"א שכבר הוא מוכן לקבלם . נרא' שאפי' יהי' בידו של אדם חטא מהחטאים המעכבי' את התשו' כגון שהי' סיבה להחטי' את חבירו בזה התעורר' התשו' גורם לו לפתח שערי התש' כי שערי תשו' היום פתוחים כי התעוררו' התשו' היום מעט הוא כנגד טורח גדול בזמן אחר וכ"כ הראשוני' שמי שלא שב בתשו' באותם הימי' שקודם ר"ה ונכתב ונחת' בר"ה בין הרשעים שאם

הרסל

ותובעים ממנו במה שואלין כל רגע לא ירפנו ובפרט
עון ביטול תורה השקול על כלנה על מה אבדה הארץ
על עזבם את תורתי עליונה ותחתונה ותחילה דינו ב"ה
הוא על ד"ת וכל בעת וכל רגע שאינו עוסק בתורה
נקר' והפרזן לא יוכל כו' וכל שאינו עוסק בד"ת נק'
בזוף כי דבר ה' בזה ובכ"י ב"ק יוצאת ואומרת אוי
להם לבריות מעלבונה של תורה כו' ואפי' היושב בטל
נקר' לן מד' כתות כ"ב השח שיחה בטלה בהוא
בעבה ומגיד לאדם מה שיחו אפי' דברים שאין בהם
מתם נכתבים ונקראים אוי לאותה בושה ואוי לאותה
כלימה וכ"ש הנכשל בשון ד' כתות הפוגמים בכל ד'
עולמות אצילות בריאה יצירה עשיה דהיינו ליצנים
חנפים שקרנים לה"ר ובפרט בשכינה. בכל חצות הוא
קין מכאיב ומחזק בית האסורים דילה ומוסיף מכאוב
על מכאוב' ערות אמך לא תגלה ומה הלבן אומרת
קלני מראשי כו' הגמול הזה קויתי אוי כי בני יצאוני
לצקה הנערה נתנני ה' כו' ועסק התורה במתקן לקב"ה
ושכינת' צריך לשמה בלי בוש פני' כמ"ש בתקונים
וכמה מאמרים ומדרשות צווחין בכל יממא ולילא
באורייתא דבע"פ בכמה קוסין ונוחי בה ככלבי' כו' הב
לן עותרא בעלמא דין הב לן עותרא בעלמא דאתי בד"א
למוד תורה הרבה ויתנו לך שכר הרבה ולית מאן דישתדל
באורייתא לסלקא שכינת' ולהברא לה בעלה קב"ה
ובנ"ד קלא נפיק בכל לילה ואמר מה אקרא זיל ואימ'
לון דישתדלון באורייתא ליהדא שכינתא עם בעלה ולית
מאן דיתער לה לגבי קב"ה אין מנהל לה ואין מחזיק
בידה כי אין בעונותינו כולהם אמנו זה כמה וכמה שני'
רבים לכן עתה עת רצון היא חזק ונתחזק להשכיע לבנו

ותתפלל חנה

מגמת פנינו בתפלה הזה בכונה שלימה לפדות את השכינה וגילוי הק' מהגלות ולהשרא בית הגלות שלא כמ"ש בתיקוני' על פסוק ויפן כה וכה אי איה מאן דיתער בתיובתא לאהדר' גיה המאורים דילה לאהדר לאסורים לאו אי איה מאן דקרא ליה בתיובתא דיחזיר קב"ה שכינתא לגבי' אלא כלהון נוחין בגלותין ביומין דר"ה ויוה"כ ככלבי' הב לן מזוני סליחה וכפרה כתבנו לחיים ואיגון עזי פנים כו' ולית מאן דקרא לי' בתיובת' דיחזיר קב"ה שכינתא לגבי'. וכל איש הירא את דבר ה' לבו יחיל בקרבו מפחד ה' ומהדר גאונו ויתן אל לבו כי היום יביאו את דינו למשפט לפני ממ"ה הקב"ה שופט כל הארץ מגופו ומבניו וממונו מעשה איש ופקודתו ועלילותיו מחשבותיו ותחבולותיו שהוא יודע כל תעלומות לב וא"ל לפניו לא עדים ולא ראיה כי הוא הדיין הוא העד והוא בע"ד ויראה ופחד יבא בו לאמר מה אעשה כי יקום אל וכי יפקוד מה אשיבנו. ובכן בעיניו יראה ולבבו יבין ויפשפש במעשיו וברגע קטן עיניו יחזו למצוא עונו מלאו אלף ורבבה מינינו ובפרט כמעט שעבר על כמה לאוין ובפרט התלוים בלב כגון לא תשנא את אחיך בלבבך לא תקום ולא תטור לא תאמץ את לבבך ולא תקפוץ ובכן ליראת ה' לאהבה אותו ללכת בדרכיו ועשה ואהבת לרעך כמוך שהוא כלל גדול בתורה והיא היא שהחריבה את ביתנו ועדיין לא נעקרנו ונגע צרעת עון שנאת חנם ולה"ר הקשה מע"ז וג"ע וש"ד וכיוצא מעבירו' קלות וחמורות שביד מאלה ידינו וע"ז ידוו כל הדוים האלה לכן נואל האיש לעבור על רצון יוצרו ח"ו או במאס החיים והשלום מיהב יהב לאבד הזמן להבל וריק והלא האדם נידון על כל הרגעים ותובעים.

אמר שויתי ה' לנגדי תמיד כי מימיני בל אמוט ואפשר
שזה הוא כוונת הפסוק כשאשים ה' לנגדי תמיד ולא
אסיח דעתי ממנו אז מובטחני כי מימיני התורה והמצות
נתונים בימין בל אמוט מהם ואקיים מצותו. ולא
אעבור בכל פעם לקיים מצות עשרה זכירות בפה באפס
דמים בלתי טורח ובנקל יקיים עשרה מצות בבא אחת
למה יתעצל וכמו שעשה חבילות של עבירות. כמו כן
באלו הימים יזהר הזהרה רבה עליה להרבות בחבילות
של מצות כדי שיכריע עצמו לכף זכות ויצא בילא
זכאי מבית דינו:

בחזרת התפלה יעמוד על רגליו ולא יראה עצמו
עייף ויגיע. הנה בכל השנה יושב עתה
יעמוד על עמדו ויגיה דעתו על מה שאומר הש"ץ כדי
שיחזיר ב"ה וב"ש אמן ולא יאבד אחת מהן כלל:

קודם התקיעות יהרהר תשובה ויתחרט על מה שעבר
ויגמור בדעתו שלא ישוב לכסלה ולזכות הרבים
סדרתי לפניך מוסר הנוהגים לאומרו בק"ק בית אל יכב"ץ
ובק"ק חסד אל יכב"ץ:

מוסר והתעוררות הלב הנוהגים לאמר בק"ק **בית אל** ובק"ק **חסד אל** יכב"ץ בעה"ק ירושלם ת"ו בלב נשבר ונדכה ובקול בוכים
ביום ראשון וביום שני של ר"ה בשעת תקיעת שופר:

הנה כבר נודע כי פשט טעם מצות השופר הוא לעורר
הלבבות הישנים בתרדמת הלאת היצה"ר והן
עתה היתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו. לכן נחפשה
דרכנו ונחקורה כי הן בעונותינו שולחה עמנו זה כמה
וכמה שנים רבים והצדיק אבד למעונו ניתא ולכן כל
מגמת

ותתפלל חנה

וכ"ש זה היום שצריך לטהר עצמו ביותר ולהלביש בגדים נקיים וטובים כל אחד כפי יכולתו:

בכסה ליום חגינו, יי מגן בעדינו,
נא יי חונינו, תוציא לאור משפטינו,

א) **בליל** ר"ה יתפלל בכוונה רבה ומתוך הסידור כדי שלא יטעה וגם יעורר לו הכוונה ולא בנקל יטרד במחשבות אחרים:

ב) **יעשה** סימנים לתפילתו שלא יטעה בהמלך הקדוש גם מקדש ישר' ויום הזכרון שלא יצטרך לחזור ויחשב לו עון ח"ו כי הוא מתפלל ומתחנן לה' כתבנו לחיים וכו' והוא מוסיף על חטאתו פשע ומשבעתי אם יכוון בפירוש המלות ומתוך הספר לא יבא לידי טעות:

ג) **לא** יתפלל בעליבות ודאגה ועצבון ח"ו כי הם מדות רעות לעבודת הש"י אלא יקיים מאמר דוד הע"ה עבדו את ה' בשמחה באו לפניו ברננה. ולא ניגון ואנחה חלילה אלא ישמח ויצטער על קלות בעבודתו ועבר מצותיו וישמח בזכרו והגיעו ליום הזה ונתן לו רשות להתפלל ולהתחנן לפניו והפך בתבונה הסבים אליו מכל לבם ולא בפיהם ובשפתם כבדוהו ולבם רחקו ממנו ולא תהיה כזאת בישראל ובעת בה בייקים הבטחתו שהבטיח לאדם הראשון כמו שבהו יצא זכאי בדין כן בפידין לבניו יצאו זכאים:

ד) **יראת** ה' תמיד תהיה על פניו לירא מפניו בני דאיהו רב ושליט בכל העולמות בעליונים ותחתונים ואין דבר נסתר ממנו בהכל גלוי לפניו מכל המעשים הנעשים ואפילו בחדרי חדרים ובפה מלא יאמר

בהחליף גאותו בנפש סערה אחרת ומכניס בתוכו אל זר ונאמר עליו עבד מורד בה' ח"ו ע"כ תוקף דבריו ע"פ חזק והיית לאיש והרחיק עצמך מכעס וגאוה וכיוצא אם בעל נפ"ש אתה :

ג) **אם** חטא נגד בני אדם או קלל או ציער לאיזה אחד ילך הוא בעצמו ויבקש ממנו מחילה ולא יחוס על כבודו כי כבוד שמים עדיף ואם נתאכזר ולא רצה למחול לך לא תאמר מה איכפת לי כבר עשיתי מה שמוטל עלי אלא תפציר בו הרבה ותפייסנו עד שיתרצה למחול לך על מה שחטאת כנגדו כמשפט הזה תעשה גם לאונאת דברים אם דברת לחבירך איזה דיבור וידעת בעצמך שנצטער ממנו גם על זה תבקש מחילה ביותר ולא נעלם אונאת דברים לא ניתן וכו' לכן שיתאמץ ביותר על זה שודאי ימחול לו :

ד) **יתאמץ** בכל יכולתו ובכל כחו לקיים מצות ומע"ט וכל המוסיף הרי זה משובח ויקבע לימוד מעט בספרי מוסר המשברים כוח תאות הגופניות כי לימוד מוסר כמלח המקיים הבשר בלא יסריח כן המוסר לאדם והחטאים נחשבים לסרחון ומצות ומע"ט הם לנפש כמו ריח בשמים :

ה) **אחר** חצות היום ירחץ פניו ידיו ורגליו ויעביר כל לכלוך ואח"ך יטבול במקוה כשר כל גופו ולא כמו שראיתי לאחד שהטביל גופו דוקא מלבד ולא ראשו באמרי לו למה תעשה ככה ולא תכניס ראשך . השיבני מפני ששכתי ראשי בשמן ערב ובשמים ואם אכניס ראשי במים ילך הריח . אמרתי לו לא עלתה לך טבילה ונחשב לך רחיצה ולא טבילה ואתה חייב לטהר עצמך כמ"ש חייב אדם לטהר עצמו ברגל ופ"ש

ותתפלל חנה

יהיו קרועים . כמו כן ויותר צריך האדם להזהר בבגדי הנפש ולא יהיו מצות בזויים עליו כי הוא עון גדול רז"ל ואמרו עליו חזו לאי גברא דלביש מנא קריע ומלוא גם פסול ועל בגדיו מקפיד ומדקדק ומצות ציצית אין לו נפקותא יהיה מה שיהיה בלות ומטולאים לכן לא נכון הדבר ויסור מדרך רעה ויהיו מצות חביבים עליו . ומו"ר אבי זיע"א ראה למ"ר אחי ע"ה שהיה טליתו מלוכלך ואמר לו למה לא תרחץ אותו מכתמים אשר הם עליו , כתיב בכל עת יהיו בגדיך לבנים . והראה לו בספר הכתוב בפירוש שהטלית צריכים שיהיו נקיים מכל לכלוך כי הם בגדי הנפש אז כשראה כן צוה לבני ביתו שירחצוהו :

ב) **יקיים** מצות צדקה כפי יכולתו ואפילו הרבה פעמים ובכל פעם יכוין בפסוק והי"ה מעשה הצדקה שלום וכ"ש עם קרוביו הצריכים , ג"כ יקיים מצות מלביש ערומים כי תראה ערום וכסיתו כמו שמרחם על בני אדם כמו כן מן השמים ירחמו עליו ויוסיפו לו שנות חיים ירחיק עצמו ממדות מגונות וכ"ש כעס קטן וגדול ולא נעלם מ"ש הר' ש' נגיד ומצוה על הענוה מי שהוא עניו אין ס"מ שולט בו ואינו יכול לקטרג עליו . ע"כ דברי קדשו . וזהו בכל עת וזמן וכ"ש עתה שהוא קרוב ליום הדין שצריך להתרחק מן הגאוה ויהיה עניו ושפל ביותר ואם בני אדם ישיבוהו ישתוק ולא ידבר מאומה ויעשה בעצמו כאילו אינו שומע ואם לא יעשה כן נמצא מקלקל והוא רוצה לתקן עצמו ולא נעלם מ"ש רז"ל כל הכועס כאלו עובד ע"ז . ובזוהר הלוה קפ"ב הפליג מאוד בענשו כמ"ש חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו

שמחליף

מגלים דעתינו ורצונינו בכל לבנו כי רצוני.
ומאויינו וכונתינו לעבוד את בוראינו אלהי אברהם ואלהי יצחק וישראל עבודה שלימה עבודה תמה במחשבה ודבור ומעשה ביראה ואהבה ושמחה כדת מה לעשות וכל מחשבה דבור ומעשה שהם נגד רצונו יתברך מעכשיו בטלים ומבוטלים כי הם מצד יצר הרע והכל הבל באופן שכל עבודתינו להבורא ית' במחשבה ודבור ומעשה הכל הוא לעשות נחת רוח לפניו בלי שום פנייה כלל ועיקר והכל הוא לשם יחוד קוב"ה בדחילו ורחימו ורחימו ודחילו ליחד שם י"ה בו"ה ביחודא שלים בשם כל ישראל לדעת רבי שמעון בן יוחאי ור' אלעזר בנו ולדעת רבינו יצחק לוריא אשכנזי הקדושים המקום ברחמיו יעזרנו ע"ד כבוד שמו מעתה ועד עולם יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי:

ואח"ך יאמרו השומעים, קבלנו מסירת המודעה אשר מסרתם.

מוסר וענינים באן שנה, לערב ראש השנה.
מדרך חטאים לשוב, לקיים כל מה שכתוב.

א) **יבדוק** הטליות שיהיו כשרים ואם נפסלו יתקנם כראוי. ולא יתפלל בר"ה בטלית פסול ויגרום לו לברך ברכה לבטלה ח"ו וכמו שמדקדק וקפיד בבגדיו להיותם נקיים מכל לכלוך וטינוף ולא יהיו

ותתפלל חנה

כאלו אפרו צבור ומונח על המזבח והבט באפרו להצילנו לנו ולכל ישראל מכל רעה ותבטל מעלינו ומעל כל ישראל כל גזירות קשות ורעות בשם (קר"ע שט"ן) וכשם שמסכימים ומתירים לכם ב"ד שלמטה כך יסכימו ויתירו לכם ב"ד של מעלה וכל הקללות וחלומות רעות ופתרונות רעות ופתחון.פה לרעה וכל גזירות רעות כולם יתהפכו לכם לטובה ולברכה ככתוב ולא אבה ה' אלהיך לשמוע אל בלעם ויהפוך ה' אלהיך לך את הקללה לברכה כי אהבך ה'אלהיך וכתיב ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כלכם היום. עשה למען שמך עשה למען ימינך עשה למען תורתך עשה למען קדושתך ה' עז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום:

נוסח מסירת מודעה.

הרי אנחנו מוסרים מודעא לפניכם שכל מחשבה רעה והרהור רע ורעותא דלבא אם יעלה בלבנו ומוחינו ובפרט בעת התפלה ותלמוד תורה באיזה צד ואופן שאינו לכבוד ורצון הבורא יתברך מעכשיו אנחנו מבטלים אותם מחשבות והרהורים רעים ורעותא דלבא אשר הם נגד רצון קב"ה ביטול גמור כהרס הנשבר ומכ"ש אם נדבר איזה דבור רע ואסור מעכשיו יהיו הכל בטלים ומבוטלים ועתה אנחנו מבארים ומפרשים באר היטב ואנחנו

מולים

בצירוף וברשות קב״ה ושכינתיה ברשות ב״ד של מעלה וברשות ב״ד של מטה וברשות תורתנו הקדושה וברשות סנהדרי גדולה וברשות סנהדרי קטנה מותרים לכם . מותרים לכם . מותרים לכם . שרויים לכם שרויים לכם שרויים לכם . מחולים לכם . מחולים לכם . מחולים לכם . אין כאן קללות . אין כאן אלות . אין כאן שמתות . אין כאן ארורים אין כאן חרמים אין כאן נדויים . אין כאן נזיפות. אין כאן ביטויים אין כאן כשפים. אין כאן חלומות רעים . ופתרונות רעים . אין כאן מסירת דין . אין כאן פתחון פה לרעה . אין כאן מחשבות זרות והרהורים רעים . אין כאן גזירות קשות ורעות . אין כאן עין הרע דאנשים . אין כאן עין הרע דנשים . אין כאן עין הרע דשונאים ואוהבים כלום יהיו בטלים ומבוטלים וחשובים ככלי חרס הנשבר וכדבר שאין בו ממש וכל מיני עין הרע יוסרו מעליכם ומבתיכם ויושלכו במצולות ים ככתוב ולא ידבק בידך מאומה מן החרם למען ישוב ה׳ מחרון אפו ונתן לך רחמים ורחמך והרבך כאשר נשבע לאבותך :

אנא ה׳ התמלא רחמים ויכבשו רחמיך את כעסך ויגולו רחמיך על מדותיך ויתמתקו הדינים וזכור לנו עקידתו של יצחק אבינו ע״ה

ותתפלל חנה

על החלומות ומסירת דין ופתחון פה לרעה וכן עז"ה
כאשר עינך רואות ואם יהיה הוא הזוכה יבחר מכלבה
או יותר ביתרו לו והוא יבא מרבים ליחיד. וכן יאמרו.

הרי אנחנו מבקשים מכבודכם שתתירו
לנו קללות ונזיפות ודברים אסורים
וחלומות רעים ופתרונות רעות ומסירת דין
ופתחון פה לרעה וכל גזרות קשות ורעות
וכל מיני עין הרע וביטוי בהם לנו ולכל
אנשי ביתנו (בני ביתנו):

מותרים יהיו כל קללות אלות ושמתות וחרמים
נדויים וארורים ונזיפות וביטויים
ובישופים וכל דברים רעים וכל חלומות רעים
ופתרונות רעות ומסירת דין ופתחון פה לרעה וכל
מיני דברים אסורים וכל מיני גזירות קשות ורעות
וכל מיני עין הרע שהושלטו עליכם או על שום אחד
מבני ביתכם וכן קללות שקללו אתכם אחרים או
שקללתם עצמיכם בכל אופן שיהיה או שנתחייבתם
שום קללה או ארור או חרם או נדוי או נזיפה או
שום גזירה רעה באיזה צד ואופן שיהיה על הכל
מעכשיו אנו מתירין ומבטלים את הכל וכך אנו
אומרים:

בצירוף

ורבי אלעזר בנו ולדעת הרב רבי יצחק לוריא אשכנזי המקום ברחמיו יעזרנו על דבר כבוד שמו מעתה ועד עולם יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי:

ויהנו מעות לצדקה לעניים הגונים.

ואח"ך יאמרו השומעים קבלת מסירת מודעא וזו נוסחה.

בצירוף קב"ה ושכינתיה קבלנו מסירת מודעא הזאת אשר מסרו (פב"פ) גופם ונפשם רוחם ונשמתם לעלת כל העילות וסיבת כל הסיבות וכל מה שיעשו מהיום נגד מסירת המודעה הזאת הן במעשה והן בדבור הן במחשבה אנחנו מבטלים אותו המעשה או הדבור או המחשבה בצירוף קב"ה ולא יעשו בהם (פב"פ) שום רושם כלל בכם:

התרת קללות.

דברים שבמנין. התרת קללות וכל ענין. דבר שבקדושה. בקול ולא בלחישה:

מנהג קהלתינו ק"ק **חסד אל** יכב"ץ בכל עש"ק לו' התרת קללות זאת והוא מנהג נכון וראוי והגון הוא לנהוג בכל מקום לאותם החרידים לדבר ה' בכל עש"ק ואם אינם יכולים לפחות יזהרו לאמרו בכל ערב ר"ח והתרה זאת הביאה ה"ר חיד"א זיע"א והוספנו בו לבקש

על

דלבא אשר הם נגד רצון קב"ה ושכינתיה
ביטול גמור כחרס הנשבר ומכל שכן אם
נדבר איזה דבור רע ואסור מעכשיו יהיו
הכל בטלים ומבוטלים ועתה אנחנו מבררים
ומפרשים באר היטיב ואנחנו מגלים דעתינו
ורצונינו בכל לבנו ומאויינו וכונתינו לעבוד
את בוראינו אלהי אברהם אלהי יצחק
וישראל עבודה שלימה עבודה תמה
במחשבה ודבור ומעשה ביראה ואהבה
ושמחה כדת מה לעשות וכל מחשבה
דבור ומעשה שהם נגד רצונו יתברך
מעכשיו בטלים ומבוטלים כי הם מצד
יצה"ר והכל הבל באופן שכל עבודתינו
להבורא ית' שמו במחשבה ודבור ומעשה
הכל הוא לעשות נחת רוח לפניו דוקא בלי
שום פנייה כלל ועיקר והכל הוא לשם
יחוד קב"ה ושכינתיה בדחילו ורחימו
ודחילו ליחדא שם י"ה בו"ה ביחודא שלים
בשם כל ישראל לדעת ר' שמעון בן יוחאי

ורבי

מחשבות זרות והרהורים רעים וגם כל מיני גאוה וכעס וקפדנות וקנאה ושנאה ותחרות וחמדה ותאוה ונקמה ונטירה. וכל מיני ראיה ושמיעה וריח וקול ודבור האסורים אם נעשה או נדבר או נחשב אותם ח"ו בין באונס בין ברצון בין בשוגג בין במזיד בין בכעס בין בכונה בין שלא בכונה בין בהלום בין בהקיץ. מעתה הרי אנחנו מתחרטים עליהם ומתנים עליהם שיהיו בטלים ומבוטלים מעיקרן ולא יהוי הלין בכלל ועיקר בכולהון אתחרטנא בהון מעתה ועד עולם: (מס' צפורן שמיר)

ועוד הרי אנחנו מוסרים מודעא לפניכם בכל לבינו ובכל נפשינו שכל מחשבה רעה והרהור רעה ורעותא דלבא אם יעלה בלבנו ומוחינו בפרט בעת התפלה ותלמוד תורה באיזה צד ואופן שאינו לכבוד ורצון הבורא יתברך מעכשיו אנחנו מבטלים אותם מחשבות והרהורים רעים ורעותא

דלבא

והתפלל חנה

אחזור לנדור או לישבע מחמת איזה סיבה שתהיה בין באונס בין ברצון בין בכונה בין שלא בכונה בבל לשון בין בלשון נדרים ושבועות או נזירות או אסורים. או קונמות או חרמות או הסכמות. או קבלה בלב בכל גד ואופן שיהיה. הרי אנחנו מבטלים אותם ביטול גמור ומתנים עליהם שיהיו כלם בטלים ומבוטלים לא שרירין ולא קיימין ולא יהיו חלין כלל ועיקר והרי אנחנו מעתה מגלים דעתינו שאין לנו חפץ בהם ולא בקיומם כי אם בקיום תנאי מודעה זאת שלא תתבטל לעולם:

ועוד אנחנו מוסרים מודעה לפניכם בכל לבנו ובכל נפשנו והרי אנחנו מבטלים מעתה ועד עולם כל מין מעשה של אסור אשר נעשה ח״ו וכן כל מין דבור של אסור אשר יצא מפינו ח״ו מהמעשים ומהדבורים האסורים מדאורייתא או מדרבנן או מדברי קבלה או מדברי סופרים וגם כל מיני

מחשבות

דין וכל פתחון פה לרעה וכל מיני גזירות קשות ורעות . וכל מיני מחשבות זרות והרהורים רעים כלם יתהפכו לכם לטובה ולברכה . ככתוב ולא אבה ה׳ אלהיך לך וגו׳ וכתיב ואתם הדבקים בה׳ אלהיכם וגו׳ עשה למען שמך עשה למען ימינך וכו׳ יהיו לרצון אמרי פי והגיון וגו׳ . ה׳ עוז לעמו יתן ה יברך את עמו בשלום :

ואחר כך ימסרו המודעה הזאת .

הרי אנחנו מוסרים מודעה לפני הקב״ה ובית דין של מטה ולפניכם ומבטלים מעתה ועד עולם כל מין קבלה אשר נקבל עלי׳ מנדרים ושבועות ונזירות וקונמות וחרמות והסכמות וקבלה בלב בכל לשון בכל צד ואופן שיהי׳ בין בהקיץ בין בחלום חוץ מנדר קבלת תענית אשר נקבל׳ ותנאי מודעה זו יהיה קיים עד עולם. ולא יתבטל בשום צד ואופן שיהיה ואם נשכח לתנאי מודעא זו . ונדור עוד או נשבע עוד · ולא נזכור לתנאי מודעה זו תוך כדי דבור לנדר או לשבועה או בשעה שאנחנו זוכרים לתנאי מודעה זו

נחזור

דברים רעים . אין כאן חלומות רעים אין כאן פתרונות רעים אין כאן מסירת דין . ואין כאן פתחון פה לרעה . אין כאן מחשבות זרות והרהורים רעים . אין כאן גזירות קשות ורעות . אין כאן עין הרע (דנשים . אין כאן עין הרע של אנשים אין כאן עין הרע דשונאים והאוהבים) אין כאן דברים אסורים . אין כאן קבלות . אין כאן מנהגים וכולם יהיו בטלים ומבוטלים וחשובים כחרס הנשבר . וכדבר שאין בו ממש שביתין ושביקין לא שרירין ולא קיימין וכל מיני עין הרע יוסרו מעל כל ישראל ומעליכם ומבתיכם ויושלכו במצולות ים ככתוב ולא ידבק בידך מאומה מן החרם למען ישוב ה' מחרון אפו ונתן לך רחמים ורחמך וגומר :

אנא ה' התמלא רחמים ויכבשו רחמיך את כעסך ויגולו רחמיך על מדותיך ויתמתקו הדינין מעל עמך ישראל ומעלינו וזכור לנו עקידתו של יצחק אבינו ע"ה כאלו אפרו צבור ומונח על גבי המזבח ותביט באפרו להצילינו לנו ולכל ישראל וכל גזירות קשות ורעות (כשם קר"ע שט"ן) וכשם שמסכימים ומתירים לכם הבית דין של מטה כך יסכימו ויתירו לכם הבית דין של מעלה וכל הקללות וחלומות רעים ופתרונות רעות וכל מסירת דין ·

וּבִטּוּיִים וְכִנּוּיִים וּבִישׁוּפִים. וְכָל חֲלוֹמוֹת רָעִים וּפִתְרוֹנוֹת רָעוֹת וּמְסִירַת דִּין וּפִתְחוֹן פֶּה לְרָעָה. וְכָל מִינֵי דְּבָרִים אֲסוּרִים וְכָל מִינֵי גְזֵרוֹת קָשׁוֹת וְרָעוֹת. וְכָל מִינֵי עַיִן הָרָע וְכָל מִינֵי מַחְשָׁבוֹת וְהִרְהוּרִים רָעִים וְכָל מִינֵי גַאֲוָה וְכַעַס וְקַפְּדָנוּת וְקִבְּלָה וְשִׂנְאָה וְתַחֲרוּת וְכָל מִינֵי נְדָרִים וּשְׁבוּעוֹת וּנְזִירוּת וְאִיסּוּרִין וְקַבָּלוֹת וּמִנְהָגִים שֶׁהוּשְׂמוּ עַל שׁוּם יְהוּדִי אוֹ יְהוּדִית וּבִפְרָט אוֹתָם שֶׁהוּשְׂמוּ עֲלֵיכֶם אוֹ עַל שׁוּם אֶחָד מִבְּנֵי בֵיתְכֶם (וְעַל פְּלוֹנִי אוֹ עַל שׁוּם א׳ מִבְּנֵי בֵיתוֹ) וּבֵין קְלָלוֹת שֶׁקִּלְּלוּ אֶתְכֶם אֲחֵרִים. אוֹ שֶׁקִּלַּלְתֶּם אֶת עַצְמְכֶם אוֹ שֶׁקִּלַּלְתֶּם אֶת אֲחֵרִים בֵּין בְּשׁוֹגֵג בֵּין בְּמֵזִיד בֵּין בְּכַעַס בֵּין בְּרָצוֹן בֵּין בְּכַוָּנָה בֵּין שֶׁלֹּא בְּכַוָּנָה. בֵּין בַּחֲלוֹם בֵּין בְּהָקִיץ בְּכָל אוֹפֶן שֶׁיִּהְיֶה אוֹ שֶׁנִּתְחַיַּבְתֶּם שׁוּם קְלָלָה (אוֹ אָרוּר אוֹ חֵרֶם אוֹ נִדּוּי אוֹ נְזִיפָה) בְּאֵיזֶה צַד וְאוֹפֶן שֶׁיִּהְיֶה עַל הַכֹּל מֵעַתָּה וּמֵעַכְשָׁיו אָנוּ מַתִּירִין וּמְבַטְּלִין מֵעֲלֵיכֶם אֶת הַכֹּל בִּרְצוֹן הקב״ה וּבֵית דִּינוֹ פַּמַלְיָא שֶׁל מַעְלָה וּפַמַלְיָא שֶׁל מַטָּה:

מוּתָּרִים לָכֶם. מוּתָּרִים לָכֶם. מוּתָּרִים לָכֶם. שְׁרוּיִים לָכֶם. שְׁרוּיִים לָכֶם. שְׁרוּיִים לָכֶם. מְחוּלִים לָכֶם. מְחוּלִים לָכֶם. מְחוּלִים לָכֶם. אֵין כָּאן קְלָלוֹת אֵין כָּאן אָלוֹת. אֵין כָּאן שַׁמְתּוֹת. אֵין כָּאן אֲרוּרִים אֵין כָּאן חֲרָמִים. אֵין כָּאן נִידּוּיִים. אֵין כָּאן נְזִיפוֹת אֵין כָּאן בִּיטּוּיִים. אֵין כָּאן כִּשּׁוּפִים. אֵין כָּאן

ותתפלל חנה

וכל מיני דברים אסורים שיצאו מפינו על הכל הרי אנחנו מתחרטים עליהם חרטה גמורה ומבטלים אותם ביטול גמור. ואין אנחנו תוהים ומתחרטים ח"ו על המצות ומעשים טובים שעשינו ושקיימנו או שקבלנו או שנהגנו. אלא הרי אנחנו מתחרטים על שקבלנו הענינים ההם בחיוב נדר או שבועה ואנחנו יראים לנפשינו שלא נכשל ח"ו בעון נדרים ושבועות. ועל כלם הרי אנחנו מתחרטים בהם ועליהם חרטה גמורה ומקבלים עלינו לשוב בתשובה שלימה ומעתה אנחנו מבקשים ממעלתכם להתיר לנו עליהם התרה גמורה:

(ויענו השומעים)

בצירוף קב"ה ושכינתיה וברשות בית דין של מעלה. וברשות בית דין של מטה. וברשות תורתינו הקדושה. וברשות סנהדרי גדולה וברשות סנהדרי קטנה. מותרים יהיו כל קללות אלות ושמותות וחרמים וארורים ונדויים ונזיפות

ובטויים

או אחרים שקללו אותנו בין בהקיץ בין בחלום ובפרט אם עברנו על אותם ארבע ועשרים דברים שמנדין עליהם על כולם או על מקצתם או אפילו על אחת מהם או שעברנו על שום דבר שחייבין עליו שום קללה או שום גזירה רעה וכל מיני חלומות רעים שחלמנו על עצמנו או על אחרים או אחרים שחלמו עלינו רעה וכל מיני פתרונות רעים על החלומות שפתרנו לעצמנו או לאחרים או אחרים שפתרו רעה לנו . וכל מיני מסירת דין שמסרנו על עצמנו או על אחרים או אחרים שמסרו עלינו וכל מיני פתחון פה לרעה שפתחנו פינו על עצמנו או על אחרים או אחרים שפתחו פיהם לרעה עלינו וכל מיני גזירות קשות ורעות. וכל מיני עין הרע. וכל מיני מחשבות זרות והרהורים רעים . וכל מיני גאוה וכעס. וכל קפדנות ושנאה וקנאה ותחרות. וכל מיני הזכרת השם לבטלה .

ולנפשינו ולנשינו ולבנינו ולכל אנשי ביתינו
ולכל הנלוים אלינו כל מיני נדרים שנדרנו
על עצמינו או על אחרים בכל מין לשון
נדר. וכל מין נזירות ואיסורים שאסרנו על
עצמנו או על אחרים בכל לשון שיהיה וכל
ההסכמות שקבלנו על עצמנו או שהסכמנו
אפילו במחשבה לעשות איזה מצוה בכל
צד ואופן שיהיה ומנהגים שנהגנו את עצמנו
לעשות איזה מצוה (בכל צד ואופן שיהיה כ"ז טעות סופר)
או פרישות או סייגים וגדרים או חומרות
ונדרי זרוזין בכל צד ואופן שיהיה ונהגנו
הדבר ההוא שלשה פעמים או יותר ולא
פירשנו שיהיה בלי נדר וכל מיני שבועות
שנשבענו בכל לשון שיהיה על עצמנו או
על אחרים בכל צד ואופן שיהיה וגם הרי
אנחנו מבקשים ממעלתכם להתיר לנו ולכל
בני ביתינו כל מיני אלות ושמתות חרמים
ארורים נדוים ונזיפות וכנוים וכשופים וכל
מיני קללות שקללנו את עצמנו או את אחרי'

על אותה הרעה שבעלה ותתחרט גם עליה . וזו מדה טובה :

ג) **המבקשים** התרה יבינו פירוש המלות שמוציאי' בשפתם ולא שפתיהם נעות וקולם ישמע ולבם לא יבין ולא יחשבו שאלו הדברים הם מסוגלים למבקשים התרה גם שלא ידע מאי קאמר עוד שהמתירים להם יבינו מה שאומרים להם המתירים ולא ידברו עם חביריהם ענינים אחרים ויסיחו דעתם מן המתירים ולא נכון לעשות כן והיוצא רמיא על המתירין לאמר להם זה שלא ידברו ולא יסיחו דעתם מהם מכל וכל :

ד) **יבקשו** מחילה כל אחד מחבירו בלב טוב ונפש חפצה על מה שחטאו זה לזה הן בדבר הפסד ממון או בגזל או בגרם בסיבתו צער לחבירו ואונאה . הן ממון הן מדברים הן וכיוצא בהן על הכל יבקשו מחילה זה מזה ולא יסרבו ח"ו כי השעה צריכה לכך כמ"ש ולא יהיה המוחל אכזרי ח"ו ואם יתנהג כן עם בני אדם כן יתנהגו עמו מן השמים רח"ל ע"כ יתרצה וטוב לו :

השואלים יעמדו עדה קדושה . וישבו המתירים אם עשרה או שלשה . ישאל האיש על בני ביתו . וגבר ועמיתו :

שמעו נא רבותינו הרי אנחנו שואלים ומבקשים התרה מן הקדוש ב"ה ומן תורתינו הקדושה ומבית דין של מעלה ומבית של מטה וממעלתכם שתתירו לנו

ולנפשנו

והתפלל חנה

יי נחיני בצדקתך למען שוררי הישר לפני דרכך. ויעקב הלך לדרכו ויפגעו בו מלאכי אלהים. ויאמר יעקב כאשר ראם מחנה אלהים זה ויקרא שם המקום ההוא מחנים :

התרת נדרים.

ענינים הצריכים קודם התרה :

בקהל ועדה יבקש התרה. ויחר'ט חרט'ה דמעיקרא. שלא ישוב עוד לכסלה. הנה זאת היא המסילה :

א) **השואלים** התרה קודם הכל יתחרטו חרטה גמורה ויתנו בדעתם שהם מתחרטי' על העבר נדרים וכיוצא כי על פי הדין אינה מועלת אם לא נתחרט על העבר וההתרה מועלת דוקא כשאינו יכול לקיים נדרו ואם יכול לקיימו אין התרתו התרה ולא כמו שסוברים המון העם שהתרה מועלת להם בכל אופן אפילו אם יכולים לקיים נדרם ובאה מחמת מתחינתו :

ב) **עוד** לדעת כי לפעמים האדם עושה מצוה או איזה טובה עם חבירו ואם כשהוא עושה אותה המצוה והטובה יגיע לו איזה צער או ח"ו ניזק בכלל אלו יש שמתחרטי' על שעשו אותם המצות והעניני' ואומרים בפירוש הלואי שלא עשינו זאת ולא יגיע לנו זה הצער ונגרמה בנזקין הוא היצר שם בדעתו זאת כדי לטורדו ב"מ ולהחטיאו ובמקום המצוה נחשב לו עבירה רח"ל איסור גדול הוא לכן זאת עשה עתה כאשר תשאל על נדרך ותתחרט זאת ועוד תתחרט גם

על

בנחת ולא בצער בהיתר ולא באיסור ברוח ולא בצמצום משפע ברכה והצלחה משפע ברכה עליונה מתחת ידך ולא מתחת ידי בשר ודם ויקיים בנו מקרא שכתוב .

השלך על ה׳ יהבך והוא יכלכלך . פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון . ה׳ ימלוך לעולם ועד .

יהי רצון מלפניך ה׳ אלהי ואלהי אבותי שתשלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידי כי בטחתי בך כדי שאוכל לפרנס את עצמי ובני ביתי בנחת ולא בצער לחיים ולשלום אכי״ר :

כב) **גד** גדוד יגודנו והוא יגוד עקב . עקב יגוד והוא יגודנו גדוד גד ג״פ) ויהי דוד לכל דרכיו משכיל ויי עמו . ונח מצא חן בעיני יי (י״פ)

ואח״ך יאמר למנצח בנגינות המזמור ואח״ך מזמור לדוד ה׳ רועי וכו׳ ואח״כ יאמר .

ויאמר אם שמוע תשמע לקול יי אלהיך והישר בעיניו תעשה והאזנתה למצותיו ושמרת כל חקיו כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך כי אני יי רפאך :

כג) פסוקים אלו מסוגלים לאריכות ימים ובנים .

עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר . דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום . מגדול עוז שם יי בו ירוץ צדיק ונשגב . כי בי ירבו ימיך ויוסיפו לך שנות חיים :

כשיצא מבית הכנסת ישתחוה וינשק ההיכל ויאמר

ותתפלל חנה

יט) **פטום** הקטורת יאמרנה מתוך הכתב וגם שתהיה כתובה על קלף וסגולתה נפלאה להנצל מכל דבר רע. איתא בזוהר אי הוו ידעי בני נשא כמה עילאה עובדיה דקטורת קמי קב"ה הוו נטלי כל מלה ומלה מיניה והוו סלקין לה עטרה על רישיהון ככתרא דדהבא וכו' ומאן דעיין ביה בכל יומא אית ליה חולקא בהאי עלמא ובעלמא דאתי ויסתלק מותנא מיניה ומעלמא וישתזיב מכל דינין דהאי עלמא מסטרין בישין ומדינא דגיהנם ומדינא דמלכותא אחרא. פ' ויקהל ד' רי"ח לכן ראוי והגון לאומרה בכוונה עצומה ומלה במלה מאחר שהרשב"י זיע"א הבטיחנו לגמול הטוב הזה:

כ) **ולא** יחלץ התפלין עד שיאמר עלינו לשבח ועל כן נקוה ויאמר מזמור לדוד ה' רועי וכו' ואח"ך יחלצנו כדי שילמוד מעט בתפלין אחר התפלה אחד המרבה ואחד הממעיט כי לא יזכה האדם לקנות חלקי נר"ן אא"כ ילמוד בתפלין ה"ר חיד"א זיע"א:

כא) **אח"כ** יאמר אלו הפסוקים המסוגלים לכל דבר ולפרנסה ולחן וחסד וזה נוסחם:

עזרי מעם ה' עושה שמים וארץ. השלך על ה' יהבך והוא יכלכלך: שמור תם וראה ישר כי אחרית לאיש שלום. בטח בה' ועשה טוב שכן ארץ ורעה אמונה. הנה אל ישועתי אבטח ולא אפחד כי עזי וזמרת יה ה' ויהי לי לישועה.

רבונו של עולם בדברי קדשך כתוב לאמר והבוטח בה' חסד יסובבנו ואתה מחיה את כולם. אתה ה' אלהים אמת תן לנו ברכה והצלחה בכל מעשה ידינו ובכל עסקינו כדי שנוכל לפרנס את עצמנו ולכל אנשי ביתנו

בנחת

בדעתו שום מחשבה זרה ועיקר הכל הכוונה בתפלה לפנות לבו מכל מחשבה ויחשוב בדעתו רוממותו ויראתו יתברך שמו. מלא כל הארץ כבודו והמתפלל בלי כוונה אין תפלתו נשמעת. וזהו שאמר הפסוק ממעמקים קראתיך ה' ר"ל מעומק הלב כי אני פניתי לבבי מכל מחשבה זרה לכן סמיך ליה ה' שמעה בקולי יש כי יכולת להתפלל ולהתחנן לפניך ולכן מען ה' בתפלה בקולי ולא תחזור תפלתי ריקם:

טו) **כשיגיע** לאלהי נצור יאמר שיר למעלות אשא עיני וכו' בכוונה ויהיה אהוב למעלה ונחמד למטה ה"ר עטרה מאמרות וה"ר ב"ל:

טז) **אח"ב** יאמר האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי. יערוף כמטר לקחי תזל כטל אמרתי. כשעירים עלי דשא וכרביבים עלי עשב. ואח"כ יאמר יהי רצון מלפניך ה' או"א בזכות הפסוקים אלו ובשמות היוצאים מר"ת וס"ת שתתנני לאהבה ולחן ולחסד ולרחמים בעיני כל רואי ותצילני מכל פגע רע ועין הרע ומקרה רע ומכל אויב ומשטין ותקבל תפלתי ברצון אכי"ר כן אני אומר תמיד בשמ"ע וסגולת הפסוקים אלו לחן וחסד:

יז) **מי** שמתפלל תמיד ובוכה וצועק ומתחנן לפני השי"ת בכל לבו השי"ת מרחם עליו ואעפ"י שאינו הגון וראוי כמ"ש וחנותי את אשר אחון ורחמתי את אשר ארחם ואמרו גדולה תפלה אם אינו עושה כולה עושה מחצה ע"כ ס' חסידים והביאו הר' בלמי לבור:

יח) **ביום** ב' וה' יאמר התחנונים והוא רחום וכו' ויאמר מלה במלה ולא יאמרנו במרוצה כי אם בכוונה ומסוגל הוא לקבלת תפלה ותחנון:

זלה"ה ומה גם במקומנו גבוה הרבה עולים לנו לראות
השמש כשמתחיל לעלות מן ההר שהוא נוכח בית המקדש
וכאשר נראה נקודת הנץ אזי נאמר גאל ישראל ונתחיל
י"ח ועל הסדר הזה אנחנו מתפללים תמיד :

יג) **לא** יתפלל נגד בגדים המצויירים בהם צורות
ואפילו באינם בולטים ואם נזדמן והתפלל
נגד כותל ובגד מצוייר והשגיחה מהם (אחרונים)
והטעם הוא שיתבלבל דעתו ולא יכוין כהוגן לפי זה
צורות שרגילין לתלות בכותלים בערי אירופ"ה והגדייה
ושאר מקומות איסור גמור להתפלל נגדם וכמה הוכחתי
אותם על זה ולא שמעו לי באומרם שאינם בולטים א"כ
מותר אמרתי להם צורות הבולטים איסורם הוא מטעם
פסל ומסכה ואסור לקיימם ולא להתפלל נגדה ח"ו .
ושאינם בולטים איסורם הוא מטעם בלבול הכוונה
בתפלה ולא יוכל לכוון בתפלתו ויגרום לו מחשבות
זרות שאינם מענין התפלה ואם בעל נפש הוא לא יניח
שום צורה במקום שיתפלל ואפילו אינו נגדו כי אם
אחריו אפילו הכי לא נכון לעשות כן כדי שיתפלל
בכוונה ולא יסיר דעתו מתפלתו ח"ו :

יד) **יתפלל** בכוונה רבה ומתוך הסידור ולא יחשוב
מחשבות שאינם מענין התפלה כי
המחשבה פוסלת כמו שמחשבה פוסלת בקרבן כן בתפלה
כי היא במקום קרבן לכן יתאמץ בכל כחו . ויסיר
כל מחשבות הטורדות אותו והרואה יראה כשיתחיל י"ח
אזי היצר ממציא לו כל מחשבות שלא עלה בדעתו
מקודם ואינו צריך להם לא מעלה ולא מוריד אותם
המחשבות אם יניח בדעתו שעומד לפני מלך מלכי
המלכים רם ונשא יודע כל נסתרות אזי ודאי לא יעלה
בדעתו

ח) **בשיתחיל** ברוך שאמר עד סוף י"ח יזהר שלא יפסוק בדברי תורה וכ"ש בדברים אחרים על פי האר"י זצ"ל ואין צריך לומר בדברים בטלים ח"ו לא ישמע על פיך ולא כאשר סוברים המון בני אדם אם ידברו בלה"ק מותר לא כן הוא כי הכל אסור:

ט) **בשיתחיל** ויברך דוד וכו' כתיב ואתה מושל בכל יתן צדקה ג' פרוטות הב' בבת אחת והג' לבד ויתנם לעני או לגבאי או לקופה של צדקה ויכוון בדעתו ליחדא שמא דקב"ה ושי"ה מעשה הצדקה שלום:

י) **אמירת** השירה בניגון ובשמחה רבה ובעמידה ויצייר בדעתו כאילו עובר בתוך הים ביבשה וינצל ופרעה ועבדיו טבעו שלכן יש נמחלים לו עונותיו כך הקיים את כ"ה ה"ר חיד"א זצ"ל ובזוהר תרומה ז"ל כגון דא בעי ב"נ לכוונא רעותיה בהאי שירתא וכל מאן דזכי לה בהאי עלמא זכי למחזי למלכא משיחא בתיקוני דהוא כתרא ובתגינוי דזיינה וזכי לשבחא האי שירתא. זהר פ' תרומה דף קל"ב:

יא) **ישתבח** תקנו שלמה המלך ע"ה לזה נרמז שמו בר"ת 'שמך 'לעד 'מלכנו 'האל שלמ"ה ס"ל:

יב) **תפלת** י"ח מצוה מן המובחר לאומרה בהנץ החמה דוקא לא קודם ולא אח"כ כידוע החסידים הראשונים היו גומרים אותה עם הנץ החמה (ר"ל ברכות בל ק"ב) ונקראת תפלת ותיקין ותמצא ק"ק חסד אל יכב"ן מזמן קדמון להתפלל י"ח עם הנץ החמה על פי החשבון המסודר אצלינו מהרה"ג ר"י שווארץ זלה"ה

ותתפלל חנה

דקא משבחן לקב"ה ואמרין שירין ותשבחן בהדייהו דישראל ביממא. משרייתא תניינא אינון מלאכין קדישין דמשמשי בכל קדושה וקדושה דישראל מקדשי לתתא. ושלטנו דלהון כל אינון דמתערין בכל אינון רקיעין (ס"א היכלין) בשעתא צלותא דישראל (ס"א דמיושב). משרייתא תליתאה אינון (ר"מ ב') עולמתן שלאן דקא מתתקני עם מטרוניתא ומתקני לה לאצלא לה קמי מלכא ואילין אינון משריין עילאין על כלהו. וכלהו מתתקני בסדורא דישראל דמתתקני לתתא באינון שירין ותושבחן ובשעתא צלותא דקא מצלו ישראל. כיון דאלין תלת משריין מזדמנן כדין ישראל פתחי שירתא וזמרי קמי מאריהון. ובשעתא משרייתא הדא די ממנ' לשבחא למאריהון ביממא אזדמנן עלייהו וזמרי עמהון בהדא באינון שבחי דדוד מלכא והא אוקימנא מלי תרומה קל"א ע"ב :

ה) **יתחיל** הזמירות על הסדר כשיגיע לפסוקי תנ"ך יאמר בניגונם וטעמם ומשנה בניגון משנה מנהג רבינו האר"י זיע"א בשבת היה מרים קולו יותר מעט בנעימה לכבוד שבת:

ו) **באמירת** איזהו מקומן יכוין בדעתו אם עבר איזה עון ואם בית המקדש קיים היה מביא קרבן ומתכפר לו אותו עון לכן יכוון באמירתם ע"י שאני אומר זה יעלה עלי כאלו הקרבתיו ויתכפר לי אותו עון. כמאמרם זאת התורה לעולה למנחה לחטאת ולאשם ולמלואים ולזבח השלמים:

ז) **כשיגיע** לאמר למנצח בנגינות יאמרנה בצורת המנורה כתובה על קלף מלה במלה ובנוגנה נפלאה וביותר אם קודם הנץ החמה:

כשיתחיל

ב"ו כ"ש וכ"ש מלך מלכי המלכים הקב"ה :

ד) **לא** ידבר עם חבירו באמצע התפלה שנראה ח"ו כפורק עול ממנו גם נראה תפלתו עליו כמשא כבד לזה מדבר עם חבירו ומסיח דעתו לדברים אחרים כדי לנוח. והרואה ס' הזהר מה הפליג במי שמדבר בבית הכנסת והאי ישמר בשערת בשרו ויכנע לבבו הערל ויקח ק"ו להבדיל מן העכו"ם שבכנסים לבית תפלתם אפילו כיחה ורוק משבירים מהם וכל ישמע קולם וכ"ש שלא ידברו ואם ישקול בדעתו זה די אם בעל נפש וכדי לזכות הרבים הצגתי לך קורא נעים לשון הזהר ואם ירגיל לאמרו קודם התפלה מה טוב ומה נעים והרואה יראה שרבינו האר"י זיע"א התמיר אפילו בד"ת בין הדבקים וכ"ש וק"ו בדברים בטלים. וזה לשון הזהר :

כד אתי צפרא ונהורא אשתכחו בבי כנישתא בשו לאשתכחא בשירין ותושבחן דדוד והא אוקימנא דסדורא איהו לאתערא רחימו לעילא ותתא לאתקנא תקונין ולאתערא חדוא דהא בגין דא ליואי מתערי לאתערא רחימו וחדוא לעילא באינון שירין ותושבחן. ומאן דמשתעי בבי כנישתא במילין דחול ווי ליה דאחזי פרודא ווי ליה דגרע מהימנותא. ווי ליה דלית ליה חולקא באלהא דישראל דאחזי דהא לית ליה אלהא ולא אשתכח תמן (ולית ליה חולקא ביה) ולא דחיל מניה ואנהיג קלנא בתקונא (ס"א בתקיפא) עלאה דלעילא. דהא בשעתא דישראל מסדרי בבי כנישתא סדורא דשירין ותושבחן. וסדורא דצלותא. כדין מתכנשי תלת משריין דמלאכי עלאי. משרייתא חדא אינון מלאכין קדישין (עלאין) דקא משבחן לקב"ה ביממא בגין דאית אחרנין דקא משבחן לקב"ה בליליא. ואחרנין (ס"א ואלין) אינון

דקא

ותתפלל חנה

בס' ישן נושן איתא דוד אמור אותה ע"ב פעמים
קודם תפלה והיא מקובלת תפלתך עכ"ל והיא נצב"ת
ב"ת עריא"ל :

ב) **בשנכנס** לבית הכנסת ישתחוה נגד ההיכל
ויאמר ואני ברב חסדך אבא ביתך
אשתחוה אל היכל קדשך ביראתך . כשישתחוה יכוין
בדעתו כאלו משתחוה להשכינה השורה בהיכל :

ג) **יקיים** מצות מורא בית הכנסת וישב באימה
ופחד בלא ידבר באמצע התפלה ולא יפנה
אנה ואנה אלא יצייר בדעתו כאלו עומד לפני הקב"ה
הוא בוחן לבות וכליות ויודע מחשבתו וכוונתו לפניו
נגלו כל התעלומות לכן יכנע מאוד וישוב ויכלם כי מי
הוא אשר יתן לו רשות לבא לפני מלך מלכי המלכים
הקב"ה מלא כל הארץ כבודו ובס' חסידים אמר אלו
בני אדם במראים עצמם כעייפים ויגעים ואינם יכולים
לעמוד נאמר עליהם ולא אותי קראת יעקב כי יגעת
בי ישראל והעתקתיו בשנוי קצת ולפי דעתי הכוונה
כל הפסוק קאי על מי שאינו מכוון בתפלתו ומחשב
מחשבות זרות וזה שאמר ולא אותי קראת יעקב להפוך
לפני שיחה והראיה לזה כי יגעת בי ישראל כאשר באמת
נתפלל לפני יגעת ותפלתך נעשית כמשא כבד אם לא
כן היה לך לעמוד לפני בכוונה עצומה בלתי מחשבות
ובאמת כאשר נעמיק בזה יחרד האדם חרדה גדולה
איך יבא לפניו בלב חושב מחשבות און ואם ישים לבו
ואם יקרא לו מלך או שר ואם מבקש תחנון לפניו
להעביר דעתו ממנו כילד יעמוד לפניו ברתת וחלחלה
ופחד ואימה ומכוון רעהו ופיו ולבו שוין לכל ישעה
ויקבל אן בדבור ואן במעשה וכו' אם כן יתנהג במלך

אערך לך ואצפה. כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגרך רע. לא יתיצבו הוללים לנגד עיניך שנאת כל פועלי און. תאבד דוברי כזב איש דמים ומרמה יתעב יי. ואני ברב חסדך אבוא ביתך אשתחוה אל היכל קדשך ביראתך. יי נחני בצדקתך למען שוררי הישר לפני דרכך. כי אין בפיהו נכונה קרבם הוות קבר פתוח גרנם לשונם יחליקון. האשימם אלהים יפלו ממעצותיהם ברב פשעיהם הדיחמו כי מרו בך. וישמחו כל חוסי בך לעולם ירננו ותסך עלימו ויעלצו בך אהבי שמך. כי אתה תברך צדיק יי כצנה רצון תעטרנו:

בזה מדברים בענין קבלת התפלה ובע"ה תפלתו לא תחזור ריקם אם יאמרה בכוונה ומלה במלה:

ואח"כ יאמר מזמור למנצח בנגינות בצורת המנורה על קלף בכוונה ואם יאמרנה קודם מן התיבה כמובא בזוהר בהלבש לא יקרה לו שום מקרה רע ח"ו ויצליח:

סגולה נפלאה לאומרה נ"פ אחר ברכת השחר וינצל מכל דאגה וישמח כל היום מיכא"ל הנה"ן הגדו"ל ב"ר ואפטרופו"ס ב"ל ישרא"ל. עוד להטיב לב הבריות עליו שיאהבוהו ויעשו חפצו ורצונו כן יאמר ז"פ אוריא"ל אגל"א גם אחר התפלה יאמר בכל יום אחת הובא בס' ימלט נפשו:

בסדר התפלה. ה"ן בלשוני מלה:

מוסר וענינים השייכים לתפלה.

א) **כתב** בס' פחד יצחק מע"ד ד' פ"ח וז"ל מצאתי בס'

יגורך רע. לא יתיצבו הוללים לנגד עיניך שנאת
כל פעלי און. תאבד דברי כזב איש דמים ומרמה
יתעב יי. ואני ברב חסדך אבוא ביתך אשתחוה
אל היכל קדשך ביראתך. יי נחני בצדקתך למען
שוררי הישר לפני דרכך. כי אין בפיהו נכונה
קרבם הוות קבר פתוח גרנם לשונם יחליקון.
האשימם אלהים יפלו ממעצותיהם ברב פשעיהם
הדיחמו כי מרו בך. וישמחו כל חוסי בך לעולם
ירננו ותסך עלימו ויעלצו בך אהבי שמך. כי
אתה תברך צדיק יי כצנה רצון תעטרנו:

למנצח בנגינות על השמינית מזמור לדוד. יי
אל באפך תוכיחני ואל בחמתך תיסרני.
חננו יי כי אמלל אני רפאני יי כי נבהלו עצמי.
ונפשי נבהלה מאד ואתה יי עד מתי. שובה יי
חלצה נפשי הושיענו למען חסדך. כי אין במות
זכרך בשאול מי יודה לך. יגעתי באנחתי אשחה
בכל לילה מטתי בדמעתי ערשי אמסה. עששה
מכעס עיני עתקה בכל צוררי. סורו ממני כל
פעלי און כי שמע יי קול בכיי. שמע יי תחנתי
יי תפלתי יקח. יבשו ויבהלו מאד כל איבי ישבו
יבשו רגע:

למנצח אל הנחילות מזמור לדוד. אמרי האזינה
יי בינה הגיגי. הקשיבה לקול שועי מלכי
ואלהי כי אליך אתפלל. יי בקר תשמע קולי בקר
אערך

למה יי תעמוד ברחוק תעלים לעתות בצרה. בגאות רשע ידלק עני יתפשו במזמות זו חשבו. כי הלל רשע על תאות נפשו ובוצע ברך נאץ יי. רשע כגבה אפו בל ידרוש אין אלהים כל מזמותיו. יחולו דרכיו בכל עת מרום משפטיך מנגדו כל צורריו יפיח בהם. אמר בלבו בל אמוט לדור ודור אשר לא ברע. אלה פיהו מלא ומרמות ותוך תחת לשונו עמל ואון. ישב במארב חצרים במסתרים יהרג נקי עיניו לחלכה יצפנו. יארב במסתר כאריה בסכה יארב לחטוף עני יחטף עני במשכו ברשתו. ידכה ישח ונפל בעצומיו הלכאים. אמר בלבו שכח אל הסתיר פניו בל ראה לנצח. קומה יי אל נשא ידך אל תשכח ענוים. על מה נאץ רשע אלהים אמר בלבו לא תדרוש. ראתה כי אתה עמל וכעס תביט לתת בידך עליך יעזוב חלכה יתום אתה היית עוזר. שבור זרוע רשע ורע תדרוש רשעו בל תמצא. יי מלך עולם ועד אבדו גוים מארצו. תאות ענוים שמעת יי תכין לבם תקשיב אזנך. לשפוט יתום ודך בל יוסיף עוד לערוץ אנוש מן הארץ:

למנצח אל הנחילות מזמור לדוד. אמרי האזינה יי בינה הגיגי הקשיבה לקול שועי מלכי ואלהי כי אליך אתפלל. יי בקר תשמע קולי בקר אערך לך ואצפה. כי לא אל חפץ רשע אתה לא

ותתפלל חנה

אלהינו ואלהי אבותינו מלך רחמן רחם עלינו טוב ומטיב הדרש לנו שובה אלינו בהמון רחמיך בגלל אבות שעשו רצונך בנה ביתך כבתחלה וכונן מקדשך על מכונו והראנו בבנינו ושמחנו בתקונו והשב שכינתך לתוכו והשב כהנים לעבודתם ולוים בדוכנם לשירם ולזמרם והשב ישראל לנויהם ושם נעלה ונראה ונשתחוה לפניך יהי רצון מלפניך ה׳ אלהינו ואלהי אבותינו שתעלנו בשמחה לארצנו ותטענו בגבולנו ושם נעשה לפניך את קרבנות חובותינו תמידין כסדרן ומוספין כהלכתן :

שיר המעלות בשוב יי את שיבת ציון היינו כחולמים . אז ימלא שחוק פינו ולשוננו רנה . אז יאמרו בגוים הגדיל יי לעשות עם אלה . הגדיל יי לעשות עמנו היינו שמחים . שובה יי את שבותינו כאפיקים בנגב . הזורעים בדמעה ברנה יקצרו . הלוך ילך ובכה נשא משך הזרע בא יבא ברנה נשא אלומתיו :

אחר חצות קודם שיתחיל התפלה יאמר מזמורי תהלים כידוע שאמירת תהלים מסוגלת לקבלת התפלה ואני סדרתי אלו ארבעה מזמורים לאומרם בהם כתקון שם הוי״ה ב״ה. ואלו הם :

למה

באזוב ואטהר תכבסני ומשלג אלבין. תשמיעני ששון ושמחה תגלנה עצמות דכית. הסתר פניך מחטאי וכל עונתי מחה. לב טהור ברא לי אלהים ורוח נכון חדש בקרבי. אל תשליכני מלפניך ורוח קדשך אל תקח ממני. השיבה לי ששון ישעך ורוח נדיבה תסמכני. אלמדה פשעים דרכיך וחטאים אליך ישובו. הצילני מדמים אלהים אלהי תשועתי תרנן לשוני צדקתך. אדני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך כי לא תחפץ זבח ואתנה עולה לא תרצה. זבחי אלהים רוח נשברה לב נשבר ונדכה אלהים לא תבזה היטיבה ברצונך את ציון תבנה חומות ירושלם. אז תחפץ זבחי צדק עולה וכליל אז יעלו על מזבחך פרים:

יד אנא בכיה בציון ומספד בירושלם. תקום תרחם ציון ותבנה חומת ירושלם. אתה תקום תרחם ציון כי עת לחננה כי בא מועד כי רצו עבדיך את אבניה ואת עפרה יחננו. בונה ירושלם יי נדחי ישראל יכנס:

אלהינו

לכל חפציהם . הוד והדר פעלו וצדקת
עמדת לעד . זכר עשה לנפלאתיו חנ
ורחום ה׳ . טרף נתן ליראיו יזכר לעול
בריתו . כח מעשיו הגיד לעמו לתת לה
נחלת גוים . מעשי ידיו אמת ומשפ
נאמנים כל פקודיו . סמוכים לעד לעו
עשוים באמת וישר . פדות שלח לעמו צ
לעולם בריתו קדוש ונורא שמו . ראש
חכמה יראת ה׳ שכל טוב לכל עשיה
תהלתו עמדת לעד :

למנצח מזמור לדוד . בבוא אליו נ
הנביא כאשר בא אל בת שבע
חנני אלהים כחסדך כרב רחמיך מחה פש
הרב כבסני מעוני ומחטאתי טהרני . כי פש
אני אדע וחטאתי נגדי תמיד . לך לבד
חטאתי והרע בעיניך עשיתי למען תצד
בדברך תזכה בשפטך . הן בעוון חולל
ובחטא יחמתני אמי . הן אמת חפצ
בטחות ובסתם חכמה תודיעני . תחטא

אלהים בקול רנה ותודה המון חוגג . מה תשתוחחי נפשי ותהמי עלי הוחילי לאלהים כי עוד אודנו ישועות פניו . אלהי עלי נפשי תשתוחח על כן אזכרך מארץ ירדן וחרמונים מהר מצער תהום אל תהום קורא לקול צנוריך כל משבריך וגליך עלי עברו . יומם יצוה ה׳ חסדו ובלילה שירה עמו תפלה לאל חיי. אומרה לאל סלעי למה שכחתני למה קודר אלך בלחץ אויב ברצח בעצמותי חרפוני צוררי באמרם אלי כל היום איה אלהיך. מה תשתוחחי נפשי ומה תהמי עלי הוחילי לאלהים כי עוד אודנו ישועות פני ואלהי :

שפטני אלהים וריבה ריבי מגוי לא חסיד מאיש מרמה ועולה תפלטני . כי אתה אלהי מעוזי למה זנחתני למה קודר אתהלך בלחץ אויב שלח אורך ואמתך המה ינחוני יביאוני אל הר קדשך ואל משכנותיך ואבואה אל מזבח אלהים אל אל שמחת

התנערי מעפר קומי שבי ירושלם התפתחי
מוסרי צוארך שביה בת ציון :
על חומותיך ירושלם הפקדתי שומרים כל היום
וכל הלילה תמיד לא יחשו המזכירים את ה׳
אל דמי לכם . ואל תתנו דמי לו עד יכונן ועד
ישים את ירושלם תהלה בארץ נשבע ה׳ בימינו
ובזרוע עזו אם אתן את דגנך עוד מאכל לאויביך
ואם ישתו בני נכר תירושך אשר יגעת בו . כי
מאספיו יאכלוהו והללו את ה׳ ומקבציו ישתהו
בחצרות קדשי :
אתה תקום תרחם ציון כי עת לחננה כי בא מועד .
כי רצו עבדיך את אבניה ואת עפרה יחננו .
בונה ירושלם יי נדחי ישראל יכנס :

תיקון לאה .

למנצח משכיל לבני קרח . כאיל תערג
על אפיקי מים כן נפשי תערג
אליך אלהים . צמאה נפשי לאלהים לאל חי
מתי אבא ואראה פני אלהים . היתה לי
דמעתי לחם יומם ולילה באמור אלי כל
היום איה אלהיך . אלה אזכרה ואשפכה
עלי נפשי כי אעבור בסך אדדם עד בית
אלהים

ועל עמה אשר הלכו בגולה : ולתפארת :

בית תפארתי שם אויב לשמה. הושיבני בידי נביות ושמה. על זאת אבכה תמיד בקול יללה : ולתפארת.

ספדי תורה כי חוללה תפארתך. נפל נזרך מיום שחרב ביתך על זאת אשא קנה על אהליבה ואהלה : ולתפארת.

חזקו עמי מהר אבנה דבירכם. נקם אלביש ואשיב את שבותכם תוך הכלי אשכון כבתחלה. כי מציון תצא תורה והתלה כדכתיב כי מציון תצא תורה ודבר ה׳ מירושלם :

עורה נא ימינך רמה ולזעומה קרא נוחמה. ויאמר לעם דלה ועגומה. עניה סוערה נוחמה :

עורה נא חשוף זרועך ויגלה נא קץ ישעך ויאמר לשה נאלמה. עניה סוערה נוחמה :

עורה נא ימינך האל ופדה ברחמיך ישראל. ויאמר לעם דל השואל ובא לציון גואל :

עורה נא ימינך עליון. ובנה ברחמך את ציון ויאמר דל ואביון כי נחם ה׳ ציון. כדכתיב כי נחם ה׳ ציון נחם כל חרבותיה וישם מדברה כעדן וערבתה כגן ה׳ ששון ושמחה ימצא בה תודה וקול זמרה :

ורעי לרום עלה: קול:

יחד יודעי בתולתי ורעותי. בכו עמי כי רבות אנחותי. אין נוטה עוד אהלי ומקים יריעותי. כי דודי מני נסע ונגלה: קול:

ממרום הושלכתי ברוב מגינה. שלח אש בעצמותי. וירדנה ויצאתי בגולה: בדד כאלמנה. הגלה יהודה הגלת שלומים כולה: קול:

הייתי כלה בתוך אפריון. וענן יומם על מכון הר ציון. הושלכתי לחוץ כעני ואביון. בגדי לקח צר ואני אֻמְלָלָה: קול:

כהני וזקני טבחו אויבי. מחוקים בבריתי זרע אוהבי. בני היקרים ובחורי הלכו בשבי ועוללי בגולה: קול:

הן כל אלה אין דורש לנפשי. אמלאה והרבה ואל עמים ארים ראשי. ואויבי אמר לא תקראי עוד אישי. כי נפלתי לפני בני עולה. קול:

נא אב רחמן תשוב לציון. עין בעין נראה בבנין אפריון והבית הזה יהיה עליון. ואז גאולים יפצחו צהלה: והבית הזה יהיה עליון. ואז גאולים יפצחו צהלה:

על היכלי אבכה יומם ולילה. ולתפארת ציון עיר המהוללה: ולתפארת:

בכי תמיד על חרבן פעמים ארץ צבי צבי ירושלם

ועל

מדבר ציון מדבר היתה ירושלם שממה. בית קדשנו ותפארתינו אשר הללך אבותינו הי׳לשריפת אש וכל מחמדינו היה לחרבה. העל אלה תתאפק ה׳ תחשה ותעננו עד מאד:

אוי לי על גלות השכינה. אוי לי על חרבן בית המקדש. אוי לי על שריפת התורה. אוי לי על הריגת הצדיקים. אוי לי על חילול שמו הגדול ותורתו הקדושה. אוי לי כי גבר אויב. אוי לי על צער כל העולמות. אוי לי על צער האבות הקדושים והאמהות הקדושות. אוי לי על צער הנביאים והחסידים והצדיקים אשר בגן עדן: אוי לי על צערו של משיח. עונותינו הטו אלה ופשעינו האריכו קצנו וחטאתינו מנעו הטוב ממנו. אוי להם לבנים שגלו מעל שלחן אביהם. זה כמה ארך ימים ושנים רבים רעים. כל דור שלא נבנה בית המקדש בימיו כאלו נחרב בימיו:

קול ברמה נשמע ביללה. קול נהי מציון המהוללה:

חשבתי ימים היתי גברת. ביד יי עטרת תפארת. ועתה אני שחרחורת. טבעתי בבור ביון מצולה: קול:

יחידה רעיתי. אזי היתי. וכבוד עליון אני נקראתי. ועתה לתחתיות ירדתי. ודודי ורעי

סבלנו. עבדים משלו בנו פורק אין מידם. בנפשינו נביא לחמינו מפני חרב המדבר. עורינו כתנור נכמרו מפני זלעפות רעב. נשים בציון ענו בתולות בערי יהודה. שרים בידם נתלו פני זקנים לא נהדרו. בחורים טחון נשאו ונערים בעץ כשלו. זקנים משער שבתו בחורים מנגינתם. שבת משוש לבנו נהפך לאבל מחולנו נפלה עטרת ראשנו אוי נא לנו כי חטאנו. על זה היה דוה לבינו על אלה חשכו עינינו. על הר ציון ששמם שועלים הלכו בו. אתה ה׳ לעולם תשב כסאך לדור ודור: למה לנצח תשכחנו תעזבנו לאורך ימים. השיבנו ה׳ אליך ונשובה חדש ימינו כקדם. כי אם מאוס מאסתנו קצפת עלינו עד מאד. (השיבנו ה׳ אליך ונשובה חדש ימינו כקדם):

הבט משמים וראה מזבול קדשך ותפארתך איה קנאתך וגבורתך המון מעיך ורחמיך אלי התאפקו. כי אתה אבינו כי אברהם לא ידענו וישראל לא יכירנו אתה ה׳ אבינו גואלנו מעולם שמך. למה תתענו ה׳ מדרכיך תקשיח לבנו מיראתך שוב למען עבדיך שבטי נחלתך. למצער ירשו עם קדשך צרינו בוססו מקדשיך. ועתה ה׳ אבינו אתה אנחנו החומר ועתה יוצרנו ומעשה ידך כולנו׳ אל תקצוף ה׳ עד מאד ואל לעד תזכור עון הן הבט נא עמך כולנו. ערי קדשך היו

מדבר

כמו אש קנאתך. שפוך חמתך על הגוים אשר לא ידעוך ועל ממלכות אשר בשמך לא קראו. כי אכל את יעקב ואת נוהו השמו. אל תזכור לנו עונות ראשונים מהר יקדמונו רחמיך כי דלונו מאד. עזרנו אלהי ישענו על דבר כבוד שמך והצילנו וכפר על חטאתינו למען שמך. למה יאמרו הגוים איה אלהיהם יודע בגוים לעינינו נקמת דם עבדיך השפוך. תבא לפניך אנקת אסיר כגודל זרועך הותר בני תמותה והשב לשכנינו שבעתים אל חיקם חרפתם

אשר חרפוך אדני:

ואנחנו עמך וצאן מרעיתך נודה לך לעולם

לדור ודור נספר תהלתך:

זכור ה' מה היה לנו הביטה וראה את חרפתנו. נחלתינו נהפכה לזרים בתינו לנכרים. יתומים היינו ואין אב אמותינו כאלמנות. מימינו בכסף שתינו עצינו במחיר יבאו. על צוארינו נרדפנו יגענו ולא הונח לנו. מצרים נתנו יד אשור לשבוע לחם. אבותינו חטאו ואינם ואנחנו עונותיהם

סבלנו

על נהרות בבל שם ישבנו גם בכינו בזכרנו את ציון . על ערבים בתוכה תלינו כנורותינו. כי שם שאלונו שובנו דברי שיר ותוללינו שמחה שירו לנו משיר ציון . איך נשיר את שיר ה׳ על אדמת נכר. אם אשכחך ירושלם תשכח ימיני . תדבק לשוני לחכי אם לא אזכרכי אם לא אעלה את ירושלם על ראש שמחתי . זכור יי לבני אדום את יום ירושלם האומרים ערו ערו עד היסוד בה. בת בבל השדודה אשרי שישלם לך את גמולך שגמלת לנו . אשרי שיאחז ונפץ את עולליך אל הסלע :

מזמור לאסף אלהים באו גוים בנחלתך טמאו את היכל קדשך שמו את ירושלם לעיים. נתנו את נבלת עבדיך מאכל לעוף השמים בשר חסידך לחיתו ארץ. שפכו דמם כמים סביבות ירושלם ואין קובר . היינו חרפה לשכנינו לעג וקלס לסביבותינו. עד מה יי תאנף לנצח תבער

כמו

בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו ׃
ברוך אתה יי נותן התורה ׃

וידבר יי אל משה לאמר. דבר אל אהרן ואל בניו לאמר כה תברכו את בני ישראל אמור להם. יברכך יי וישמרך. יאר יי פניו אליך ויחנך. ישא יי פניו אליך וישם לך שלום ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם ׃

קימת חצות היא הפליגו חכמינו זיע"א עד למאוד וזה מגיע להילה"ר וזמנה היא אחר י"ב שעות בלילה בשעות אירופ'ה מתחילת שעה לחשבונה מחצות היום עד י"ב שעות שהיא חצות הלילה והוא חשבון אמתי מהרב חיד"א זיע"א :

ושנתינו זאת שהרמ"ע אינם אומרים תיקון רחל. דוקא תיקון לאה מטעם שהיא שנת השמיטה כמובא בס' דברי שלום בראשו וז"ל סדר תיקון חצות תקון לאה דוקא כמנהג הידוע בשנת השמיטה עכ"ל :

ויאמר תקון חצות על הסדר אשר סדרתיו בסדר הטוב והנכון מרבינו האר"י זיע"א וזה סדרו כמובא בס' שערי הכונות :

תיקון רחל.

אנא יי אלהינו ואלהי אבותינו תבא וגו' ׃

על

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתצילנו היום ובכל יום ויום מעזי פנים. ומעזות פנים: מאדם רע מאשה רעה מיצר רע. מחבר רע. משכן רע מפגע רע. מעין הרע. ומלשון הרע. ממלשינות. מעדות שקר. משנאת הבריות. מעלילה. ממיתה משונה. מחולאים רעים. ממקרים רעים. מדין קשה ומבעל דין קשה. בין שהוא בן ברית ובין שאינו בן ברית ומדינה של גיהנם:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו על דברי תורה:

והערב נא יי אלהינו את דברי תורתך בפינו ובפיפיות עמך בית ישראל ונהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי צאצאינו כלנו יודעי שמך ולומדי תורתך לשמה ברוך אתה יי המלמד תורה לעמו ישראל:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר

בא"י אלהינו מלך העולם עוטר ישראל בתפארה:

בא"י אלהינו מלך העולם שלא עשני גוי: (גויה)

בא"י אלהינו מלך העולם שלא עשני עבד: (שפחה)

בא"י אלהינו מלך העולם שלא עשני אשה:

והאשה אומרת שעשני כרצונו:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם המעביר חבלי שינה מעינינו ותנומה מעפעפינו: ויהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתרגילנו בתורתך. ותדביקנו במצותיך. ואל תביאנו לידי חטא ולא לידי עבירה. ולא לידי נסיון. ולא לידי בזיון. ותרחיקנו מיצר הרע. ותדביקנו ביצר הטוב ותננו לאהבה לחן ולחסד ולרחמים בעיניך ובעיני כל רואינו. וגמלנו חסדים טובים. ברוך אתה יי גומל חסדים טובים לעמו ישראל:

והתפלל חנה

לבא. כל זמן שהנשמה בקרבי מודה אני לפניך יי אלהי ואלהי אבותי שאתה הוא רבון כל המעשים. אדון כל הנשמות. (מושל בכל הבריות). (חי וקים לעד) ברוך אתה יי המחזיר נשמות לפגרים מתים:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם הנותן לשכוי בינה להבחין בין יום ובין לילה:

בא"י אלהינו מלך העולם פוקח עורים:

בא"י אלהינו מלך העולם מתיר אסורים:

בא"י אלהינו מלך העולם זוקף כפופים:

בא"י אלהינו מלך העולם מלביש ערומים:

(בא"י אלהינו מלך העולם הנותן ליעף כח):

בא"י אלהינו מלך העולם רוקע הארץ על המים:

בא"י אלהינו מלך העולם המכין מצעדי גבר:

בא"י אלהינו מלך העולם שעשה לי כל צרכי:

בא"י אלהינו מלך העולם אוזר ישראל בגבורה:

בא"י

ובעיני כל מאהבי. בין שהם על השמים או מתחת השמים. ותהיה השעה הזאת. והיום הזה שאני מתפלל לפני הקב"ה עת רצון ועת רחמים וישועה ומחילה וסליחה וכפרה ורפואה שלימה. וחיים טובים עלי אני (פבפ"ת) ומשביע אני עליך מטטרו"ן של יוצרי ששמך כשם רבך. לעשות חפצי ורצוני. ואימתי מוטלת על כל הבריות. ושיזכירו אותי לטובה. ושיהיה קומתי נאה. ופני מזהירות ומצהיבות. ושתהיה תורתי שמורה וערוכה בלבי. ולא אשכח דבר מכל אשר למדתי. ושעתיד אלמד. ושיהיה חלומותי מיושבת עלי. ותצילני מאדם רע ומפגע רע. ותסגור פיות המדברים עלי עתק. והחושבים ברעתי כי אתה שומע תפלה. ברוך אתה שומע תפלה אמן:

קודם תיקון חצות:

קודם הכל יברך ברכת השחר כסדר הזה בלי כנויי כלל.

אלהי. נשמה שנתת בי טהורה. (היא). אתה בראתה אתה יצרת. אתה נפחת בי. ואתה משמרה בקרבי. ואתה עתיד לטלה ממני ולהחזירה בי לעתיד

לבא

את תפלתי. ואת תחנוני. שיהיה לרצון ומקובל בקדושה ובטהרה. וכל המקטרגים יהיו מוכנעים ומושפעים תחתי. שלא יהיה להם רשות לקרב בכל גבולי. הן בעת התפלה. הן בעת לימודי. הן בכל שאר צרכי. ולעשות בקשתי. לסלוח ולמחול לי על כל עונותי וחטאתי ואשמתי ופשעי שחטאתי ושעויתי ושפשעתי לפניך בין באונס בין ברצון בין בשוגג בין במזיד. בין בהרהור בין במחשבה בין בגלגול זה ובין בגלגול אחר אני (פבפ ת). ועשה למען שמך הגדול שם המפורש שם של ע״ב ושם של הקדושים והמיוחדים והמפוארים והמפורשים בנקיות ובטהרה. שתקחו את כל מפתחות החכמה והבינה והדעת. והמפתח הפרנסה והכלכלה וריוח והצלה. והכתירוני בהם כל ימי היותי על האדמה. ותהיה לי לעזור ולהועיל כל ימי. ויאיר קרני ומזלי כשמש בתקופות תמוז. וכירח בחצי החדש במילואה. ותצליחני במעשי. ובכל דרכי. ובכל דברי. ויהיה דברי מתוקים מדבש ונופת צופים בעיני כל שומעי דברי. והמזכירים יזכרוני לטוב כל הימים. ומשביע אני עליך אהוביא״ל מלאך הממונה על האהבה. ועל החיבה. לבקש עלי רחמים מלפני הקדוש ברוך הוא. ותתנני לחן ולחסד ולרחמים בעיני כל רואי.

ובעיני

ושלא יגרמו לי רעה. והפוך עצתם רעה ממני. שלא יבהלוני. ולא לכל אדם שעמי ואתי בין בבית. בין בשדה. בין בים ובין ביבשה. לנפשי ורוחי ונשמתי ומאודי. ויהיה שמך הגדול הגבור הנורא והאדיר והחזק שם המפורש שם של ע״ב ויסע ויבא ויט עמי (פבפ ת) ולא עמהם. ויבושו המה ואל איבושה אני. יחתו המה. ואל אחת אני. יבושו שונאי באימה ופחד ורעדה ובהלהלה. ואני אשב לבטח אתך בשמחה ובטוב לבב. כי בך אני בוטח. והם יפוצו כקש לפני רוח. כדכתיב קומה ה׳ ויפוצו אויבך וינוסו משנאיך מפניך:

שיר למעלות אשא עיני אל ההרים מאין יבא עזרי. עזרי מעם ה׳ עושה שמים וארץ. אל יתן למוט רגלך אל ינום שומרך. הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל. ה׳ שומרך ה׳ צלך על יד ימינך: יומם השמש לא יכבה וירח בלילה. ה׳ ישמרך מכל רע ישמור את נפשך. ה׳ ישמור צאתך ובואך מעתה ועד עולם:

בבקשה ממך מט׳טרון שר הפנים כי שמך כשם רבך ועזריא׳ל ורפא׳ל ומיכא׳ל וגבריא׳ל מלאכי השרת שתעמדו לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא אלהי האלהים ואדוני האדונים שתבקשו עלי רחמים. על צד החן והחסד והרחמים לפני בעל הרחמים. לשמוע ולהשמיע

את

ושעג ותרדמה ושגעון ועורון. וכל מי׳ הכנע לכל איש ואשה משבעים אומות. וזיק ומזיק. ולילין ולילתין. ושדין ושדתין וכל כת דלהון. ורוחין דדכירין שמהן. ודלא דכירין שמהן וכל כת דלהון. ולכל בריות שיקימו עלי לרעה המבקשים רעתי. ויבואו להזיקני בשום נזק בעולם. הן נזק גוף. והן נזק נשמתי. ולנשמה לנשמתי. הן בפועל. הן במחשבות רעות. לטרדני מן אהבתך ויראתך. והצילני מכל פגע רע. ומכל דבר המתרגשות ובאות לעולם. וליצרא דעבדא שיקום עלי להחטיא ולטמא אותי (פלוני בן פלונית). אנא השם הגדול קר׳ע שט׳ן *) ב׳קרע שטן י׳קרע שטן נ׳קרע שטן שקרע שטן. בגדול זרועך ידמו כאבן ככתוב תפול עליהם אימתה ופחד בגדול זרועך ידמו כאבן. (פסוק זה יאמר ג׳ פעמים) שלא יראוני. ואם יראוני לא יזיקוני. כדכתיב ואת האנשים אשר פתח הבית הכו בסנורים מקטן ועד גדול וילאו למצוא הפתח. הפתח למצוא וילאו גדול ועד מקטן בסנורים הכו הבית פתח אשר האנשים ואת (שלשה פעמים פנים ואחור יאמר פסוק זה) ואם יקראוני. אל יגיעוני. מלך המרומם גער בהם וסתום וחתום פיהם באבנא. וקצוץ ידיהם ורגליהם שלא יזיקוני

שלא

*) כאן צריך להזכיר אות אחת ממנו כגון במי ביג"ש וכבם בכל ר"ת מכם קרע שטן ובזה מבריח מעליו כל מיני רע בלא יוכלו לבלוע בו וכן ירבוס כל א׳ וא׳ כמו כר"ת קרע שטן :

(ט) ושהתורה נתונה מן השמים (י) ושלא תשתנה בשום זמן חס ושלום (יא) ושהקב״ה מעניש לרשעים ומשלם שכר טוב לצדיקים (יב) ושיבא מלך המשיח (יג) ושהמתים עתידים להחיות. יהי רצון מלפניך ה׳ אלהינו ואלהי אבותינו שתכוף יצרנו לעבודתך כל ימי חיינו תמיד אמן כן יהי רצון:

תפלה נוראה מרבי ישמעאל כהן הגדול.

כל האומר רז זה בכל יום בבית הכנסת או בבית ניצל מכל פגעים רעים ומכל צרה אחרת בעולם. ומכל אויביו ונפרע כביולא לדרך. ויהיו אהוב למעלה. ונחמד למטה. וימצא חן ובכל טוב בעיני אלהים ואדם. ויהי׳ לבו פתוח כהוריז כמעין המתגבר. ופניו מזהירות. וקומתו נאה. ואימתו מוטלת על כל הבריות. ואינו מוריד מגדולתו כל ימיו. ושמעו הטוב הולך בכל מדינות ישר׳. ותלמודו מיושבת עליו. ותורתו משתמרת. ואינו שוכח תלמודו כל ימיו. ויצליח בכל מעשה ידיו וטוב לו בעה״ז. ונוח לו בעולם הבא. ומוחלין לו כל עונותיו. ואין יצר הרע שולט בו. וזו היא:

(וקודם כל יאמר מזמור ל״ד לדוד בשנותו. ומזמור ע״ב לשלמה אלהים משפטיך. ואח״כ יאמר):

אנא ה׳ אלהי ישראל שליט בעליונים ובתחתונים קרוב לכל קוראך באמת ובתמים מציל עני מחזק ועני ואביון מגוזלו. קבל ושמע בבקשה את תפילתי כי יחיד ואביון אני. וקבל קול תחנוני. והשלך אימה ופחד זרעד ורעש ובהלה ומהומה

ושענ

ותתפלל חנה

אחד יחיד ומיוחד ואין יחידות בשום פנים ברוך הוא ואין בלתו והוא ברוך הוא ברא השמים ושמי השמים וכל צבאם והוא ברא הים הגדול וכל התנינים הגדולים וכל אשר בו הוא כנגד עולם הגלגלים דק כמו גרגיר החרדל וכל הגלגלים המה כנגד עולם המלאכים כמו גרגיר החרדל ומלאך גבוה שבגבוהים הוא כנגד כסא הכבוד כמו גרגיר חרדל וכסא כבודו הוא כנגד כבודו ברוך הוא ג״כ רק כמו גרגיר חרדל והוא ברוך הוא אינו דמות הגוף ואינו גוף לא נערוך אליו קדושתו ראשון לכל ראשית ואחרון בלי תכלית עילת כל העילות סיבת כל הסיבות שליט בעליונים ובתחתונים היה הוה ויהיה תקיף בעל היכולת בעלמא דין ובעלמא דאתי וכו׳ אין קדוש כה׳ וכו׳ ואין צור כאלהינו מי אלוה מבלעדי אלהינו ואין צור זולתי אלהינו. (שבט מוסר פ׳ ל״א):

שלש עשרה עקרים.

הרי אני מאמין באמונה שלימה בשלש עשרה עיקרים של התורה הקדושה. (א) שהקב״ה מצוי ומשגיח (ב) והוא אחד (ג) ואין לו גוף ואין לו דמות הגוף (ד) ושהוא קדמון לכל קדומים (ה) ואין עבודה לזולתו (ו) ויודע מחשבות בני אדם (ז) ונבואת משה רבינו ע״ה אמת (ח) ושהוא אדון לכל הנביאים

ושהתורה

תשכח את הדברים אשר ראו עיניך ופן יסורו מלבבך כל ימי חייך . יום אשר עמדת לפני ה' אלהיך בחורב באמור ה' אלי הקהל לי את העם ואשמיעם את דברי אשר ילמדון ליראה אותי כל הימים אשר הם חיים על האדמה ואת בניהם ילמדון : (ו) זכור אל תשכח את אשר הקצפת את ה' אלהיך במדבר למן היום אשר יצאתם מארץ מצרים עד בואכם עד המקום הזה ממרים הייתם עם ה' . ובחורב הקצפתם את ה' ויתאנף ה' בכם להשמיד אתכם : (ז) זכור נא מה יעץ עליך בלק מלך מואב ומה ענה אותו בלעם בן בעור מן השטים עד הגלגל למען דעת צדקות ה' : (ח) זכור את אשר עשה ה' אלהיך למרים : (ט) וזכרת את ה' אלהיך כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל למען הקים את בריתו אשר נשבע לאבותיך ביום הזה : (י) אם אשכחך ירושלם תשכח ימיני : תדבק לשוני לחכי אם לא אזכרכי אם לא אעלה את ירושלם על ראש שמחתי . תשוב תרחם ציון ותבנה חומות ירושלם . שיהיה במהרה בימינו אמן כן יהי רצון :

יחוד ה' .

הנני מוכן ומזומן לקבל עלי אמונת אלהי עולם אשר טמיר ונעלם מכל חי מרוב קדושתו .

והנני מאמין באמונה שלימה שהבורא ית' שמו

ותתפלל חנה׳

למען דעת צדקות ה׳. ומעשה מרים הנביאה.
ומצות וזכרת כי היא הנותן לך כח לעשות חיל.
זכירת ירושלם תוב׳ב:

עשר זכירות.

(א) **זכור** את היום הזה אשר יצאתם ממצרים מבית עבדים. למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך: (ב) זכור את יום השבת לקדשו. ששת ימים תעבד ועשית כל מלאכתך. ויום השביעי שבת לה׳ אלהיך לא תעשה כל מלאכה: (ג) וזכרת את כל הדרך אשר הוליכך ה׳ אלהיך זה ארבעים שנה במדבר למען ענותך לנסותך לדעת את אשר בלבבך התשמור מצותיו אם לא. ויענך וירעיבך ויאכלך את המן אשר לא ידעת ולא ידעון אבותיך למען הודיעך כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי ה׳ יחיה האדם: (ד) זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך בצאתכם ממצרים. אשר קרך בדרך ויזנב בך כל הנחשלים אחריך ואתה עיף ויגע ולא ירא אלהים. והיה בהניח ה׳ אלהיך לך מכל אויבך מסביב בארץ אשר ה׳ אלהיך נותן לך נחלה לרשתה תמחה את זכר עמלק מתחת השמים לא תשכח: (ה) רק השמר לך ושמור נפשך מאד פן

תשכח

תפלה קצרה למי שאיחר לבוא ואין לו פנאי להתפלל התפלה הכוללת. יאמר זו הנך קצרה :

ליקבה"ו בדחילו ורחימו וכו' הריני מקבל עלי אלהותו ית' ויראתו ואהבתו והנני עבד להשם ית' והריני מקיים מצות ואהבת לריעך כמוך והריני אוהב את כל אדם מישראל כנפשי והריני מכוין לקיים מצות ת"ת ומצות ציצית ותפילין והריני מכוין לקיים מצות ק"ש ותפלת שחרית הם והמצות הנלות והכלולות בהם ואני מכוין בכל לעשות נ"ר ליוצרינו שלא על מנת לקבל פרס בשום צד. ואני מכוין בכל לדעת רשב"י הקדוש והריני מקבל עלי כל תרי"ג מצות דאורייתא ומצות דרבנן הם וענפיהם ואתה האל הטוב כרב רחמיך תצילנו מיצה"ר ותזכנו לעבדך באמת אבי"ר ויהי נועם ה' אלקינו עלינו וגו' :

תפלה כלולה מי' זכירות.

לשם יחוד קובה"ו בדו"ר ורו"ד בשם כל ישראל הרי אני מוכן ומזומן לקיים מצות בוראי של עשר זכירות. ואלו הם. יציאת מצרים. והשבת. והמן. ומעשה עמלק. ומעמד הר סיני. ומה שהקציפו אבותינו להקב"ה במדבר ובפרט בעגל. ומה שיעצו בלק ובלעם לעשות לאבותינו

למען

ומקובל ומרוצה לפניך להעלות על ידיהם כל ברורי ונצוצי הקדושה אשר נתפזרו על ידינו בין הקליפות ׳חיל ׳בלע ׳ויקיאנו מבטנו ויורישינו אל ותצרפם עם שאר תפלות וברכות ומצות ולימוד בניך היודעים והמכוונים כל הכוונות הראויות לכוין ומעכשיו אנו מכוונים בכל לדעת רשב״י ור׳ אלעזר בנו ויותם בן עוזיהו הקדושים והרי אנו סומכים עליהם בכל מכל כל:

והריני מקבל עלי כל תרי״ג מצות דאורייתא וכל מצות דרבנן הן מדברי קבלה והן מדברי סופרי הם וענפיהם ויהי רצון מלפניך ה׳ או״א שתזכנו שלא נעבור היום ובכל יום ויום על שום מצוה ממצות לא תעשה דאורייתא ולא על שום לא תעשה וגדר וסייג וגזירה מדברי קבלה ומדברי סופרים ותזכנו להתרחק מגאוה וכעס וכל גובה לב ולהתרחק מלה״ר וכל דבור אסור ומתאות התענוגי׳ ולהתרחק מכל מיני עצבות ודאגה ותזכנו לקיים היום ובכל יום ויום כל מצות עשה שתזדמן לפנינו מרמ״ח מ״ע דאורייתא וממ״ע דרבנן כתקנן במחשבה ודיבור ומעשה ביראה ובאהבה ושמחה רבה ומה שלא נוכל לקיים תצרף מחשבתינו הטובה דרך כלל למעשה ותעלה עלינו כאלו קיימנו גם אותם במעשה ויהי נועם ה׳ אלק׳ינו עלינו וגו׳ :

תפלה

ולהתפלל מוסף ר״ח ולענות קדושה אם אוכל)
(בפורים יאמר מצות קריאת המגילה):

מ״א) ומצות לומר סדר גמר התפלה ועלינו לשבח:

מ״ב) (ומצות קביעות עת לתורה בטלית ותפלין:

מ״ג) ומצות לקרות פרשת השבוע יום הששי שנים מקרא ואחד תרגום:

ובכל המצות הכלולות בהם ונלות עמהם. ואני מכוין בכל המצות האלה ובכל המצות שעשיתי מעודי ואעשה כל ימי חיי בעזרתך וכן בכל תלמוד תורה שלמדתי מעודי ואלמוד כל ימי חיי בעזרתך וכל מחשבה ודיבור ומעשה בכל דבר שבקדושה הכל כאשר לכל לעשות נחת רוח לפניך שלא על מנת לקבל פרס בשום צד. ואני מכוין לתקן שורש התפילות והברכות והלימוד והמצות במקום עליון. ואני מכוין לקשר נפשינו ולהדביקה אל שרשה להשלים אילן העליון ואדם העליון לתקנו ולחבר הדודים יחדיו באהבה ואחוה ולהביא כל אומות העולם תחת יד ה׳ שכינתא תתאה ולהביא כל אלהים אחרים תחת רשות השכינה עילאה:

ויהי רצון מלפניך א׳ או״א שאל יעכב שום חטא ועון והרהור ואשמה ורשע את תפלותינו וברכותינו ומצותינו ולימודינו ויהיה הכל חשוב ומקובל

בחול.

ל״ז) ומצות סמיכות גאולה לתפלה:

ל״ח) ומצות תפלת שחרית (של ר״ח) שתקן אברהם אבינו ע״ה איש החסד ואני מכוין לתקן המנורה אחד מתקוני השכינה ואני מכוין לומר שבחיו יתברך בג׳ ראשונות וג׳ אחרונות ולזכור שאני עני ודל ובשמע קולנו חסיד ובג׳ אחרונות עבד ולשאול צרכנו ופרנסתינו ממנו יתברך ולצפות לישועתו:

ל״ט) ומצות לענות קדושה אם אוכל:

מ) ומצות וידוי ונ״א (בר״ח במקום זה יאמר לקרות ההלל ולהתפלל

בשבת ויו״ט.

שמו יתברך אם אוכל:

ל״ה) ומצות עניית ברכו ועניית אמנים:

ל״ו) (ומצות לקרות את ההלל):

(ומצות לשמוע קול שופר):

(ומצות נטילת לולב ונענועיו והקפת התיבה)

ל״ז) ומצות לשמוע קריאת פרשת השבוע (יו״ט) (ופרשת זכור וכיוצא) בס״ת:

ל״ח) ומצות לומר ההפטרה:

ל״ט) ומצות להתפלל תפלת מוסף שבת (ר״ח) (ויו״ט):

מ) ומצות לענות קדושת מוסף אם אוכל:

מ״א) ומצות לומר סדר גמר התפלה ועלינו לשבח:

ושירת הים :

ל"ב) ומצות לומר שבחי ישתבח בלי הפסק :

ל"ג) ומצות עניית אמנים ועניית ברכו :

ל"ד) ומצות ברכות דיוצר וק"ש לתקן כסא להשי"ת א' מתקוני השכינה :

ל"ה) ומצות ק"ש דיוצר ליחד ה' יחוד גמור ולמסור עצמו על קדושתו ולומר פרשה ראשונה דק"ש שהם מ"ב תיבות ופרשה שניה שהם ע"ב תיבות ועוד ן' ופרשה ויאמר ע"ב ועי"ז יאירו ויושלמו רמ"ח איברי נר"ן :

ל"ו) ומצות וראיתם אותו :

גמור ולמסור עצמי על קדושתו יתברך ולומר פרשה ראשונה דק"ש שהם מ"ב תיבות ופרש' שנייה שהם ע"ב תיבות ועוד ן' תיבות ופרשת ויאמר ע"ב ועי"ז יאירו וישלמו רמ"ח איברי נר"ן :

ל"א) ומצות וראיתם אותו :

ל"ב) ומצות סמיכות גאולה לתפלה :

ל"ג) ומצות תפלת שחרית של שבת קדש (יו"ט) שתקן אברהם אבינו ע"ה איש החסד ואני מכוון לתקן המנורה אחד מתקוני השכינה :

ל"ד) ומצות לענות קדושה לקדש

בחול.

כ"ה) ומצות תפילין דראש כסדר רש"י (ור"ת):

כ"ו)(קיימתי מצות לצאת מן הבית מעוטף בציצית ומוכתר בתפילין לבא לבית הכנסת ונשקתי המזוזה)

כ"ז) והריני מוכן לקיים מצות צדקה:

כ"ח) ולקיים מצות ק פ דקרבנות:

כ"ט) ומצות קריאת פ' התמיד והקטורת ופסוקי דזמרה ואני מכוין לערוך שלחן לפני ה' אחד מתקוני השכינה ולירא ממנו:

ל) ומצות ברכות פסוקי דזמרה:

ל"א) ומצות לומר אשרי והללויות

בשבת ויו"ט.

כ"ה) ומצות קריאת פ' התמיד והקטורת ופסוקי דזמרה והמזמורים שתקנו להוסיף בשבת (ביו"ט) ואני מכוין לערוך שלחן לפני ה' אחד מתקוני השכינה ולירא ממנו:

כ"ו)ומצות ברכות פסוקי דזמרה:

כ"ז) ומצות לומר אשרי והללויות ושירת הים:

כ"ח) ומצות לומר נשמת כל חי וכו' ושבחי ישתבח בלי הפסק:

כ"ט) ומצות ברכות יוצר שבת (ויו"ט) וק"ש לתקנכסא להשי"ת א' מתקוני השכינה:

ל) ומצות ק"ש דיוצר ליחד ה' יחוד

ומעשה מרים הנביאה . וזכירת ירושלם ומצות וזכרת את ה׳ אלהיך כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל :

טו) (וקיימתי מצות השכמת בית הכנסת ולהשתדל להיות מעשרה ראשונים) :

טז) וקיימתי מצות לרוץ בהליכת בית הכנסת :

יז) ומצות לשהות בפתח ליטול רשות בפסוק ואני ברב חסדך וכו׳ :

יח) ומצות להשתחות נגד ההיכל ששם השראת השכינה :

יט) ואני מקיים ישיבת בית הכנסת :

כ) ומצוה לירא מבית הכנסת :

כא) והריני מוכן לקיים מצות מפני שיבה תקום אם תזדמן :

כב) והריני מכוין לקיים מצות תלמוד תורה :

כג) והריני מקיים מצות עשה של ציצית בטלית קטן וטלית גדול :

בחול .	ושבת ויו״ט .
כד) ומצות תפילין דיד כסדר רש״י (ור״ת) :	כ״ד) ואני מוכן לקיים מצות ק״פ דקרבנות :

מבית עבדים:

ב) **ומצות** את ה׳ אלהיך תירא:

ג) **ומצות** ואהבת את ה׳ אלהיך והריני אוהב השי״ת בכל לבי ובכל נפשי ובכל מאודי והריני ירא ממנו בגין דאיהו רב ושליט עקרא ושרשא דכל עלמין וכלא קמיה כלא. והריני ממליכו על כל אבר ואבר וגיד וגיד מרמ״ח אברים ושס״ה גידים של גופי נר״ן מלכות גמורה והנני עבד לה׳ הוא ברחמיו יזכנו לעבדו בלב שלם ולעסוק בתורה לשמה ובמצות וגמילות חסדים ויהיו כל מעשינו לשם שמים:

ד) **הריני** מקיים מצות ואהבת לריעך כמוך והריני אוהב את כל אדם מישראל כנפשי ויהרמ״י או״א שתרחם על כל איש ואשה קטן או גדול יחיד או רבים מעמך ישראל אשר הם שרוים בצער אנא ה׳ הצילם מצרתם ותברכם מברכותיך ותהזירנו והחזירם בתשובה שלימה ותגאלינו גאולה שלימה למען שמך והיה ה׳ למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה׳ אחד ושמו אחד:

יד) **והריני** מקיים מצות עשרה זכירות יציאת מצרים. והשבת. והמן. ומעשה עמלק הרשע. ומעמד הר סיני. ומה שהקציפו אבותינו להקב״ה ובפרט בעגל. ומה שיעצו בלק ובלעם לעשות לאבותינו למען דעת צדקות ה׳

ומעשה

דמיכין ושינתא בחוריהון. מיד יהיבת שכינתא תלת קלין לגבי רעיא מהימנא ויימא ליה קום רעיא מהימנא דהא עלך אתמר קול דודי דופק לגבאי בארבע אתוון דיליה ויימא בהון פתחי לי אחותי רעיתי יונתי תמתי דהא תם עונך בת ציון לא יוסיף להגלותך שראשי נמלא טל מאי נמלא טל אלא אמר קב"ה אנת חשיבת דמיומא דאתחרב בי מקדשא דעאלנא בביתא דילי ועאלנא בישובא לאו הכי דלא עאלנא כל זמנא דאנת בגלותא. הרי לך סימנא שראשי נמלא טל ה"א שכינתא בגלותא שלימו דילה וחיים דילה איהו טל ודא איהו יו"ד ק"א וא"ו וק"א איהי שכינתא דלא מחושבן טל אלא יו"ד ק"א וא"ו דסליקו אתוון לחושבן טל דאיהי מליא לשכינתא מנביעו דכל מקורין עלאין. מיד קם רעיא מהימנא ואבהן קדישין עמיה עד כאן רזא דיחודא ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

דברים אחרים.

קודם תפלת השחר:

לשם יחוד קבה"ו בדחילו ורחימו ורחימו ודחילו ליחדא שם י"ק בו"ה ביחודא שלים בשם כל ישראל. הריני מקבל עלי אלהותו יתברך כמו שציונו במעמד הר סיני:

א) **אנכי** ה' אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית

מלאכייא. ואנת לית לך שם ידיע דאנת הוא
ממלא כל שמהן ואנת הוא שלימו דכולהו. וכד
אנת תסתלק מנהון אשתארו כולהו שמהן כגופא
בלא נשמתא. אנת חכים ולאו בחכמה ידיעה.
אנת הוא מבין ולא מבינה ידיעה. לית לך אתר
ידיעה אלא לאשתמודעא תוקפך וחילך לבני נשא
ולאחזאה לון איך אתנהיג עלמא בדינא וברחמי
דאינון צדק ומשפט כפום עובדיהון דבני נשא. דין
איהו גבורה משפט עמודא דאמצעיתא צדק
מלכותא קדישא. מאזני צדק תרין סמכי קשוט.
הין צדק אות ברית. כלא לאחזאה איך אתנהיג
עלמא אבל לאו דאית לך צדק ידיעא דאיהו דין
ולאו משפט ידיעא דאיהו רחמי ולאו מכל אלין
מדות כלל. קום ר"ש ויתחדשון מלין על ידך דהא
רשותא אית לך לגלאה רזין טמירין על ידך מה
דלא אתיהב רשו לגלאה לשום בר נש עד כען:

קם ר"ש פתח ואמר לך ה' הגדולה והגבורה וכו'
עלאין שמעו אינון דמיכין דחברון ורעיא
מהימנא אתערו משנתכון הקיצו ורננו שוכני עפר
אלין אנון צדיקייא דאינון מסטרא דההוא דאתמר
בה אני ישנה ולבי ער ולאו אינון מתים. ובגין
דא אתמר בהון הקיצו ורננו וכו' רעיא מהימנא
אנת ואבהן הקיצו ורננו לאתערותא דשכינתא
דאיהי ישנה בגלותא דעד כען צדיקייא כלהו
דמיכין

מכל סטרא. לבושין תקינת לון דמנייהו פרחין נשמתין לבני נשא וכמה גופין תקינת לון דאתקריאו גופא לגבי לבושין דמכסיין עליהון ואתקריאו בתקינא דא חסד דרועא ימינא. גבורה דרועא שמאלא תפארת גופא. נצח והוד תרין שוקין. יסוד סיומא דגופא אות ברית קדש. מלכות פה תורה שבעל פה קרינן לית. מוחא חכמה איהו מחשבה מלגו בינה לבא ובה הלב מבין. ועל אלין תרין כתיב הנסתרות לה' אלק'ינו. כתר עליון איהו כתר מלכות ועליה אתמר מגיד מראשית אחרית ואיהו קרקפתא דתפלי מלגו איהו יו"ד ק"א וא"ו ק"א דאיהו אורח אצילות איהו שקיו דאילנא בדרועוי וענפוי כמיא דאשקי לאילנא ואתרבי בההוא שקיו. רבון עלמין אנת הוא עלת העלות וסבת הסיבות דאשקי לאילנא בההוא נביעו וההוא נביעו איהו כנשמתא לגופא דאיהו חיים לגופא ובך לית דמיון ולית דיוקנא מכל מה דלגאו ולבר ובראת שמיא וארעא ואפיקת מנהון שמשא וסיהרא וכככיא ומזלי ובארעא אילנין ודשאין וגנתא דעדן ועשבין וחיוון ועופין ונונין ובעירין ובני נשא לאשתמודעא בהון עלאין ואיך יתנהגו בהון עלאין ותתאין ואיך אשתמודען מעלאי ותתאי ולית דידע בך כלל ובר מינך לית יחודא בעלאי ואנת אשתמודע אדון על כלא וכל ספירן כל חד אית ליה שם ידיע ובהון אתקריאו

מלאכייא

ותתפלל חנה

ועשה נא בקשתי ברצון מלפניך ומהר שאלתי כי אתה יצרתני . ואין לי אל אחר מבלעדיך אנא סלח נא לעוני כגודל חסדיך ככתוב ויאמר ה' סלחתי כדבריך ה' שמעה ה' סלחה ה' הקשיבה ועשה אל תאחר למענך אלק'י כי שמך נקרא על עירך ועל עמך כי עמך הסליחה למען תורא אחרי ה' אלק'יכם תלכו ואתם הדבקים בה' אלק'יכם חיים כולכם היום אבי"ר :

כתב הר' האר"י זצוק"ל טוב לאדם ללמוד פתיחת אליהו קודם כל תפלה והיא מסוגלת לקבלת התפלה ולפתיחת הלב ביראת ה' ולכוונה עניינים · ויהי נועם ה' אלק'ינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו :

פתח אליהו ואמר רבון עלמין דאנת הוא חד ולא בחשבן אנת הוא עלאה על כל עלאין סתימא על כל סתימין לית מחשבה תפיסא בך כלל אנת הוא דאפיקת י' תקונין וקרינן לון י' ספירן לאנהגא בהון עלמין סתימין דלא אתגליין ועלמין דאתגליין ובהון אתכסיאת מבני נשא ואנת הוא דקשיר לון ומיחד לון ובגין דאנת מלגאו כל מאן דאפריש חד מן חבריה מאלין עשר אתחשיב ליה כאלו אפריש בך ואלין י"ס אינון אזלין כסדרן חד אריך וחד קציר וחד בינוני . ואנת הוא דאנהיג לון ולית מאן דאנהיג לך לא לעילא ולא לתתא ולא

מכל

מלכי המלכים הקב"ה עלת כל העילות. וסבת כל הסבות. אלא מפני רחמיו וחסדיו המרובים שהוא מרחם על בריותיו. ורוצה בתפלות ובתחנונים של עבדיו כמו שנאמר קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת. רצון יראיו יעשה ואת שועתם ישמע ויושיעם. שומע תפלה עדיך כל בשר יבאו:

בקשה זו כל האומרה בכל יום בטהרה לא יוזק לא ביום ולא בלילה בכל מקום שהוא הולך בים או ביבשה ולא יפחד ממזיקים ולילין ושידין ובדתין ועיה"ר ופחד ופניו יהיו מאירין וימצא חן בעיני כל רואיו ובעיני כל העולם ולא יארע לו ולכל בני ביתו שום מקרה רע בעה"י כיר"א:

אנא ה' אלהי שמע אל תפלת עבדך ואל תחנוני ותשמרני ביום ובלילה בבית ובשדה בעיר ומחוץ לעיר מכל מזיקין ומשדין ומעיה"ר ומפחד ומכל חולאים רעים ומכל הלומות רעים ומצנים פחים ומחולי אבעבועות ומכל כאב ומכל גזירות קשות ורעות לי ולכל ב"ב וצוה למלאכיך הקדושים הממונים על התורה ועל החכמה שיאירו שערי לבי ויפתח לבי בתורתך ותטע ברעיוני יראתך שאנכי עפר ואפר רמה ותולעה נכה לב ושפל רוח צל עובר וציץ השדה באתי להפיל תחנתי לפניך ולבקש רחמים עלי ועל כל ב"ב מלפני כסא כבודך כי אתה קרוב לכל קוראיך ומצוי לכל דורשיך

ועשה

ותתפלל חנה

לפני שומע בקשה ותחנונים לשמוע תפלתי ובקשתי ותחנתי ולמחול לי את כל עונותי וחטאתי ופשעי שחטאתי. ושעויתי. ושפשעתי. בין באונס בין ברצון בין בשוגג בין במזיד וכן אני משביע עליכם המלאכים הקדושים והטהורים שזכרתי שמותיכם עתה בשם אכתריאל. יושב תהלות ישראל המשרתים בנקיות ובטהרה שתקחו ברשות מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא וברוך שמו המפתחות של שערי שמים ותפתחו לי שערי רחמים ושערי ברכה ושערי הרוחה ושערי ריוח ושערי הצלה ממיתה משונה ומכל חולי ומכל מכאוב ושערי רפואה ושערי חן וחסד ורחמים ושערי אהבה ושערי אימה ופחד ויראה על כל הבריות שיראו מפני לעבודת השי״ת:

תפלה קודם נ׳ תפלות:

רבונו של עולם בזכות שלשה אבות אבא להתפלל לפניך ובזכותם תקבל תפלתי ויעשה כתר לראשך על ידי מ״ט שר הפנים כי מי אנכי שאזכה להתפלל לפני הקב״ה שהוא גדול ונורא ואנכי איש חוטא והכעסתי שמו הגדול במעשי הרעים. ואנכי בשר ודם. עפר ואפר ואיני כדאי וראוי להזכיר שמו הגדול כמה פעמים בכל יום אוי לי. איך אשא עיני לעמוד לפני מלך

מלכי

התנה נגד היל"ר

ה' אלהים הפושט יד בתשובה לקבל השבים ומסייע לבא לטהר פתח ידך וקבלני בתשובה לפניך וסייעני להתחזק בתורתך ועזרני נגד השטן הנלחם בי בתחבולות ומתנקם לנפשי להמיתיני אל ימשול בי ורחקהו ממאתים וארבעים ושמנה אברים שבי ותשקיעהו בתוך מעמקי מים רבים וגעור בו לבל יעמוד על ימיני לשטני ועשה אשר אלך בחקיך והסר לב האבן מקרבי ותן לי לב בשר. אנא ה' אלהי שמע את תפלת עבדך ואל תחנוניו וקבל את תשובתי ותחנתי ובקשתי ויהיו לפני כסא כבודך מליצי יושר להליץ בעדי לפניך ולהכנים תפלתי באזניך ואם בעונותי הרבים אין מליץ בעדי ואין מלמד עלי זכות חתור נא לי מתחת כסא כבודך ורחמיך והסדיך יהיו מליצי לפנים ושמע תפלתי כי אתה שומע תפלת כל המבקש רחמים ממך כי מקור הרחמים אתה ואין זולתך מרחם ומושיע ברוך החונן ומרחם ומושיע חנם. ברוך שומע תפלה: (שבט מוסר פ' ט"ו).

בקשה קודם התפלה

מבקש אני מכם מלאכי השרת מ"ט שמריא"ל שר הפנים עזריא"ל רפא"ל מיכא"ל גבריא"ל. שתעמדו בעבורי בבקשה ובתחנונים

מפתחות

איסור השגת גבול .

מסתמא ישראל קדושים ולא ישיג איש גבול רעהו בלי
רשות . והשיגו אל נה"ם הנאוסת וחי :

מפתחות הספר

הסכמת

המאיר הגדול, מעוז ומגדול, המאי'ר לארץ ולדרים עליה ברחמים אורן של הכהנים. מאיר הגולה, עטרת זהב גדולה, עטרת ראשנו וצבי עדינו, פה ממלל רברבן, על ישראל ועל רבנן, מדבש ונופת צופים אמרתו, מרגליות עולה על שפתו, ראשון לציון, יושב בסדר עליון, משוש תפארתינו, מורינו ורבינו, כקש"ת מו"ה **רפאל מאיר פאניז'יל** הי"ו נרו יאיר, כאור מזהיר, וכעצם השמים לטוהר כיר"א וחי לעולם א"ס.

מה נכבד היום בסגלות לעיני המגלה הזה. תוכן מנחה חדשה אחז. מעשה **חיים** אשר עשה ופעל. בברכתו אשר ברכו ה' מעולם לא תשבע עין לראות פרי זה כי יותן בספר הזה מלא בו ענינים המודים. והיו לאחדים. ויראה במים ומוסר. בתהמר ומוסר. והדברים היוצאים מן הלב ונכנסים ללב והדינים הנערכים לכל עם ממנו לא חסר.

ראו זה הספר אשר אסף וחבר לצריכים המה לזמנים ובנים. עשאם למחברת אחד ויחד המה הונים. כבלהן מלא וערוך. יהי מקורו ברוך. **וחיים**:

אשרי מי שבא לכאן ומחברתו בידו. יהי כזית הודו. מתנפחת קדושים וחכמים. בלבלת יותסן גבירים ובנים ופתאים. ה"ה מע' החכם השלם כמה"ר **פ'רג' חיים הר' שלמה יחזקאל יאורה נ"י** יהי ה' עמו ויעל מעלה רמה. כאור החמה, אשר זרח ויגש לעורר ישנים ומקין נרדמים. לכל אשר נגע יראת ה' בלבם. והכרת פנ. נא חזקו וקנו מידו הספר הנז' בדמים יקרים כאשר יאמר כי הוא זה. ראוי לכל כבוד והדר. דבר ממנו לא נעדר. אנא ה' תפלתי הכין. במו כירח יכון. הון ועשר בביתו וכל אשר יעשה יצליח ינו ה' אתו את הברכה מוע'ב הלא בני חיי ומזוני ובני חכמה עסקן באורייתא תמיד כל הימים כי"ר.

ב"ד הצעיר **רפאל מאיר פאניז'יל** ס"ט.

(מקום החותם)

הקדמה

חנה כתון נצורה בצרור החיים אכי"ר. אנא ה'
המצמיח ישועה: הצילנו מכל רעה. האל רחמיו לנו
יעיר. לבינו עוד לא השעיר. למענך הופיע מהר
פארן וזרח משעיר. לא ישמע שוד ושבר בגבולינו.
שלום בארמנותינו. הצילנו מכל עצב ודאגה ומקרה
רע ואסון. תמיד ישמע במעונינו שמחה וששון. אמן
כן יהי רצון:

שב'ח תוד'ה.

אלה יעמדו על הברכה. מחלקי המערכה. אשר
קמו בעזרתי בדבר שיש בו תמיכה. להוציא
מחשבתי לפועל. ה' יריק להם ברכה ממעל. מקודשת
הראשונה. יראת ה' צדקנית והדרכה להטיב ברחמיה
וחנינה. ה"ה מע' עט"ר מרת אמי ש' **ריינה**. מב"ה
גם בניה כלנו חיים נא אבא רחמנא. מידם היתה
זאת למנוחת המרוחמת **חנה כתון** נ"ע לה' לריפה.
לשמוע אל התפילה ורינה. בספר **ותתפלל חנה.**
פועל ידיה תרנה ועל הטוב יזכר שמה. חכמה בנשים
וטוב נאמנה. ותהוא הש"י. את"י סמ"ך גם הוא
הושיעה לי ימינו ויסמכני. במתן דמים. ה"ה כלול
כל תהלות במעשיו השלמים. כבוד הח' הב' כמהר"ר
בנימין חר"ש יחזקאל יאודה. הי"ו הוא ובניו
ובתו ורעיתו הכבודה. יחד כולם. חיים ושלום ושלוה
באהלם. נא הצילם מכל מקרה רע ואסון. בביתם
שמחה וששון. גם אנחנו וכל ישראל אמן כן יהי רצון.
דברי המצפה לביאת משיחנו ובנין מקדש ותשוב העבודה.

ע"ה **פ'רג' חיים** ח"ר **שלמה**
יחזקאל יאודה הי"ו ס"ט.

הקדמה

נשמת שרה . אם על בניך חוהך אשר נקטף והלך
מידך . בזאת הגותי וטוב ליך מכמה בנים . להליך
מכל תענוג . יהיה נפשך צרורה בצרור החיים ונשים .
בגן עדן העליון ונשמתיה עשיה :

עתה אספר מעשיה הטובים . ושבחיה לפני רבים .
ישלה חן היא ואילת אהבים . מבנות נדיבים .
רבתי במדות . רבתי בדיעות . דרכה לחוס על העניים .
במאכל ומשתה שמנים . לדבר על לב רע ולנחמו .
ולתת מחסורם אשר יחסר למו . משתתפת בצערם
וחלייה ותבכה . ובמתק לשונה האיר לתשועת ה' הקרה .
תקח מלבוש להלבישו . אולי ישכח ראשו . יגיל ותשמח
נפשו . במדות שמנו חכמים . ומעשיה נכבדים ורמים .
זך וישר פעלה . דבורה בנחת ולא ישמע קולה . מלוה
ה' חפילה לשבות . בה' טוב לחסות . יראת ה' על
פניה שכן . תמיד כמו כן . ממולא בדעת והכמה. בכל
עת על את כמה וכמה . שגורה תפלה בפיה ובלשונה .
כמו **ותתפלל חנה**. אוהבת התורה ולומדיה . מה
אדמה נה ואשידה . השמחה תמיד שכנה על פניה.
הנעימים . כל מכיריה כן מעידים . נא נמלא בה
חסרון והופי . לבנה במלואה כלילת יופי . איך עתה
נפלה פנינה . דמיתיך למרגלית לארץ שמונה . איך זכה
תמימה . עתה משכנה בארץ שוממה . זאת הנחומן
תהיה עדינה . ספרי אשר חברתי לשמך **ותתפלל
חנה** :

אנא ה' זכרה לה לטובה להיות לה מנוחה נכונה .
ונחת רוח תעלה מעלה רמה . ועם נשים
צדקניות תהיה משוגה . אשר בגן עדן אלקים ליהנות
מזיו השכינה . תתענג בדשן נפשה רוחה ונשמתה בג

הנה

הקדמה

ושדים לא פגרו. שתיתי כוס התרעלה. נעויתי
משמוע אחזתני בהלה. אוי לי על חנה לצרה הימים.
בשבוריך נפל פחד בלבי ואימים. נלקחה כמלקט שושנים.
בלא זמנים. נאסף הירח. עוד לא יזריח. כל שברי
שבר. עשתי עשה כלענה המר. מי יתן ראשי מים
ועיני מקור דמעה. אבכה על חנה יומם ולילה ולא
אבכה בשבועה. בבלי הלעד הזה. כלו בדמעות עיני
ולא אחזה. עיני עיני יורדה מים. ישובו על זאת
בכיה. אוי מה טובו לי נאומה. מיין תורק שמה.
הוי נפשה העגומה. אוי לצר ותוגה. הוי יונה אבודה.
הוי בת מלך **שלמה** כבודה. הוי עליך חמודה.
אוי איך היית מאז עם קרוביך למודה. הוי עתה ירדת
לבכון בודדה. אוי בתחתיות הארץ גלמודה. למקום
נר וסגר בעדה. הוי איך מבנות הארץ נפרדה. אוי
תחת היותך מלובשת משי ורקמה למודה. מקושטת
בכל תכשיט ואצעדה. מקוטרת מור אהלות וקידה.
איך עתה חסרת הכל כלה נאה וחסודה. איך נפלת
ממעלה רמה. לתקום תולעה ורמה. איך נפלת משמים
לארץ כאבן דומה. איך כבה כחמה. בקומה נעימה.
פנה זיוה והדרה ועצמה. דמיתך לארזי הלבנון. בקומה
גבוהה ויתרון. וכחבצלת השרון. אבר תלמיח בלב
רואיה בשמחה וששון. מרחקת עצבון ומוספת לו עלצון.
כל רואיה רון ירון. עתה היא בלי מגרעת וחסרון. והנה
חנה מדברת על לבה וקולה לא ישמע. יום ליום
אומר תביע. איך עתה חסרתי כל זה. ואהי זאת
נאמתי אבר מחזה **שדי** אחזה. אז עניתי ואמרתי.
עתה לאהבתיך זכרתי. **חנה** למה תבכי. וכף על כף
תכי. אני פונה לך וליבועיהו חכי. למחים המחים לו

שבח

הקדמה

היולדת בלא זכר כבת י"ט שנים. מעט המה ולרעים המה נמנים." קינה אחבר על צרה וצוקה. חקה חקוקה. הנה כאשר הייתי בהגדייא הבירה יושב. בדעת ערוך ולב חושב. ואשמע את הכו'ל מדבר. שמועה רעה אשר אוזן השומעה לבו תשבר. אז נפעמתי ונשתנו פני. פלגי מים ירדו עיני. ישבתי משתומם רגעים אחדים. כמוכה בחרב חדים. עשיתי עצמי כאיש לא שומע דבריהם. פעם אומר אולי שקר ענו הם. ופעם אומר אולי צדקו במעניהם. אז בחנתי דבריהם ומעשיהם. הנה זך ישר פעלם. ושקר לא נמצא בפיהם. אזי קמתי ובקול מר ארים. בכי ותמרורים. האם על חנה אחותי אתם מדברים. ושמועה רעה אתם מבשרים. אם אמת דבריכם זה. אם בחלום או במחזה. האם ידעתם אותה מקדם ומאז. בשמעם דברי זה כל אחד דרכו אחז. כי הכירו שלא ידעתי. וכזאת על **חנה** לא שמעתי. עזבו אלה הדברים. והסיעו דבריהם לדברים אחרים. אמרתי להם הייתם מקודם זה לזה מתלחשים. מדוע עתה הנכם מחרישים. האם לא שמעתי ואזני היו חרשים. שלא הטיתי אזני לדברים הקשים. כאשר ראיתי ממני מסתירים. נשאתי קולי וארים. אוי לי על חנה שלא זכיתי לראותה. עדיין היא הייה קודם מותה. אוי לי על שמועה הרעה. מחל"ה ונוע"ה. אוי לי על קריי"ח חנה. כלה כלולה בכל יופי כמו שושנה. נשבר לבי בקרבי. אמרתי לא אשכח עולבי. ידי רפו וארכבותי דא לדא נקשן. חלחלה אחזתני לא ידעתי אם לקום אם לישן. חבלים נפלו לי בנעימי"ם. אקרא בקול גדול וכיונה אהים. כלו בדמעות עיני ומעי חמרמרו. דברי שלא דעת היו וסדרים.

הקדמה

במולדתי . הקרבתי תודתי . ולא לחכמים לחם . פעלתי
זאת כי עלו מעפיהם . הנה ה' . הראני אות לטובה
ואודך בכל לבי . לפני כל חכם וגם רבי . ברוך ה' אשר
בדרך הישרה הנחני . שהחייני וקיימני . נסים ונפלאות
הראני . גמלני טובות . לאלפי רבבות . רחוקות וקרובות .
ועוד ידו נטויה להטיב עמ'י . כבדני נא נגד זקני עמי .
הנה ה' לא תמנע טובך להולכי בתמים . ואל נהיה
לפני בני עולה אשמים : ידקרו לבוגם בחרבות ורמחים .
ובאו במהירות בורי'ם . יהיה זה ערב כמו בוקרים .
והללי מיד מעני'ם . יפיריהו בעיני כל והמה יהיו
מנולחים . ודברינו לבוטחים יהיו נכוחים . הרימותי ידי
לפני בוכן בחקים . בתפלות ומטעמים ערבים לכל ולא
חזקים . ברוך המקים דברי התורה ממלא זהבו בשקים .
ואם מלאתם בו עול באו נא נגד אחינו . ויוכיחו בין
בנינו . ויקומו ויושיעונו . ידעתי בסדרי מלחמות הקבות .
לכן לא נחנני לבי לחבות . בו תמלא הנהגות טובות .
יליל לנפשות רבות . ויום ליום יביע אומר . כמוני יליד
מחומר . מייפר נפשו בל אדם . ואם הוא נרדם .
למען ילמד ליראה את ה' הנכבד . וקרא בו כל ימי
חייו ועבד . **לה' לבד** .

קריי"ת חנה .

אם הפואל יבאל כעס . ידידי ואחי נועם . מדוע
במתי שמו **ותתפלל חנה**, ועל שם מי נבנה .
אשיב חורפי דבר . על שם אחותי חיבר . טעמו ונימוקו
עמו . לזכות מרוחמת **חנה כתון** נ"ע במתי שמו .
שנפטרה לבית עולמה , במבחר ימיה היא העלמ'ה .

הקדמה

אות. עוד חברתי שמו. שיפור השמן ימה שמו. בו
הראה מעשה ה' הנורא. עזרינו ומגינינו והצילנו מכל
צרה. ובתחילת ר"ח ניסן חברתי **ברכת האילנות**.
נקי ובר מכל חלוגות. עוד **תפלות לראש השנה**
וכפור ושלש רגלים. ישמחו דגולים. לימוד
קודם ראש השנה. סדר בריאת העולם בו חנה. וזהו
סדר חלק ראשון. ישמרני כבבת עין ואישון:

וראה ידידי מחברתי זאת אשר אספתי וליקטתי.
לא נחתי ולא שקטתי. עד הואלתי לאור הספר
הזה. אחזתי מזה ומזה. לקטתי כמלקט הקוצר בשבלים.
דברים טובים על הכל הלין. ואתה תחזה אלה הדברים.
לזכות בו המוני רבים. נער וקטן ושבים. לעיר גם
דל ממנו לא יחדל. ולא מחכמה דברתי. ואין כוונתי
להתגדל ולהתפאר אמרתי. כלפי שמיא גלייא. כלפי
לייא. חלילה מעשות זאת. יודע תמים דיעות. בוחן
לבבות. בוחן ערבות. והיושב רמיא להביא. אם לא
חכם ונביא. כל אחד כפי כבודו. אשר הנן אלקי"ם
את עבדו. וכאיש אשר יעור משנתו. כן יתעורר לפעול
מחשבתו. אשר עלה במחשבתו מחשבתו. המשביח
ממכון שבתו. פאר לראש האדם. המקים לכל נרדם.
ויגור הוא בעדם. ויקומו ויעמדו על עמדם. מרפא
לכל בשר. וכל דבר ממנו לא חסר. ה' רועי לא
אחסר:

לא התרפיתי במלאכת הקודש מהמדברים בלעגי
לשון. המטילים דופי בלחשון. ומה יתרון לבעל
הלשון. כי יאמר מי אתה לבא במגלת ספר. וכי
הוא נותן אמרי שפר. חשבתים לבני חפר. כי לא
מלבי עשיתי. ולחבר אמרים באלה נסיתי. ואשר עלה
במלודתי...

הקדמה

נפש רויה. נפש ברוכה עבויה. לא לדברי אני אומר.
כי אם לקדושים אשר בארץ המה אני מהלל וגומר.
תקנו הכל בשולת נקייה. זכותם תעמוד לנו להנצל
מכל רעה נא ה' תן לנו מזון ומחיה:

חודש אדר פיתח הסמדר. הארץ זרועיה הצמיח
ונמלא פני תבל הדר. יצמח ויפריחו
בושנים. מכל גוונים שונים. אדום וירוק תכלת ולבן
חיילים חיילים המה הונים. ריחם הטוב המה נותנים.
באף ישלו כקטורת ריח ניחוחים. הרוחות זכים ונאים.
מסירים כל עצב והיו שמחים. יפקחו עיניהם
ועל פרחי חמד יהיו שרוחים. ומה נאוו והנה על
ההרים. ידמו לספיר ואחלמה וברקת המזהירים. וכל
אבן יקרה מאירים. כשהשמש זורח הטל עליהם יהיו
נגרים. ידמו לאבנים יקרות ככסף טהור מפותחים.
והשא וירק סביבם נילים ופרחים. לכן ישמח האוה"ב
בגולא אדנו. ויגל הפרדס בפרי גילוו. ישליך הסור
הגנו וירמסהו לארץ. בכלה והרץ. יקרא יבן מפני
חדם תוליאו. ומן השהם לפני הביאו. ישבת עמלו
אשר עמל בחריבה. וכל מלאכתו הקפה. האדם אם
עד עתה הוא בבית כלוא והגור. יצא לפוה בנאות דשא
ופרחי חמד ובשמה ידור. יעזוב מעות הפן. על הארץ
ישב ובנאות דשן. יאכל ויפתה ירנן לה' אשר הפליא
לעשות. ובלב טוב יאמר מה טוב בה' לחסות. ברוך
שהגיענו לזה הזמן. אבינו אב הרחמן. סדרתי **תפלה**
ועניינים **לפרשת זכור**. ינקום ה' נקמתינו מזרעו
של עמלק הטכור. ויהודים היתה אורה ושמחה.
עניינים **וברכות לפורים ותפלה** נקיה ולחם.
גם **הודיתי** לטובה נפלאות. שמחנו ולטובה הראינו

אות

הקדמה

ראוי לכל ישראל לשמוח ולספר . לה' אשר עזר אותינו הספר :

חודש טבת הקור הולך וחזק . בלי צער ובלי נזק . אזי השלג ידיו רב לו . ההרים נראו כאוהלים והארץ נהפכה ללבן כולו . האדם יבא הביתה לשבות מלאכתו . ומדורות אש ישבה להפיג צינתו . יקרא כל גבר ועמיתו . לשתות יין כברכתו אשר בירך אותו . ובכן אסיף **דברים אליכם** . באו ונוכחה אתכם · היטיבו דרככם ומעשיכם . מי לה' אלי . לאהבים אשר כגילי אסיף מלי . **בסדר תיקון** פגם הברית . השנה בשובב"ים ת"ת יתענה ויתודה ערבית ושחרית . יתן ממון לצדקה . יעזוב רשעו ינצל מכל צרה וצוקה . וינצל משונא קטן וגדול . והדך רשע חדול יחדול . יצא לרוחה . ליהודים היתה אורה ושמחה :

חודש שבט בו ר"ה לאילנות טובות . יתחילו להתחדש בו כל צריכות . אז האדם ימצא מנוח . וקווי ה' יחליפו כח . כל תקוותו אשר קיוה . ואשר יזם לשבות ואיוה . ישעוש מעשה הנוה . שאילו דבש לתוך פיו ומגופה צופים ירוה . ומעינות על פני כל הארץ יתהלכו . מראש הרים יתנו קולם כמלחמות ערכו . ציצים ופרחים יתחילו להציץ . ועל פני השדה יתחילו להניץ . השמש לצדקה ומרפא . החזק כח ומשגב אל הרפה . כי היא התוה לעינים . ויקרא שמה מהגיי'ם . אמרתי טובים השנים . יראו עינים וישמעו האזנים . עשיתי מעט מטעמים , בתיקון פרי **האילנות** והמה דברים רמים . כשמגיע **לפרשת שקלים** . תמצא עניינים גם **תפלה** במשקל השקלים . נקייה מכל שיך ותהלה . זאת התורה לעולה . ולא נמצא כהם ..

הקדמה

כמו שצריך. לנפש הוא שמח ואריך. אשר דברתי
לערב כפור עונינו. להטיב בו רוע מפעלינו. החזק
במוסר ודברי תורה. בהיכם **ליום כפור** הנוראה.
ביום השלישי יקימנו ונחיה לפניו. נטהר נפשנו למצא
חן בעיניו. גם להלהיב הלבבות. הצגתי לפניך **עבודת
הכפורים** ערוכות. ובהעלות המנחה סליחה **ספרתי**
ובה מתני אזרתי. ותלות **תיקון סוכה.** דברתי
קצה גם רכה. **ועירובי תבשילין.** על הכל חלין.
לולב ואתרוג. אליו תערוג. **ובהושענא רבה.**
דברתי בחיבה. מלוה לשמוח בשמחת התורה. **תפלות
וזמירות** להקפותי תורה זכה וברה. והיה זה כליל
תפארה. זיוה והדרה. נא קבל תפלתינו וחזק עמך
ישראל. ותן חיים לכל בואל:

חודש או"נ יפה. טוב ה' לכל ולו אצפה. אז הוא
השמש נמס. הקור יתקרב ויעמס. **תפלת
הגשם** חברתי אלי. לחיות זרע ופרי אילן ירק ודשא
תהיינה חייליו:

חודש כסליו דברתי נאומי. אז ירד הגשם על
הארץ וישמחו כל לאומי. חורשי
הארץ האכרים כולם יזרעו. ישישו ויבאו ויריעו.
במלאם בכל זוית ופינה. לא יפרעם קור גם צינה. ואם
השלג ירד על הארץ. יפלאו רנה במרץ. יקוו למלוא
טרף לנפשם. גם מעיל יעטו ולגיף עבור ברחבם.
בו נעשו נסים ונפלאות. לאבותינו והיו לנו לאות.
כ"ה בו תוקף הנס. כן גלויותינו קבץ וכנס. אמרתי
די **ענינים**. אשר בו שמה חוגים. **וברכת
הדלקת הנרות.** היאך שמה מסודרות. גם **סיפורי
נפלאות.** שהיו בימי יוחנן כ"ג כן נראה נוראות.

ראוי

הקדמה

זאת אשר אספתי ולקטתי. עניתי ואמרתי. הנני כמלקט בשמרים. עניינים מתוקים לנפש ישרים. מור עם בשמים אריתי ואהלים. פרי עץ הדר כפות תמרים. שבולת נרד קנה וקנמון. חברתים אחת לאחת למצוא חשבון. רפואות הנפש והגויה. לכל אפים שוים. שיורד על פי מדותיו. לחדשים יבכר פירותיו. והיה עליהו רענן אילן נטוע עלי מים ויתלונן. סדרתי הכל כמו שולחן ערוך. יהי מקורו ברוך:

בראשון הבאתי **תפלות.** בנויים לתלפיות. והיו לאחדים. כמו דברים **אחדים.** דובב שפתי ישנים. להתפלל על ביתו החרב כמה מאות שנים. תיקון **חצות** לילה לבכות על מקדש ואריאל. ישוב יבנה מקדשו ישלח לנו גואל. ובענין התפלה דברתי. **ענינים ודברי מוסר** חברתי. **התרות נדרים וקללות** וענינם. וכל שהוא מינם:

חודש חברי לפניך אשים ראשון שבחדשים כפרחים וגלים. הוא קלין ורפש. בו מחץ מכותינו ירפא ויחבוש. ונדע כי לא נבוש. בכסא ליום חגינו יהיה נחוגה. מלך הדר במשוגה, ישלח לנו רחמים וחנינה. נשמת ביוצר עולמים. גלא מלפניו זכאים ושלמים. לפניך ידידי **עניינים**. במקומם המה חונים. **מוסר** לערב ראש השנה. כאן שנא. גם לר"ה **דברים טובים**; מעט ולא רבים. **ומוסר** שנאמר בקהל חסידים. תקנו לבוש הבדים. **וסדר תשליך** ותפלתו ותיקונו. לא נודד הוא מקינו. **הנהגות טובות** ומוסר לעשרת ימי תשובה. קמה אלומתי וגם נצבה. ארץ טובה ורחבה. זאת תורת השלמי"ם ותודה. **סדר וידוי הגדול** רבה. נתקן

כמו

הקדמה

ויהיה עוד . על עומדו יעמוד . בתורתו יהגה לילה
ויומם . להבין דברי חכמים על בוריים . אולי יזכה
להקריב ביכורים מפריים . יבאו מאורו״ת דהיים . הנה
בכרו אתו . פריו יתן בעית״ו . כל אחד כפי דעתו
ובהלו . אברי העם בהכה לו . כברכתו אבר ברכי
ממעל . ברכו אלקי״ם ויעל . למען מלך או״ג בנה
מקדש והיכל . נזכה לשמור תורה וחוקים . ואל נא תי
וקיים לגאלה נאמים . פתח לנו שערי מזון **והחיים** .

י״ה חנני לחן ולחסד ולרחמים . בעיני כל קטנים גם
רמים . שמרני בומר אמונים . נחיה ונשמח יחד
אבות ובנים . אמן כל הבנים . דע לך אחי כי אבותי
היו בהצלחת השובר הוגים. נעשו בימיהם נעשי נעמנים .
ירחים ובלמים היו עברת מוגים . לאחם נתנו לדל ועני
מימיהם נאמנים . ערום ועורים הלבישו וחזקו ידים
רפות וביתגנים . בנו בתי כנסיות ומדרשות כמו פנינים .
קיימו תורה ומצות תמיד כל הבנים . עד עתה במה
ומעשיהם מבבתים יתרגנים . זכות אבות ה׳ תזכור
לבנים . אם אבד עושרם וכל יקר ונעים . על מי מנוחות
ינהלני ועשמים ענים . ובמרום ההצלחה ישיב ישלנו .
דרך טובה ונכונה תראינו . חוקי תורתך למדינו . וחנני
ושננו . לא נבוש ולא נכלם . אז תרון לבון אלם .
ומתפער״י בשפה מהם לא אפחד . כי ספרים לא עשיתי
רק חברתי יחד . לזכות רבים כמוני היום . ולשמור
דרך עץ **החיים** .

י״ה הטוב ומטיב לישרים . המשפיל גבוהים ומפלים
מרים . נוס למחברתי זאת תמצא חן בעיני הברים .
פרית ושנים ובריס . ולא להתגדל בקבתי . במחברתי

זאת

הקדמה

לבות יחשב נגדו כל מחמד עין. עלינו לשבח ליוצר כל
ולפאר ולהלל. וכל שבחיו תמלל. אנא ה' שימה בפי
מענה. שמים וארץ קונה. לך אקרא יומם ולילה
ואתפללה. נא כוונתי ומחשבתי תהיה לפניך רצויה
ואהללה. אשאל ממך עזר וסיוע. לעובדך בלב שלם
ודעת נכון וידוע. בעת אקרא המלא לי. מכל צרה
הצילני צורי וגואלי. אין חקר לגודלו וטובו אשר עשה
ומי ידבר. אם כל שני חייו ספרים יחבר. אין קץ
וסוף להם. כחול הים המה ונוסף עליהם. אין ערוך
אליך ומי ידמה לך. בשמים ממעל ועל הארץ יגידו
גודלך. עני י"ה ובקשתי עשה נא. אשר התפללתי בספר
ותתפלל חנה. הצילנו מצר ומשטין ומקרה הזמן
ונהיה שמחים. נא הודיעני אורחות **חיים**.

י"ה הנותן חכמה ומזמה ודעת נכונה. להבין תורתך
זכה וברה ואמרי בינה. תורה שבכתב ושבעל פה
והדת נתונה. נתנו ע"י משה רעיא מהימנא: הבוחר
בתורה ובישראל עדת מי מנה. נא ישירני בעצה טובה
ישרה. בכל טוב ה' עזרי וממי אירא. חזק ידעתי
באמת ובתמים. כל השנים אשר אנחנו **חיים**.

י"ה בחר בנו מכל אומה ולשון. אהבנו כבבת עין
ואישון. נתן לנו תורת אמת וחיי עולם. על הר
סיני נשמע קולם. נעשה ונשמע ענו כולם. הראנו
את כבודו וגדלו כל ימות עולם. ומה אנוש להתפאר
בהבלו. לחזות בתורה נועם ה' ולבקר בהיכלו. ומה
ידיעתו ותבונתו וחכמתו מקצתו אי כולו. נחשב לאין.
אשרי שימח לב ועין. טובים לי דודך מיין. מרוב טובו
וחסדו בחר בעמו ישראל לסגולתו. כל אחד מהם קבנה
מפני נשמתו. יעלה על לבו ומחשבתו. תן לחכם
ויחכם

הקדמה

יראה הרואה ויבין המבין. אשר לפניך בין תבין.
כי ה' עשנו ולו אנחנו הוא יוצר כל היצורים.
אדון כל הברואים. שמים וכל צבאיו הנהדרים. שמש
ירח וכוכבים בו קבועים ומסודרים. ומלאכים כולם.
וכל חילם. לו הכח והממשלה בעליונים ובתחתונים.
בכל מקום אשר שמה חונים. גבוה מעל כל גבוהים.
רם ונשא על כל רמים. ברא שמים וארץ והברואים
כולם. בדברו נעשו ונהיו גם חשכה ובלום באהלם.
חיות מרכבתו שמה נושאים. שרפי' ואופני' והחשמלי'. וכל
המלאכי'. לנגדו כולם אין קרואי'. ועין כל לא תוכל לראות
פניו הנוראים. הוא נעלם ונשא וקרוב. ונפש כי
תדרשנו תמצא ישועה ועזר לרוב. וכל ברואיו מאין
היו. ויפח בם נשמת חיים וחיו. וכל הנשמות מכסא
כבודו שמה חצובים. שמה ישכנו בגופות בנים קרובים.
משרתיו עושי רצונו כולם עומדים נצבים. ונשא כאהל
בחקים. וכראי מוצק שמה חזקים. כל ארצות תבל
וימים ובריותיו גדולים ודקים. דומם וצומח ורוחות
וזיקים. לעשות רצונו חושקים. ויתן להם זמנים וחוקים.
הוא ראשון לכולם. חי וקיים לעולם. לבדו הוא ואין
אחר עמו. ממזרח שמש עד מבואו ישתבח ויתפאר
שמו. יצורי כפיו מודים ומברכים לשמו הנורא. כל
חומר וכל צורה. יחד [illegible] כלולם. בקול חזק
יהמולה. המשפיע טובו [illegible] לכל על מה שברא.
גדולים וקטנים [illegible] לארץ ותרעד. הרים
ימוסו וגבעות מעד. [illegible] לוד. מפחדו ומהדר
גאונו יחד. הוא [illegible] דכא. להקים ולתת
לו ברכה. כל אשר [illegible] גוזר ומקיים לכל
ראשו הוא מתנשא. [illegible] בחוק שני לו אין.

ספר

ותתפלל חנה

חלק ראשון

זה יצא ראשונה. משמיע תפלה ורינה.
נחמר למראה וטוב ובו כדי נתינה.
עניני יראת שמים ומוסר לעדת מי מנה.
קבוע הוא לזמנים וחדשי השנה. גם
מעט דינים לזימנה ועידנה. למען תלך
בדרך טובים ועצה נבונה. אצולי מצלא
ומגנא. חדשים וישנים יחד צמודים כדר
ראשונים ואמרי בינה. חברתים יחד
להיות לך למנה. ב׳ רחמים תרמ״ט
נגמר והיה לראש פינה:

נדפס

בפעה״ק **ירושלם** תובב״א

שנת ותתפלל חנה ותאמר לפ״ק.

בדפוס הר״ש הלוי צוקערמאן ושותפיו.